
अथशिवलीलामृतप्रारंभः

अध्या

श्रीगणेशायनमः ॥ श्री [illegible] सदाशिव ॥ नमः ॥ ॐ
ॐ जी शिव अपरिमिता ॥ आदि अनादि माया तीजा ॥
पूर्णब्रह्मानंद रास्वता ॥ हरि [illegible] लाजगद्गुरू ॥ १ ॥
ज्योतिर्मय स्वरूपा पुराण पुरुषा ॥ अनादि सिद्धा
नंदवन विलासा ॥ मायाचक्रचालका अविनाशा ॥ अ
नंत वेष जगत्पती ॥ २ ॥ जय जय चिद्रूपा सांप्रवद
ना ॥ कर्माध्यक्षा [illegible] चैतन्या ॥ विश्वंभरा कर्ममो
चका गहना ॥ मनोज दहना मनमोहन जो ॥ ३ ॥ मान
वद्य मतू हिमनगजामान ॥ [illegible] लवन [illegible] शेष
रुमालाया ॥ मस्तकी [illegible] विराजित ॥ जानी [illegible]
हारक [illegible] ॥ ४ ॥ पादारविंद [illegible] पुरातक [illegible]

नीमिष उतापाक ॥ दसारक्ताबध्य गढ़ भाकि ॥ न
कलंक नवमस्तको ॥ ५ ॥ विशाल भाल पूरयो
थौ ॥ कान्हो नासिक तिलभार प्रकाश ॥ विवसाखी
मस्यलेपन ॥ ॥ ... ने चनमयहारकूजो ॥ ६ ॥ जोसो
शित्य ... ॥ ॥ भिस्वकृपाणीशादृष्ठ ... नपन ॥
सृहताल ... ॥ मायावीपिन दहनशो ॥ ७ ॥
जोसचिदानंदनिर्मल ॥ श्रिवशानमानघनअचल
जोताह्रकोटीतेजअटक ॥ सर्व ... कुजो ॥
॥ ८ ॥ ... कलिमलदहनाकल्प घमोचन ॥ अत
प्रम्हांड नायक ... ॥ पक्षजाताम नरंजन
... नागानाथकजो ॥ ९ ॥ कमले ... वर

सिन्दूरसुन्दरकंकंठीरवं ॥ जगदानंद कंदकृपाणोदं
ह्रिमलीचासीहैमवनै यव ॥ ह्रिमं [illegible] रश्मीनवजो
॥ २० ॥ पंचमकुंडआयामल [illegible] ॥ गिरि दिननाथो
आम्नाययुगा ॥ ना[illegible]कामकादि [illegible] सानां ॥ मं
ङिकाक्रम श्रीपी[illegible] ॥ २१ ॥ [illegible]रिजन
कौलगीप[illegible] ॥ [illegible] ज्ञानीकर ॥ ने
धनिष्ठतस्मै [illegible] ॥ [illegible] ॥ २२ ॥ गे
पिनाशिवारुणारमा ॥ [illegible]
[illegible]ह्रिया ॥ निगमा[illegible] २
[illegible]नंदकूपोर्ध्व[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ पक्षीपर [illegible]

ता ॥ २४ ॥ कनकाद्रीसहित । दिनाचेंपजन ॥ वे-
द्व गातांजयाआपुकोहून ॥ ज्योमसांपडे
ऐसेंसांठवणकोठे आणूं ॥ २५ ॥ मदिनीपिसना
चेंजड आणिसिकृता ॥ कोणमापेमिनूं आता ॥
प्रकाशावयाआदित्या ॥ दीपसरताकेंविहोय ॥ २६ ॥
धैर्यश्रीचेंकरूनीपमकुधरकज्जाऊजलधीमाजि गा-
थे ॥ स्फुरतरुत्तीस्थपणीविचित्र ॥ कुरुत्तीडिहितच
जकुन्या ॥ २७ ॥ नहींतेथेंराहिलीतनस्य ॥ नरीआ-
तांकेंवीकरूंग्रंथ ॥ जरीनूमानीथिरसीपयार्थ ॥ तरी
कायाकूनहाय ॥ २८ ॥ द्दितियेचाविशेरइंदु ॥ त्या
सीधिपावरसीचारनीदोनंयु ॥ मज्जुळेयुणाकूमा

त्रिनेत्र॥ आपुल्या आंगाची साउली करी पंचवक्त्र॥
अहोरात्र रक्षीतयां॥ ५४॥ मंत्रजापकाळ म्हणुनी॥
शिव म्हणे मी तुमचा ऋणी॥ परि तो मंत्र गुरुमुखें क
रूनी॥ घेइजे आधीं विधीनें॥ ५५॥ गुरु करावा मुख्य
वर्ण॥ भक्ति वैराग्य दिव्यज्ञान॥ सर्वज्ञ उदार दयाळु
पूर्ण॥ या चिन्हें करूनी मंडित जो॥ ५६॥ मितभाषणी
शांत दांत॥ अंगीं अमानित्व अदंभित्व॥ अहिंसक अ
तिविरक्त॥ तो चि गुरु करावा॥ ५७॥ वर्णानां ब्राम्हणो
गुरु॥ हें [illegible] नी निर्धारू॥ ह्यापासोनी मंत्रोच्चारू॥
करून घ्यावा प्रीतीनें॥ ५८॥ जरीं आपणासी गुरु का
॥ [illegible] गुरुमुखें घ्यावा निर्धार॥ उगा न बीज पेरजो अ.

[illegible] ॥ ५९ ॥ कां मंत्रीं धमुर युक्त ॥ जे कां प्राणी गुरूविरहित ॥ [illegible] लें बहुत ॥ परी त्याचें मुख न पाहावें ॥ ६० ॥ वेदशास्त्र-शोधुन ॥ जरी झालें अपरोक्ष ज्ञान ॥ करी संतांशीं च-र्चा पूर्ण ॥ तरी गुरूवीण तरेना ॥ ६१ ॥ एक म्हणती स्व-प्नीं आम्हातें ॥ मंत्र सांगितला भगवंतें ॥ आदरें सांगे लोकांतें ॥ तरी तो गुरूवीण तरेना ॥ ६२ ॥ प्रत्यक्ष येऊ नियां देव ॥ सांगितला जरी गुह्य भाव ॥ परी तो न तरे-चि स्वयमेव ॥ गुरूसी शरण न रिघतां ॥ ६३ ॥ ओंजे बं-धनवीण [illegible] मंत्र ॥ जपतां [illegible] अपवित्र ॥ वरा-वीण वऱ्हाडी समग्र ॥ कार्य व्यर्थ मिळोनी ॥ ६४ ॥ तो-

वन्चकझालाबहुवस ॥ परीत्याचेनचुकती ॥ गर्भवा
स ॥ म्हणूनसमदायुक्तगुरूस ॥ शरणजावेंनिर्धा-
रें ॥ ६५ ॥ जरीगुरूकेला भलताएकं ॥ परीपूर्णसंप-
दायनसेठाउक ॥ जैसेंपर्गोधासाम्यक ॥ वर्णयुक्त
स्वरूपनकळे ॥ ६६ ॥ असोत्यामंत्राचेंपुरश्चरण ॥-
उत्तमक्षेत्रींकरावेंपूर्ण ॥ काशीकुरुक्षेत्रनैमिषारण्य
गोकर्णआदीकरूनी ॥ ६७ ॥ शिवविष्णुक्षेत्रसंगम
पवित्रस्थळीजपावासप्रेम ॥ नरींयेचिविद्येचीयेगन
नउत्तम ॥ कथासांगेनतेंएका ॥ ६८ ॥ श्रवणींपठ-
णीनिजध्यास ॥ आदरेंधरावादिवसोदिवस ॥ अ
नसोन्दनाकथ्यस ॥ सर्वपापासक्षयहोय ॥ ६९ ॥

श्रवणमनननिजध्यास ॥ धरितासाक्षात्कारहोयसम
रस ॥ ब्रम्हमार्गमतामस ॥ श्रवणपावनसंग्रहण ॥
॥ ७० ॥ नरसिंधरानामनगर ॥ यादववंशीपरमपवि-
त्र ॥ ताशाहिन्नामेंराजेंद्र ॥ अतिउदारसुलक्षणी ॥ ७१
सर्वराजेदेतीकरभार ॥ करजोडूनिनमितींवारंवार ॥-
त्यांच्यामुकुटरत्नकिरणेंसाचार ॥ प्रपदेंज्याचींउजळ
लीं ॥ ७२ ॥ मुकुटघर्षणेंकरूनी ॥ किरणेंपडलींदिस
तीचरणीं ॥ जेवींसत्तावसनपसरूनी ॥ पाळाणिली-
कुंभिनीहे ॥ ७३ ॥ उभारिलायशध्वज ॥ जेवींसरल्का
कांचाद्विजराज ॥ संपन्नप्रजाआणिद्विज ॥ चिंति-
तीकल्याणज्याचें ॥ ७४ ॥ जैसाकृष्णद्वितीयेचाहि-

मांश ॥ तेवीं ऐश्वर्यचंद्र विशेष ॥ जो दृष्टीस्थी दासा ॥
स्पर्शनकरीकालभयीं ॥ ७५ ॥ सुबुद्धिधर्मपत्नीसीं ॥
रत ॥ स्वरूपासितुल्यजेरतिनाथ ॥ दानशक्तेंसमस्त
याचकांचें दारिद्र्यनिवारिलें ॥ ७६ ॥ भूभुजांकरीजा
मदग्न्य ॥ समरंगणीं जेवीं प्रळयाग्न ॥ गानचक्रेंरणी
हून ॥ कुठारघायें भूरुहजेसा ॥ ७७ ॥ चतुर्दशविद्या
चौसष्टी कळा ॥ आकळी जेवीं करतळींचा आवळा ॥
जेणेंदानमेघें निवारिला ॥ दारिद्र्यधरेंळायाचकां-
चा ॥ ७८ ॥ बोलणें अतिमधुर ॥ मेघगर्जे जेवीं गंभी
र ॥ भजाजनाचें चित्तमयूर ॥ नृत्यकरिती स्वानंदें ॥
॥ ७९ ॥ त्याचा सेनासिंधु देखोनी अद्भुत ॥ जलसि

भूक्तेच याभीत॥ निश्चक अंबरिचा भ.वस्त्य॥ प
वनतेविनचळेचि॥८०॥ त्याचीकांतारूपवतीसती
काशिराजकुमरीनामकलावती॥ जेचस्वरूपपा
सरस्वती॥ विश्ववदनेंकरोनियां॥८१॥ जेलाव-
ण्यसागरीचीलहरी॥ खंजनाक्षीबिंबाधरी॥ मृदु
भाषणीपीकस्वरी॥ हंसगमनाहरिमध्या॥८२॥श
शिवदना भुजंगवेणी॥ अलंकाराशोभाजिचीतनु
आणी॥ दशनझळकतीजेविंहिरेमणी॥ बोलतांरी
दनीं प्रकाशपडे॥८३॥ सकलकलानिपुण॥ याला
गीनामकलावतीपूर्ण॥ जेंसौंदर्यवैरागरीचेंरत्न॥ जें
निधान चातुर्यभूमीचें॥८४॥ आंगींचाफ़वासनमा

येसदनांत ॥ जीचें मुख पाहे देखतां नृपनाथ ॥ ने आमि
लिंदरुंजी घालित ॥ धनी पाहतांन पुरेची ॥ ८५ ॥ नू-
तन आणिली परणून ॥ मनसिजें आकर्षिलें रायाचें म
न ॥ बोलावूं पाठविलें प्रीति करून ॥ ... रितें नये चिंमा-
र्थितां ॥ ८६ ॥ स्वरूपशृंगारजाळें पसरून ॥ आकर्षि
ला नृपमानसमीन ॥ यालागीं दाशार्हराजा उठोन ॥ -
आपण चिगेला निजपाशीं ॥ ८७ ॥ म्हणे शृंगारवल्ली
शुभांगी ॥ ममतनुवृक्षासी आलिंगी ॥ उत्तमपुत्रफ
ळ प्रसवसी जगीं ॥ अत्यानंदें सर्वां देखतां ॥ ८८ ॥ तंव
ते शृंगारसरोवरराराळी ॥ बोले सुहास्यवदन वेल्हा-
ळी ॥ म्हणे म्या उपासिला शशिमौळी ॥ सर्वकाळव्रत

थ्यजनें ॥ ८९ ॥ जेस्त्रीरोगिष्ट अत्यंत ॥ गर्भिणी किं
वाऋतुस्नात ॥ अयुक्त अथवाघतस्य ॥ वृध्दअश-
कनभोगावी ॥ ९० ॥ स्त्रीपुरुषेंहर्षयुक्त ॥ असावींत
रुणारूपवंत ॥ अष्टभोगेंकरूनियुक्त ॥ चिंतायस्त
नसावीं ॥ ९१ ॥ पर्वकाळव्रतदिननिरसून ॥ उत्तमका
ळींषड्रसान्नभक्षून ॥ मगललनाभोगावीप्रीतीकरू
न ॥ राजलक्षणासत्यहें ॥ ९२ ॥ रावकामसदेंमत्तप्रब
ळ ॥ रतिभरेंनसरोनीदोर्दंड ॥ ॥ लग्नदेताबळेंप्र-
चंड ॥ शृंगारत्याचेंपोळलें ॥ ९३ ॥ लोहार्गलातत्यअ-
त्यंत ॥ तेंशीकलावतीचीतनूपोळत ॥ नृपवेगळाहो
ऊनिपुसत ॥ कैसावृत्तांनसांगहा ॥ ९४ ॥ शृंगारसद-

नविलासिनी ॥ ममहृदयआनंदवर्धिनी ॥ सकळसं-
शयसांडूनी ॥ पुसोंहूनीगोष्टीसांग ॥ १५ ॥ म्हणेहेरा
जचक्रमुकुटअवतंस ॥ क्रोधेंमरतोदेमानस ॥ मा-
झागुरूस्वामीदुर्वास ॥ अनसूयात्मजमहाराज ॥
॥ १६ ॥ त्यागुरूनेंपरमपवित्र ॥ मजदिधलाशिवपं-
चाक्षरमंत्र ॥ तोजपतांअहोरात्र ॥ परमपावनपुनो
तमी ॥ १७ ॥ ममांगशीतळअत्यंत ॥ तवकलेवरपा
पसंयुक्त ॥ अगम्यागमनकेलेंविचाररहित ॥ अभ
क्ष्यतितुकेंभक्षिलें ॥ १८ ॥ मजश्रीगुरूदयेकरून ॥
राजेंद्राआहेत्रिकाळज्ञान ॥ तुजजपतपशिवार्चन
घडलेंनाहींसर्वथा ॥ १९ ॥ घडलेंनाहींगुरुसेवन ॥

पुढें राज्यांतीं नरकदारुणा ॥ रोकतां राव अनुतापें कं
रून ॥ सद्गदीत जाहला ॥ १०० ॥ म्हणे कलावती गुण
गंभिरे ॥ तो शिवमंत्र मज देई आदरें ॥ ज्याचेनि जपें
सर्वत्र ॥ महत्पापें भस्म होती ॥ १ ॥ ती म्हणे हे भूभुजें
द्र ॥ मज सांगावया नाहीं अधिकार ॥ मी वल्लभा तूं भा
गेश्वर ॥ गुरू निर्धारें तूं माझा ॥ २ ॥ तरि यादवकुळीं ग
रुवरिष्ठ ॥ गर्गमुनी महाराज श्रेष्ठ ॥ जो ज्ञाननिधि
जो दिव्य मुकुट ॥ विद्यावरिष्ठतर ॥ ३ ॥ जैसे वासि-
ष्ठ वामदेव ज्ञानी ॥ तैसाच महाराज गर्गमुनी ॥ त्या
सी नृपश्रेष्ठा शरण जाउनी ॥ शिवदीक्षा घेइजे ॥-
॥ ४ ॥ मग कलावतीसहित भूपाळ ॥ गर्गाश्रमी पातन

लानात्काल ॥ साष्टांग नमुनी कर कमळ ॥ जोडुनी उभा अकला ॥ ५ ॥ अष्ट भावें दाटू नित्हृदयीं ॥ म्हणेशिवदीक्षा मजद्यी ॥ म्हणे निपुद तोलमोयाशी ॥ मेतीनाहीं मावाथी ॥ ६ ॥ या गर्गमुनी ॥ कृत्तां न मागनी तिरा येउनी ॥ पुण्यवृक्षातळीं बैसोनी ॥ स्नानकरवी यमुनेचें ॥ ७ ॥ उभयतानीं करूनी स्नान ॥ यथा साग केलें शिवपूजन ॥ यावरी दिव्यरत्नें आणून ॥ अभिषेक केला गुरूसी ॥ ८ ॥ दिव्याभरणें दिव्य वस्त्रें ॥ गुरू पूजिला नृपें आदरें ॥ गुरुदक्षिणेसी भांडारें ॥ दाशार्हरायें समर्पिलीं ॥ ९ ॥ ननुमनधनेंसी उदार ॥ गर्गाचरणीं नम्र नृपवर ॥ असो निगुरूसी वंचिनी जे पामर ॥-

तेदारुण निरय भोगिती ॥ १० ॥ गुरुचेघरीं आपदा ॥
आपण भोगी सर्वसंपदा ॥ कैंचेंज्ञानत्या मतिमंदा ॥ गु-
रुब्रम्हानंदा नभजेजो ॥ ११ ॥ एकम्हणतीतनुमनधन
नाशिवंत गुरुसी कायदेऊन ॥ परमचांडाळत्यांचेंशठज्ञा
न ॥ कदां वदन नपाहावें ॥ १२ ॥ धिगविद्या धिगज्ञान ॥
धिगवैराग्य धिक्साधन ॥ तोचतुर्वेदशास्त्रेंआलाप-
दन ॥ धिगपठणतयाचें ॥ १३ ॥ जैसा खरपृष्ठीवरीचं-
दन ॥ षड्रसींदर्वीव्यर्थ फिरवून ॥ जेविमांपेतंदुलभोज-
न ॥ इकडूनतिकडेटाकिती ॥ १४ ॥ घ्राणाइक्षुरसगा
ळी ॥ इतररसींवृतीरसनव्हाळी ॥ कींपात्रानशर्करासां
ठविली ॥ परीगोडीनकळेतया ॥ १५ ॥ असोतेअभा-

विकरवळ ॥ तैसा नव्हे तो दाशार्हनृपाळ ॥ षोडशोपचा
रें निर्मळ ॥ पूजन केलें गुरूचें ॥ १६ ॥ उभा ठाकला कर-
जोडून ॥ भगतो गर्गे हृदयीं धरून ॥ मस्तकीं हस्त ठेवू-
न ॥ शिवषडक्षरमंत्र सांगे ॥ १७ ॥ हृदयाकाशभु
वनीं ॥ उगवला निजबोधतरणी ॥ अज्ञानतम तेच क्ष
णीं ॥ निरसूनि नवल जाहालें ॥ १८ ॥ अद्भुत मंत्राचें म
हिमान ॥ रायाचिया शरीरामधून ॥ कोट्यावधी काक
निघून ॥ पळते झाले तेधवां ॥ १९ ॥ किती एकांचे पक्ष ज
ळाले ॥ चडफडित बाहेर आले ॥ अवघेचि भस्म होऊ
नि गेले ॥ संख्या नाहीं तयांची ॥ २० ॥ जैसा किंचित पड
तां कृशान ॥ दग्ध होय कंटकवन ॥ तैसे काग गेले पळो

न ॥ देखोनिराावनवलकरी ॥२१॥ गुरुसीनमुनीपुसे
नृप ॥ काकवेंचेनिघालेअमुप ॥ माझेंझालेंदिव्यरूप ॥
निर्जराहूनआगळें ॥२२॥ गुरुम्हणेऐकसाक्षेपें ॥ अ-
नंतजन्मींचींमहापापें ॥ बाहेरनिघालींकाकरूपें ॥ -
शिवमंत्रप्रतापेंभस्मजाहलीं ॥२३॥ निष्पापझाला
नृपवर ॥ गुरुस्तवनकरीवारंवार ॥ धन्यपंचाक्षरमंत्र
तूं धन्यगुरूपंचाक्षरी ॥२४॥ पंचभूतांचीझाडणीकरू
न ॥ सावधकेलेंमजलागून ॥ त्यारदेहनिरसून ॥ पा
वनकेलेंगुरुराया ॥२५॥ पंचवीससत्वांचामेळ ॥ त्यां-
तसांपडलोंबहुकाळ ॥ क्रोधमहिपासरसबळ ॥ का
मवेताळधुसधुशी ॥२६॥ आशामनिषातृष्णाकल्प

नः॥ भ्रांती मुळी इच्छावसना॥ याजरिवणी अस्मि-
णीनाना॥ विटंबीत मज होत्या॥२७॥ ऐसा ह्या अव-
घा मायामळ॥ तुवां निरसिला तात्काळ॥ धन्य पंचा
क्षरी मंत्र निर्मळ॥ गुरु दयाळ धन्य तूं॥२८॥ सहस्र-
जन्म पर्यंत॥ मज ज्ञान झालें समस्त॥ पापें जळालीं
असंख्यात॥ काकरूपें देखिलीं म्यां॥२९॥ सुवर्ण
स्तेय अभक्ष्य भक्षक॥ सुरापान गुरु तल्पक॥ पर-
दारागमन गुरु निंदक॥ ऐशीं नाना महत्पापें॥३०॥
गोहत्या ब्रम्हहत्या धर्मलोपक॥ स्त्रीहत्या गुरुहत्या
ब्राम्हणा छळक॥ परनिंदा पशु हिंसक॥ वृत्ति हारक
अगम्य स्त्रीगमन॥३१॥ मित्रद्रोही गुरुद्रोही॥ वि

भ्रुवद्रोही वेदद्रोही ॥ प्रासादभेद लिंगभेद ग्राही ॥ पंक्तिभेद हरिहरभेद ॥ ३२ ॥ ज्ञानचोर पुस्तकचोर गर्भघातक ॥ पाखंडमती मिथ्यावादक ॥ भेदबुद्धी भ्रष्टमार्गस्थापक ॥ स्त्रीलंपट दुराचारी ॥ ३३ ॥ कृतघ्न परद्रव्यापहारक ॥ कर्मभ्रष्ट तीर्थमहिमाउच्छेदक ॥ बकध्यानी गुरुछळक ॥ मातृहनक पितृहत्यार ॥ ३४ ॥ दुर्बळघातक कर्मभ्रष्ट ॥ दीनहत्यारी पाहाती पैं शून्य ॥ तृणदाहक पीडी सज्जन ॥ गोवध भगिनीवध ॥ ३५ ॥ कन्याविक्रय गोविक्रय ॥ हयविक्रय रसविक्रय ॥ ग्रामदाहक आत्महत्यापाहें ॥ भ्रूणहत्या महापापें ॥ ३६ ॥ हीं महापापें सांगितलीं ॥ क्षुद्रपापें नाहीं गणिलीं ॥ इतकीं काक

र्येंनिघालीं ॥ पास्मजाहलीप्रत्यक्ष ॥ ३७ ॥ कांहींगा
ठींसापुण्यबळीनेंपरम ॥ म्हणोनीनरदेहपावलेंउत्तम ॥
गुरुप्रतापेंमस्तोनिःसीम ॥ काय न हेमावोल्यानी
॥ ३८ ॥ गुरुमननकरुनिअघाग ॥ पावलाआल्हादा
शार्हनृपवर ॥ सर्वकळाचतुरपरमचतुर ॥ केलाथोर
रराया चा ॥ ३९ ॥ जपताशिवमंत्रनिर्मळ ॥ राज्यव-
र्धनझालेंसफळ ॥ अवर्षणदोषदुष्काळ ॥ देशांतून
नीपळाले ॥ ४० ॥ वैधव्यआणिरोगमृत्य ॥ नाहींच
कोठेंदेशांतु ॥ आलिंगितांकलावतीशीनृपनाथ ॥ शा
शीऐशीशीनकवाटे ॥ ४१ ॥ शिवभजनींलाविलेस
कळजन ॥ घरोघरींहोतशिवकीर्तन ॥ रुद्राभिषे

कशिवपूजन ॥ ब्राम्हणंभोजनयथाविधी ॥ ४२ ॥
दाशार्हरायाचें आख्यान ॥ जेलिहितीएकतीकरि
तीपठण ॥ प्रीतीकरूनीग्रंथरक्षण ॥ अनुमोदन-
देतीजे ॥ ४३ ॥ सफळत्यांचासंसार ॥ त्यासीनिजां
गेंरक्षीश्रीशंकर ॥ धन्यधन्यतेचिनर ॥ शिवमहि-
मावर्णितीजे ॥ ४४ ॥ पुढेंकथासुरसफार ॥ अमृ-
ताहूनिरसिकअपार ॥ एकोनिपंडितचतुर ॥ गुरुभ-
क्तिप्रेमळज्ञानीजे ॥ ४५ ॥ पूर्णब्रम्ह [illegible] शूलपाणी-
॥ श्रीधरसुखविश्रामकरूनी ॥ [illegible] चित्तविच्या
रोनी ॥ पहावेंमनींनिर्धारें ॥ ४६ ॥ श्रीधरवरदपांडु
रंग ॥ जेणेंशिरींधरिलेंशिवलिंग ॥ पूर्णब्रम्हानंदअ

भंग ॥ न देखे विरंगकाल स्वर्गी ॥ ५७ ॥ शिवलीलामृ-
तग्रंथ प्रचंड ॥ स्कंदपुराण ब्रह्मोत्तरखंड ॥ परिसोत
सज्जन अखंड ॥ प्रथमोध्याय गोड हा ॥ ५८ ॥ ॥ १ ॥
॥ छ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ छ ॥ ओं० सं०
१४८ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ ॥

अध्याय १

श्रीगणेशायनमः॥ ॥जेथेंसर्वदांशिवस्मरण॥तेथें भुक्तिमुक्तिसर्वकल्याण॥नानासंकटेंविभिन्नदारुण॥ नबाधतीकालत्रयीं॥१॥संकेतेंअथवाहास्येंकरू- न॥मलत्यामिषेंघडोशिवस्मरण॥नकळतांपरिसा सींलोहजाण॥संघटतांसुवर्णकरीकीं॥२॥नकळ तांप्राशिलेंअमृत॥परीअमरकरीकींयथार्थ॥औ षधीनेणतांभक्षित॥परीरोगसर्वथाहरीकीं॥३॥ शुष्कतृणपर्वतअद्भुत॥नेणतांबाळकअकस्मा- त॥अग्निस्फुलिंगटाकित॥परीभस्मयथार्थकरी- कीं॥४॥तैसेंनकळतांघडेशिवस्मरण॥परीसक ळदोषांहोयदहन॥अथवानिनोदेंकरून॥शिव-

स्मरणधडोकां ॥ ५ ॥ हें काव्यर्थ हाका फोडिती ॥
शिवशिव नामें ओरडती ॥ अरे कां हे उगे नराहाती ॥
हरहर गर्जती वेळोवेळां ॥ ६ ॥ शिवनामाचा करिती-
कोल्हाळ ॥ माझें उठविलें कपाळ ॥ शिवशिव म्हण-
तीवेळोवेळ ॥ काय येतें यांच्या हातां ॥ ७ ॥ ऐसी हे-
ळणा करी सगळ्यांसी ॥ परि उमावल्लभनाम येवदनीं ॥
पुन्हः त्याचा नामें करूनी ॥ शिवस्मरणा धडोकां ॥ ८ ॥ स
हाप्रीतीनें करितां शिवस्मरण ॥ आदरें करितां शिव
ध्यान ॥ शिवस्वरूप मानूनि ब्राह्मण ॥ संतर्पणा करी
सदां ॥ ९ ॥ ऐसी शिवीं आवडी धरी ॥ त्याही माजी आ
ली शिवरात्री ॥ उपवास जागरणा करी ॥ होय बाहेरी

महत्पापा ॥ १० ॥ नेदिवशीं बिल्वदळें घेऊन ॥ यथा
सांग घडेल शिवार्चन ॥ तरी सहस्रजन्मींचें पाप संपूर्ण ॥ भस्म होऊन जाईल ॥ ११ ॥ नित्य बिल्वदळें
शिवासी वाहून ॥ त्याएवढा नाहीं पुण्यवंत ॥ तो नरे
रूहें नव्हेसत्य ॥ त्याच्या दर्शनें बहु तरती ॥ १२
॥ प्रातःकाळीं घेतां शिवदर्शन ॥ यामिनीचें पाप जा
य जळोन ॥ पूर्वजन्मींचे दोष गहन ॥ माध्यान्हीं द
र्शन घेतां जाती ॥ १३ ॥ सायंकाळीं शिव पाहतां स
प्रेम ॥ सप्तजन्मींचें पाप होय भस्म ॥ शिवरात्रीचा म
हिमा परम ॥ शेष ही वर्णूं शकेना ॥ १४ ॥ कपिलाष
ष्ठी अर्धोदय संक्रमण ॥ महोदय गजच्छाया ग्रहण

ऋतुकेही पर्वकाळ वोवाळून ॥ शिवरात्रीवरून टाका वे ॥१५॥ शिवरात्री आधीं च पुण्यदिवस ॥ त्याहीव री पूजन जागरण विशेष ॥ त्रिकाळ पूजा आणि रु द्र घोष, त्याच्या पुण्यासी पार नाहीं ॥१६॥ वसिष्ठ- विश्वामित्रादि मुनीश्वर ॥ सुरगण गांधर्व किन्नर ॥ सिद्ध चारण विद्याधर ॥ शिवरात्रीव्रत करिताती ॥- ॥१७॥ यदर्थीं सुरस कथा बहुत ॥ शौनकादिकांसी सां गसूत ॥ तीश्रोतीं एका सावचित्त ॥ अत्यादरें क रूनियां ॥१८॥ नरीं मासामाजी माघमास ॥ ज्या- च्या सम हिमा नाहीं विशेष ॥ त्यांही माजी कृष्ण चतुर्दशीस ॥ मुख्य शिवरात्र जाणिजे ॥१९॥ विं-

ध्याद्रीवासी एक व्याध ॥ मृगपक्षीघातक परम-
निषिद्ध ॥ महानिर्दय हिंसक निषाद ॥ केले अपरा
ध बहु तेणें ॥२०॥ धनुष्यबाण घेऊनि करीं, पारधी
सदा हिंडे दुराचारी ॥ पाश वागुरा कक्षेसी धरी ॥
कवच ल्याला हरितवर्ण ॥२१॥ करी गोधांगुळित्रा-
ण ॥ आणीक नाना शस्त्रसामग्री घेऊन ॥ कान
नीं जात शिवस्थान ॥ शोभायमान देखिलें ॥-
॥२२॥ तंव तो शिवरात्रीचा दिन ॥ यात्रा आली-
चहूंकडोन ॥ शिवमंदिर शृंगारून, शोभा आ-
णिली कैलासींची ॥२३॥ शह्दर जळत तगटवर्णी
॥ देवालय झळके शोभायमान ॥ गगनचुंबित

ध्वजपूर्णो ॥ रत्नजडितकळसतळपती ॥ २४ ॥ मध्यें
मणिमयशिवलिंग ॥ भक्तपूजाकरितीसांग ॥ अभि
षेकधाराअभंग ॥ विप्रधरितीरुद्रघोषें ॥ २५ ॥ एक
टाळमृदंगघेऊन ॥ सप्रेमेंकरितीकीर्तन ॥ श्रोतेकर
टाळीवाजवून ॥ हरहरशब्देंघोषकरिती ॥ २६ ॥ ना
नापरिमळद्रव्यसुवास ॥ तेणेंदशदिशादुमदुम-
ल्याविशेष ॥ लक्षदीपांचेप्रकाश ॥ जळजघोषघस्र
रव ॥ २७ ॥ शिंगेंसुस्वरवाजती भेरी ॥ त्यांचानादक्षमा
येअंबरीं ॥ एवंचतुर्विधवाद्येंनानापरी ॥ भक्तवाज
वितीआनंदें ॥ २८ ॥ तोंतेथेंव्याधपावला ॥ समोर-
विलोकीसर्वसोहळा ॥ एकमुहूर्तउभाठाकला ॥ -

हांसतबोलिला विनोदें ॥२९॥ हे मूर्ख अवघे जन ॥ येथें द्रव्य कायव्यर्थ नासोन ॥ आनंदमंडब इरपा षाण ॥ देवपणायेथें केंचें ॥ ३० ॥ उत्तम अन्न सांडून ॥ व्यर्थ काकरिता उपोषण ॥ गंगा चेष्ठा करीन तें स्नान ॥ कानना मती जातसे ॥ ३१ ॥ लोकनामें गर्जती वारंवार ॥ आपणाही विनोदें ह्मणे शिवहर हर ॥ सह जसव्य घालोनि शिवमंदिर ॥ घोरकांतार प्रवेशला ॥ ३२ ॥ रात्रीचें लागलें तेंच षेध ॥ विनोदें बोले शिवशिव शब्द ॥ नाम प्रतापें दोष अगाध ॥ झडोन सर्व चालिले ॥ ३३ ॥ घोरादरसो धितां वन ॥ गाढ्ळ नी वर्जी वल्गुदारुण ॥ तों वरुपादि व्यधूचें सदन ॥ वासरम

गीअपेराला ॥ ३४ ॥ निशा प्रवर्तली सवेक ॥ कींब्र
ह्मांडकरंडा भरलें काजळ ॥ कीं पिशाळ कृष्णा कंब
ळ ॥ मंडपकाय उभारिला ॥ ३५ ॥ विगतधवा जेवि
कामिनी ॥ तेवि नशोभे कदा यामिनी ॥ जरी मंडीत
दिसे उडुगणीं ॥ परी पतीहीन रजनी ते ॥ ३६ ॥ जैसा
पंडित गेलिया सभेंतुन ॥ मूर्ख जल्पती पाखंडज्ञा
न ॥ तेवि अस्ता जाता सहस्रकीर्ण ॥ उडुगणें मारी
झळकती ॥ ३७ ॥ असो ऐशी निशा दाटली सफबहु
अवघावेळ उपवासी निषाद ॥ तों एक सरोवर अगा
ध ॥ दृष्टीं देखिलें शोधितां ॥ ३८ ॥ अनेक सपत्रें सा
भा यसदनीं ॥ तेंवि सरोवरी शोभती कुमुदिनी ॥

नर्मी बिल्ववृक्षसमागमीं ॥ शोभायमान पसरले ॥ ३९
॥ योगाभ्रष्टकर्मभूमीस पावतीजनन ॥ तेंवि बिल्व
डाहाकियागगनींहून ॥ भूमीस लागल्यायेऊन ॥-
मार्जारीवशाशिकीर्णनादिसे ॥ ४० ॥ त्यांततमदाटले
दारुणा ॥ माजीबैसलाव्याधजाऊन ॥ शरासनीशि
रलावून ॥ कानाडीओढूनसाक्जलक्षी ॥ ४१ ॥ इ-
ष्टीबिल्वदळेंवादलींबहुत ॥ तीदक्षिणहस्तेंखुडोनि
टाकित ॥ तींतेथेंपद्मजहस्तेंस्थापित ॥ शिवलिंग
दिव्यहोतें ॥ ४२ ॥ त्यावरीबिल्वदळेंपडत ॥ तेणेंसं
तोषलाअपर्णानाथ ॥ व्याधासउपवासजाहलाघ
डत ॥ सायासनकरितांअनायासें ॥ ४३ ॥ वाचेसी

शिवनामाचा चाळा ॥ हरहर म्हणे वेळोवेळां ॥ पापा-
चा क्षय होत चालिला ॥ पूजन स्मरण सर्व घडलें ॥
॥ ४४ ॥ एक याम झालिया रजनी ॥ तों जळ पानालागीं एक हरिणी ॥ आली तेथें गर्भिणी ॥ पूर्णमासकुमारतेज रवी ॥ ४५ ॥ व्याधें तिणें लक्षिला दुरोन ॥ कृतांतवत परम दारुण ॥ आकर्ण ओढिला बाण ॥ देखोनि हरिणी बोलत से ॥ ४६ ॥ म्हणे महापुरुषा अन्याय वीण ॥ कां मजवरी ओढिला बाण ॥ मी तंव हरिणी आहें गर्भिण ॥ वध तुवां न करावा ॥ ४७ ॥ उदरांत गर्भ सूक्ष्म अज्ञान ॥ वधितां दोष तुज दारुण ॥ एक रथ भरी जीव वधितां सान ॥ तरी एक ब्रह्मवधियेला ॥-

॥४८॥ शतनरस्त्रवधितां एक ॥ वृष महत्येचें पातक ॥ शतवृष मातें गोहत्यादेख ॥ धुंडलों शास्त्रं वदतसे ॥ ४९॥ शतगोहत्येचें पातक पूर्ण ॥ एक वधितां हो-य ब्राम्हण ॥ शतब्रम्हहत्येचें पातक जाण ॥ एक गुरु वधिलिया ॥५०॥ शतस्त्रियांहूनि अधिक ॥ एक गुरु हत्येचें पातक ॥ त्याहूनि शतगुणी देख ॥ एक गर्भिणी वधिलिया ॥५१॥ तरीं अन्यायनसतां ये अवसरीं-मज मारिसी कां वनांतरीं ॥ व्याध म्हणे कुटुंब घरीं ॥-उपवासी वाट पाहात ॥५२॥ मी हि आजी निराहार अन्न नाहीं अणुमात्र ॥ परी मृगी होउनी सुंदर ॥-गोष्टी वदसी शास्त्रींच्या ॥५३॥ मज आश्चर्य वाटतें

पोटीं ॥ बरां ऐशा सांगसी गोष्टी ॥ तुज देखोनियां दृ
ष्टीं ॥ दया हृदयीं उपजतसे ॥ ५४ ॥ पूर्वी तूं होतीस
कोण ॥ तुज येवढें ज्ञान कोठून ॥ तूं दिशा ठकवी-
रूपलावण्य ॥ सर्व वर्तमान मज सांगें ॥ ५५ ॥ मृगी
म्हणे ते अवसरीं ॥ पूर्वी मंथन करितां क्षीरसागरीं
॥ चतुर्दश रत्नें काढिलीं सुरासुरीं ॥ महाप्रयत्नें क-
रूनियां ॥ ५६ ॥ त्यामाजी मी रंभा चतुर ॥ मज देखो
नी भुलती सुरवर ॥ नाना तपें आचरोनी अपार ॥ त
पस्वी पावती आम्हांतें ॥ ५७ ॥ म्या नयनकटाक्षजा
ळें पसरून ॥ बांधिले निर्जर चमनमीन ॥ मज इया-
अंगसुवासा वेधुन ॥ मुनि भ्रमर धांवती ॥ ५८ ॥ मा

ऐंगायनऐकावयासरंग ॥ रूथापानीधांवतीकुरंग ॥ मीभोगींस्वर्गींचेदिव्यभोग ॥ स्वरूपेंनमानींकोण्णा
सी ॥ ५९ ॥ मदअंगींचढला बहुत ॥ शिवभजनटा
किलेंसमस्त ॥ शिवरात्रीसोमवारप्रदोषव्रत ॥ शि
वार्चनसांडिलेंम्यां ॥ ६० ॥ सोडोनियांरूथापान ॥
करूंलागलेंमद्यप्राशन ॥ हिरण्यनामादैत्यदारु
ण ॥ रूपसोडोनीरतलेंत्यासी ॥ ६१ ॥ ऐसेलोटले
काळअपार ॥ मृगयेसगेलानोअसर ॥ त्यादुष्टा
संगेंअपर्णावर ॥ भजनपूजनविसरलें ॥ ६२ ॥ म
नासऐसेंवाटलेंपरिपूर्ण ॥ असरगेलामृगयेलागुन
॥ इतक्यांतघ्यावेंशिवदर्शन ॥ म्हणोनीगेलेंकैला-

सा ॥ ६३ ॥ मज देखतां हि मनंगजा मातं ॥ परमक्षो भोनी शाप देत ॥ तूं परम पापिणी यथार्थ ॥ मृगी होई मृत्यलोकीं ॥ ६४ ॥ तुझ्या सख्या दोघी जणी ॥ त्या होतील तुज सवें हरिणी ॥ हिरण्य असुर माझिये भ-जनीं ॥ असावध सर्वदा ॥ ६५ ॥ तो ही मृग होवोनी स-त्य ॥ तुम्हांसीच होईल रत ॥ ऐकव्याधासी वचित्त ॥ म ग म्यां शिव मार्थिला ॥ ६६ ॥ हे पंचवदना विरूपाक्षा ॥ दक्षमखदलना सर्वसाक्षा ॥ सच्चिदानंदा कर्माध्य क्षा ॥ उःशाप देई आम्हांतें ॥ ६७ ॥ भोळा चक्रवर्ती दयाळ ॥ उःशाप वदला पयःफेनधवल ॥ द्वादशव र्षे भरतां तात्काळ ॥ पावाल माझिया पदातें ॥ ६८ ॥

मगआम्ही मृगयोनीं ॥ जन्मलों घेक मे अवनीं ॥ त
रीं मी गर्भिण आहें हरिणी ॥ मस्तकाक समीप अ
से ॥ ६९ ॥ तरी मी आपुल्या स्वस्थळा जाऊन ॥ सत्व
र येतें गर्भ ठेऊन ॥ मग तूं सुखें घेई प्राण ॥ सत्यवच
न हें माझें ॥ ७० ॥ ऐशी मृगी बोलली सावचित्त ॥ या
वरी तो व्याध काय बोलत ॥ तूं गोड बोलसी यथार्थ ॥
परी विश्वास मज न वाटे ॥ ७१ ॥ नानापरी असत्य-
बोलोन ॥ करावें शरीराचें संरक्षण ॥ हें प्राणिमात्रा
स आहे ज्ञान ॥ तरी तूं शपथ वदे आतां ॥ ७२ ॥ महत्वा
पें उच्चारून ॥ शपथ वदे यथार्थ पूर्ण ॥ यावरी ते-
हरिणी दीनवदन ॥ पाहत आणि ऐकातें ॥ ७३ ॥ ब्रा·

म्हणकुळीं उपजोन ॥ जोनकरी वेदशास्त्राध्ययन ॥ सत्यशौचवर्जितसंध्याहीन ॥ माझेशिरीं पातकतें ॥ ७४ ॥ एकवेदविक्रय करिती पूर्ण ॥ कृतघ्नपरपीडकनावडे भजन ॥ एकदानासी करिती विघ्न ॥ गुरुनिंदाश्रवण एककरिती ॥ ७५ ॥ रमावर उमावरांची निंदा ॥ त्यापापाची मज हो आपदा ॥ दान दिधलें जें ब्रम्हवृंदा ॥ हिरोनि घेती माघारें ॥ ७६ ॥ एक यतिनिंदा करिती ॥ एक शास्त्रें पाहातां द्वैत निर्मिती ॥ नाना भ्रष्टमार्ग आचरती ॥ स्वधर्म आपुला सोडोनियां ॥ ७७ ॥ देवालयामाजीं जाउनी ॥ हरिकथा पुराण श्रवणीं ॥ जे बैसती वि [illegible] ॥ सेकोडी होती पा

पिये ॥ ७८ ॥ जे देवळांत स्त्रीसंभोग ॥ कां स्त्री
भ्रतारासी करिती वियोग ॥ ते नपुंसक होऊनि अभा-
ग्य ॥ उपजती या जन्मीं ॥ ७९ ॥ वर्मकर्में निंदा करित ॥
तो जग पुरीष भक्षक काक होत ॥ शिष्यासी विद्या अ
सोनी न सांगत ॥ तो पिंगळा होत निर्धारें ॥ ८० ॥ अनुचि
त मत गृह ब्राम्हण घेती ॥ त्या निमित्तें गंडमाळा होती-
परक्षेत्रींच्या गाई वळूनि आणिती ॥ ते अल्पायुषी-
होती ये जन्मीं ॥ ८१ ॥ जो राजा करी प्रजापीडण ॥ -
तो या जन्मीं व्याघ्र कां सर्प होय दारुण ॥ वृथा करी-
साधु छळण ॥ निर्वंश पूर्ण होय त्याचा ॥ ८२ ॥ स्त्रि
या व्रतें नेम करित ॥ भ्रतारासी अव्हेरित ॥ धनधा

त्यअसोनीवंचित ॥ त्यावागुळाहोतीयाजन्मीं ॥-
॥ ८३ ॥ पुरुषकुरूपम्हणोनियांत्यागिती ॥ त्याया
जन्मींबाळविधवाहोती ॥ तेथेंहीज्यारकर्मेंकरिती
मगत्याहोतीवारांगना ॥ ८४ ॥ ज्या भ्रतारासीनि
र्भर्त्सिती ॥ त्यादासीकिंवाकुलटाहोती ॥ सेवकस्वा
मीचाद्रोहकरिती ॥ तेजन्मायेतीश्वानाच्या ॥ ८५ ॥
सेवकापासूनसेवाघेऊन ॥ त्यांचेंनदेजोवेतन ॥ तो
अत्यंतभिकारीहोऊन ॥ दारोदारहिंडतसे ॥ ८६ ॥
स्त्रीपुरुषगुजबोलतां ॥ जोजाऊनिएकेतत्वतां ॥-
त्याचीस्त्रीदुरावेहिंडतां ॥ अन्ननमिळेतयातें ॥-
॥ ८७ ॥ जारणमा [illegible] ॥ तेभूतप्रेतपिशा

चहोती ॥ सतीउप... ...॥ त्यातेंदुष्काळज
न्मवरी ॥ ८८ ॥ स्त्रीरजस्वलाहोउनी ॥ गृहींवावरे-
जेपापिणी ॥ पूर्वजरुधिरींपडलीपतनीं ॥ तें गृहींदे
वपितृगणनयेती ॥ ८९ ॥ जेदेवांच्यादीपांचेंतेलने
ती ॥ तेयाजन्मींनिपुत्रिकहोती ॥ ज्यारांधितांअन्न-
चोरोनीभक्षिती ॥ त्यामार्जारीहोतीयाजन्मीं ॥ ९०
॥ ब्राम्हणासकदान्नघालुन ॥ आपणभक्षितीषड्र
सपक्वान्न ॥ त्यांचेंगर्भपडतीगळोन ॥ आपुलियाक
र्मवशें ॥ ९१ ॥ जोमातापित्यासीशिणवीत ॥ तोयेज
न्मींमर्कटहोत ॥ सासुश्वशुरांस्कष्टगांजित ॥ त
रीबाळकनवांचेतियेनें ॥ ९२ ॥ मृगीम्हणेव्याधा-

लागुन ॥ जरी मीं नये पत्तोन ॥ तरी हीं महत्पापें संपू
र्ण ॥ माझ्या माथां बैसोत ॥ ९३ ॥ हें मिथ्या गोष्ट होय
साचार ॥ तरी घडो शिवपूजेचा अपहार ॥ ऐसी शपथ
ऐकतां निर्धार ॥ व्याध शंकला मानसीं ॥ ९४ ॥ म्हणे प
तिव्रते जाई आतां ॥ सत्वर येईं निशि सरतां ॥ हरिणी
म्हणे शिवपदासी तत्वतां ॥ पुण्यवंता जाशील ॥ ९५ ॥
उदकपान करूनि वेगीं ॥ निजाश्रमा गेली ते कुरंगी ॥
इकडे व्याध दक्षिण मार्गी ॥ टाकी बिल्वदळें खुडोनि -
यां ॥ ९६ ॥ दोन प्रहर झाली यामिनी ॥ द्वितीय पूजा -
शिवें मानुनी ॥ अर्धें पाप जाळिलें मुळींहूनी ॥ सत्पात्र
सांचले तेथवां ॥ ९७ ॥ [illegible] डली पूर्ण ॥ व्या

धकरीशिवस्मरण ॥ मृग ॥ मु ॥ कलेंनिरूपण ॥ स
हजजागरणघडलेंतया ॥ ९८ ॥ तोंदुसरीहरिणीअक
स्मात ॥ पातलीतेथेंचतृषाक्रांत ॥ व्याधेंबाणओ ढि
लात्वरित ॥ करुणाभाकीहरिणीते ॥ ९९ ॥ म्हणेव्या
धा ऐकयेसमयीं ॥ मजकामानळेंपीडिलेंपाहीं ॥ प
तीसभोगदेउनीलवलाहीं ॥ परतोनयेतेंसत्वर ॥ –
॥ १०० ॥ आश्चर्यकरीमनांत ॥ म्हणेशपथबो–
लोनीजाईत्वरित ॥ धन्यतुमचेंजीवित ॥ सर्वशास्त्रा
र्थचाळक ॥ १ ॥ वापीतडागसरोवर ॥ जोपाडितमोडी–
देवागार ॥ गुरुनिंदकमद्यपानीदुराचार ॥ तींपापेंस
मस्तमजलागोमाझ्या ॥ २ ॥ महासतीयआणणम्हण

विन ॥ समरंगणीं मागें पळत ॥ वृत्ती हरिती आघेंलो-
टित ॥ ग्रंथ निंदित महापुरुषांचे ॥ ३ ॥ वेदशास्त्रांची-
निंदा करी ॥ संत भक्तांसी द्वेष धरी ॥ हरिहरचरित्रें अ-
व्हेरी ॥ माझे शिरीं तीं पापें ॥ ४ ॥ धनधान्य असोनि पाहीं
पतिलागीं शिणवी म्हणे नाहीं ॥ पती सांडोनि निजे पर
गृहीं ॥ तीं पापें माझिया माथां ॥ ५ ॥ पुत्र स्नुषा सन्मा-
र्गें वर्ततां ॥ त्यासी गांजिती जे व्यर्थ न पाहतां ॥ ने कुरूप हो-
ती तत्वतां ॥ हिंडतां भिक्षा न मिळेची ॥ ६ ॥ बंधु बंधु-
जे वैर करिती ॥ ते या जन्मीं मत्स्य होती ॥ गुरूचें उणें-
जे पाहती ॥ त्यांची संपत्ती दग्ध होय ॥ ७ ॥ जे मार्गस्थां-
चीं वस्त्रें हरिती ॥ ते [illegible] न्त्रें पांघुरती ॥ आ

म्हातपस्वीम्हणोनी॥अना॰म्ह॰र॰कारती॥तेघुलेहोती भोकार॥८॥दासीस्वामीचीसेवानकरी॥तीजन्मीं होयमगरी॥जोकन्याविक्रयकरी॥हिंसकयोनींनिप जेतो॥९॥स्त्रीभ्रतारचीसेवाकरित॥तीसजोव्यर्थ वांजित॥त्याचागृहभंगहोत॥जन्मजन्मांतरींन- सुटे॥१०॥ब्राम्हणाकरीरसविक्रय॥घेतांदेतांमद्यपी होय॥जोब्रम्हवृंदाअपमानिताहे॥तोहोयब्रम्हरा क्षस॥११॥एकेंउपकारकेला॥जोनष्टनाठवीत्या- ला॥तोकृतघ्नजंतझाला॥पूर्वकर्मेजाणिजे॥१२॥- विप्रश्राद्धींजेवुनी॥स्त्रीभोगकरीतेदिनीं॥तोश्वान सूकरयोनीं॥उपजेलनिःसंशयें॥१३॥व्यवहारीं-

दहांतबैसोन॥खोटीसाक्षदेईगर्जोनि॥पूर्वजन्मनरं
कीपावतीपतन॥असत्यसाक्षदेतांची॥१४॥दोघी
स्त्रियाकरून॥एकीचेंचराखीजोमन॥तोगोचीड-
होयजाण॥सारमेयशरीरीं॥१५॥पूर्वजन्मींकोंडी-
उदक॥त्याचामळमूत्रनिरोधदेख॥करितांसाधुनिं
दाआवश्यक॥सत्वरदंत भग्न होती॥१६॥देवालयीं
करीभोजन॥तरीयेजन्मींहोयक्षीण॥पृथ्वीपती-
ची॥निंदाकरितांजाण॥उदरींमंदाग्नीहोयपैं॥१७॥-
मध्यान्हसमयींकरीभोजन॥त्यासीपित्तरोगहोयदा
रुण॥परनारीविकीपरदेशीनेउन॥तरीरूपांगो-
कुष्ठभरे॥१८॥जीस्त्रीकरीगर्भपातन॥तीउपजेवं

ध्यानहोऊन ॥ देवालयद ... ॥ नरीअंगभंग होयत्याचा ॥ १९ ॥ अपराधाविणेंस्त्रीसगांजितहे त्याचेयेजन्मींएकअंगजाय ॥ ब्राम्हणाचेंअन्नहरि तीपापिये ॥ त्याचावंशनवाढेकधीं ॥ २० ॥ गुरुसंत- मातापिता ॥ त्यांसीजोहोयनिर्भर्त्सिता ॥ तरीवाचा जायतत्वतां ॥ अडखळेबोलतांक्षयाक्षणा ॥ २१ ॥ जोब्राम्हणासीदंडमारी ॥ त्यासीव्याधीतिडकालाग तीशरीरीं ॥ जोसंतासीवादविवादकरी ॥ दीर्घदंतहो- तीत्याचे ॥ २२ ॥ देवद्वारींचेतरुवर ॥ अश्वत्थादिवृक्ष साचार ॥ तोडितांपांगुळहोयनिर्धार ॥ भिक्षान्नभक्षे

हिंडतां ॥ २३ ॥ जो सूतकअन्न भक्षित ॥ त्याचे उद रीं नाना रोग होत ॥ आपण चि परिमळद्रव्यें भोगी- समस्त ॥ तरी दुर्गंधी सत्य सर्वांगीं ॥ २४ ॥ ब्राम्हणा- चेंरीण न देतां ॥ तरी बाळपणीं मृत्य पावे पिता ॥ ज लवृक्षछाया मोडितां ॥ तरी एक ही स्थळ न मिळे - त्यातें ॥ २५ ॥ ब्राम्हणासी आशा लावून ॥ चाळवी नेदी कदां दान ॥ तो येजन्मीं अन्नअन्न ॥ करील हिंडे घरोघरीं ॥ २६ ॥ जो पुत्रद्वेष करीत ॥ आणि दरिद्री- याचें लग्न मोडित ॥ तरी स्त्री सस ल राहे पोटांत ॥ वं- ध्या निश्चित संसारीं ॥ २७ ॥ जेणें ब्राम्हण बांधिले नियहून ॥ त्यासी सांडसें तोडी सूर्यनंदन ॥ जो नरें-

केकथाग्रंथपावन॥ बा धर ... भोजन्मीं॥२८॥
जोपीडीमातापितयांस॥त्याचासर्वदाहोईलकार्य
नाश॥एकासभजेनिंदीसर्वदेवांस॥तरीएकचि
पुत्रहोयत्यासी॥२९॥जोचांडाळगोवधकरी॥
त्यासीमिळे ... नारी॥वृषभवधितांनिर्धारी॥अं
नमूर्खपुत्रहोयत्यासी॥३०॥उदकतृणेंवीणपशुम
रित॥तरीमुक्याचप्रजाहोतीसमस्त॥जोपातिव्रते
सीभोगइच्छित॥तरीकुरूपनारीकर्कशामिळे॥३१॥
जोपारधीबहुजीवसंहारी॥तोपंगपराहोयसंसारीं॥
गुरूचात्यागजोचांडाळकरी॥तोउपजतांचीमृत्यपा
वे॥३२॥नित्यअथवाररविवारींसुनेरविसमोर॥त्यांचे

बाळपणीं दंतभग्न केशाफ्रम ॥ जेमूनबाळंकांसोठीं रुद-
तीनिर्धार ॥ त्यास हांसतानिपुत्रीक होय ॥ ३३॥ हरि-
णीम्हणेव्याधालागुन ॥ मीसत्वरयेतें पतीस भागदे
उन ॥ न येतरीहींपापेंसंपूर्ण ॥ माझ्यामाथांबैसोतयें
॥ ३४॥ व्याधमनांतरांकोन ॥ म्हणेधन्यधन्यतुमचें-
ज्ञान ॥ सत्वरयेईघरास जाऊन ॥ सत्यसंपूर्णसांभाळी-
॥ ३५॥ मगजलपानकरूनीवेगीं ॥ आश्रमागेलीतेकु
रंगीतोंमृगराजतेच प्रसंगीं ॥ जलपानार्थपातला ॥
॥ ३६॥ व्याधेंओढिलाबाण ॥ तोंमृगबोलेदीनवदन-
म्हणेमाझ्यास्त्रियापतिव्रतासगुणा ॥ त्यांसीपुसोनयें
तोंमी ॥ ३७॥ शपथांचे [illegible] नाकरितोंप्रेम

ळमात्र ॥ तोकथारंगमोडितां नवंश होत ॥ तेंपायस त्यमममाथां ॥ ३८ ॥ ब्रम्हकर्मवेदोक्त ॥ शूद्रनिजांगें आचरत ॥ तोअधमनरकींपडत ॥ परधर्मआचरतां ॥ ३९ ॥ तीर्थयात्रेसीविघ्नेंकरी ॥ वाटपाडीवस्त्रेंद्रव्यंहरी ॥ तरीसर्वांगींव्रणअघोरी ॥ नरकींपडेकल्पपर्यंत ॥ ४० ॥ शास्त्रकोशींनाहींप्रमाण ॥ कूटकवित्ताकरीकद्रलक्षून ॥ हरितीब्राम्हणाचामान ॥ तरीसंतानत्यांचेंनवाढे ॥ ४१ ॥ हरिदिनींशिवदिनींउपोषण ॥ विधियुक्तनकरीद्वादशीपूर्ण ॥ तरींहस्तपादक्षीण ॥ होतीत्याचेनिर्धारें ॥ ४२ ॥ एकशिवहरीप्रतिमाफोडिती ॥ एकभगवद्भक्तांविघ्नकरिती ॥

॰क शिवमहिम्नउच्छेदिती ॥ नरकींहोतीकोटिकल्प ॥ ४३ ॥ मातृद्रोही त्यासीव्याधीमारे ॥ पितृद्रोही पिशाचविचरे ॥ गुरुद्रोही तात्काळमरे ॥ भूतप्रेतगणींविचरेतो ॥ ४४ ॥ विप्रआहारबळकृतजेघेती ॥ त्यांसजोहासेदुर्मती ॥ त्याचेमुखींअरोचकरोगनिश्चिती ॥ नसोडितीजन्मवरी ॥ ४५ ॥ एकगोविक्रयकरिती ॥ एककन्याविक्रयेंद्रव्यअर्जिती ॥ तेनरमार्जारमस्त होती ॥ बाळेंभक्षितीआपुलीं ॥ ४६ ॥ जोकन्याभगिनीअभिलाषी ॥ कामदृष्टीन्याहाळीपतिव्रतेसी ॥ प्रमेहरोगहोयत्यासी ॥ कींखडागुह्यांतदाटला ॥ ४७ ॥ प्रासादभंगलिंग[illegible]चींउपकरणीअलं

कारचोरी ॥ देवप्रतिष्ठाअन्न ॥ १, पडुरोग होय त्याते ॥
॥ ४८ ॥ एकमित्रद्रोहविश्वासघातकरिती ॥ मातृ-
पितृहत्यागुरूसीसंकटींपाडिती ॥ ब्रम्हवधगोवध-
नवारिती ॥ अंगींसामर्थ्यअसोनियां ॥ ४९ ॥ ब्राम्ह-
णबैसवोनिबाहेरी ॥ उत्तमान्नजेविती गृहांतरीं ॥ सो
यन्यांचीप्रार्थनाकरी ॥ संग्रहणीपोरशूळ होयतया ॥
॥ ५० ॥ एक कर्मभ्रष्टपंचयज्ञनकरिती ॥ एकब्राह्म
णांचींसदनेंजाळिती ॥ एकदीनासीमार्गीनागविती ॥ एकसंतांचाकरिती अपमान ॥ ५१ ॥ एककरि-
तीगुरूछळणा ॥ एकम्हणतीपाह्रोंयाचेंलक्षण ॥
नानादोषआरोपितीअज्ञान ॥ त्यांनेंसंतानवा-

दे ॥ ५२ ॥ जोसदापितृद्वेषकरी ॥ जोब्रम्हवृंदासीअ-
व्हेरी ॥ शिवकीर्तनएेकतांत्रासेअंतरीं ॥ तरीपितृवीर्य
जनव्हेतो ॥ ५३ ॥ शिवकीर्तनींनव्हेसादर ॥ तरींकर्ण
मूळरोगनिर्धार ॥ नसत्याचगोष्टीजल्पेअपार ॥ तोद-
र्दुरहोयनिर्धारें ॥ ५४ ॥ शिवकीर्तनकिंवापुराणश्रव
णा ॥ तेथेंशयनकरितांसर्पहोयदारुणा ॥ एकअतिप्र
दक्षिण [illegible] ॥ तेपिशाचयोनीपावती ॥ ५५ ॥ ए
कादेवार्चनींदीरयेत ॥ ब्राम्हणपूजाविषयीं [illegible] ॥
तीर्थप्रसादअव्हेरीत ॥ [illegible] ॥
रा ॥ ५६ ॥ मृगम्हणेऐशींपापेंअपार ॥ [illegible]
होईलपरकृपार ॥ [illegible] ॥ [illegible]स्था-

नाजाईमृगवर्या ॥५७॥ व्याधारावनामेंगर्जेनिसणीं ॥ कंठसद्गदीतअश्रुनयनीं ॥ मागुतीबिल्वदळेंखुडो-
नी ॥ शिवावरीरांकितअसे ॥५८॥ चौंप्रहरांच्यापू-
जाच्यारी ॥ संपूर्णझाल्याशिवजागरीं ॥ सत्पजन्मीं-
चींपापेंनिर्धारीं ॥ मुळींहूनीभस्मझालीं ॥५९॥ तोपूर्व
दिशामुखप्रक्षालित ॥ रूपणींग्रजउदयपावत ॥-
आरक्तवर्णशोभादिसत ॥ तेंचिकुंकुमप्राचीचें ॥६०
॥ तोंतिसरीमृगीआलीअकस्मात ॥ व्याधदेखिला
कृतांतवत ॥ म्हणेमारूंनकोमजयथार्थ ॥ बाळासी
स्तनदेऊनयेतेंमी ॥६१॥ व्याधअत्यंतहर्षभरित ॥-
म्हणेहीकायबोलेलशास्त्रार्थ ॥ तोरीकावयाम्हण

त॥शपथकरूनीजायतूं॥६२॥यावरींमृगींम्हणे व्याधारेक॥जोतृणदाहकग्रामदाहक॥गोब्राम्ह णांचेंकोंडीउदक॥क्षयरोगत्यासीनसोडी॥६३॥ ब्राम्हणांचींसदनेंहरितीदेख॥त्यांचेपूर्वजरौरवीं पडतीनिःशंक॥मातृपुत्रांविघडविरेक,स्त्रीपुरुषां तविघडपाडित्ती॥६४॥देवब्राम्हणदेखोन॥खालीं नकरतीकदांमान॥निंदितीबोलतीकठोरवचन॥ यमकरचरणच्छेदीतयांचे॥६५॥परवस्त्रचोराल यादेख॥अखंडलाविलासेरोख॥साधुसन्मानें मानीदुःख॥त्यासीनेत्ररोगातिडकानसोडित्ती॥ ॥६६॥पुस्तकचोरतेमले ... ॥रत्नचोराचेनेत्र

आली ॥ अत्यंतगर्वीतेसा ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ पारधीनिश्चि तश्येनपक्षी ॥ ६७ ॥ भक्तांचीजोनिंदाकरित ॥ त्याचेमुखींदुर्गंधीघाणित ॥ जोरात्रंदिनतयासीत डित ॥ तोउलूकहोयतयालागीं ॥ ६८ ॥ जोअत्यंत कृपण ॥ धननवेचीअणुप्रमाण ॥ तोमहाभुजंगहो ऊन ॥ धुसधुसीनबैसेतेथें ॥ ६९ ॥ भिक्षेसीयती श्वरआला ॥ तोज्याणेंरितादवडिला ॥ शिवत्याव रीजाणकोपला ॥ संततीसंपत्तीहोयदग्ध ॥ ७० ॥ ब्राम्हणबैसलापात्रावरी ॥ उठवूनीघातलाबाहेरी त्याहूनियांदुराचारी ॥ दुसराकोणीनसेचि ॥ ७१ ॥ ऐसाधर्माधर्मऐकोन ॥ पारधीसद्गदबोलेवचन ॥

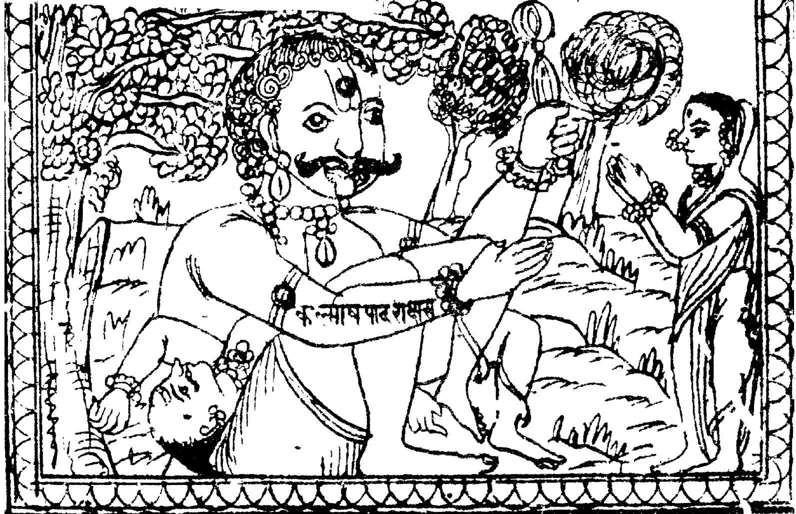
स्वस्थळा जाई जलपान करून ॥ बाळासी स्तनपान करून ॥ येई ॥ ७२ ॥ ऐसें गेली नी मृगी लवलाह्या ॥ गेली जलपाशन करूनियां ॥ बाळें स्तनीं लावूनियां ॥ तृप्त केलीं तियेनें ॥ ॥ ७३ ॥ वडील झाली प्रसूत ॥ दुसरी पतीची कामना पुरवित ॥ मृगराज म्हणे आतां त्वरित ॥ जाऊं चला व्याधापाशीं ॥ ७४ ॥ मृगपाडसांसहित सर्वही ॥ व्याधापाशीं आलीं लवलाहीं ॥ मृग म्हणे तेसमयीं ॥ आधीं मज वधी पारधिया ॥ ७५ ॥ मृगी म्हणे हा न व्हे विधी ॥ आम्ही जाऊं पतीच्या आधीं ॥ पाडसें म्हणती त्रिशुद्धी ॥ आम्हां रीं वधीं पारधिया ॥ ७६ ॥ त्यांचीं वचनें ऐकतां ते क्षणीं ॥ व्याध सद्‌गदित झाला मनीं ॥ अश्रुधारा लोटल्या नयनीं ॥ लागेच —

रणींतयांच्या ॥ ७७ ॥ म्हणे धन्य जन्मोमाझेंझालें
तुमचेनिमूर्तेंनिरूपणेंकेलें ॥ बहुतांजन्मांचें -
पापजळालें ॥ पावनकेलेंशरीर ॥ ७८ ॥ मातापिता ॥
गुरुदेव ॥ तुम्हीचआतांमाझेंसर्व ॥ कैंचासंसार मि-
थ्यावाव ॥ पुत्रकलत्रसर्वलटकें ॥ ७९ ॥ व्याधबो-
लेसप्रेमेंकरून ॥ आतांकधींमी शिवपदापावेन ॥ तों
अकस्मात्आलेंविमान ॥ शिवगणबैसलेत्यावरी ॥
॥ ८० ॥ पंचवदनदशभुज ॥ व्याघ्रांबरनेसलेमहारा
ज ॥ अद्भुततयांचेंतेज ॥ दिक्चक्रामाजीनसमा-
ये ॥ ८१ ॥ दिव्यवाद्येंवाजविती किन्नर ॥ आलापक
रिती विद्याधर ॥ दिव्यसुमनांचेसंभार ॥ सुरगण ॥

स्वयेंवर्षती ॥ ८२ ॥ मृगें पावलीं दिव्यशरीर ॥ व्याध
करी साष्टांग नमस्कार ॥ मुखें म्हणे जय जय शिव ह
र हर ॥ तों शरीर भाव पालटला ॥ ८३ ॥ परिसा झग
डतां लोह होय सुवर्ण ॥ तैसा व्याध झाला दशभुज
पंचवदन ॥ शिवगणीं बहुत प्रार्थुन ॥ दिव्य विमानीं बै
सविला ॥ ८४ ॥ मृगें पावलीं दिव्यशरीर ॥ तींही वि-
मानीं आरूढलीं समग्र ॥ व्याधाची स्तुती वारंवार ॥
करिती सुरगण सर्वही ॥ ८५ ॥ व्याध नेला शिवपदाप्र
ती ॥ तारामंडळीं मृगें राहती ॥ अद्यापी गगनीं झळ
कती ॥ जन पाहतीं सर्व डोळां ॥ ८६ ॥ सत्यवतीहृ
दयरत्न रवापी ॥ रस ... लिंगपुराणीं

तेंसज्जनीं ऐकोत दिनरजन ॥ ब्रह्मानंदें करूनियां ॥
॥ ८७ ॥ धन्य तें शिवरात्रीव्रत ॥ श्रवणें पातकें दग्ध होत ॥ हें जे पठण करिती सावधचित्त ॥ धन्य पुण्यवंत नरतेचि ॥ ८८ ॥ सज्जन श्रोते निर्जर सत्य ॥ प्राशन करोत शिवलीलामृत ॥ निंदक असुर कुतर्की बहुत ॥ त्यांस प्राप्त कैंचें हें ॥ ८९ ॥ कैलासनाथ ब्रह्मानंद ॥ त्याचें पद कल्हारसुगंध ॥ तेथें श्रीधर अभंग षट्पद ॥ रुंजी घालित शिवनामें ॥ ९० ॥ शिवलीलामृत ग्रंथ प्रचंड ॥ स्कंदपुराण ब्रह्मोत्तरखंड ॥ परिसोत संत अखंड ॥ द्वितीयोऽध्याय गोड हा ॥ ९१ ॥ अ० ॥ २ ॥ ओ ॥ ॥ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ॥

भाग ३.

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयशिवमंगलधामा ॥ निजजन
हृदयआरामा ॥ चराचरफलांकितद्रुमा ॥ नामाअनामा ती
नतूं ॥१॥ इंदिरावरभगिनिमनरंजना ॥ ...त्रास्वजनक...
रध्वजदहना ॥ ब्रह्मानंदा भाललोचना ॥ सर्वांजनाभिषुरांत
का ॥२॥ हेशिवराघो जानवाम घोरा ॥ ...घाईशानईश्व
रा ॥ अर्धनारीनटेश्वरा ॥ गिरिजारंगागिरीशा ॥३॥ गंगाधर
भोगिभूषणा ॥ सर्वव्यापका अंधकमर्दना ॥ परमानंदानि रं
जना ॥ गुणत्रयविरहिततूं ॥४॥ हेपयःफेनधवळजगज्जीव
न ॥ द्वितीयाध्यायींकृपाकरून ॥ अगाधसुरसआख्यान ॥
शिवरात्रीमहिमावर्णिला ॥५॥ यावरीकैसीकथेचीरचना ॥
पदवीपंचमुकुटपंचानना ॥ शौनकादिकमुनिजना ॥ सूतसां

गेनैमिषारण्यीं ॥ ६ ॥ इक्ष्वाकुवंशींम हाराज ॥ मित्रसहनामें भूभुज ॥ वेदशास्त्रसंपन्नसतेज ॥ दुसराधिडौजपृथ्वीवरी ॥ ७ ॥ पृतनावसनें करून ॥ धानलें उर्वीसपालाण ॥ प्रताप सूर्यउगवलापूर्ण ॥ शत्रुभगणेंमावळली ॥ ८ ॥ तोएकदांमृगयाव्याजें करून ॥ निघालाधुरंधरचमूघेऊन ॥ घोरांधारप्रवेशलाविपिन ॥ तोंसावजेंबहूकडूनफुटलीं ॥ ९ ॥ व्याघ्ररीसवृकवनकरी ॥ मृगमृगीवनगौवानरवानरी ॥ शशकजंबुकांच्यासंहारी ॥ संहारीतनृपवर ॥ १० ॥ चातकमयूरबदक ॥ कस्तूरीकुरंगजवादीबिडालक ॥ नकुलराजहंसचक्रवाक ॥ पक्षीश्वापदें धांवती ॥ ११ ॥ नृपेंमारिलेजीवबहुवस ॥ त्यांतएकमारिलाराक्षस ॥ महाभयानकनामस ॥ गतप्राणहोऊनि

पडियेला ॥ १२ ॥ त्याचा बंधु परम दारुण ॥ नोलक्षिना झाला
दुरोन ॥ मनीं कापट्य कल्पून ॥ म्हणे सूड घेईन बंधूचा ॥ १३ ॥
मित्रसह पानला स्वनगरास ॥ असुरें धरिला मानव वेष ॥ कृष्ण
सनं वेष्टित विशेष ॥ दर्भ स्कंधीं घेऊनियां ॥ १४ ॥ नृपासीं भेटला
येउन ॥ म्हणे मी सूपशास्त्रीं परम निपुण ॥ अन्नशाका सुवासें
करीन ॥ देखोन स्मरनर मूर्ती ॥ १५ ॥ रायें ठेविला पाकसदनीं
त्यावरी पितृनिमित्त मुनी ॥ गुरु वसिष्ठ घरालागुनी ॥ नृपश्रेष्ठें
आणिला ॥ १६ ॥ भोजना आला अब्जनंदन ॥ तों राक्षसें का
पट्य स्मरून ॥ शाकान्न नरमांस शिजवून ॥ ऋषीस आणून
वाढिलें ॥ १७ ॥ त्रिकाळज्ञानी वसिष्ठ मुनी ॥ सकळ ऋषीमा-
झी शिरोमणी ॥ कापट्य सकळ जाणूनी ॥ मित्रसहशापिला

॥१८॥ ह्मणेंतूंवनींहोयराक्षस॥जेथेंआहारनमिळेनिःशे
ष॥मीब्राह्मणमजनरमांस॥वाढिलेंकैसेंपापिया॥१९॥राव
ह्मणेंमीनेणेंसर्वथा॥बोलावासूपशास्त्रींजाणता॥तंव
नोपळालक्षणनलागतां॥गुप्तरूपेंवनाआपुल्या॥२०॥
रावकोपलादारुण॥मजशापिलेंकायकारण॥मीहीतुज-
शापीनह्मणोन॥उदककरींघेतलें॥२१॥तंवरायाचीपट्टरा-
णी॥मदयंतीनामेंपुण्यखाणी॥रूपेंकेवळलावण्यहरिणी
चातुर्यउपमेंजेंविरारंभा॥२२॥मदयंतीह्मणेराया॥दूरदृष्टीपाहें
विच्यारूनिया॥शिष्येंगुरूसीशापावयां॥अधिकारन-
हींसर्वथा॥२३॥गुरूसीशापदेतांनिर्धारीं॥आपणनरक
भोगावेकल्पवरी॥रावह्मणेचतुरसुंदरी॥बोललीससाचनें

॥२४॥ म्हणे हें उदक रवाळीं टाकूं जरीं ॥ नरांपीकनपिके दग्ध होयधरत्री ॥ मग आपुल्याचप्रपदावरी ॥ उदक टाकी मित्रस ह ॥२५॥ तें जानुपर्यंतचरण ॥ दग्धझाले कृष्णवर्ण ॥ कुष्ट-पावला मनांतें धून ॥ कल्माषपादनामत्याचें ॥२६॥ वसिष्ठ जा णोनिवृत्तांत ॥ रायासी उःशापदेत ॥ ह्मणे द्वादशवर्षा होसील मुक्त ॥ येसी स्वस्थाना आपुल्या ॥२७॥ गुरु पावला अंतर्धान मग कल्माषपादराक्षस होऊन ॥ क्षुधाक्रांत निशिदिन ॥ वनीं भक्षी जीव सर्व ॥२८॥ परमभयानक असुर ॥ विशाळ देह क पाळीं शेंदूर ॥ विक्राळवदन बाहेर सुभग ॥ दंतदाढा वाढल्या-या ॥२९॥ जीव भक्षिले असमास ॥ वनीं हिंडतां तो राक्षस एक ब्राह्मणकुमर डोळस ॥ द्वादशवर्षाचा देखिला ॥३०॥

तंयत्याचा ललना वमणा ॥ दीर्घे क्रीडती कौतुकें वनीं ॥ तं
वनी ब्राह्मणपुत्र राक्षसें धरूनी ॥ भक्षावयाचा सिद्ध झाला ३१
तंयत्याची वधू का कुल्लती येत ॥ अरे तूं मित्रसह राजा पुण्यवं
त ॥ गोब्राह्मण प्रतिपाळक सत्य ॥ माझा कांत मारूं नको -
॥ ३२ ॥ गडबडां लोळे सुंदरी ॥ करुणा भाकी पदर पसरी ॥
सवेंचि जाऊनि चरण धरी ॥ सोडी झडकरी पती माझा ३३
पतीस भक्षूं नको राजेंद्रा ॥ म्हत्यापें घेऊं नको येसरा ॥ स्व
र्गमार्ग नरकि चतुरा ॥ कैसा पावशी अंतकाळीं ॥ ३४ ॥ ऐसी
करुणा भाकिता कामिनी ॥ निर्दयें भक्षिला तिचे नयणीं ॥ ३
स्थिपंजर टाकुनी ॥ तियेंपुढें दिधला ॥ ३५ ॥ तंव ती दुःखें क
रूनी ॥ आक्रोशें कपाळ पिटी धरणीं ॥ मृत्तिका घेऊनि घा-

धरूनी ॥ कोणवनीं सांवरीतीतें ॥ ३६ ॥ मग निर्णो शापदीधः-
लाराघातें ॥ जोअलोटविधिहरिहरातें ॥ ह्मणे मद्यंतीसं
गस्त्री ॥ प्राणजाईल नेचक्षणी ॥ ३७ ॥ कोणेचेकेस्त्रीच्याअ
गसोहळा ॥ तुजनघडेरिच्यांडाळा ॥ ऐसाशापवदोनि विके-
कां ॥ केल्यागोळाअस्थिपत्नीच्या ॥ ३८ ॥ तात्काळप्रवेश-
लीअग्नीं ॥ इकडेद्वादशवर्षेशापमुक्तहोउनी ॥ रावस्वनग
रायेउनी ॥ वर्तमानसांगेस्त्रियेसी ॥ ३९ ॥ येरीकथाकथिरीआ
क्रोशेंकरून ॥ ह्मणेझालेंवंशखंडन ॥ पतीसम्ह्णेब्रह्मचर्य
धरून ॥ प्राणआपुलारक्षीकां ॥ ४० ॥ अनिवारअत्यंतमन
॥ नकरीकोणेस्त्रियेसींसंभाषण ॥ रवंदिरगाराचीशेजआ
जपासून ॥ झालीतुजलागीजाणपां ॥ ४१ ॥ परमलक्ष्म-

ळीराजेंद्र ॥ जैसा सांपळा कोंडिला व्याघ्र ॥ कीं महा भुजं-
गा चंदन समग्र ॥ पाडोनी गारुडी दीन करी ॥ ४२ ॥ कीं नासि-
कीं वेसण घालून ॥ महावृषभ करिती दीन ॥ कीं रणीं निरंकुश
वारण ॥ धरून क्षीण करिती भग ॥ ४३ ॥ तैसा कल्माषपाद-
भूप ॥ होऊनी राहिला दीनरूप ॥ पुढें प्रकाशावया कुळदीप-
आपण धर्मशास्त्र पाहा नसे ॥ ४४ ॥ तेथि वें पाहोनि प्रमाण
वसिष्ठ मदयंतीस भोग देऊन ॥ अमोघवीर्य पडलें संपूर्ण ॥ दि-
व्य पुत्र जाहाला ॥ ४५ ॥ तेणें पुढें वंश चालिला ॥ असो तो रा
वमृगयेस निघाला यथारण्य तथागृह नाटे नृपाला ॥ भोग
त्यजिले सर्वही ॥ ४६ ॥ मनान मनोज विकार उठन ॥ विवेकां
कुशें काम इभ न अवरित ॥ म्हणे स्त्रीस वैधव्य म जमृत्य ॥ तें

कर्मसहस्रानकरावें ॥ ४७ ॥ आपुलीकर्मेंगतीगहन ॥ प्रा-
नविचित्रदारुण ॥ देवावरीकायबोलनेऊन ॥ पोगिल्याव-
णनस्मरेची ॥ ४८ ॥ ऐसारावउदासयुक्त ॥ वर्नीहिंडनांम-
गेंपाहात ॥ तोंपिशाच्यभयानकअत्यंत ॥ रायापाठीउभे, स
दा ॥ ४९ ॥ यत्नेपूर्वीमारिली ॥ तीब्रह्महत्यापाठीसींलागली ॥
राजानीर्थेहिंडतांसकळीं ॥ परीकदाकाळींनसोडी ॥ ५० ॥ न
सोडीस्वप्नींजागृतीत ॥ महाविश्वकाळदानकरकरांस्वांत ॥
रायेंवृतेंकेलींबहुत ॥ वानदेनबहुसाल ॥ ५१ ॥ ऐसाहिंडतां
रावभागला ॥ मिथुळानगरासमिपआला ॥ वनश्रीदेखतां-
आनंदला ॥ परीब्रह्महत्यापाठीसींउभी ॥ ५२ ॥ वृक्षलाग
लेबहुत ॥ आम्रवृक्षफळभारेंडोलत ॥ पोफळींरातांजननि

राजन ॥ कळोनारळीखजुरिया ॥ ५३॥ चंपकजाईजुईमाल
ती ॥ मोगरेपुन्नागरायशेवंती ॥ मलयागरकृष्णागरजाती
जपाकरवीरकोविदार ॥ ५४ ॥ वडपिंपळऔदुंबर ॥ पारिजा
तकबकुळदेवदार ॥ कपित्थबिल्वअंजिर ॥ अर्जुनपिचुमंद
कदंबते ॥ ५५ ॥ ऐसियावनामाजिनृपती ॥ क्षणयेकपावला
विश्रांती ॥ परीनेणवीसोपापमती ॥ ब्रह्महत्याउभीअसे ॥
॥ ५६ ॥ नांदगवला भाग्यवासरमणी ॥ कींनिधानजोडेरंका
लागुनी ॥ कींक्षुधितापुढेंउचंबळोनी ॥ क्षीराब्धिजैसाःपा
वला ॥ ५७ ॥ कींमरतीयाच्यामुखांत ॥ अकस्मातघातलेंअ
मृत ॥ कींविनाप्रयत्नासींप्राप्त ॥ चिंतामणीजाहला ॥ ५८ ॥
तैसातापसियामाजीमुकुटमणी ॥ शिष्यगणांदीसवेंघेउनी ॥

महाराजतपस्वीगौतममुनी ॥ तयेस्थानींपातला ॥ ५९ ॥ रा
येंघातलेंलोटांगण ॥ दाटलाअष्टभावेंकरून ॥ उभाठाक
लाकरजोडुन ॥ करीस्तवनप्रीतीनें ॥ ६० ॥ सहजहोतांसंतद
र्शन ॥ पापेंसंहारतीसंपूर्ण ॥ तूंत्रिलोकिसीजरीकृपाकरू
न ॥ तरीरंकसहस्रनयनहोय ॥ ६१ ॥ यावरीतोमहाराजगौ
तम ॥ कल्माषपादापुसेकुशलक्षेम ॥ राज्यराष्ट्रजप्रजाअ
मात्यपरम ॥ सुखेंकरूननांदतीकीं ॥ ६२ ॥ ब्राह्मणक्षत्रियवै
श्यशूद्र ॥ स्वधर्मआचरतीकींसमग्र ॥ पशुसेवकपुत्रकलत्र
समस्तस्वरूपआहेतकीं ॥ ६३ ॥ रावम्हणेआपुलेकृपेंक
रून ॥ समस्तआहेक्षेमकल्याण ॥ परीआलासिवाटतेंदु
रून ॥ आनंदघनदिसतोसी ॥ ६४ ॥ तुझ्यादर्शनेंराजयातेंस

ळसमग्र ॥ मगपूर्वक मे आपुलेद्
स्तर ॥ ऋषींप्रति निवेदिलें ॥ ६५ ॥ गौनमम्हणे परमपवित्र
भूकैलासगोकर्णक्षेत्र ॥ तेथूनिमी आलों अपार ॥ महिमा
तेथिचा न वर्णवे ॥ ६६ ॥ ओंकाररूपें कैलासनाथ ॥ भवानी
सहिततेथें नंदन ॥ सुरअसुरकिंनरसेवित ॥ अर्धमात्रा-
पीठजें ॥ ६७ ॥ त्यागोकर्णीचें शिवदर्शन ॥ ब्रम्हादिकांदुर्ल
भजाण ॥ तेथें इंदिरेसहित जनार्दन ॥ नपगहन आचरन ॥-
॥ ६८ ॥ कोटीसूर्याचीप्रभा ॥ मृडानीसहितशिवउभा ॥ कै
वल्यगर्भीचा पूर्णगाभा ॥ तेथिचीशोभा न वर्णवे ॥ ६९ ॥-
इंद्रसनकादिकब्रम्हपुत्र ॥ तेथें नीवस्तीउ होरात्र ॥ जे थे
चे पाषाणतरुवर ॥ समग्रनिर्जरअवतरले ॥ ७० ॥ सत्य-

नीत्हृदयरत्न ॥ जेथेंकरी अनुष्ठान ॥ वसिष्ठ भृगुजामदग्न ॥
गोकर्णक्षेत्रींसदावसती ॥ ७१ ॥ पाहादयाप्रडानीनायक ॥ मं
डपघसणीहोतसेदेख ॥ नारदतुंबरगायक ॥ जेथेंगातीप्रव
लित्ता ॥ ७२ ॥ गोकर्णोमोंवतेंसमग्र ॥ उभेअसेखंडदेव बभा
र ॥ मुखेंगर्जतीशिवहरहर ॥ आनंदथोरहोतसे ॥ ७३ ॥ ऋ
षीकरिती वेदघोष ॥ अष्टनायकांचेंनृत्याविशेष ॥ किन्नरगं
धर्वगायकसुरस ॥ तोषवितीमहेशालें ॥ ७४ ॥ तेंअतिउत्त
मस्थान ॥ तेजोमयप्रकाशगहन ॥ नानावृक्षलागलेसघ
न ॥ कैलासभुवनप्रत्यक्ष ॥ ७५ ॥ शुभ्रसिंहासनरत्नखल
चित ॥ चारीद्वारेंमणिमयखचित ॥ ऐरावतारूढअमरनाथ ॥
पूर्वद्वारींतिष्ठतसे ॥ ७६ ॥ दक्षिणेसीरक्षासूर्यनंदन ॥ पश्चि

मेसीं वारुणीरमणं ॥ उत्तरेसीं वैश्रवण ॥ प्राणमित्र शिवा
चा ॥ ७७ ॥ कर्पूरगौर भवानीसहित ॥ ययधवीन तेजें विरा
जित ॥ भूकैलास साक्षात ॥ माहेर संतसाधकांचें ७८ त्या
मूर्तीचें करावें ध्यान ॥ त्याभोंवतें महासिद्धिचें पूजन ॥ त्या-
भोंवतें कात्यायनी आवरण ॥ अष्टभैरव पूजिजे ॥ ७९ ॥ -
द्वादशमित्र एकादशरुद्र ॥ तेथेंच वसती अहोरात्र ॥ अष्ट
वसू दिक्पाळ समग्र ॥ जोडोनी कर उभे तेथें ॥ ८० ॥ अष्ट-
सिद्धी नवनिधी कर जोडूनी ॥ अखंड आराधिती पिनाकपा
णी ॥ रायासी ह्मणे गौतममुनी ॥ मीही वसतों सदा तेथें ॥ ८१
वरकड क्षेत्रीं लक्षवरुषें जाण ॥ तपआचरला निर्वाण ॥ गो
कर्णीं एक दिन ॥ होय प्रसन्न सदाशिव ॥ ८२ ॥ अमावास्या

संक्रांतीसोमवार ॥ प्रदोषपर्वकाळ शिव वासर ॥ समुद्रमज्ज
नकरितांसमय ॥ फळहोयसकळतीर्थांचें ॥ ८३ ॥ रावण-
कुंभकर्णबिभिषण ॥ त्यांहीं पूर्वी केलें तेथें अनुष्ठान ॥ तेंनि
र्वाणलिंगदशाननें जाण ॥ कैलासाहुनी आणिलें ॥ ८४ ॥ गणे
शें स्थापिलें तें लिंग ॥ ऋषी म्हणती सूता नानेकथासांग ॥ ऐक
वयालीलारंग ॥ श्रवणवाटपाहाती ॥ ८५ ॥ यावरी सूतव
क्तानिपुण ॥ रावणमातेसी कैकयी असें अभिधान ॥ तीनित्य
लिंगपूजनाविणजाण ॥ उदकप्राशन नकरीच ॥ ८६ ॥ पंचधा
त्याचें पिष्टकरून ॥ लिंगकरी कामनाधरून ॥ व्हावें रावणाचें क
ल्याण ॥ जयसंपूर्णप्राप्तव्हावा ॥ ८७ ॥ शक्रें तीचें लिंगने
न ॥ समुद्रींटाकिलें द्वेषें करून ॥ त्यालागीं रात्रंदिन ॥ रावणमा

ना अनर्थ ॥ ८८ ॥ रावणाख्यणेमातेलागुन ॥ मी मुख्य आत्म-
लिंग आणितोंजाउन ॥ कैलासासनिद्दिपंचवदन ॥ जानाझाला
सांक्षेपं ॥ ८९ ॥ तप आचरलादारुण ॥ जोचतुःषष्टिकळाप्र-
वीण ॥ जेणेंवेदांचींखंडेकरून ॥ सारासारनिवडिलें ॥ ९० ॥ च
तुर्दशविद्यापारंगत ॥ शिवासीं आवडे अत्यंत ॥ दशमुखें गाय
न अद्भुत ॥ केलेंत्याणेंस्वामीपुढें ॥ ९१ ॥ आपुलेंशीर छेदूनस्व
हस्तें ॥ शिराच्यातंतीकरूनिस्वरयुक्त ॥ दशमुखगातप्रेमभ
रित ॥ उमानाथसंतोषेजेणें ॥ ९२ ॥ रागउपरागभार्यासहित ॥
मूर्छनाशरीरकंपित ॥ सप्तस्वरतालसंगीत ॥ शास्त्रप्रमाण-
गानसे ॥ ९३ ॥ गद्यपद्यरचनानानाकळा ॥ गं नप्रबंध अरं
डनाममाळा ॥ गानांप्रीतीनेंशिवभोळा ॥ शं मुतोषलाअद्भुत

॥९४॥ म्हणे परमानंद झाली दशमुरा ॥ म्हणोन मार्ग अनुज म्हणे ॥ जेंकां ॥ दशकंठ यन घन म्हणे कामांनक ॥ आत्मलिंगा म- दंई ॥९५॥ या त्रिभुवनांत जें सुंदर ॥ ऐसें लिंग आदंई सुकु- मार ॥ ऐकून संतोषला कर्पूरगौर ॥ भोळा उदार चक्रवर्ती ॥- ॥९६॥ कोटि चंद्र सूर्यांची प्रभा पूर्ण ॥ ऐसें लिंग काढिलें हृदयां- तून ॥ कीं ब्रह्मानंदरस मुरोन ॥ दिव्यलिंग वोतिलें ॥९७॥ स- हस्त्र बाळसूर्य एकवर्तासरी ॥ ऐसी प्रभा पडली दशदिशांत- रीं ॥ दीर्घ लेखनावरी चक्रीं ॥ जें अनर्घ्य ब्रह्यादिकां ॥९८॥ जें मुनिजनांचें ध्येय ध्यान ॥ जें सनकादिकांचें देवतार्चन ॥ वेदशा- स्त्र पुराण ॥ दिव्यलिंग वर्णिती ॥९९॥ जें त्रिगुणातीत परब्रह्म ॥ जें अज अजीन अनाम ॥ सच्चिदानंद निर्वाणधाम ॥ योगीआ

रामपावतीजेथें ॥ १०० ॥ अनंतब्रह्मांडेंविरिचिलें ॥ जेणेंरचिलीं इच्छामात्रें ॥ ज्याकारणेंभांडतीवेदशास्त्रें ॥ तेंदिव्यलिंगपुरात न ॥ १ ॥ तेंलिंगरावणेंहातींघेऊन ॥ म्हणेहेत्रिलोचनत्रिदोषश मन ॥ लावण्यसागरीतेंनिधान ॥ त्रिभुवनसुंदरक्रमनीय ॥ २ ॥ जीअपर्णेचीअपरपनिमा ॥ ऐसीदिधलीमजसर्वोत्तमा ॥ सच्चिदानं दपूर्णब्रह्मा ॥ नामानामातीतनूं ॥ ३ ॥ शिवम्हणेदुजीप्रतिमा- विशेष ॥ निर्मूनशकेविधीश ॥ भोळाचक्रवर्तीमहेश ॥ म्हणेहे चिनेईआपणांतूं ॥ ४ ॥ रावणेंअवश्यम्हणोनी ॥ स्कंधींघेत- लीस्कंदजननी ॥ दिव्यलिंगहातींघेऊनी ॥ लंकानाथचालिला- ॥ ५ ॥ दक्षिणपंथेंजातांसत्वर ॥ गजबजिलेसकळसुरवर ॥ - गजाननस्कंदवीरभद्र ॥ नंदिकेश्वरनकमरुनी ॥ ६ ॥ म्हणती

हेसदाशिवत्रिनयन ॥ हें कैसें तुझें उदारपण ॥ भवानी बैसला-
सिंदेऊन ॥ पंचवदन हांसनसे ॥ ७ ॥ ह्मणे तियेचा कैवारी वैकुं-
ठनाथ ॥ धांवलआतां स्नेह भरित ॥ इकडे भवानी स्तवन क-
रिन ॥ हे पय जनान धांवबेगीं ॥ ८ ॥ वारिजनयन इंदिराकांत ॥
निगमागमवंद्य सुहास्यवक्त्रा ॥ हे नीलपयोधरगात्रा ॥ धांवबे-
गीं सोडवीमज ॥ ९ ॥ हे मधुकैटभनरकमुरभंजना ॥ हे दशावता-
रधरशायीनवसना ॥ हे मदनांतकमानसरंजना ॥ हे जनार्दनाजग-
द्गुरू ॥ १० ॥ हे कंसारिमनोजनातानाथा धर ॥ असुर मर्दनपरमउ-
दार ॥ ऐसें स्तवनऐकतां सर्वेश्वर ॥ विप्ररूपें आडवा आला ॥ ११ ॥
ह्मणे धन्य धन्य हेंपंचवदना ॥ कोठें मिळविली ऐसी ललना ॥ द-
शमुख म्हणे हे अपर्णा ॥ सदाशिवें दीधली ॥ १२ ॥ विप्र म्हणे

पाहे इन्द्रें वदन ॥ रावणें म्हणतं वन्हे
कुलक्षण ॥ अत्यंत कुरूप देखिली ॥ १३ ॥ मग यांस आठी अ-
मंगळ पूर्ण ॥ कृष्ण गाल बैसले दंतहीन ॥ गदगदां विमल्हासे देखु
न ॥ टोकोनी रावण चालिला ॥ १४ ॥ मग रमाधवें तयेस्थळीं ॥
स्थापिली मानापाद्रकाळीं ॥ इकडे असुर शिवाजवळी ॥ म्ह-
णे रत्नी अमंगळ कैसी दिधली ॥ १५ ॥ शिव म्हणे सत्य वचन ॥
ते तुज नाशोपे कौशल्येन ॥ अनंत ब्रम्हांडें दाऊन ॥ सर्वेश्विल
पर्वाल तत्वनां ॥ १६ ॥ मग श्रीधरें आंगीची मळी काढून ॥ स्व
हस्तें निर्मिलें रूपसंपन्न ॥ मयासुराच्या उदरीं जाण ॥ उत्पन्न
झाली तेवि पैं ॥ १७ ॥ तिच्या स्वरूपाची स्तुती ॥ नाहीं नाहीं त्रि
जगतीं ॥ आंगीच्या सुवासें धांवती ॥ कादंबे यत्नें भोंवतीं

॥ १८ ॥ निचेंनामभंदोदरी ॥ जिचीमनिम.नाहींउर्वाकरी ॥ विं
शनीनेभाचेसन्वरीं ॥ पट्टमहिषीपनिम्नतो ॥ १९ ॥ मयासूर
करीलकन्यादान ॥ वरीएकशक्ति दिधलीआंदण ॥ सत्यके
टिमंत्रांचेंगहन ॥ सामर्थ्य असेजियेमाजी ॥ २० ॥ नेमिथों-
गासांगानीणशक्ती ॥ तुजमान्यहोईललंकापती ॥ महाशू
शूवरीनिर्वाणीतो ॥ प्रेरावीत्वांसत्यंपैं ॥ २१ ॥ ऐसेंऐकतांचि
रावण ॥ परमलालंगधरून ॥ पूर्वरूकासीं आलाजाण ॥
तोंगज्याननगार्हरारवी ॥ २२ ॥ गज्याननाचेंस्तवन ॥ देव-
कारितीकरजोडून ॥ ह्मणतीदिव्यलिंगसोडून ॥ स्थापी-
अक्षयीगणपती ॥ २३ ॥ ऐसादेवींपार्थिलाएकदंत ॥ नंव
रावणासीमूत्रलागलेंबहुत ॥ पुढेंपाऊलनघालवत ॥ चर

फडीनमूत्रमारें ॥ २४ ॥ भूमीवरी लिंग न ठेवावें ॥ ऐसें पूर्वी सांगीतलें उमाधवें ॥ ह्मणोनि घेऊनि रघुवंशकेसरी सावें ॥ हेंहि कर्म अनुचित ॥ २५ ॥ नेणोनि सिद्धी बुद्धी चा दाता ॥ विघ्नवेषें गाई राखिता ॥ त्यासी लंकानाथ ह्मणे तत्वतां ॥ लिंग हातीं धरीं हें ॥ २६ ॥ विघ्न ह्मणे लंकापती ॥ माझ्या गाई रानीं राती पळती ॥ तुझ्या मूत्राचें संवत्सर किती ॥ लागेल हें न कळे मज ॥ २७ ॥ रावण ह्मणे न लगतां क्षण ॥ येतों मूत्र करून ॥ विघ्न ह्मणे तीन वेळां बाहीन ॥ न येसी तरी लिंग ठाकीन भूमीवरी ॥ २८ ॥ अवश्य ह्मणे लंकापती ॥ लिंग देऊन विघ्नाच्या हातीं ॥ दूर जाऊन एकांतक्षितीं ॥ रघुवंशकेसरी बैसला ॥ २९ ॥ अगाध गजमुखाचें चरित्र ॥ जो सर्वांचा आ

धनरत्नाईंद्रियावर ॥ शिवउपासनाकरावयापाविन ॥ त्वांला- पुत्रशंभूचा ॥ ३० ॥ असोरावणासीमूत्रावेगूर ॥ लोटलेनत्ना- वरतीअनिवार ॥ एकघटकालोटतांइअवसर ॥ हाकफोडीग जानीं ॥ ३१ ॥ माझ्यागाईगेल्यादुरी ॥ हेंअपुलेंलिंगघेईकरीं ॥ रावणनबोलेचनिर्धारी ॥ हस्तसंकेतेंथांबम्हणे ॥ ३२ ॥ दुसरी घटिकाझालीपूर्ण ॥ हाकफोडीगजानन ॥ एवंघटिकाझा- ल्यातीन ॥ कन्यापीरावणनउठवि ॥ ३३ ॥ जैसेंपारवांडीयाचें कुमत ॥ जेसेंरविचारितांपंडित ॥ तैसेंरावणाचेंमूत्रनसरेसत्य ॥ पुनः एकदंतहाकफोडी ॥ ३४ ॥ राक्षसाआपुलेंलिंगसांभा ळीं ॥ म्हणोनीठेविलेंभूमंडळीं ॥ अक्षयस्थापिलेंकदाकाळीं ब्रह्यादिकांउपडेना ॥ ३५ ॥ पृथ्वीसहितअंगांग ॥ एकविश्वा

लेंदिव्यलींग ॥ रावणधांवेसवेग ॥ अशौचअपवित्रकाधम्र-
रें ॥ ३६ ॥ लिंगउपर्डीनांडळमकेकुंभिनी ॥ महाबळेंदशमुख
पाहेउपडोनी ॥ परीनउपडेतयालागुनी ॥ अखंडअंगगजा
हलें ॥ ३७ ॥ गुप्तझालागजानन ॥ गाईपृथ्वींतजातीलपोन
रावणेंएकगाईचाकर्ण ॥ धांवोनियांधरियेला ॥ ३८ ॥ तोहीन
उपडेतयालागुन ॥ मगतेथेंचकेलेंलिंगपूजन ॥ गोकर्णमहाब
ळेश्वरतेथून ॥ नामजाणपडियेलें ॥ ३९ ॥ रावणमातातेथेंये
ऊन ॥ तेनित्यकरीशिवपूजन ॥ आदिलिंगहेंजाणोन ॥ करि
तीं अर्चनसुरऋषी ॥ ४० ॥ रावणकुंभकर्णबिभिषण ॥ ते
थेंचकरितीअनुष्ठान ॥ त्याच्याबळेंकरून ॥ देवजिंकिलेंराव-
णें ॥ ४१ ॥ मयासुरमंदोदरीआणिशक्ती ॥ देताझालीराव-

णःपती ॥ लक्षपुत्रनातूगणती ॥ सर्वोलक्ष्मजयाचे ॥ ४२ ॥ दुं
दुजिताऐसापुत्र ॥ अष्टदशासोपी वाद्यपार ॥ जेथिच्या अनु-
ष्ठानें अपार ॥ रावणपावला संपत्ती ॥ ४३ ॥ गौतम म्हणे राजोत्त
मा ॥ ऐसागोकर्णाचा महिमा ॥ वर्णूं न शके सध्यवा ब्रह्मा ॥ येथें
आख्यानें थूं निजाहलें ॥ ४४ ॥ मिथुकेश्वराच्या मागाकारणें ॥
आम्ही येत असतां त्वरेनें ॥ अद्भुत एक वर्तलें तुजकारणें ॥-
कथातें चिसांगतों ॥ ४५ ॥ एकवृक्षन्यग्रोध विशाळ ॥ त्यारवा
लीं आम्ही बैसलों सकळ ॥ तों एक चांडाळी अमंगळ ॥ अति
अपवित्र देखिली ॥ ४६ ॥ सर्वरोग वेष्टिन पूर्ण ॥ जन्मांध गळि
तकुष्ठ भरलें जाण ॥ किडे पडले सर्वांगीं व्रण ॥ दुर्गंधी उठली
बहूकडे ॥ ४७ ॥ रक्तपित्ती म्हणोन ॥ हस्तपादबोटें गेलीं झडो

न ॥ परमकुश्चिनकुलक्षण ॥ कैचेंअन्नउदकतियेतें ॥४८॥
दंतहीनकर्णहीन ॥ गाभींचतियेचेंगेलेलोचन ॥ कर्णनाशिकं
झडोन ॥ किडेपडलेबुचबुचित ॥४९॥ अंगीचेंचर्मगेलेंझडो
न ॥ धुरमपडिलेंगळोन ॥ धुळींतलोळेचांडाळीन ॥ पापपू-
र्वींचें भोगित ॥५०॥ निचामरणकाळ जवळीआलाजाण ॥
वरतेंपाहिलेंआम्हींविलोकून ॥ तोंशिवेंधाडिलेंदिव्यविमान
॥ तियेलागीन्यावया ॥५१॥ दशभुजांपंचवदन ॥ शिवरूपैंबै-
सलेचौघेजण ॥ कोटिसूर्यतेजविराजमान ॥ [illegible] सभा:
नएकाची ॥५२॥ कोणीआ[illegible] ॥ [illegible]
मिवंत ॥ दिव्यविमानलखलखीत ॥ वाद्येंवाजतीनानापरी
॥५३॥ अप्सरानाचिकानृत्यकरिती ॥ किन्नरगंधर्वगीतेंगा

गाती ॥ गौनमह्मणेंएकनृपती ॥ यगनया ानिपूसिलें ॥ ५४ ॥
हेंदिव्यविमानघेऊन ॥ कोणाचेंकरूंजानां उद्धारण ॥ तेह्मणती
तीनयाच्यांडाळिणीलागुन ॥ शिवेंआणिलेंनिजपदा ॥ ५५ ॥
मगम्यांतयांसीपुसिलें ॥ इणेंपूर्वीकायनपकेलें ॥ मगनेशिव
दूत बोलिले ॥ पूर्वजन्मींचावृत्तांत ॥ ५६ ॥ पूर्वीएकयनामाब्रा-
ह्मण ॥ त्याचीकन्यारूमित्रापूर्ण ॥ आपल्यासौंदर्यगर्वेंकरून
कोणासहीमानिना ॥ ५७ ॥ हीबाळपणींविधवाझाली ॥ तारु-
ण्यमदेंस्वधर्मविसरली ॥ जारकर्मकरूंलागली ॥ बापेंशिकवि
ल्यानायके ॥ ५८ ॥ तोंहेझाळीगरोदर ॥ लोकनिंदाकरितीस-
मग्र ॥ मगबापेंकेशधरूनिसत्वर ॥ बाहेरघातलेंइयेसी ॥ ५९ ॥
मगहेहिंडतांदेशांतर ॥ कोणीएकसभाग्यशूद्र ॥ तेणेंइतेंस्त्री

करूनसत्वरंसमयद्रव्यवोपिलें ॥ ६० ॥ नेथेंअ पत्येझालीबहुत
हेंअत्यंतमद्यमांसींरत ॥ पुष्टजाहलीबहुत ॥ घूर्णितलोचनउ
घडीना ॥ ६१ ॥ शूद्र घेवोनिदासीदास ॥ गेलाक्षेत्रींकृषिकर्मा
स ॥ हेक्षुधितआठऊनिमांसास ॥ शस्त्रघेउनीचालिली ॥ -
॥ ६२ ॥ मद्येंमाजलीनुघडीलोचन ॥ हाबस्तचीआहेह्मणो
न ॥ गोवत्साचेकंठींजाण ॥ पापिणीस्फुरीघालीतसे ॥ ६३ ॥
तेंअत्यहास्येंआरडत ॥ माईहुंबरोनिअनर्थकरित ॥ ह्मणों
कंठछेदोनिगृहांत ॥ वत्सनेलेंत्वरेनें ॥ ६४ ॥ डोळे उघडूनियां
हेंपापिणी ॥ मगगोवत्सओळखिलेंनेत्रलक्षणीं ॥ तेव्हांदर्पोंशि
वशिवउच्चारुनी ॥ ह्मणेकरणीनकळतांकेली ॥ ६५ ॥ मगअ
र्धवत्समांसपांक्षून ॥ उरलेंटाकीबाहेरनेऊन ॥ लोकांतरू-

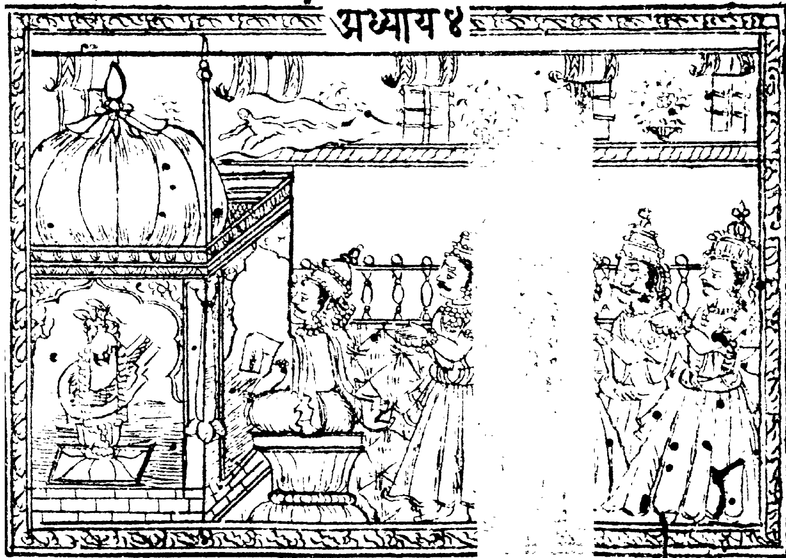
टविलें पूर्ण ॥ कीं गोवत्स मारिलें व्याघ्रानें ॥ ६६ ॥ त्या शरीरीं हें का
ळें मृत्यु पावन ॥ येऊनियां यमदूत ॥ इंगळें जेलें मारित ॥ बहुत
जाचिन निर्दयपणें ॥ ६७ ॥ कुंभी पाकीं घालिती ॥ असिपत्रवनीं
हिंडविती ॥ तस्त भूमीवरी लोळविती ॥ स्तंभ कवटाळविती तस्त
जे कां ॥ ६८ ॥ चित्रगुप्तासी पुसे सूर्यनंदन ॥ इचें कांहीं आहे कां
हीं पुण्य ॥ तेव्हां तेणें शिवनाम उच्चारून ॥ गोवत्सवध इणें केला ॥
॥ ६९ ॥ मग यमें दिधलें लोटुन ॥ चांडाळ योनीं पावली जनन ॥-
गर्भांध कुष्ठक कुलक्षण ॥ विष्ठा मूत्रें भरली सदा ॥ ७० ॥ श्वाना
चें उच्छिष्ट भक्षि जाण ॥ तंव मायबापें गेलीं मरून ॥ मग ही हातीं-
काठी घेऊन ॥ गांवोंगांवीं हिंडतसे ॥ ७१ ॥ तों शिवरात्रपर्वका
ळ लक्षुन ॥ गोकर्णक्षेत्रा प्रति संपूर्ण ॥ यात्रा चालिली घोष गाह

न ॥ नानाविधवाद्यांचा होतसे ॥ ७२ ॥ शिवनामाचा घोष अपार
शिवभक्त करिती वारंवार ॥ त्यांच्या संगें दुराचार ॥ च्यांडाळी हे-
चालिली ॥ ७३ ॥ गोकर्णदेशा गेली चांडाळी ॥ पडली चंद्रका
ळीच्या देऊळाजवळी ॥ म्हणे मज अन्न द्यावें ये वेळीं ॥ बहुत पापि
णी मी आहें ॥ ७४ ॥ हाका फोडी न हात पसरोन ॥ नों क्षिणा क
रिती भक्तजन ॥ एकें बिल्वपत्र नेऊन ॥ तिचे हातीं घातलें ७५
तें छिद्रळ्चां चपोनपाहत ॥ मुखीं घालावयाचें नाहीं वस्त ॥ म्ह
णोनी रागें भिरकाविन ॥ तें पडत शिवलिंगावरी ॥ ७६ ॥ शिव
रात्री सउपोषण ॥ बिल्वदळें घडलें शिवपूजन ॥ शिवभक्तां
सवें जागरण ॥ घडलें संपूर्ण चांडाळणीस ॥ ७७ ॥ शिवनामें
गर्जती जन ॥ हेंही करीतसे तें संस्मरण ॥ तों न्हीवडी रथाळीये

उन ॥ पडली आहे च्यांडाळी ॥ ७८ ॥ ऐसा तिचा पूर्ण वृत्तांत ॥ गौतमें सांगितला समस्त ॥ मग ते दिव्यदेह पावोनि बैसत ॥ शिवविमानीं ते धवां ॥ ७९ ॥ आपलें पूर्वकर्म आठवून ॥ करूं लागली शिवस्मरण ॥ मग शिवगणीं नेऊन ॥ शिवपदीं स्थापिली ॥ ८० ॥ — गौतम म्हणे ऐक राया सादर ॥ तूं गोकर्णाप्रती जाय सत्वर ॥ शिवरात्रीस पार्वती परमेश्वर ॥ बिल्वदळें करूनि अर्चीकां ॥ ८१ ॥ ऐसें बोलोनि गौतम मुनी ॥ गेला जनकाच्या यागालागुनी ॥ कल्माषपाद ते वक्षणीं ॥ गोकर्णक्षेत्रीं पातला ॥ ८२ ॥ शिवरात्रीस दिव्यलिंग ॥ मित्रसहें स्वयें पूजिलें सांग ॥ अंतरीं सप्रेम अनुराग ॥ उमारंग संतोषला ॥ ८३ ॥ ब्रम्हहत्येचें पातक विशेष ॥ जाऊनि राव झाला निर्दोष ॥ तों कैलासाहूनि आदिपुरुष ॥ पाठ-

वीतदिव्यविमान ॥ विमानींबैसलेशिवगण ॥ परमतेजस्वीदे
दीप्यमान ॥ अनंतविजांचेरसपिळोन ॥ मूर्तीचोनल्यावाटतें ॥-
॥८५॥ अनंतवाद्येंयेकवेळां ॥ तेणेरंग ... ळा ॥ दिव्यसुम
नाच्यामाळा ॥ वर्षतीवरूनवृंदारक ॥ ८ ... ॥ दिव्यदेहपावो
न ॥ झालादशभुजपंचानन ॥ इंद्रचंद्रादि ... न ॥ बैलामिर
वतशिवपदा ॥ ८७ ॥ स्वरूपतामुक्तिप ... स्वरूपांमिळा-
ला आनंदघन ॥ धन्यशिवरात्रीव्रतपाव ... करोंशिवमं
दिर ॥ ८८ ॥ गौतमऋषीपरमधन्य ॥ ते ... ससांगितल्य
पावन ॥ धन्यश्रोतेतुम्हीसज्जन ॥ श्रव ... नलें ॥ ८९ ॥-
मानससरोवरवेष्टित ॥ मराळजैसेविरा ... निर्मळनीरे
तेभ्रमर ॥ साधकजैसेबैसती ॥ ९० ॥ ... तुम्हीचतुर ॥

तुम्हींअवधानदिव्यालंकार ॥ देवोनिगौरवागंधर ॥ ब्रम्हानंदं
देकरूनियां ॥ ९१ ॥ श्रीमत्दीमानटविलासा ॥ ब्रम्हानंदाआदि
पुरुषा ॥ श्रीधरवरदाकैलासविलासा ॥ कथारसपदवीपुढें ॥
॥ ९२ ॥ श्रीशिवलीलामृतग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रह्मोत्तर-
खंड ॥ तेंपरिसोतसज्जनअखंड ॥ तृतीयोध्यायगोडहा ॥-
॥ ९३ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥
ओव्यासंख्या ९९३ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥-

अध्याय ४

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ धराधरेंद्रनंदिनीरंगनससरोवर ॥ म
राळ उदार कर्पूरगौर ॥ अगम्यगुणअपार ॥ तुझे वर्णिती सर्वं
दां ॥ १ ॥ नकळे जयाचें मूळमध्यअवसान ॥ आपण चि सर्व क-
र्ता कारण ॥ कोठें प्रकटेल जयाचें आगमन ॥ ठाईन पडे ब्रह्मा-
दिकां ॥ २ ॥ जाणून भक्ताचें मानस ॥ तेथें चि प्रगटे जगन्निवा
स ॥ येच विषयीं सूतें इतिहास ॥ शौनका प्रती सांगीतला ॥-
॥ ३ ॥ किरात देशींचा राजा विमर्शन ॥ परम प्रतापी शत्रुभंज-
न ॥ मृगया करीत हिंसक दारुण ॥ मद्यमांसरत सदां ॥ ४ ॥ च
तुर्वर्णाच्या स्त्रिया भोगित ॥ निर्दय अधर्में वर्तत ॥ परी शिव-
भजनीं असे रत ॥ विधानें पूजित नित्य शिवासी ॥ ५ ॥ त्याचे-
स्त्रियेचें नाव कुमुद्वती ॥ परम चतुर गुणवती ॥ पती प्रतीप्र-

साधुवर्णी ॥ का[illegible] कुनीयां ॥ ६ ॥ म्हणोनि शिवभजनें
आचरतां बहु दिवस ॥ शिवरात्री सोमवार प्रदोष ॥ गीत नृत्य स्वयें
करितां विशेष ॥ शिवलीलामृत वर्णितां ॥ ७ ॥ दोष क्षाळी घडल्या तु-
ह्मापासोन ॥ इकडे शिवभजनीं सावधान ॥ यमलोकीं राजा विम-
र्शन ॥ वर्तमान सांगे पुरातन वें ॥ ८ ॥ मी पूर्वी पंपाला मनगासी ॥
सारमेय होतो सुंदरी ॥ तों माघ वद्य चतुर्दशी शिवरात्री ॥ शिव-
मंदिरा समोर आलों ॥ ९ ॥ शिवपूजा पाहिली समस्त ॥ तुम्हीं श्री
होते राजदूत ॥ निर्हां दंड मारितां त्वरित ॥ सख्या पळून प्रद क्षि-
णां करी ॥ १० ॥ आणिक आलों परतोनि ॥ शिवलिंग पुन्हा हो
ईल ह्मणोनी ॥ मागुती द [illegible] त्याणी ॥ मंदिर प्रदक्षणा केल्या
शिवसदनाभ मागुती विसर्जीय ऊन ॥ तंव [illegible] मारि

लाबाण ॥ म्याशिवलिंगापुढें लक्षून ॥ नेत्रींचे प्राण सोडि
ला ॥ १२ ॥ त्यापुण्यकर्मकरून ॥ आतां राजदेह पावलीं जा
ण ॥ परीश्वानाचे दुष्टगुण ॥ नानादोष आचरें ॥ १३ ॥ कुमुद्व
तीम्हणे तुम्हासी पूर्वज्ञान ॥ तरी मी कोण होत्यें सांगा मजला
गुन ॥ मग तो बोले विमर्शन ॥ कपोती होतीस पूर्वी तूं ॥ १४ ॥
मांसपिंड नेतां सुरवां धरून ॥ पाठीं लागला पक्षी श्येन ॥ शि
वालयास प्रदक्षिणा तीन ॥ करून बैसली सशिखरीं ॥ १५ ॥
तूं श्रमलीस अत्यंत ॥ तुज श्येनपक्षी मारित ॥ शिवसदनास
भोंर शरीर पडत ॥ तों राणी सत्य झालीस तूं ॥ १६ ॥ मग कुमुद्व
ती म्हणे रायास ॥ तूं त्रिकाळज्ञानी पुण्यपुरुष ॥ तुम्हां आम्ही
जाऊं कोण्या जन्मास ॥ सांगा समस्त वृत्तांत हा ॥ १७ ॥ याव-

रीतोरावम्हणे ॥ एकमृगनेत्रेइभगामन ॥ सधुदशाचानृप
इंदुवदने ॥ होईनपुर्दीलजन्मींमी ॥१८॥ तूंजयानामेंराज
कन्याहोशी ॥ मजलागींराजसेवरिशी ॥ तिसरेजन्मींसौराष्ट्र
रावनेमेसी ॥ होईनसत्यगुणसरिते ॥१९॥ तूंकलिंगकन्या-
होऊन ॥ मजवरीशीसमजाण ॥ चौथेजन्मींगांधाररावहोऊ-
न ॥ तूंमागधकन्याहोऊनवरिशीमज ॥२०॥ पांचवेजन्मींअ
वंतीराज ॥ दशार्हकन्यातूंपावसीमज ॥ सहावेजन्मींआनर्त
पतीसहज ॥ तूंययातीकन्यागुणवती ॥२१॥ सातवेजन्मीं-
पांड्यराजाहोऊन ॥ तूंपद्मराजकन्याब्रह्ममनीपूर्ण ॥ तेथें -
मीबहुतरंव्यातीकरून ॥ शत्रूदंडीनशिवप्रभापें ॥२२॥ मह
धर्मवाढवीन ॥ जन्मोजन्मींशिवाजनकरून ॥ मगत्याज-

चीपुत्रासराज्यदेऊन ॥ तपासि जाईन महावनीं ॥ २३ ॥ शार
णारि घेनआगस्तीस ॥ शैवदीक्षा घेईन निर्दोष ॥ कथावदनें तें
जसमवेत कैलास ॥ पदपावेन निर्धारीं ॥ २४ ॥ सूत म्हणे शौन
कादिकांप्रती ॥ नितंकेंही जन्म घेऊनी तो भूपती ॥ ब्रह्म्ह्वंशी
होउनी अंतीं ॥ अक्षयशिवपद पावला ॥ २५ ॥ ऐसा शिवभ
जनाचा महिमा ॥ वर्णूं न शकेद्रुहिणरमाधामा ॥ वेदशास्त्रा
सी सीमा ॥ न कळे ज्याची वर्णावया ॥ २६ ॥ ऐकोनी शिवगु-
णकीर्तन ॥ सद्गद नहोय जयाचें मन ॥ अश्रुधारा नयनीं ज्या
चे कदां न वाहती ॥ २७ ॥ धिक्‌त्याचें जिणें धिक्‌कर्म ॥ धि-
क्‌विद्या धिक्‌धर्म ॥ तो वांचोनी काय अधम ॥ दुरात्मा व्यर्थ
संसारीं ॥ २८ ॥ ऐका शिवभजनाची थोरी ॥ उज्जनीनामें म-

ह्मानगरी ॥ रावचंद्रसेनराज्यकरी ॥ त्यायनीनीकरूनियां
॥ २९ ॥ ज्योतिर्लिंगमहाकाळेश्वर ॥ त्याचेंभजनीरतनृप-
वर ॥ मित्रएक नामेंमणिभद्र ॥ प्राणसखाराचाचा ॥ ३० ॥
मित्रचतुरआणीपवित्र ॥ दशिकसर्वज्ञदयासागर ॥ शि-
ष्यभाविकआणिउदार ॥ पूर्वसुकृतेंप्राप्तहोय ॥ ३१ ॥-
गृहिणीसुंदरआणिपतिव्रता ॥ पुत्रभक्तआणीसभाग्य-
ता ॥ व्युत्पन्नआणिसुरसवक्ता ॥ होयविशेषसुकृतें ॥-
॥ ३२ ॥ दिव्यहिराआणीपरिस ॥ मुक्ताफळरसाळसुरस-
॥ पिताज्ञानीगुरुतोनिर्विशेष ॥ हेंअपूर्वत्रिभुवनीं ॥ ३३ ॥
ऐसानोरावचंद्रसेन ॥ मित्रमणिभद्रअतिसुजाण ॥ तेणें-
एकमणीदीधलाआणोन ॥ चंडकिरणप्रसन्नपैं ॥ ३४ ॥-

अष्टधातूंचाहोतांस्पर्श ॥ होयचामीकरवानवकस ॥ स
र्व्याघ्रतस्करवास ॥ राष्ट्रांतनसेत्यावरिनां ॥ ३५ ॥ त्यासं
ण्याचेंहोतांचिदर्शन ॥ सर्वरोगजाती भस्महोऊन ॥ दुर्भि
क्षशोकअवर्षण ॥ दरिद्रनाहींनगरांत ॥ ३६ ॥ तोकंठींबा-
धितांप्रकाशवंत ॥ रावदिसेजैसापुरुहूत ॥ समरंगणींजय
अद्भुत ॥ नयेअपेशकाळभयीं ॥ ३७ ॥ जेकरावयायेतीवैर
तेआपणचिहोतीप्राणमित्र ॥ आयुरारोग्यऐश्वर्यअपार ॥
चढतचालिलेंनृपाचें ॥ ३८ ॥ भूपतीसर्वगुणीवरिष्ठ ॥ कीशि
वभजनींगंगेचालोट ॥ कींविवेकभावरत्नाचामुकुट ॥ समु-
द्रसुभटचातुर्याचा ॥ ३९ ॥ कींवैराग्यसरोवरींचामराळ ॥ -
कींशांतीउद्यानींचातपस्वीनिर्मळ ॥ कींज्ञानामृताचाविशा

क ॥ कूपचि कांघ उत्नंकळला ॥ ४० ॥ ऐश्वर्यें वादतां प्रबळ ॥ द्वेष करिती पृथ्वीचे भूपाळ ॥ म्हणोनि मागों आठविती सकळ ॥ स्पर्धाबळें विवाद विती ॥ ४१ ॥ बहुतांसी असत्य झालें ॥ अ वनीचे भूभुज एकवटले ॥ अपार दळ घेऊनि आले ॥ वेढिलें न गर रायाचें ॥ ४२ ॥ इंदिरावर कमलदलनयन ॥ त्याचे कंठीं कौस्तुभ जाण ॥ कीं मृडानीवर मौळि रोहिणीरमण ॥ प्रकाशघन म्हणोनि तैसा ॥ ४३ ॥ तो म्हणे आम्हांसी दैव्य रित ॥ ह्मणो नी नृपांनी पाठविले दूत ॥ मग राव विचारी मनांत ॥ कैसा अनर्थ ओढवला ॥ ४४ ॥ थोर वस्तू वंसांपत्रत्व ॥ तेंचि अनर्थासी कारण ॥ ज्याकारणें जें भूषण ॥ तें दूषण रूप होय ॥ ४५ ॥ अतिरूप अति धन ॥ अतिविद्या अति पांडित्य पूर्ण ॥

अतिभोगअतिदूषण ॥ विप्रासीकारणासेंचिहोय ॥४६॥-
ऐसेंबोलेरावचंद्रसेन ॥ मणीजरीद्यावायालागुन ॥ तरीज्ञा
यीलक्षात्रपण ॥ युध्ददारुणनकरावें ॥४७॥ आतांस्वामी
महाकाळेश्वर ॥ करुणासिंधुकर्पूरगौर ॥ जोदीनरक्षणाज
गदोद्धार ॥ वज्रपंजरभक्तांसी ॥४८॥ त्यासीशरणजाऊंये
अवसरीं ॥ जोभक्तकाजकैवारी ॥ जोत्रिपुरांतकहिमनग-
कुमारी ॥ प्राणवल्लभजगदात्मा ॥४९॥ पूजासामग्रीसिध्द
करून ॥ शिवमंदिरींबैसलाजाऊन ॥ सकळचिंतासोडून ॥ वि
धियुक्तपूजनआरंभिलें ॥५०॥ बाहेरसेनाधक्षप्रधान ॥ यु-
ध्दकरितीशिवस्मरून ॥ मह्रायत्नेंचिनगरावरून ॥ मारहो-
तीअनिवार ॥५१॥ सर्वचिंतासोडूनिचंद्रसेन ॥ चंद्रचूडआरा

धिला मतीं करून ॥ ५१ ॥ श्रीतमिश्रित त्र्यंबक पूजन ॥ मांन
सध्यान यथाविधी ॥ ५२ ॥ बाहेर जुंझती पृथ्वीचे भूपाळ ॥ प
रिचिंतारहित भूपती प्रेमळ ॥ देवद्वारीं वाद्यांचा कल्होळ ॥ च
तुर्विध वाद्यें वाजती ॥ ५३ ॥ राव करीत महापूजन ॥ पौरजन
विलोकिती मिळोन ॥ त्यांत एक गोपगृहिणी पतिहीन ॥ कुम
र कडिये घेऊन पातली ॥ ५४ ॥ साहा वर्षांचा बाळक ॥ राजा
पूजा करितां पाहे सकळ ॥ निरखूनियां बहूत वेळ ॥ गोपगृ-
हीणी आली घरा ॥ ५५ ॥ कुमर कडे खालता उतरून ॥ आ
पण करी गृहींकारण ॥ शेजारीं उद्वस ब्राह्मण सदन ॥ बाळ जा
ऊन बैसला तेथें ॥ ५६ ॥ लिंगाकृती पाषाण पाहून ॥ मृत्ति
केची वेदिका करून ॥ दिव्य शिवप्रतिमा मांडून ॥ कुंर स्थाप

नंमीतीनें ॥५७॥ कोणीदुर्जेनाहींतेथ ॥ रघुपाषाणआणू
नित्वरित ॥ पश्चारार्नीपूजायथार्थ ॥ पाषाणचिवाहेमीनी-
नें ॥ ५८ ॥ राजपूजामनांतआठवून ॥ पदार्थमात्रविषयींवा
हेंपाषाण ॥ धूपदीपनैवेद्यपूर्ण ॥ तेणेंचिकरूनकरीनसें ॥-
॥५९॥ आर्द्रतृणपुष्पसुवासहीन ॥ तेंचिवाहेआवडीकरून
नाहींठाउकेंमंत्रध्यानआसन ॥ प्रेमभावेंपूजीतसे ॥ ६० ॥ प-
रिमलद्रव्येंकेंन्वींजवळी ॥ शिवावरीमृत्तिकाचिउथळी ॥ मृ
त्तिकाचिघेऊनकरकमळीं ॥ पुष्पांजळीसमर्पित ॥ ६१ ॥ एवं
रायएसेंकेलेपूजन ॥ मगमानसपूजाकरजोडोन ॥ ध्यानक
रीनेत्रझांकुन ॥ शंकरींमनदृढजडिलें ॥ ६२ ॥ मातेनेंस्वयंपा
ककरून ॥ येबाकरींगुत्राभोजन ॥ बहुवेळांहाकफोडून ॥-

पाचारितां नेंदी प्रत्युत्तर ॥ ६३ ॥ म्हणे मी बाहेर येऊनि पाहें ॥ तंव शून्य गृहीं बैसला आहे ॥ म्हणे अर्भका मांडिलें काय ॥ चाल भोजना झडकरी ॥ ६४ ॥ परी तो नेदी प्रत्युत्तर ॥ मातेनें क्रोधें करूनि सत्वर ॥ त्याचें लिंग आणि पूजा समग्र ॥ निरखूनियां झुगारिली ॥ ६५ ॥ चाल भोजनासी त्वरित ॥ म्हणूनि हस्त धरूनि वोढित ॥ बाळ नेत्र उघडोनी पाहात ॥ तंव शिवपूजा विदारिली ॥ ६६ ॥ अहा शिव शिव म्हणून ॥ घेत संवक्षस्थळ बडवून ॥ दुःखें पडिला मूर्छा येऊन ॥ म्हणे प्राण देईन मी आतां ॥ ६७ ॥ गालिप्रदानें देऊन ॥ माता जाऊन करी भोजन ॥ जीर्ण वस्त्र पांघरून ॥ तृणसेजे पहुडली ॥ ६८ ॥ इकडे पूजा भंगली म्हणोन ॥ बाळ करी शिवनाम घेऊन ॥ तंव तो दयाळ

मारमणा ॥ अर्जुननवलपैंकेलें ॥ ६९ ॥ तृणगृहहोतेंजेंजर्जर ॥ झालेंरत्नखचितशिवमंदिर ॥ हिरियांचेस्तंभधरीशिखर ॥ नानारत्नांचेकळसझळकती ॥ ७० ॥ चारीद्वारेंरत्नखचित ॥ मध्यंमणिमयदिव्यलिंगविराजित ॥ चंद्रप्रभेहूनिअमित ॥ प्रभाज्योतिर्लिंगाची ॥ ७१ ॥ नेत्रउघडूनिबाळपाहात ॥ तंवराजोपचारपूजादिसत ॥ सिध्दकरूनठेविलीसमस्त ॥ बाळनाचतब्रम्हानंदें ॥ ७२ ॥ यथासांगमहापूजन ॥ बाळेंकेलेंप्रीतीकरून ॥ षोडशोपचारपूजासमर्पून ॥ पुष्पांजलीवाहातसे ॥ ७३ ॥ शिवनामावळीउच्चारित ॥ बाळकीर्तनरंगींनाचत ॥ शिवम्हणेमागत्वरित ॥ प्रसन्नझालोंबाळकारे ॥ ७४ ॥ बाळकह्मणेतेवेळीं ॥ ममप्रातेनेंतुझीपूजाभंगिली

तोअन्यायपीरांत चालीं ॥ चंद्रमौळि अवश्य म्हण ॥ ७५ ॥ मा
तेसीदर्शना आणितां यथ ॥ म्हणे निगेला आपुल्या गृहांत ॥
तंव तेंदेखिलें रत्नरवचित ॥ माता निद्रिस्थ दिव्य मंचकीं ॥ ॥
॥ ७६ ॥ पहिलें स्वरूप पालटोन ॥ झाली नेनारी पद्मिण ॥ सर्वा
लंकारें करून ॥ शोभायमान पहुडली ॥ ७७ ॥ तिजला बाळ
कें जागें करून ॥ म्हणे चाल घेयीं शिवदर्शन ॥ तंव तेयाहे चहूंक
डे विलोकुन ॥ अद्भुत करणी शिवाची ॥ ७८ ॥ हृदयीं धरूनि-
ढ बाळ ॥ शिवालया आली तत्काळ ॥ म्हणे धन्य तूं शिवद-
याळ ॥ धन्य बाळ भक्त हा ॥ ७९ ॥ गोपदारां गेली राजगृहा-
धांवून ॥ चंद्रसेनासांगे वर्त मान ॥ राव वेगें आला धांवोनि क-
रून ॥ धरी चरण बाळकाचे ॥ ८० ॥ शंकराची अद्भुत करणी

रांवआश्चर्यकरूनिपाहेनयनीं ॥ नागरीकजनांच्याक्षोणी- धांवनीबाळपाहावया ॥ ८१ ॥ दिगंतरींगाजलीहांकबहु- त ॥ बाळकासीपावलाउमानाथ ॥ अवंतीनगरायेतीधांव त ॥ जनअपारपाहावया ॥ ८२ ॥ चंद्रसेनरायामती ॥ नृपअ वनीचेसांगूनिपाठविती ॥ धन्यधन्यतुझीभक्ती ॥ गिरिजा वरप्रसन्नतूंतें ॥ ८३ ॥ आम्हींटाकूनिद्वेषदुर्वासना ॥ तुझ्या भेटीसीयेऊंचंद्रसेना ॥ तोबाळपाहूंनयना ॥ कैलासरायाप्र सन्नज्यासी ॥ ८४ ॥ ऐसेंऐकतांचंद्रसेन ॥ प्रधानासमवेत- बाहेरयेउन ॥ सकळरायांसीभेटून ॥ आलामिरवतघेऊनियां- ॥ ८५ ॥ अवंतीनगरीचीरचना ॥ पाहातांआश्चर्यवाटेमना ॥- सत्यपुरींतश्रेष्ठजाणा ॥ उज्जनीनामतियेचें ॥ ८६ ॥ राजे-

सकळकरजोडून ॥ सर्वमांदिरामंतापालनालागोण ॥ त्या
बाळकासीवंदून ॥ आश्चर्यकरितीसर्वही ॥ ८७ ॥ म्हणतीजें
शिवप्रसन्न ॥ तेंतृणाकुटींहोयसुवर्णसदन ॥ शत्रुतेपूर्णमि-
त्र होऊन ॥ वोळंगतीसर्वस्वें ॥ ८८ ॥ गृहींच्यादासीसिद्धीहो
ऊन ॥ नमागतांपुरवितीइच्छिलें पूर्ण ॥ अंगणीचेद्रुमकल्प-
तरूहोऊन ॥ कल्पिलेंफळदेतीते ॥ ८९ ॥ मुकाहोयीलपंडित
पांगुळापवनापुढेंधांवत ॥ जन्मांधरत्नेंपारखित ॥ मूढअ-
त्यंतहोयवक्ता ॥ ९० ॥ रंकभणंगाभाग्यपरम ॥ तोचिहोयील
सार्वभौम ॥ नकरितांसायासदुर्गम ॥ चिंतामणीयेतहातां ॥
॥ ९१ ॥ त्रिभुवनभरींकीर्तीहोय ॥ राजेसंभ्रमेंवंदितीपाय ॥
जेथेंजेथेंरवयगूजाय ॥ तेथेंतेथेंनिधानेंसांपडती ॥ ९२ ॥ अ

भ्यासनकरितांबहुवस ॥ सांपडेवेदाचासारांश ॥ राकळ-
कळायेतीहालास ॥ उमाविलासा भेटेजेव्हां ॥ ९३ ॥ गोपतीह्म
गेगोरक्षबाळा ॥ त्यासीगोवाहन प्रसन्न झाला ॥ गोविंमप
तिपाळीस्नेहाळ ॥ धन्यनृपराजचंद्रसेन ॥ ९४ ॥ याचादाट-
लीबहुत ॥ सर्वराजेआश्चर्यकरित ॥ तोनेथेंप्रकटलाहनुमं
त ॥ वायुसुत अंजनीप्रियजो ॥ ९५ ॥ जोराघवचरणारविंद-
भ्रमर ॥ भूगर्भरत्नमानससंतापहर ॥ वृत्रारिशत्रुजनकन
गर ॥ दहनमदनदमनजो ॥ ९६ ॥ द्रोणाचळउत्पाटण ॥ ऊर्मि
लाजीवनप्राणरक्षण ॥ ध्वजस्तंभींबैसून ॥ पाळीतृतीय-
नंदनपृथेचा ॥ ९७ ॥ ऐसाप्रकटतांमारुती ॥ समस्तक्षोणी
पाळचरणालागती ॥ राघवप्रियकरबाळापती ॥ हृदयींध-

रूद्रउपदेशी ॥९८॥ शिवपंचाक्षरीमंत्र ॥ उपदेशितसाक्षात
रुद्र ॥ न्यासमातृकाध्यानप्रकार ॥ प्रदोषसोमवारव्रतसांगे ॥
॥९९॥ हनुमंतेंमस्तकींठेविलाहात ॥ झालाचतुर्दशविद्यावंत
॥ चतुःषष्टिकळाआकळिन ॥ जैसाआमलकहस्तकीं ॥१००
॥ त्याचेंनामश्रीकर ॥ ठेविताझालावायुकुमर ॥ सकळराववकरि
तीजयजयकार ॥ पुष्पेंसुरवरवर्षती ॥ १ ॥ यावरीअंजनीहृ
दयाब्जमिलिंद ॥ श्रीकरासीम्हणेतुजहोआनंद ॥ तुझेआ-
ठवेपिठीसनंद ॥ जन्मलागोपराजगोकुळीं ॥ २ ॥ त्याचापुत्र-
पीतवसन ॥ होयीलश्रीकृष्णाकंसदमन ॥ शिशुपाळांतक-
कौरवमर्दन ॥ पांडवपाळकगोविंद ॥ ३ ॥ श्रीहरीच्याअनंत
अवतारपंक्ती ॥ मागेंझाल्यापुढेंहीहोती ॥ जेविंजपमाळे

चेमणीपरतोनियेती ॥ अवतारस्थिर्ततेरांच ॥ ४ ॥ कींसं
वत्सरमासतिथिवार ॥ तेचिपरततीदारंभार ॥ तैसाअवतार-
धरीश्रीधर ॥ श्रीकरासत्यजाणावा ॥ ५ ॥ ऐसंहरिकुळभूषण
बोलोन ॥ पावलातेथेंचिअंतर्धान ॥ सर्वभूभुजह्मणतीध-
न्यधन्य ॥ सभाग्यपणजेंश्रीकराचें ॥ ६ ॥ ज्याचाश्रीगुरुह-
नुमंत ॥ त्यासीकायन्यूनपदार्थ ॥ श्रीकरचंद्रसेननृपना-
थ ॥ बोळवीतसर्वभूपांतें ॥ ७ ॥ वस्त्रेंभूषणेंदेऊनी ॥ बो-
ळविलेपावलेस्वस्थानीं ॥ मगसोमवारप्रदोषप्रीतीकरुनी
श्रीकरचंद्रसेनआचरती ८ शिवरात्रीउत्साहकरितीं ॥ या
चकांचेमनोरथपुरविती ॥ शिवलीलामृतश्रवणकरिती ॥
अंतींशिवपदापावले ॥ ९ ॥ हाअध्यायकरितांपठण

संततीसंपत्तीआयुष्यवर्धन ॥ शिवार्चनीं रतज्याचें मन ॥-
विघ्नें भीतीतयासी ॥१०॥ शिवलीलामृतग्रंथवासरमणी ॥
देखोनिविकासतीसज्जनकमळिणी ॥ जीवशिवचक्रवाकें
दोनी ॥ ऐक्यायेतीप्रीतीनें ॥११॥ निंदकदुर्जनअभक्त-
॥ तेआंधारींलपतीदिवाभीत ॥ शिवनिंदकासीवैकुंठनाथ
महानरकांतनेऊनिघाली ॥१२॥ विष्णुनिंदकजेअपवित्र
त्यांसीकुंभीपाकींघालीत्रिनेत्र ॥ एवंहरिहरनिंदकासीसू
र्यपुत्र ॥ नानाप्रकारेंजाचकरी ॥१३॥ महानंदायतिवर्या ॥-
श्रीभक्तकैलासाचळनिवासिया ॥ श्रीधरवरदासुहास्यवदना ॥ तु
झीलीलावर्णवेतू ॥१४॥ शिवलीलामृतग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराण
ब्रह्मोत्तरखंड ॥ परिसोतसज्जनअखंड ॥ चतुर्थाध्यायगोड हा ॥-

॥११५॥ ॥ ओव्या ११५ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ छ॥ छ॥ छ॥ छ॥ छ॥

अध्याय ५

श्रीगणेशायनमः॥ ॥सदाशिवअक्षरेंच्यारी॥सदांउच्चारीज्याचीवैखरी॥जोनित्यशिवार्चनकरी॥तोउद्धरीबहुतांजिवा॥१॥बहूतमायश्चित्तांचेनिर्धार॥शास्त्रवक्ते करितीविचार॥परिजेशिवनामेंशुद्धसाचार॥कासयाइतरसाधनें॥२॥नामाचामहिमापरमाद्भुत॥त्यावरीप्रदोषव्रतआचरित॥त्यासीसर्वसिद्धिप्राप्तहोत॥सत्यसत्यत्रिवाचा॥३॥तुष्टीपुष्टीधृतीआयुष्यवर्धन॥संततीसंपत्तीदिव्यज्ञान॥पाहिजेतीहींप्रदोषव्रतपूर्ण॥यथासांगकरावें॥४॥प्रदोषव्रतभावेंआचरतां॥याजन्मींप्रचीतपाहावीतत्वतां॥दरिद्र-आणिमहद्वथा॥निःशेषपळतीषण्मासांत॥५॥एक-संवत्सरेंहोयज्ञान॥द्वादशवर्षेमहद्भाग्यपूर्ण॥हेंजोअस-

त्यमानील व्यासवचन ॥ त्यासी बंधन कल्पांतवरी ॥ ६॥ त्या
चा गुरू लटिकाच जाण ॥ त्याची दांभीक भक्ती लटिकें ज्ञा
न ॥ उमावल्लभचरणीं ज्याचें मन ॥ त्याहूनि पावन कोणी ना-
हीं ॥ ७॥ मृत्युगंडांतरें दारुण ॥ प्रदोषव्रतें जाय निरसोन-
॥ ये विषयीं इतिहास जाण ॥ सूत सांगे शौनकां ॥ ८॥ विद
र्भदेशींचा भूभुज ॥ सत्यरथ नामें तेजःपुंज ॥ सर्वधर्मर
त पराक्रमी सहज ॥ बंदीजन वर्णिती सदा ॥ ९॥ बहुत दि
वस राज्य करित ॥ परी शिवभजनीं नाहीं रत ॥ त्यावरी-
शाल्वदेशींचा नृपनाथ ॥ बळें आला चालूनियां ॥ १०॥-
आणीक त्याचे आप्त ॥ क्षोणीपाळ साह्य झाले बहुत ॥
सप्त दिवसपर्यंत ॥ युद्ध अद्भुत जाहलें ॥ ११॥ ह्या एकला

तेबहुत ॥ समरभूमीसींसत्यरथ ॥ धारातीर्थींपावलास्तृ
त्य ॥ शत्रूनगरांतप्रवेशलें ॥ १२ ॥ राजपत्नीगरोदरास-
स ॥ प्राप्तझालेनवमास ॥ एकलीवनांतपळतांघवलास-
॥ थोरअनर्थवोढवला ॥ १३ ॥ परमसकुमारलावण्यंहृ
रिणी ॥ कंटकसरांटेरुततीचरणीं ॥ मूर्च्छनायेऊनपडे
धरणी ॥ उठूनिपाहेमागेंपुढें ॥ १४ ॥ शत्रूधरीलअ-
कस्मात ॥ म्हणूनिपुढतीउठूनिपळत ॥ किंवातेविद्युल्ल-
ताफिरत ॥ अवनीवरीवाटतसे ॥ १५ ॥ वस्त्रेंअलंकारम
डित ॥ हिऱ्याऐसेदंतझळकत ॥ जिचामुखचंद्रदेखतांर
तीकांत ॥ तन्मयहोऊनिनृत्यकरी ॥ १६ ॥ पह्यकर्मांची
गतीगहन ॥ जिच्याअंगुष्ठींनपडेसूर्यकिरण ॥ तेगरा-

दराहिंडेविपिन ॥ मृगनयनी गजगामिनी ॥ १७ ॥ वनीं हिंडे
महासती ॥ जैंवि नैषधरायाची दमयंती ॥ कीं भिल्लीरूपें
हिमवंती ॥ दुस्तर वनीं तैसी हिंडे ॥ १८ ॥ कर्मनदीच्या प्र-
वाहीं जाण ॥ पडिली तीस काढील कोण ॥ असो एका वृ
क्षारवालीं येऊन ॥ परम व्याकूळ पडियेली ॥ १९ ॥ शतां-
चीं शतें दासी ॥ वोळंगती सदैव जियेपासीं ॥ इंदुमती नाम
तियेसीं ॥ ते भूमीवरी लोळत ॥ २० ॥ चहूंकडे पाहे दीन-
वदनी ॥ जिव्हा सुरवयाळली नमिळे पाणी ॥ तों प्रसूत झा
ली ते विपिनीं ॥ दिव्य पुत्र जन्मला ॥ २१ ॥ नृपपत्नी तळम-
ळी अत्यंत ॥ कोण उदक देईल तेथ ॥ बाळ राखून उठत
बसत ॥ गेली एक्या सरोवरा ॥ २२ ॥ उदकांत प्रवेशली

तेंचक्षणीं ॥ अंजुळी भरूनी घेतलें पाणी ॥ तेंव्याघ्रें नेली
वोढूनी ॥ विदारूनि भक्षिली ॥ २३ ॥ घोरकर्माचें विंदान
वनीं एकला रडे राजनंदन ॥ तंव उमा नामक ऋषिपत्नी-
जाण ॥ विगतधवा पातली ॥ २४ ॥ माता पिता बंधू पाहीं
तयालागीं कोणी नाहीं ॥ एक वर्षाचा पुत्र तीसहीं ॥ क-
डिये घेऊनि आली तेथें ॥ २५ ॥ तों नाहीं केलें नालच्छे-
दन ॥ ऐसें बाळक उमा देखोन ॥ ह्मणे अहा ऐसें पुत्ररत्न ॥-
कोणी टाकिलें दुस्तर वनीं ॥ २६ ॥ ह्मणे कोण याती कोण
वर्ण ॥ मी कैसें नेऊं उचलून ॥ जावें जरी टाकून ॥ वृकव्या
घ्र भक्षितील कीं ॥ २७ ॥ स्तनीं दाटूनि फुटला पान्हा ॥ ने-
त्रीं टकती अश्रुजीवना ॥ बाळ पुढें घेऊनि तेल ललना ॥ सं

खकमळींस्तनलावी ॥ २८ ॥ संशयसमुद्रीं पडिली वेल्हा
क ॥ म्हणे नेऊं कीं न को बाळ ॥ तंव तो कृपाळू पयःफेनधव
ल ॥ यतीरूप धरुनी पातला ॥ २९ ॥ उमेलागीं ह्मणे त्रिपु-
रारी ॥ बाळ नेईं संशय न धरीं ॥ महद्भाग्य तुझें सुंदरी ॥ क्ष
त्रियराजपुत्र तुज सांपडला ॥ ३० ॥ कोणासी न सांगें ही-
मात ॥ समान पाळीं दोन्ही सुत ॥ भणागासी परीस हो य-
थार्थ ॥ तैसें तुज जाहलें ॥ ३१ ॥ अकस्मात निधी जोडत
॥ कीं चिंतामणि पुढें येऊनी पडत ॥ कीं मृताच्या मुखांत
पडे अमृत पूर्वदत्तें ॥ ३२ ॥ ऐसें बोलूनि त्रिपुरारी ॥ गुप्त
झाला ते अवसरीं ॥ मग ते दोघे पुत्र घेऊनी ते नारी ॥ देश
ग्रामांतरीं हिंडत ॥ ३३ ॥ ब्रम्हपुत्राचें नाम सुचिव्रत ॥-

राजपुत्रातेंनसपडेविलेंधर्मगुप्त ॥ घरोघरींभिक्षामागत
॥ कडियेखांदीघेऊनियां ॥ ३४ ॥ लोकपुसतांउमासांग
त ॥ माझेचीपोरेंदोघेसुत ॥ ऐसीहिंडतांहिंडत ॥ एकच
क्रनगरामतेंपातली ॥ ३५ ॥ घरोघरींभिक्षामागत ॥ तों
शिवालयदेखिलेंअकस्मात ॥ आंतद्विजदाटलेबहुत ॥
शांडिल्य त्यांतमुख्यऋषी ॥ ३६ ॥ शिवाराधनाकरितीवि
धियुक्त ॥ तोंउमाआलीशिवालयांत ॥ क्षणएकपूजावि
लोकित ॥ तोंशांडिल्यऋषीबोलिला ॥ ३७ ॥ अहाकर्म-
कैसेंगहन ॥ हाराजपुत्रहिंडेदीनहोऊन ॥ कैसेंभिक्षान्न
खाऊन ॥ उमावचनऐकतीझाली ॥ ३८ ॥ ऋषीचेचर-
णीउमाधरित ॥ म्हणेयाचासांगेपूर्ववृत्तांत ॥ तूंत्रिकाल

ज्ञानीमहांसमर्थ ॥ भूतभविष्यविज्ञानतुह्मां ॥ ३९ ॥-
याचीमातापिताकोण ॥ आहेतकींमावलीमरण ॥ या
वरीशांडिल्यसांगेवर्तमान ॥ याचापिताजाणसत्यरथ
॥ ४० ॥ सोपूर्वीहोतानृपजाण ॥ प्रदोषसमयींकरीशि
वार्चन ॥ तोंशत्रूआलेवहूकडून ॥ नगरत्याचेंवेष्टिलें ॥-
॥ ४१ ॥ शत्रूंचीगजबजऐकून ॥ उठिलानेसीचपूजा-
सांडून ॥ तंवप्रधानआलापुढेंधांवून ॥ शत्रूधरूनीआ
णिले ॥ ४२ ॥ त्यांचाशिरच्छेदकरून ॥ पूजापूर्णनकरि
ताउन्मत्तपण ॥ तैसाचजाऊनकरीभोजन ॥ नोहींस्म
रणविषयांधा ॥ ४३ ॥ त्याकरितांयाजन्मींजाण ॥ सत्य-
रथअल्पायुषीहोऊन ॥ अल्पवयांतगेलामरून ॥ म्ह-

णं निपूजन नसोडावें ॥ ४४ ॥ याच्या मातेनें सवेंल मारि-
ली ॥ नीजळीं विकशी झाली ॥ पूर्ववैरें वोढूनि नेली ॥ के-
धें भासिली विदारुनी ॥ ४५ ॥ हा राजपुत्र धर्मगुप्त ॥ या
णें काहींच केलें नाहीं शिवव्रत ॥ म्हणोनि यासी माता पित्रा
रहित ॥ अरण्यांत पडियेला ॥ ४६ ॥ या करितां प्रदोष-
काळीं ॥ अव्यय पूजावा इंदुमौळी ॥ पूजन सांडून कदा
काळीं ॥ सर्वथाही न उठावें ॥ ४७ ॥ भवानी सबसवूनके
लासनाथ ॥ प्रदोषकाळीं पुढें नृत्य करित ॥ वाग्देवी वीणा
वाजवित ॥ वेणू पुरहूत वाजवीतसे ॥ ४८ ॥ अंबुजसंभव
ताल सांवरी ॥ भार्गवी गानसे मधुरस्वरीं ॥ मृदंग वाजवीम
धुकैटभारी ॥ नृत्यगती पाहूनियां ॥ ४९ ॥ यक्षमतीशिव

प्राणमित्र ॥ हस्तजोडूनि उभासमोर ॥ यक्षगणगंधर्वकि-
न्नर ॥ सुरासुरउभेअसती ॥ ५० ॥ ऐसाप्रदोषकाळींचा-
महिमा ॥ अगोचरनिगमागमा ॥ मगकायबोलेउमा ॥ म
मपुत्रदरिद्रीकांझाला ॥ ५१ ॥ तुझ्यापुत्रेंप्रतिग्रहबहूत ॥
पूर्वीघेतलेदुष्टअमित ॥ दानकेलेंनाहींकिंचित ॥ शिवा-
चेंनकरीकदा ॥ ५२ ॥ परान्नेंजिव्हादग्धयथार्थ ॥ दुष्टप्र
तिग्रहेंदग्धहस्त ॥ स्त्रीअभिलाषेंनेत्रदग्धहोत ॥ मंत्रा
सिसामर्थ्यमगकैंचें ॥ ५३ ॥ मगउमेनेंपुत्रदोन्ही ॥ घात-
लेऋषीचेंचरणीं ॥ तेणेंपंचाक्षरमंत्रउपदेशकरूनी ॥ प्र-
दोषव्रतउपदेशिलें ॥ ५४ ॥ पक्षप्रदोषशनिप्रदोष ॥-
महिमावर्णिलाअतिविशेष ॥ निराहारअसावेंदिवसे-

दशीस ॥ दिवसास्तकर्मआचरावें ॥ ५५ ॥ तीनघटिका-
झालियारजनीं ॥ प्रदोषपूजाआरंभावी प्रीतीकरुनी-
गोमयेंभूमीसारवूनी ॥ दिव्यमंडप उभारिजे ॥ ५६ ॥ चि-
त्रविचित्रवितान ॥ कर्दळीस्तंभइक्षुदंडकरून ॥ मंडप-
कीजेशोभायमान ॥ रंगमाळानानापरी ॥ ५७ ॥ शुभ्रव
स्त्रनेसावेंआपण ॥ शुभ्रगंधसुवाससुमन ॥ मगशिव
लिंगस्थापून ॥ पूजाकरावीविधियुक्त ॥ ५८ ॥ प्राणाया-
मकरूनदेखा ॥ अंतर्बाह्यन्यासमातृका ॥ दक्षिणभा
गीं पूजावेंसुरानका ॥ सव्यभागींअग्नीतो ॥ ५९ ॥ वीर-
भद्रगजानन ॥ अष्टमहासिध्दीअष्टभैरवपूर्ण ॥ अष्ट
दिक्पालपूजन ॥ सप्तावरणीशिवपूजा ॥ ६० ॥ यथा-

सांगशिवध्यान ॥ मगकरावेंशिवपूजन ॥ राजोपचा-
रेंसर्वसमर्पून ॥ करावेंस्तवनशिवाचें ॥ ६१ ॥ जयजयगौ-
रीनाथनिर्मळ ॥ जयजयकोटिचंद्रसुशीतळ ॥ सच्चिदा-
नंदघनअढळ ॥ पूर्णब्रम्हसनातन ॥ ६२ ॥ ऐसेंप्रदोष
व्रतऐकून ॥ बाळउपदेशिलेदोघेजण ॥ मगएकमनेंक
रून ॥ राहतेझालेएकचक्रीं ॥ ६३ ॥ चारमहिनेपर्यंत ॥
दोघेहीआचरतीप्रदोषव्रत ॥ गुरुवचनेंयथार्थ ॥ शि
वपूजनेंकरितीपैं ॥ ६४ ॥ शिवपूजानघ्यावीसर्वथा ॥ -
नघ्यावेंप्रसादतीर्था ॥ शतब्रम्हहत्येचेंपापमाथां प्रहोय
सांगताशांडिल्य ॥ ६५ ॥ सर्वपापांहूनपापथोर ॥ शि-
वपूजेचाअपहार ॥ असोतेदोघेकिशोर ॥ सर्वांसादर

शिवभाजनीं ॥ ६६ ॥ ब्रम्हपुत्र शुचिव्रत ॥ एकला नदी
तीरीं क्रीडत ॥ दरडी ढांसळतां अकस्मात ॥ द्रव्यघट तो
पडला ॥ ६७ ॥ घरासी आला घेऊन ॥ माता संतोषली
देखोन ॥ म्हणे प्रदोषव्रताचा महिमा जाण ॥ ऐश्वर्य चं
द्रत चालिलें ॥ ६८ ॥ राजपुत्रासी म्हणे ते समयीं ॥ अ-
र्ध द्रव्य विभाग घेई ॥ येरू म्हणे सहरा ही ॥ विभाग न-
घेई अग्रजा ॥ ६९ ॥ या अवनीतील धन ॥ आमुचेंच-
आहे संपूर्ण ॥ असो ते दोघे शिवध्यान शिवस्मरण ॥ न
विसरती कदाही ॥ ७० ॥ यावरी एकदां दोघेजण ॥ गेले
वनविहारालागुन ॥ तों गंधर्वकन्या येऊन ॥ क्रीडतां दृ-
ष्टी देखिल्या ॥ ७१ ॥ दोघे पाहती दुरूनी ॥ परमसौंदर्य

लावण्यखाणी ॥ शुचिष्मनम्हणेराजपुत्रालागुनी ॥ ष-
रदारानयनींनपाहाव्या ॥ ७२ ॥ दर्शनेंहरती चित्त ॥-
स्पर्शनेंबलवीर्यहरित ॥ कौटिल्यदंभसंयुक्त ॥ महाअ
नर्थकारिणी ॥ ७३ ॥ ब्रम्हसुतासीतेथेंठेवून ॥ राजपुत्र-
चालिलासुलक्षण ॥ स्वरूपसुंदरमन्मथाहून ॥ आकर्ण
नयनकोमलांग ॥ ७४ ॥ जवळीयेऊनपाहात ॥ तवमुख्य
नायिकाविनवित ॥ अंशुमतीनामेंविख्यात ॥ गंधर्वकन्या
पद्मिनी ॥ ७५ ॥ तवमुखाब्जदेखतां आनंद ॥ झेंपावती
मममनयनमिलिंद ॥ कीं तवचचनगर्जनांअंबुद ॥ ममांचि
नशिखीनृत्यकरी ॥ ७६ ॥ कोद्रविणनामगंधर्वपती ॥-
याचीकन्या अंशुमती ॥ पित्यापुसेमहेशामती ॥ हेक-

त्याअंशूंकोपांनें ॥ ७७ ॥ मगबोलेहिमनगराजोमात ॥ धर्म
गुप्तसत्यरथाचासुत ॥ तोमाझापरमभक्त ॥ त्यासींदेयींअं
शुमती ॥ ७८ ॥ हेंपूर्वींचेंशिववचन ॥ असोयावरीअंशुमती
पाहेदुरून ॥ त्याहाळीनराजनंदन ॥ वाटेपंचबाणदुसरा ॥ ७९
क्षीरसिंधूंतरोहिणीरमण ॥ कायआलाकलंकधुवोन ॥ तैसें
राजपुत्राचेंवदन ॥ अंशुमतीन्याहाळीत ॥ ८० ॥ बत्तीसलक्ष
णासंयुक्त ॥ अजानबाहूचापशरमंडित ॥ विशाळवक्षस्थळ
चालत ॥ करिनायकज्यापरी ॥ ८१ ॥ ऐसातोगुणाढ्यत्वरित
पाहतांअंशुमतीसख्यांप्रतीसांगत ॥ तुम्हीदुज्यावनाप्रतीजा
ऊसमस्त ॥ सुमनेंआणावींसुगंधें ॥ ८२ ॥ अवश्यह्मणोनि
सांतळना ॥ जात्याझाल्याआणिकावनां ॥ अंशुमतीएकली

ज्ञाण ॥ राजकुमार बुभावीत ॥ ८३ ॥ भूरुहपल्लव पसरल ॥ प-
एकांतीं घातलें आसन ॥ वरी वृक्षडाहाळिया भेदोन ॥ भूमीव-
रीं पसरल्या ॥ ८४ ॥ असो तेथें बैसला येऊन ॥ राजपुत्र सुहा-
स्यवदन ॥ विशाळ भाळ आकर्णनयन ॥ आरक्त ओष्ठ सकु-
मार ॥ ८५ ॥ मंजुळ भाषिणी नेत्रकटाक्षबाणीं ॥ बिंबिलीं-
तें लावण्यहारिणी ॥ मनोज मूर्च्छना सांवरूनी ॥ वर्तमान पुसे
तयातें ॥ ८६ ॥ शृंगारसरोवरीं तूं जयापाशीं ॥ मी रोया करीन राज
हंसी ॥ देखतां तव वदन दिव्य शशी ॥ मम मानसचकोर नृत्य-
करी ॥ ८७ ॥ तव मुखाब्ज देखतां आनंद ॥ झेंपावती मनोनेत्र
मिलिंद ॥ कीं तव वचन गर्जतां अंबुद ॥ मम चित्तशिखी नृत्य
करी ॥ ८८ ॥ कविगुरुहूनि तेजविशाळ ॥ आत्मकर्दंबिका

दिलीमुक्ताफळमाळ ॥ कंठींसूदलीतत्काळ ॥ चरणींभाळ
ठेवित ॥ ८९ ॥ म्हणेमीकायावाचामनेंकरून ॥ तुझीलग्न
नाझाल्येंपूर्ण ॥ यावरीधर्मगुप्तगुह्यवर्तन ॥ कायबोलतां
झालायें ॥ ९० ॥ मीजनकजननीविरहित ॥ राज्यभ्रष्टदरि-
द्रीअत्यंत ॥ तवपित्यासींकळतांमात ॥ घडेकेंसेंवरानने ॥
॥ ९१ ॥ यावरीतेअंशुमती ॥ म्हणेतीनदिवसींयेथेंनयास्य
च्छामती ॥ तुम्हीयावेंशीघ्रगती ॥ लग्नसिद्धीसाधावया ९२
ऐसेंबोलूनितेचातुर्यरासी ॥ वेगींआलीपितयापासीं ॥-
झालेंवर्तमानसांगेत्यासी ॥ परममानसींसंतोषला ॥ ९३ ॥
राजपुत्रगेलापरतोन ॥ बंधूप्रतीसांगेवर्तमान ॥ शांडिल्य
गुरूचेवचनस्मरून ॥ म्हणतीप्रसादपूर्णत्याचाहा ॥ ९४ ॥

गुरुचरणीं ज्यांचें मन ॥ त्यासी ऐश्वर्यासी काय न्यून ॥ काळ
मृत्यु भयापासोन ॥ सर्वदा रक्षी देशिक तो ॥ ९५ ॥ यावरी-
ते दोघे बंधू येऊन ॥ मातेसी सांगती वर्तमान ॥ येरी म्हणे धं-
न्य धन्य शिवभजन ॥ फळ देत चालिलें ॥ ९६ ॥ यावरी तिस
रे दिवसीं ॥ दोघेही गेले त्या वनासी ॥ गंधर्वराज सह परिवा
रेंसीं ॥ सर्व सामग्री घेऊनि आला ॥ ९७ ॥ दृष्टीं देखतां जा-
मात ॥ गंधर्व आनंदसमुद्रीं पोहत ॥ छत्र सेना सुखासन ल
रित ॥ धाडूनि उमा आणविली ॥ ९८ ॥ यावरी यथासांग ल
ग्न ॥ च्यारी दिवस झालें पूर्ण ॥ कोणी एक पदार्थ न्यून ॥ मं डि
ला नाहीं ते धवां ॥ ९९ ॥ स्वर्गींच्या दिव्य वस्तु अमोलिक संत.
ज विहिणी सदेश गंधर्वराज ॥ लक्ष रथ दहा सहस्र गज ॥

तेजःपुंजएकलक्षवाजी ॥ १०० ॥ एकलक्षदासदासी ॥
अक्षयकोशरत्नराशी ॥ अक्षय भातेदेतशक्तीसी ॥ दिव्य
चापबहुसाल ॥ १ ॥ अपारसेनासंमेदेतं ॥ एकसेनाऋषी-
गंधर्वबळिवंत ॥ उमादोघांपुत्रांसमवेत ॥ मानदेऊनिबोळ
विली ॥ २ ॥ सुखासनारूढअंशुमती ॥ पतीसवेंचालिली
शीघ्रगती ॥ कनकवेत्रपाणीपुढेंधांवती ॥ वाहनासवेंजिये
च्या ॥ ३ ॥ चतुर्विधवाद्यांचेगजर ॥ चतुरंगचालिलादळ-
भार ॥ येऊनिवेढिलेंविदर्भनगर ॥ सत्यरथपितयाचें ॥-
॥ ४ ॥ नगरदुर्गावरूनीअपार ॥ उल्हाटयंत्रांचाहोलसेभ-
डिमार ॥ परिगंधर्वांचेंबळफार ॥ घेतलेंनगरक्षणार्धें ॥-
॥ ५ ॥ जेणेंपूर्वीपितामारिलाजाण ॥ त्याचेंनामदुर्मर्षण ॥

सोडिलाचि धरू निजाण ॥ आपुला कर जैसे सोडिला ॥ ६ ॥ देशोदेशींचे प्रजाजन ॥ धांवती करभार घेऊन ॥ उत्तममुहूर्त पाहून ॥ सिंहासनारूढ झाला ॥ ७ ॥ माता उमा बंधु सुविचित्र ॥ त्यांसमवेत राज्य करिन ॥ दहासहस्त्र वर्षे पर्यंत ॥ यशवंत-राज्य करी ॥ ८ ॥ शांडिल्य गुरू आणून ॥ शतपत्र अर्पिलें धन ॥ रत्नाभिषेक करून ॥ अलंकार वस्त्रें दीधलीं ॥ ९ ॥ दुर्भिक्ष जलशोष अवर्षण ॥ आधिव्याधि वैधव्य मरण ॥ दुःख शोक कलह विघ्न ॥ राज्यांतून पळालीं ॥ १० ॥ प्रजा भूदेव दायाद ॥ देती रायासी आशीर्वाद ॥ कोणासही नाहीं खेद ॥ सदा आनंद घरोघरीं ॥ ११ ॥ ऐसा अंशुमंती समवेत ॥ धर्मगुप्त राज्य करित ॥ युवराज्य शुचिव्रतासी देत ॥ पारिपंत्य

सर्वकरी ॥ १२ ॥ ऐसेंद हासहस्त्रवर्षेराज्यकरून ॥ सुदत्त
पुत्रासीराज्यदेऊन ॥ चिंतितांमनींउमाधववचरण ॥ दिव्य
विमानधाडिलें ॥ १३ ॥ दिव्यदेह पावूनि नृपती ॥ माता
बंधूसमवेत अंशुमती ॥ शिवविमानींबैसती ॥ करिती-
स्तुतीशिवाची ॥ १४ ॥ कैलासपदासीजाऊन ॥ जगदा-
त्माशिवविलोकून ॥ जयजयकारकरून ॥ लोटांगणघा
लिती ॥ १५ ॥ दीनबंधूजगन्नाथ ॥ पतितपावनकृपावं
त ॥ हृदयींधरूनसमस्त ॥ अक्षयपदींस्थापिलीं ॥ १६ ॥
हेंधर्मगुप्ताचेंआख्यान ॥ करितीजेश्रवणपठण ॥ ले
खनरक्षणअनुमोदन ॥ तरीपंचवदनरक्षीतयां ॥ १७ ॥
सकळपापांहोयक्षय ॥ जेथेंजायतेथेंविजय ॥ धनधान्य

वृध्दीहोय॥ ऋणजायनिरसूनियां॥१८॥ प्रदोषमहिमा-
अद्भुत॥ जेआचरतीऐकूनिग्रंथ॥ त्यांतेंतेथेंकेंचेंदरिद्रमृ-
त्य॥ सत्यसत्यत्रिवाचा॥१९॥ ज्याचियागृहींशिवलीला
मृतग्रंथ॥ त्यांचीशिवपाठीराखत॥ सदाहिंडेउमाकांत॥-
अंतींशिवपदप्राप्ततयां॥१२०॥ हाग्रंथआम्रवृक्षसुरस-
पद्यरचनाफळेंआलींपाडास॥ कुतर्कवादीजेवायस॥
मुखरोगत्यांसनावडे॥२१॥ जयजयब्रम्हानंदाविरूपा-
क्षा॥ श्रीधरवरदासर्वसाक्षा॥ दुष्टकर्ममोचकाकर्माध्य-
क्षा॥ नयेसीलक्षानिगमागमा॥२२॥ शिवलीलामृतग्रं
थप्रचंड॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तररवंडें॥ परिसोतसज्ज
न अखंड॥ पंचमोध्यायगोडहा॥२३॥ ॥ ओंव्या

१२३ ॥ ॥श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ छ ॥

अध्याय ६

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥जयजयमदनांतकमनमोहना॥ मं
दमत्सरकाननदहना॥ हे भवभयपाशनिकृंतना॥ भवानीरं
जनाभयहारका॥१॥ हिमाद्रिजाभामिनागंगाधरा॥ सिंदुर-
वदनजनकाकर्पूरगौरा॥ पद्मनाभमनरंजना त्रिपुरहरा॥-
त्रिदोषशमना त्रिभुवनेशा॥२॥ नीलग्रीवासुहास्यवदना॥नं
दीवहना अंधकमर्दना॥ गजांतकदक्षक्रतुदलना॥ दानवदम
नादयानिधे॥३॥ अभिनभक्तप्रियकरा॥ तारिकांतकपूज्य
त्रितापहरा॥ तुझे गुणवर्णावयादशशतवक्त्रा॥ शक्ति नव्हे चि
सर्वथा॥४॥ नित्यशांतनिर्विकल्पनिरंजना॥ आशापाशर
हितविरक्तपूर्णा॥ निजभक्तपाशविमोचना॥ जन्ममरणा
मोचकजो॥५॥ जे विषयकामनायुक्त॥ तुज स्वामी अनन्य-

भजत ॥ त्यांसी सुखविसी विषयपदार्थ ॥ जेजे इच्छितसर्व-
ही ॥ ६ ॥ सकामासी कामना पुरवुन ॥ तूं निज ध्यानीं लाविं-
सी मन ॥ तेच परमविरक्त होऊन ॥ पद निर्वाण पावती ॥-
॥ ७ ॥ सोमवार शिवरात्री प्रदोष ॥ आचरतां तरले असंख्य
स्त्रीपुरुष ॥ येचविषयीं कथा निर्दोष ॥ सूत सांगे शौनकादि
कां ॥ ८ ॥ आर्यावर्तदेश पवित्र ॥ तेथिचा चित्रवर्मा नामें नृप
वर ॥ जैसे पूर्वी नल हरिश्चंद्र ॥ तैसा पुण्यश्लोक प्रतापी ॥
॥ ९ ॥ जैसा जनक रक्षी बाळ स्नेहाळ ॥ तैसा गो विप्र पाळं-
क नृपाळ ॥ दुष्ट दुर्जन शत्रु खळ ॥ त्यांसी काळदंड घाघया ॥
॥ १० ॥ प्रयत्नविषयीं भगीरथ ॥ बळांस उपमा जैं वायुसु
त ॥ समरभूमीस भार्गव जिंते ॥ विरोचनात्मज दानावि

षयीं ॥ ११ ॥ शिवआणिश्रीधर ॥ त्यांच्याभक्तिसीतत्पर ॥
त्यासझालेबहुतपुत्र ॥ पितयातुल्यप्रतापी ॥ १२ ॥ बहु-
तनवसकरितांपंचवदना ॥ एककन्याझालीशुभानना ॥
सुलोचनानैषधअंगना ॥ उपमेसतिच्यानपुरती ॥ १३ ॥
तारकारीजनकशत्रुप्रिया ॥ वृत्रारिशत्रुजनकजाया ॥ उप
मादेतांद्विजराजभार्या ॥ बहुतवाटतीहळुवट ॥ १४ ॥ ते
अपरप्रतिमाभार्गवीची ॥ उपमासाजेहिमवतीची ॥ कीं
द्रुहिणजायापुत्रिमित्राची ॥ उपमासाचद्यावीतिते ॥-
॥ १५ ॥ कलंकरहितरोहिणीधव ॥ तेसामुखक्षशिअभि
नव ॥ त्रैलोक्यसौंदर्यगाळूनिसर्व ॥ ओतिलीवाटेकमलो
द्भवें ॥ १६ ॥ तिच्याजन्मकाळींद्विजसर्व ॥ जातकवर्णि

तीअभिनव ॥ चित्रवर्मरायासीं अपूर्व ॥ सुखवाटलें बहुत
वीं ॥ १७ ॥ एक द्विज बोले सत्यवाणी ॥ हे होईल पृथ्वीची
स्वामिणी ॥ दहासहस्त्र वर्षे कामिनी ॥ राज्य करील अवं
नीचें ॥ १८ ॥ ऐकतां तोषला राव बहुत ॥ द्विजांस धन वस्त्रें
अलंकार देत ॥ ज्याणें जें मागीतलें तें पुरवीत ॥ नाहीं ने-
दीन ह्मणेची ॥ १९ ॥ तिचें नाम सीमंतिनी ॥ सीमास्वरूपा
ची झाली तेथुनी ॥ लावण्य गंगा च्यातुर्य खाणी ॥ शारदे ऐ
शी जाणिजे ॥ २० ॥ राव संतोषें कोंदला बहुत ॥ तों अमृ
तांत विषबिंदु पडत ॥ तेसा एक पंडित ॥ भविष्यार्थ बोलि
ला ॥ २१ ॥ चवदावे वर्षीं सिमंतिनी सी ॥ वैधव्य येईल निश्च
येसीं ॥ ऐसें ऐकतां रावमानसीं ॥ उद्विग्न बहुत जाहला ॥

॥२२॥ बाटे वज्र पडिले आंगावरी ॥ कीं सौदामिनी कोस
ळली शिरीं ॥ किंवा काळें घातली सुरी ॥ ऐसें झालें रायां
सी ॥ २३॥ पुनरपि बोले तो ब्राह्मण ॥ राया शिवदर्शन करून
॥ होईल सौभाग्यवर्धन ॥ सत्य सत्य मी वाचा ॥ २४॥ विप्र-
सदना गेले सवेग ॥ रायासी लागला चिंतारोग ॥ नववतीशु-
भांगी उद्वेग ॥ रहित उपवर जाहली ॥ २५॥ सकळ कळा-
प्रवीण ॥ चातुर्य खाणी दिव्यरत्न ॥ जिचें ऐकतां सुस्वर
गायन ॥ धरिती मौन कोकिळा ॥ २६॥ आंगींचा सुवास पा-
हून ॥ कस्तुरीमृग घेती रान ॥ पितयास आवडे प्राणाहून
॥ पाहातां नयन न धाती ॥ २७॥ वदन पाहून रति पति लज्जि
त ॥ कटी देखोनी हरिवदन वनीं दारवत ॥ गमन देखोनि ळं

पत॥ मराळमानससरोवरीं॥२८॥ क्षणायेकन्यालेगजं
गती॥ देखोनिशंकलाकरिपती॥ कुरककेशदेखोनिभ्रमर
पंक्ती॥ रुंजीघालितीस्कवासा॥२९॥ कमलमृगमीनखं-
जन॥ लज्जितदेखोनिजिचेनयन॥ वेणीचीआकृतीपाहून
॥ भुजंगविवरींदडाले॥३०॥ यावृक्षावरूनित्यावृक्षींदेख
॥ शुकपळतीपाहतांनासिक॥ बिंबफळेंअतिसुरेख॥ ल
ज्जितअधरदेखतां॥३१॥ पक्कदाळिंबबीजसुरंगबहुत
॥ त्यासलाजविती जिचेदंत॥ कुचंदेखोनिकमंडलुशंकि
त॥ स्वरूपअद्भूतवर्णूकिती॥३२॥ तनुसुवासकवासुअ-
त्यंत॥ जायदभ्रयोजनपर्यंत॥ सूर्यप्रभासमकांतीभास
त॥ शशिसममनोरमा॥३३॥ झालीअसतांप्रयवर॥ —

जिच्यापर्यायींसख्यासुंदर ॥ किन्नरकन्यामनोहर ॥ गा यनकरितीतिजपासीं ॥ ३४ ॥ त्यांच्यापुरवें करोनी ॥ या तीएकेंसिमंतिनी ॥ चतुर्दशवर्षें आवयालागुनी ॥ वैध व्यकथिलें ऋषीनें ॥ ३५ ॥ परमसंतापपावलीतेसमयीं- ॥ याज्ञवल्क्याचीस्त्रीमैत्रेयी ॥ तिचेपायधरुनीलवलां- हीं ॥ पुसेसद्गदहोवोनी ॥ ३६ ॥ सौभाग्यवर्धनव्रत ॥ माये- कोणतेंसांगत्वरित ॥ कोणतेंपुजूंदैवत ॥ कोणात्यागुरू- सीशरणजाऊं ॥ ३७ ॥ सांगीतलासकळवृत्तांत ॥ चौदा वेवर्षींवैधव्ययथार्थ ॥ मगमैत्रेयीबोलत ॥ धरींव्रतसो मवार ॥ ३८ ॥ सांगेशिवमंत्रपंचाक्षरी ॥ तांत्रिकक्रिया- सर्वश्रुतकरी ॥ निशीझालियापूजाकरित्रिपुरारी ॥ षोड-

शोधच्यारेंसंप्रेम ॥ ३९ ॥ म्हणोनुजदुःख झालेंजरींघा
त्य ॥ तरींनसोडीहेंव्रत ॥ ब्राम्हणभोजनदंपत्यबहुन ॥
पुजींमायेअत्यादरें ॥ ४० ॥ पडिलेदुःखाचेपर्वत ॥ तरीं
टाकूंनकोंहेंव्रत ॥ उबगनधरीमनांत ॥ बोलनठेवीव्रता
तें ॥ ४१ ॥ त्यावरीनैषधराजनळजाण ॥ त्याचापुत्रइंद्र
सेन ॥ त्याचातनयचित्रांगदसुजाण ॥ केवळमदनदूस-
रा ॥ ४२ ॥ चतुःषष्टीकळायुक्त ॥ जैसापिता महनळवि
ख्यात ॥ सर्वलक्षणींदिसेंमंडित ॥ चित्रांगद तैसाचि ॥
॥ ४३ ॥ कुंभिनीशोधिलीसमग्र ॥ परीत्याहूनिनाहींसुं
दर ॥ तोतीसम्भोजिलावर ॥ राशीनसंभ्रपाहूनी ॥ ४४ ॥
इकडेसिमंतिनीआचरेव्रत ॥ सांगीतल्याहूनींविशेष-

करित ॥ आर्द्रदिवसांअकराशत ॥ दंपत्यंवस्त्रालंकारेंपू
जित ॥ ४५ ॥ आणिकरहीब्राम्हणभोजन ॥ आल्याअति
तादेतअन्न ॥ सांगकरीशिवपूजन ॥ जागरणासोमेंनिशीं
॥ ४६ ॥ पंचसूत्रीशिवालिंग ॥ मणिमयशिवसदनसुरंग ॥
कोणीयेकन्यूनेप्रसंग ॥ नंघडेसिमंतिनीपासुनी ॥ ४७ ॥
शिवासअभिषेकितांपापसंहार ॥ शिवपूजनेंसाम्राज्य
अपार ॥ गंधअक्षतामालापरिकर ॥ सौभाग्यवर्धनत्याक
रितां ॥ ४८ ॥ शिवापुढेंधूपजाळितांबहुवस ॥ तेणेंअंगहो
यसुवास ॥ दीपचालवितांवंश ॥ वर्धमानहोयपैं ॥ ४९ ॥
आणीकहीदीपाचागुण ॥ कांतीविशेषआयुष्यंवर्धन ॥
नैवेद्येंभाग्यपूर्ण ॥ वर्धमानलक्ष्मीहोय ॥ ५० ॥ तांबूलद

नेंयथार्थ ॥ सिद्धस्यारी पुरुषार्थ ॥ नमस्कारें आरोग्य होत ॥ प्रदक्षिणें भ्रमनाशे ॥ ५१ ॥ जपें साधे महासिद्धी ॥ होम हवनें होय कोशवृद्धी ॥ कीर्तन करितां कृपानिधी ॥ सांब ठाके पुढें उभा ॥ ५२ ॥ ध्यानें होय महाज्ञान ॥ श्रवणें आधिव्याधि हरण ॥ नृत्य करितां जन्ममरण ॥ धूर्जटी दूर करीतसे ॥ ५३ ॥ तंतवितंत घनसुस्वर ॥ शिवप्रीत्यर्थ करितां वाद्य समग्र ॥ तेणें कंठ सुरस कीर्ती अपार ॥ रत्नदानें नेत्र दिव्य होती ॥ ५४ ॥ एवं सर्व अलंकार वाहतां ॥ सर्वांगा यीं जयलक्ष्मी तत्वतां ॥ ब्राम्हण भोजन करितां ॥ वर्णिलें सर्व प्राप्त होय ॥ ५५ ॥ मैत्रेय वर्यानें पूर्वीं व्रत ॥ सिमंतिनीसी सांगितलें समस्त ॥ त्याहूनी ते विशेष आचरत ॥ शिवपू

जितआदरें ॥ ५६ ॥ त्यावरी नैषधाचा पौत्र ॥ चित्रांगद-
नामें गुणगंभीर ॥ त्यासी आणोनियां सादर ॥ सीमंति-
नी दीधली ॥ ५७ ॥ च्यारी दिवसपर्यंत ॥ सोहळा झाला-
जो अद्भुत ॥ तो वर्णितां ग्रंथ यथार्थ ॥ पसरेल समुद्राऐसा
॥ ५८ ॥ सहस्त्र अर्बुदें धन जाण ॥ रायें दीधलें वरदक्षिण ॥
वस्त्रें अळंकार नवरत्न ॥ गणना कोणा न करवे ॥ ५९ ॥ अ
श्वशाळा गजशाळा ॥ रत्नखचित यानें विशाळ ॥ चित्रशा
ळा नृत्यशाळा ॥ आंदणदीधलें ज्यामात्या ॥ ६० ॥ च्यारी-
दिवसपर्यंत ॥ च्यारी वर्ण केले तृप्त ॥ विप्रांस दक्षिणा दीध-
ली अपरिमित ॥ मेतां द्विज कंटाळती ॥ ६१ ॥ आश्रमा धन
नेतां ब्राम्हण ॥ वाटे सवा कितीन नेववे म्हणून ॥ याचकां

मुखीं हें चिकचनें ॥ सुरेसुरे कितीन्याचें ॥ ६२ ॥ सयाचेंओ
सर्यकृशान ॥ दरिद्रदूरानटाकिलें जाळून ॥ दुराशादुष्कंट
कवन ॥ दग्धझालें मुळींहुनी ॥ ६३ ॥ धनमेघवर्षतांअपा
र ॥ दरिद्रधुरोळाबैसलासमग्र ॥ याचकतृसितृणांकुर
॥ टवटवीतविरूढले ॥ ६४ ॥ असोनैषधपुरींचेजन ॥ पाह
तीसिमंतिनीचेंवदन ॥ इंदुकळाषोडशचिरून ॥ द्विजओ
तिलेबत्तीस ॥ ६५ ॥ कळंककाढुनीनिःशेष ॥ द्विजसंधी
भरिल्यारंजस ॥ मुखींचेनिघतांस्वासोश्वास ॥ सुगंधरा
जतोचिवाटे ॥ ६६ ॥ जलजमुखीजलजकंठ ॥ जलजमा
ळातेजवरिष्ठ ॥ जलजनिंबपत्रेंकरून निएकवट ॥ ओवा
ळूनिटाकितांशशिमुखा ॥ ६७ ॥ असोसाडेझालियापू

र्ण॥ भेषयदैत्यागेलाइंद्रसेन॥ सकळवऱ्हाडीं अनुदिन ॥ सौंदर्यवर्णितीसिमंतिनीचें॥ ६८॥ विजयादशमीदि पचाळीलक्षुन॥ ज्यामातराहाविलासानेंकरून॥ कि-तीयेकदिवसघेतलाठेवून॥ चित्रवर्म राजेंद्रें॥ ६९॥ जै साश्रीरंगआणिइंदिरा॥ तैसाजोडादिसेसाजिरा॥ नाना उपच्यारवधुवरा॥ समयोचितकरीबहु॥ ७०॥ कोणेए केदिवशींचित्रांगद॥ सवेंघेऊनिसेवकवृंद॥ धुरंधरसे-नाअगाध॥ जातमृगयेलागुनी॥ ७१॥ वनींरवेळताश्र मलाफार॥ घर्मआलासत्यशरीर॥ जायांनिनौकासुंद र॥ यमुनाडोहींघातली॥ ७२॥ त्यांतमुख्यसेवकघेऊ न॥ बैसल्याचित्रांगदगुणनिधान॥ आवलेअवलितीच

हूकडून ॥ कौतुकें भाषया करिताती ॥ ७३ ॥ कृतांतभ-
गिनीचें उदक ॥ कृष्णवर्ण भयानक ॥ त्या उदकाचा अंत
सम्यक ॥ कधीं कोणे नि घेतला ॥ ७४ ॥ तों प्रभंजन संकट
ला अद्भुत ॥ नौका तेथें डळमळित ॥ आवले आक्रोशें
बोलत ॥ नौका बुडाली म्हणोनियां ॥ ७५ ॥ भयाभीत झा
ले समस्त ॥ नौका बुडाली अकस्मात ॥ एकचि वर्तला-
आकांत ॥ नाहीं अंत महाशब्दा ॥ ७६ ॥ तरी सेना होती
अपार ॥ त्यांच्या दुःखासी नाहीं पार ॥ स्त्रिया गदा चे प्राठ
रा खेचर ॥ आकांत करिती एकसरें ॥ ७७ ॥ सेवक धाव
ती हाका फोडित ॥ विप्र वर्ग्यासी जाय बांधिती मात ॥ यु-
वकवस्कळ रडती ॥ चरणीं धांवत यमुनातिरीं ॥ ७८ ॥

शिबिकेमाजीबैसोनी ॥ मातासमवेतसिमंतिनी ॥ धां
वतआलीतेचक्षणीं ॥ पडतीधरणीसर्वही ॥ ७९ ॥ दुः
खार्णवींपडलींयेकसरीं ॥ तेथेंकोणासीकोणसांवरी
॥ सिमंतिनीपडलीअवनीवरी ॥ पितासांवरीतियेसी
॥ ८० ॥ माताधांवोनिउठाउठी ॥ कन्येच्यागळांघातलीमिठी
मिठी ॥ शोककरीतेणेंसृष्टीं ॥ आकांतएकचिवर्तला
॥ ८१ ॥ सिमंतिनीचाशोकऐकोनी ॥ डळमळूंलागली
कुंभिनी ॥ मेदिनीवसनाचेंपाणी ॥ तप्तझालेंएकसरें
॥ ८२ ॥ पशुपक्षीवनचरेंसमस्त ॥ वृक्षगुल्मलतापर्वत ॥
त्यांसहीशोकअत्यंत ॥ सिमंतिनीसीपाहातां ॥ ८३ ॥ शो
केंमूर्च्छनायेऊनी ॥ निचेष्टितपडिलीसिमंतिनी ॥ तोंइंद्र

सेनासहितमृहिणीश॥ आलीवार्ताऐकोनियां ॥ ८४ ॥ अ
र्धघडीझालीएकमात्र॥ दुःखार्णवाचानलागेपार ॥ सुषेणेंदे-
खूनिश्वशूर ॥ शोकाग्नीवेंकवळिला ॥ ८५ ॥ चित्रांग-
दाची मालापडलीक्षितीं ॥ तिचेंनामलावण्यवती ॥ स
कळस्त्रियासांवरिती ॥ नाहींमितीशोकासी ॥ ८६ ॥ मृ
त्तिकाघेवोनिहस्तकीं ॥ लावण्यवतीघालीमुखीं ॥ म्हणे
गहनपूर्वकर्मकीं ॥ शोकझालायथार्थ ॥ ८७ ॥ माझ्याये
कुंलतायेकबाळ ॥ चित्रांगदपरमस्नेहाळ ॥ पूर्वपापाचेंहें
फळ ॥ कालिंदीकाळझालीआम्हा ॥ ८८ ॥ माझीअंधा-
चीकाठीपाहीं ॥ कोणेंबुडविलीयमुनाडोहीं ॥ मजअना
थाचीकाठीपाहीं ॥ कोणेंसोडिलीनिर्दयें ॥ ८९ ॥ माझा

दावागें राजहंस ॥ कोणें नेलेंगे माझे पाडस ॥ माझा वि
आंगदडोळस ॥ कोणें चोरूनि नेलागे ॥ ९० ॥ म्हणे म्या पूर्वी
काय केलें ॥ प्रदोषव्रत मध्येंच टाकिलें ॥ कीं शिवरात्रीस अ
न्न घेतलें ॥ कीं व्रत मोडिलें सोमवार ॥ ९१ ॥ कीं रमाधव उमा
धव ॥ यांत केला भेदभाव ॥ कीं हरिहर कीर्तन गौरव ॥-
कथारंगा उच्छेदिला ॥ ९२ ॥ कीं पंक्तिभेद केला निःशेष ॥
कीं संत महंतां लाविला दोष ॥ कीं परधनाचा अभिला-
ष ॥ केला पूर्वी म्यां वारें ॥ ९३ ॥ कीं दान देतें म्हणवून ॥ ब्रा
म्हणासीं चाळविलें बहुत दिन ॥ कीं दाना देतां दान ॥ केलें-
विघ्न म्या पूर्वी ॥ ९४ ॥ कोणाच्या मुखींचा घास काढिला ॥
कीं गुरुद्रोह पूर्वी मज घडला ॥ कीं पात्रीं ब्राम्हण बैसला-

तोबाहेर घातला उखळूनी ॥ ९५ ॥ कीं कुरंगी पाडसा विष
डविलें ॥ कीं परिव्राजका प्रति निंदिलें ॥ तरी ऐसें निधान गे
लें ॥ त्याच दोषास्तव वादें ॥ ९६ ॥ असो प्रधान कांसा
वरूनी ॥ सह परिवारें चित्रवर्मा सीमंतिनी ॥ स्वनगरा-
सी नेवोनी ॥ निजसदनीं राहविली ॥ ९७ ॥ इंद्रसेन ला
वण्यवती ॥ शोकें संतप्त स्वनगरा जाती ॥ तंव दायाद-
येऊनी पापमती ॥ राज्य सर्व घेतलें ॥ ९८ ॥ मग इंद्रसे
नलावण्यवती ॥ देशांतरा पळूनि जाती ॥ तेथुनिही
शत्रू धरोनि आणिती ॥ बंदी घालिती दृढ तेव्हां ॥ ९९ ॥ इ
कडे सीमंतिनी प्रबल ॥ नसोडी अत्यादरें करित ॥ एकाद-
शशतदंपत्य ॥ पूजी संयुक्त विधीनें ॥ १०० ॥ सर्वही भोग

वर्जून जाण ॥ यामिनी दिनीं नमस्करी शिवस्मरण ॥ ती-
न वर्षे झाली पूर्ण ॥ यावरी वर्तमान ऐका पुढें ॥ १ ॥ इकडे-
चित्रांगद यमुनेंत बुडाला ॥ नागकन्यांनीं पाताळीं नेला ॥
नागभुवनींची पाहतां लीला ॥ तटस्थ झाला राजपुत्र ॥-
॥ २ ॥ दिव्य नारी देखिल्या नागिणी ॥ पद्मिणी हस्तिनी चि
त्रिणी ॥ शंखिनी अति चतुर भामिनी ॥ सुवास अंगीं ज्या
चिया ॥ ३ ॥ ज्यांच्या पदनखीं निरंतर ॥ गुंजारव करिती भ्र
मर ॥ ज्यांचा देखतां वदनचंद्र ॥ तपस्वी चकोर वेधले ॥ ४ ॥
नवरत्नांचे खडे ॥ पसरले तेथें चहूंकडे ॥ स्वर्गसुखाहूनि
आवडे ॥ पाताळभुवन पाहतां ॥ ५ ॥ तक्षक राज नाग प्र-
सिद्ध ॥ त्यापुढें उभा केला चित्रांगद ॥ साष्टांग नमीत सद्ग-

द ॥ हावानास्तुताकरीतसे ॥ ६ ॥ निमंयतेथेंराजसुत ॥ सं-
दकवर्तमानपुसत ॥ जेंजेंवर्तलेंसमस्त ॥ केलेंश्रुतचित्रां-
गदें ॥ ७ ॥ मातुतीनागराज झालाबोलता ॥ तुम्हीकोणत्या
दैवतासीभजतां ॥ यावरीशिवमहिमातत्वतां ॥ झालाव-
र्णिताचित्रांगद ॥ ८ ॥ प्रकृतीपुरुषदोघेजणें ॥ निर्मिलीं-
इच्छामात्रेंजेणें ॥ अनंतब्रम्हांडेंप्रीतीनें ॥ रचियेलींहेळा
मात्रें ॥ ९ ॥ इच्छापरतत्वजाण ॥ अनंतब्रम्हांडेंदाकी-
मोडून ॥ प्रकृतीपुरुषांतहोतीलीन ॥ पंचभूतेंतत्वांस-
हित ॥ १० ॥ मगदोघेंएकप्रांती ॥ आदिपुरुषामाजीसामा
वती ॥ तोसदाशिवनिश्चिती ॥ आम्हीभजतोंतयातें ॥-
॥ ११ ॥ ज्याच्यामायेपासून ॥ झालेंहेंत्रिमूर्तीत्रिगुण ॥ त्या

सत्वांशें करून ॥ विष्णु जेणें निर्मिला ॥ १२ ॥ रजांशें केले विरंचीस ॥ तमांशें रुद्र तामस ॥ तो शिव पुराणपुरुष ॥ आम्ही भजतों सर्वदा ॥ १३ ॥ पाताळ अंतरिक्ष दश-दिशा त्रिभुवन ॥ पंचतत्व सरिता मेदिनी वसन ॥ भस्म-लोष्ठ अष्टधातु व्यापून ॥ उरला तो शिव भजतों आम्ही ॥ १४ ॥ अष्टादश वनस्पती सर्व बीजें ॥ आकारा आलीं सहजें ॥ त्या विलें जेणें कैलासराजें ॥ त्याचे उपासक आम्ही असों ॥ १५ ॥ ज्याचे नेत्र सूर्य जाण ॥ रोहिणीवर ज्याचें मन ॥ रमारमण ज्याचें अंतःकरण ॥ बुद्धि द्रुहिण जयाची ॥ १६ ॥ अहंकार ज्याचा रुद्र ॥ पाणी जयाचे पुरंदर ॥ कृतांत दाढा तीव्र ॥ विराटपुरुष सर्व ही जो ॥ १७ ॥ एवं जितके देव

तावक ॥ तेंशिवाचेंअवयवसमग्र ॥ एकादशरुद्रद्वादशा-
मित्र ॥ उभेत्यापुढेंकरजोडुनी ॥ १८ ॥ ऐसेज्याचेगुणअपा
र ॥ मीकायवर्णूमानववर्मर ॥ त्याच्यादासांचादासकिंक
र ॥ आम्हीअसोंकश्यपात्मजा ॥ १९ ॥ ऐसेंवचनऐकूनि-
सतेज ॥ परमसंतोषलाइंद्रशूकराज ॥ क्षेमालिंगनदेऊ
निकद्रुतनुज ॥ नानाकौतुकेंदारववीतया ॥ २० ॥ म्हणेदे-
वासजेंदुर्लभवस्त ॥ तेंयेथेंआहेसमस्त ॥ तूंमजआव
डसीबहुत ॥ राहावेंस्वस्थमजपासीं ॥ २१ ॥ चित्रांगद-
म्हणेमहाराजा ॥ शिवकर्णभूषणसतेजा ॥ जननीज
नकासीविध्याज्ञा ॥ येवढाश्रमीपोरिंसयांच्या ॥ २२ ॥
चौदावर्षांचीसिमंतिनी ॥ गुणानिधानलावण्यरवाणी

प्राणदेईल हें निर्वाणी ॥ बोलतां नयनीं अश्रु आले ॥ ॥२३॥ मातापिता यांचें चरणीं ॥ रंवतीसदत्तीकधीं पांहीन ॥ माझी माता मजवीण कष्टी जाण ॥ नेत्रीं प्राण उरलासे ॥ २४ ॥ तरी मज घालवीं नेऊन ॥ ह्मणोनि धरिले नागेंद्राचे चरण ॥ तक्षक होऊन प्रसन्न ॥ देत अपार वस्तू तें ॥२५॥ ह्मणे द्वादश सहस्र नागांचें बळ ॥ दीधलें तुज होईल सुफळ ॥ तैसाचि झाला तात्काळ ॥ चित्रांगद वीर तो ॥२६॥ तूं करसील जेव्हां स्मरण ॥ तेव्हां तुज संकटीं पावेन ॥ मनोवेग वारू आणून ॥ चिंतामणी सवें दीधला ॥२७॥ दुर्लभ रत्नें भूमंडळीं ॥ देत अमोल्य तेजागळीं ॥ पर्वताकार मोट बांधली ॥ शिरीं दीधली राक्षसा ज्या ॥

॥२८॥ देतदिव्यधरसें अळंकार ॥ सर्वेंयेकदीधलाफ
णिवर ॥ मनोवेगेंम्युनातीर ॥ क्रमूनीबाहेरनिघाला-
॥२९॥ झालेतीनसंवत्सर ॥ चहूंकडेपाहेराजपुत्र ॥ तेच
समयींसिमंतिनीस्नानासीसत्वर ॥ कालिंदीतिरापान
ली ॥३०॥ एकाकडेएकपाहाती ॥ आश्चर्यवादेंओळ-
खनदेती ॥ दिव्यरत्नमंडितनृपती ॥ चित्रांगदंदिसतसे
॥३१॥ फणिमस्तकींचेंमुक्तेंसतेजविशेष ॥ भुजपर्यं
तडोलेअवतंस ॥ गजमुक्तांच्यामाळाराजस ॥ गळांशो
भतीजयाच्या ॥३२॥ पाचाजडल्याकटीमेखळेवरी ॥
तेणेंभूनिघीतलांबीसरभी ॥ मृगपशुधावतीएकसरीं ॥ न-
ऐसीगतीइचेंचा ॥ ४४॥ ॥३३॥ मुक्ताफळेंदेरेनितेजा

. ाळ ॥ देखे निआरक्तर । ाचे दाळ ॥ . . . . ावया ॥ ३४ ॥ आंगीं दिव्य चंदन सुगंध ॥ देखोनि धांवती मिळिंद ॥ दशदिशा व्यापिल्या सुबुद्ध ॥ घ्राणदेवता तृप्त होती ॥ ३५ ॥ विस्मित झाली सीमंतिनी ॥ भ्रमचक्रीं पडली विचारी मनीं ॥ विभागदर्हा तटस्थ होउनी ॥ क्षणक्षणा न्याहाळीत ॥ ३६ ॥ कंठ भूषणें रहित मंगळसूत्र ॥ हरिद्रा कुंकुम विरहित वक्त्र ॥ अंजन विवर्जीत नेत्र ॥ राजपुत्र पाहातसे ॥ ३७ ॥ न्याहाळि तों तटस्थ स्वरूपासीं ॥ वाटती रंभा उर्वशी दासी ॥ कुचद्वय मंडलु यांसीं ॥ उपमा नाहीं द्यावया ॥ ३८ ॥ तप्तचामीकर वर्ण डोळस ॥ चिंताक्रांत अंग झालें कृश ॥ कीं चंद्रकळा राजस ॥

ग्रहणकाळीं आकळन्ती ॥ ३९ ॥ मग ते यपासीं येऊन ॥ सु-
से साक्षेपें वर्तमान ॥ म्हणे तूं आहेस कोणाची कोण ॥ मु-
ळींपासुनि सर्व सांग ॥ ४० ॥ मग आपुल्या जन्मापासुन ॥
सांगितलें चरित्र संपूर्ण ॥ बोलतां असुवें नयन ॥ भरूनि-
यां चालिलें ॥ ४१ ॥ अश्रुधारा स्रवती रवालत्या ॥ लावि-
ल्या पयोधरलिंगा सगळत्या ॥ दंतजिये चे बोलतां ॥ न-
क्षत्रा ऐसें लखलखती ॥ सीमंतिनीच्या सख्या चतुर ॥ रा-
जपुत्रा सांगती समाचार ॥ तीन वर्षें झालीं इचा भ्रतार ॥
बुडाला येथें यमुनाजळीं ॥ ४३ ॥ इचीं सासूरवसूर दोन्हीं
शत्रूनीं घातलीं बंदिरवान्नीं ॥ हे स्नु भाग्य गाला वर्णय रवाणी ॥
ऐसी गती इयेची ॥ ४४ ॥ कंठ दाटोनि सद्गदीत ॥ चित्रांगद-

खालीपाहात। आरक्तरेखांकित नेत्र॥ वस्त्रें भूषित वेळोवेळां॥ ४५॥ सिमंतिनी सख्यांस सांगे खुण॥ कोण कोठील पुसा वर्तमान॥ सख्या पुसती येथें कोठून॥ झालें खुण नाम सांगा॥ ४६॥ तो म्हणे आम्ही सिद्धपुरुष॥ जातों चिंतिलिया ठायास॥ क्षणें स्वर्ग क्षणें पाताळास॥ गमन आमुचें त्रिलोकीं॥ ४७॥ कळतें भूत भविष्य वर्तमान॥ मग सिमंतिनीस हातीं धरून॥ कानीं सांगे अमृतवचन॥ भ्रतार तुझा जिवंत असे॥ ४८॥ आजि तीन दिवसां भेटवीन॥ लटिकें नव्हें कदापि जाण॥ श्रीसदाशिवाची आण॥ असत्य नव्हे कल्पांतीं॥ ४९॥ सौभाग्यगंगे चातुर्यविलासिनी॥ तुझें ऐश्वर्य नेदी लया येथूनी॥ परी हे गोष्टी कोणाल-

गुनी ॥ दिवसमयभगटवूंनको ॥ ५० ॥ ऐसेंसांगोनिपरम-
स्नेहें ॥ येरीचोरदृष्टींमुखपाहे ॥ म्हणेवाटतेंचित्रांगदहो-
य ॥ ऐसेंकायघडूंशके ॥ ५१ ॥ मृत्युपावलातोयेईलकै-
सा ॥ म्हणाआठवीभवानीमहेशा ॥ करुणाकरापुराणपुरु-
षा ॥ नकळेलीलाअगम्यतुझी ॥ ५२ ॥ हापरपुरुषजरी
असता ॥ तरीमजकांहातोंधरिता ॥ स्नेहउपजलामा-
झियाचित्ता ॥ परमआप्तवाटतसे ॥ ५३ ॥ कायप्राशून-
आलाअमृत ॥ कींकाळेंगिळोनिउगळिलासत्य ॥ हेम
दनांतकषडास्यतात ॥ तुझेंकर्तृत्वनकळेमज ॥ ५४ ॥ ज
गन्निवासाहेंकरसीलसत्य ॥ तरीअकरालक्षपुजीनदंप-
त्य ॥ तितुक्याचवातीयथार्थ ॥ बिल्वदळेंअर्पीन ॥ ५५ ॥

यावरी बोले राजपुत्र ॥ सकुमार सदना सिजाई सत्वर ॥
तुझी सासू आणि श्वशुर ॥ त्यासीं सांगु जाती आतां ॥-
॥ ५६ ॥ तुमचा पुत्र येतो म्हणोन ॥ शुभ समाचार त्यां-
स सांगेन ॥ येरी करून हास्य वदन ॥ निज सदना प्रती गेली
॥ ५७ ॥ सख्या बोलती आणा वाहून ॥ तुझा मनोरथ होय
पूर्ण ॥ ऐसा पुरुष आहे कोण ॥ जो तुझा हात धरूं शके ॥-
॥ ५८ ॥ तुझीं वचनें ऐकून ॥ त्याच्या नेत्रीं आलें जीवन ॥-
सीमंतिनी म्हणे वर्तमान ॥ फोडून का गे उग्या राहा ॥ ५९ ॥
सीमंतिनीच्या मुखकमळीं ॥ सौभाग्य कळा दिसूं लागली
॥ सुखासनारूढ सदना गेली ॥ कोठें कांहीं न बोले ॥ ६० ॥
मनोवेगाच्या वारूवरी त्वरित ॥ आरूढला सीमंतिनीकांत

निजनगराबाहेरउपवनांत ॥ जाऊनियां उतरला ॥ ६१ ॥
नागामनुष्यवेषधरून ॥ शत्रूंससांगेवर्तमान ॥ द्वादशास
हस्त्रनागांचेंबळघेऊन ॥ चित्रांगदआलासे ॥ ६२ ॥ तु-
म्हीकेसेंवांचालसत्य ॥ तंवतेसमस्तझालेभयाभीत ॥ ये
रूम्हणेइंद्रसेनलावण्यवतीयथार्थ ॥ सिंहासनींस्थापा
वेगीं ॥ ६३ ॥ मगनागजाऊन ॥ मातापित्यासीसांगेवर्त
मान ॥ त्यांसीआनंदझालापूर्ण ॥ त्रिभुवनांतनसमाये ॥
॥ ६४ ॥ तोंशत्रुहोवोनीशरणागत ॥ उभयतांसीसिंहास
नींस्थापित ॥ दायादकरजोडोनिसमस्त ॥ म्हणतीआम्हा
रक्षावें ॥ ६५ ॥ मगसर्वदळभारसिद्धकरून ॥ घेरींसत्रि-
घालाइंद्रसेन ॥ वाद्यनादेंसंपूर्ण ॥ भूमंडळडळमळी ६६

मातापितादेखोन ॥ सर्वेमैंधांवे चित्रांगदसुजीया ॥ धरूनि
पितयाचेचरण ॥ क्षेमालिंगनींमिसकला ॥६७॥ मगलां
वण्यवतीधांवन ॥ चित्रांगदाच्यागळांमिठीघालित ॥ जे
साकौसल्येसीभेटलारघुनाथ ॥ चतुर्दशवर्षानंतरें ॥६८॥
हारपलेंरत्नसांपडलें ॥ कींजन्मांधासीनेत्रआले ॥ कींप्रा
णजातांपडलें ॥ मुखामाजीअमृत ॥६९॥ करभारघे-
ऊनअमुप ॥ धांवतीदेशोदेशींचेभूप ॥ पौरजांचेभारस
मीप ॥ येऊनियांभेटती ॥७०॥ हनुमंतेंआणिलागिरिद्रो
ण ॥ जेंविउठविलाऊर्मिलारमण ॥ आनंदमयझालेंत्रिभु
वन ॥ तैसेंचपूर्णपैंझालें ॥७१॥ मातापितयासमवेत ॥-
चित्रांगदचालिलामिरवत ॥ नैषधपुरसमस्त ॥ शृंगारि-

लेंतेधवां ॥७२॥ चित्रवर्म्यासीं सांगावयासमाचार ॥ धां-
वतातीसेवकभार ॥ महाद्वारींयेतांसाचार ॥ मातकुटली
वहूंकडे ॥७३॥ चारजाऊनिरायासवंदत ॥ उठाजीतु-
मचेआलेंजामात ॥ रायगजबाजिल्याधांवत ॥ नयनींलोट-
तआनंदाश्रु ॥७४॥ कंठझालासद्गदीत ॥ रोमांचअंगींउ
भेठाकत ॥ समाचारआणिलात्यासीआलिंगीत ॥ धनव
स्त्रदेतसिमहूनी ॥७५॥ अपारभरूनीरथ ॥ शर्करानग
रांतवाटित ॥ मंगळतुरेंअद्भुत ॥ वाजोंलागलींएकसरें॥
॥७६॥ धांवलेअपारभूसुर ॥ रायेंकोशद्वाविलेसमग्र ॥
आवडेतितुकेंधनन्यांवेसत्वर ॥ सुखासीपारनाहींमा-
झ्या ॥७७॥ जयजयशिवउमानाथ ॥ म्हणोनिनाचवउडत

नाचत ॥ उपायनें घेऊनी धावत ॥ प्रजाजन नगरींचे ॥ ७८ ॥
सिमंतिनीसी बैसऊन ॥ दिव्य अलंकार लेववून ॥ जय-
जयकार करून ॥ मंगळसूत्र बांधिलें ॥ ७९ ॥ दिव्य कुंकुम
नेत्रीं अंजन ॥ हरिद्रा सुमनहार चंदन ॥ सौभाग्यलेववितीं
जाया ॥ त्रयोदशगुणी विडे देती ॥ ८० ॥ एक शृंगार सांव-
रिती ॥ एक पंक पात्र पुढें करिती ॥ नगरीच्या नारी धांव-
ती ॥ सिमंतिनीसी पाहावया ॥ ८१ ॥ माता धांवली सद्गदी
त ॥ सिमंतिनीसी हृदयीं धरित ॥ माये तुझा सौभाग्य पर्वत
॥ असंभाव्य उचंबळला ॥ ८२ ॥ ऐश्वर्यद्रुम गेला तुटोन ॥
पुढती विरूढला भेदीत गगन ॥ तुझी सौभाग्यगंगा आटून
॥ अक्षय चालिली उत्तरेना ॥ ८३ ॥ धन्य धन्य सोमवारव्रत

अकरालक्षुत्तुजिल्हेदंपत्यें ॥ जीनवनकरावयासज्यमात ॥
बीलावूं धाडिलेंत्वरेनें ॥ ८४ ॥ मातापितयासमवेत ॥ चि-
त्रांगदनगरायेत ॥ चित्रवर्मानृपतीत्वरित ॥ सामोराय्येततत
यांसीं ॥ ८५ ॥ ज्यामाताच्याकंठीं ॥ धांवोनीश्वशुरेंघात-
लीमिठी ॥ ब्रह्मानंदेंभरलीसृष्टी ॥ पुष्पवृष्टीकरितीदेव ॥
॥ ८६ ॥ नगरामाजीआणिलीमिरवत ॥ पुनः विवाहकेला
अद्भुत ॥ मगयेकांतींचित्रांगदनृपनाथ ॥ बोलावीतसीमं
तिनीसीं ॥ ८७ ॥ पाताळींचेंअलंकारअद्भुत ॥ सिमंति-
नीलागींलेववीत ॥ नवरत्नप्रभाफांकलीअमित ॥ महा-
तेजतस्यनारीनर ॥ ८८ ॥ पाताळींचासुगंधराजनिगुती ॥
॥ आत्महस्तेंलेववीसिमंतिनीयती ॥ नानावस्त्रेंअपूर्व-

क्षितीं ॥ श्वशुरलागीं दीधल्या ॥ ८९ ॥ सासूश्वशुराच्या
चरणीं ॥ मस्तक ठेवी सिमंतिनी ॥ मायेनं झालीं भाग्यो
दधीजुचंबळोनी ॥ भरला असो बहुकाळ ॥ ९० ॥ पुत्र सि
मंतिनीसहित ॥ इंद्रसेन नैषधपुरा जात ॥ अवनीचे राजे
मिळोनि समस्त ॥ छत्र देती चित्रांगदा ॥ ९१ ॥ समस्त राज
भार समर्पून ॥ तपासी गेला इंद्रसेन ॥ तेथें करूनियां शि-
वार्चन ॥ शिवपदासी पावला ॥ ९२ ॥ आठ पुत्र पितयासमा
न ॥ सिमंतिनीसी झाले जाण ॥ दहासहस्र वर्षें निर्विघ्न ॥
राज्य केलें नैषधपुरीं ॥ ९३ ॥ जैसा पितामह नकराज ॥-
परम पुण्यश्लोक तेजःपुंज ॥ तैसाच चित्रांगद भूभुज ॥
न्यायनीतीं वर्ततसे ॥ ९४ ॥ शिवरात्री सोमवार प्रदोषव्र-

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयकिशोरचंद्रशेखरा ॥ उर्वी
धरेंद्रनंदिनीवरा ॥ भुजंगभूषणासत्यकरनेत्रा ॥ लीला
विचित्रसूत्रिया ॥ १ ॥ भानुकोटितेजअपरिमिता ॥ वि
श्वव्यापकाविश्वनाथा ॥ रमाधवप्रियाभूताधिपतेअ
नंता ॥ अमूर्तमूर्तीविश्वपते ॥ २ ॥ परमानंदापंचवक्त्रा -
॥ परात्परपंचदशनेत्रा ॥ परमपावनापयःफेनगात्रा -
परममंगळापरब्रम्हा ॥ ३ ॥ मंदस्मितवदनदयाळा ॥ ष
ष्ठा आर्थीअनिनिर्मळा ॥ सिमंतिनीआख्यानलीळा
॥ स्नेहाळातूंवदलासी ॥ ४ ॥ श्रीधरमुखनिमित्तकरून -
तूंचिवदसीअतुळगुण ॥ व्यासरूपेंसूतासस्थापुन ॥ र
सिकपुराणसांगविसी ॥ ५ ॥ ऐसेंएकतांदयाळ ॥ वंदना

त ॥ सिमंतिनीचदतेंकरित ॥ तिचीरव्याती अद्भुत ॥ सूत
सांगेशौनकादिकां ॥ ९५ ॥ हें सिमंतिनी आख्यानसादरस-
ऐकतां सौभाग्यवर्धनास्त्रियांस ॥ अंतरला भ्रतारबहुत
दिवस ॥ तो भेटेलपरतोनी ॥ ९६ ॥ विगतधवाऐकती ॥-
त्याजन्मांतरीं दिव्य भ्रतारपावती ॥ शिवचरणींधरावी-
प्रीती ॥ सोमवारव्रतनसांडावें ॥ ९७ ॥ ऐसें ऐकतां आख्या
न ॥ अंतरलापुत्र भेटेलमागुतेन ॥ आयुरारोग्यऐश्वर्य-
पूर्ण ॥ धैर्यज्ञानविद्याबहू ॥ ९८ ॥ गंडांतरें मृत्युनिरसो-
निजाय ॥ गतधनप्राप्तशत्रुपराजय ॥ श्रवणेंपठनेंसर्व
कार्य ॥ पावेसिद्धियेणेंची ॥ ९९ ॥ सिमंतिनीआख्यान-
प्रयागपूर्ण ॥ भक्तिंमाघमासींकरितांस्नान ॥ त्रिविधदो

झाला श्रीगोपाळ ॥ विदर्भनगरी एक सुशीळ ॥ वेदवि
प्रग्रमें द्विजहोता ॥ ६ ॥ तोवेदशास्त्रसंपन्न ॥ त्याचाधि
त्रसारस्वतनामेंब्राह्मण ॥ वेदमित्रासपुत्रसगुण ॥ सु
मेधानामेंजाहला ॥ ७ ॥ सारस्वतसुतसोमवंत ॥ उभ-
यतांचेमित्रत्वअत्यंत ॥ दशग्रंथीज्ञानबहुत ॥ मुखोद्गु
तपुराणें ॥ ८ ॥ संहितापदक्रमअरण्यब्राह्मण ॥ छंद-
निघंटशिक्षाजाण ॥ ज्योतीषकल्पव्याकरण ॥ निरु
क्तपूर्णदशग्रंथी ॥ ९ ॥ ऐसाविद्याभ्यासकरितां ॥ षोड
शवर्षेंझालीतरुणत्वतां ॥ दोघांचेपितेम्हणतीआतां ॥ -
भेटानृपनाथानेदर्भासी ॥ १० ॥ विद्यादावूनअद्भुत ॥
मेळवावेंद्रव्यबहुत ॥ मगवधूपाहूनियथार्थ ॥ लग्नक

करूंनूमची ॥ ११ ॥ यावरी ते ऋषीपुत्र ॥ विदर्भरायासी भेटले सत्वर ॥ विद्याधनाचें भांडार ॥ उघडोनी दाविती नृपश्रेष्ठा ॥ १२ ॥ विद्या पाहातां तोषला राव ॥ परि विनोद मांडिला अभिनव ॥ ह्मणे मी एक सांगेन भाव ॥ धरा तुम्ही दोघेही ॥ १३ ॥ नैषधपुरीचा नृपनाथ ॥ त्याची पत्नी सिमंतिनी विख्यात ॥ मृत्युंजय मृडानी प्रीत्यर्थ ॥ दंपत्यपूजा करी बहू ॥ १४ ॥ तरी तुह्मी एक पुरुष एक नितंबिनी ॥ होऊनि जावें येच्क्षणीं ॥ दिव्य अळंकार बहुत धनीं ॥ पूजील तुम्हा कारणें ॥ १५ ॥ तेथूनि यावें परतोन ॥ मग मीही देईन यथेष्ट धन ॥ माता पिता गुरु नृपवचन ॥ कदा अमान्य करूं नये ॥ १६ ॥ तंव बोलती दोघे किशोर ॥ हें अनुचित-

कर्मानिंद्यफार ॥ पुरुषासस्त्रीवेषदेखतां साचार ॥ सचैः
लस्नानकरावें ॥ १७ ॥ पुरुषासींनारीवेषदेखतां ॥ पाहा-
णारज्ञातीअधःपातां ॥ वेषघेणारहीनत्वतां ॥ जन्मीजन्
मींसर्वीहोय ॥ १८ ॥ हेंहीपरत्रींकर्मअनुचित ॥ नैसेंचश्वा
स्वबोलत ॥ त्याहीवरीआम्हींविद्यावंत ॥ धनअमितमेळ
वूं ॥ १९ ॥ आसुचीविद्यालक्ष्मीसतेज ॥ तोषवूंअवनीचे-
भूभुज ॥ आमचेंनमुनीचरणांबुज ॥ धनदेतीप्रार्थूनियां
॥ २० ॥ पंडितांचीविद्यामायसद्गुणी ॥ विद्याअकाळींफल
दायिनी ॥ विद्याकामधेनूसांडोनी ॥ निंद्यकर्मनकरूंकदा
॥ २१ ॥ मातापित्यांहूनीविद्याआगळी ॥ संकटींप्रवासीं
प्रतिपाळी ॥ पृथ्वीचेप्रभुसकळी ॥ देखोनियांजोडिती

कर ॥ २२ ॥ विद्याहीन तो पाषाण देख ॥ ज्ञानावीण मूर्ख तो-
शांत मूर्ख ॥ त्याचें न पाहावें मुख ॥ जननीअर्थ श्रम वि-
ली ॥ २३ ॥ राव म्हणे दोघा लागुन ॥ माझें मान्य करावें ये
वर्डे वचन ॥ परम संकट पडलें म्हणून ॥ अवश्य म्हणती
तेधवां ॥ २४ ॥ रायें वस्त्रें अलंकार आणून ॥ एकासी स्त्री
वेष देउन ॥ सोमवारीं या मिर्नामाजी जाण ॥ पूजासमयीं
घातले ॥ २५ ॥ जे सकळ प्रमदांची ईश्वरी ॥ जिची प्रति-
मा नाहीं कुंभिनीवरी ॥ जी सदेखोनी नृत्य करी ॥ पंचश
रघोतीनें ॥ २६ ॥ रंभा उर्वशी चातुर्य खाणी ॥ परी लज्जा
पावती जी सदेखोनी ॥ रेणुका जानकी श्रीकृष्णभगिनी
उपमा शोभे जियेसीं ॥ २७ ॥ तिणें हें दंपत्य देखोनी ॥ कृ-

भिमपाहूनिहांसोभनीं ॥ परिभावार्थधरूनिचातुर्येरत्नां-
र्णी ॥ हरभवानीह्मणोनिपुजित ॥ २८ ॥ अलंकारवस्त्रें-
यथेष्टधन ॥ षड्रसअन्नेंदेनभोजन ॥ शिवगौरीह्मणू-
न ॥ नमस्कारुनीबोळवी ॥ २९ ॥ जाताग्रामपंथलक्षुनी
पुढें भ्रतारमागेंकामिनी ॥ नानाविकारचेष्टाभाषिणी
॥ बहुतबोलेतयांसी ॥ ३० ॥ म्हणेआहेहेंएकांतवन ॥
वृक्षलागलेनिबिडसघन ॥ मीकामानळेंकरून ॥ गेलें
आहाळूनिप्राणपती ॥ ३१ ॥ तूंवर्षोनिसुरतमेघ ॥ शी
तळकरीममांग ॥ मीनितंबिनीझालेंक्षमांग ॥ जवळीं-
पाहेयवूनियां ॥ ३२ ॥ तोह्मणेकांचेष्टाकरिसीविशे
ष ॥ फेडीवस्त्रहोईपुरुष ॥ विनोदकरिसीआसमास ॥

हांसती लोक मार्गींचे ॥ ३३ ॥ तंव ते कामें होऊनि मूर्छित ॥ मेदिनीवरी आंगत्या कित ॥ म्हणे प्राण राक्ष धांव झणि न करी शांत कामज्वरातें ॥ ३४ ॥ तंव तो परतोनि आला सवेग ॥ म्हणे हें नसतें काय मांडिलें सांग ॥ तुम्ही आम्ही गुरुबंधु निसंग ॥ ब्रम्हच्यारी विद्यार्थी ॥ ३५ ॥ येरी म्हणे बोलसी काय ॥ माझे अवयव चाचपोनी पाहे ॥ गेलें पुरुषत्व लवलाहें ॥ भोगी येथें मज आतां ॥ ३६ ॥ हातीं धरुनि तयासीं ॥ आड मार्गें नेलें एकांतासीं ॥ वृक्ष गेले गगनासीं ॥ पल्लव भूमीसी पसरले ॥ ३७ ॥ शाल तमाल देवदार ॥ आम्र कदंब दीन रुवर ॥ त्या वनीं नेऊनि सत्वर ॥ म्हणे शंका सांडी सर्वही ॥ ३८ ॥ मी स्त्री तूं म्रता

रनिर्धार ॥ नाहीं येथें दुसरा विचार ॥ येरू म्हणे हें न घडे
सांचार ॥ तुम्ही आम्ही गुरुबंधु ॥ ३९ ॥ शास्त्र पढल्या-
सी सकळ ॥ त्याचें काय हेंचि फळ ॥ परब्रह्मसाधनं सुकृ
तनिर्मळं ॥ विचार करुनि पाहें पां ॥ ४० ॥ अर्धांवरची
वरी तारुण्य ॥ परम निर्जन्य एकांत वन ॥ मिठी घाली
गळां धांवुन ॥ देत चुंबन वळेंची ॥ ४१ ॥ घेवूनियां त्या-
चा हात ॥ म्हणे पाहें हे पयोधर कमंडलुवत ॥ नंव तो-
झिडकारूनि मागें सारित ॥ न सतां अनर्थ करूं नको
॥ ४२ ॥ धन्य धन्य ते पुरुषजनीं ॥ परयोषिता येकांत
वनीं ॥ सभाग्य सधन तरुणी ॥ प्रार्थितां मन चळेना
॥ ४३ ॥ वृत्तिस नव्हे विकार ॥ तरी तो नर केवळ शंकर

स्यापासींतिर्थेंसमग्रयेवोनिराहानीसेवेसीं ॥ ४४ ॥ ज
नरहितघोरवनीं ॥ द्रव्यघटदेखिलानयनीं ॥ देखतां-
जायवोसडोनी ॥ तरींतोशंकरनिर्धारें ॥ ४५ ॥ सत्यवच
नीं सत्कर्मीरत ॥ निगमागमविद्यासुखाद्भुत ॥ इतुकें-
असोनिगर्वेंरहित ॥ तरींतोशंकरनिर्धारें ॥ ४६ ॥ आ-
पणादेखतांवर्मकाढुनी ॥ निंदकविंधितीवाग्बाणीं
॥ परीखेदरहितआनंदमनीं ॥ तरींतोशंकरनिर्धारें ॥
॥ ४७ ॥ दुसरियाचेकूटदोषगुण ॥ देखेऐकेजरींअनु
दिन ॥ परिमुखवासनाणींगोळियाप्राण ॥ तरींतोशंकर
निर्धारें ॥ ४८ ॥ नदिसेस्त्रीपुरुषभान ॥ गुरुरूपपाहेच
राचरसंपूर्ण ॥ नसांगेआपुलेंसुकृततपदान ॥ तरीं-

तोशंकरनिर्धारें ॥ ४९ ॥ ऐसे मूर्ख हा पंडित ॥ निवडूं नेणों समान पाहत ॥ कीर्ती वाढवावी ना वडे मनांत ॥ तरी तो शंकर निर्धारें ॥ ५० ॥ अभ्यासिले नाम रवी लोकांत ॥ शिष्य करावे हा नाहीं च हेत ॥ कोणाचा संग ना वडे आवडे एकांत ॥ तरी तो शंकर निर्धारें ॥ ५१ ॥ विरोनी गेल्या चित्तवृत्ती ॥ समाधी अखंड गेली भ्रांती ॥ अर्थ बुद्धलिया चे नाहीं खंती ॥ तरी तो शंकर निर्धारें ॥ ५२ ॥ श्रीधर म्हणे ऐसे पुरुष ॥ ते ब्रह्मानंद परमहंस ॥ त्यांच्या पायींच्या पादुका निःशेष ॥ होऊनि राहावें सर्वदा ॥ ५३ ॥ वेद मित्र पुत्र साधु परम ॥ धैर्य शस्त्र निवर्तोनि काम म्हणे आम्हास चला जाऊं उत्तम ॥ विचार करूं या

गोष्टीचा ॥ ५४ ॥ ऐसें बोलो निःसार स्वनपुत्र ॥ स्त्रीरू
पें सदना आणिली सत्वर ॥ श्रुत केला समाचार ॥ गत-
कथार्थ वर्त्तला जो ॥ ५५ ॥ सारस्वनें मांडिला अनर्थ ॥
रायाजवळी आला वक्षस्थळ कबड वित्त ॥ म्हणे दुर्जना तु
वां केला घात ॥ हत्या करीन तुजवरी ॥ ५६ ॥ वेदशास्त्र
संपन्न ॥ येवढा च पुत्र मज लागुन ॥ अरे तुवां निर्वंश के-
ला पूर्ण ॥ काळें वदन झालें तुझें ॥ ५७ ॥ विदर्भ अधी
मुख पाहून ॥ म्हणे कृत्रिम कर्वी झालें सत्य ॥ शिवमा
या परम अद्भुत ॥ अघटित कर्तृत्व तियेचें ॥ ५८ ॥ रा-
यें मेळवूनी सर्व ब्राह्मण ॥ म्हणे सांतेज करा अनुष्ठान ॥
द्यावें यासी पुरुषत्व आणून ॥ तरींच धन्य होईन मी ॥

॥५९॥ विप्रम्हणतीहेईश्वरीकळा ॥ आसुचेनीनपा-
ळेम्हूणाळा ॥ तेव्हांविदर्भरावतयेवेळां ॥ आराधिता
झालादेवीतें ॥ ६० ॥ हवनमांडिलेंदुर्धर ॥ रावसत्पदीन
निराहार ॥ देवीप्रसन्नझालीम्हणेमागवर ॥ मगबो-
लेविदर्भतो ॥ ६१ ॥ म्हणेहासोमवंतस्त्रीवेषयासीपु
नःकरीपुरुष ॥ देवीम्हणेहीगोष्टनिःशेष ॥ नघडेसह
साकालत्रयीं ॥ ६२ ॥ निःसीमपतिव्रतासिमंतिनी ॥
परमभक्तसद्गुणरवाणी ॥ तिचेंकर्तृत्वमाझेनी ॥ नमो
डवेसहस्राही ॥ ६३ ॥ यासारस्वतासीदिव्यनंदन ॥ हो
ईलसत्यवेदपरायण ॥ ईसद्सुमेधावरजाण ॥ लग्नक.
रूनीदईजे ॥ ६४ ॥ देवीच्याआज्ञेवरून ॥ त्यासीवदी-

धरलेंलग्नकरून ॥ अंबिकेचेंवचनें जाण ॥ पुत्रझाहला सारस्वत ॥ ६५ ॥ धन्यसीमंतिनीचीशिवभक्ती ॥ उपमानाहींत्रिजगतीं ॥ जिचेंकनृत्वहेंसवतीं ॥ मोडूंनशकेसर्वथां ॥ ६६ ॥ सूतम्हणेऐकासावधान ॥ अवंतीनगरींयेकब्राम्हण ॥ अत्यंतविषयीनाममदन ॥ श्रृंगारसुगंधमाल्यविप्र ॥ ६७ ॥ पिंगलानामेंवेश्याविख्यात ॥ तिसीझालासदारत ॥ सांडूनिब्रम्हकर्मसमस्त ॥ मातापितात्यागिलीं ॥ ६८ ॥ धर्मपत्नीटाकुनीदुराचारी ॥ तिच्याचघरींवासकरी ॥ मद्यमांसरतअहोरात्रीं ॥ कामकर्दमींलोळत ॥ ६९ ॥ करावयाजगदोद्धार ॥ आपणचिअवतरलाशंकर ॥ ऋषभनामेंयोगेश्वर ॥ होवोनी-

विचरतमहिवरी ॥ ७० ॥ आपुलेजेजेनिर्वाणभक्त ॥ त्यां
चींदुःखेंसंकटेंनिवारित ॥ पिंगलेच्यासदनाअकस्मात
॥ पूर्वपुण्यास्तवपातला ॥ ७१ ॥ तोशिवयोगींद्रदृष्टींदे
खोन ॥ दोघेहीधांवनीधरितीचरण ॥ षोडशोपचारें-
करून ॥ सप्रेमेंहोऊनिपुजिती ॥ ७२ ॥ शुष्कसुपक्वावि
दग्ध ॥ चतुर्विधअन्नेंउत्तमस्वाद ॥ भोजनदेऊनीबहु
विध ॥ अलंकारवस्त्रेंदीधलीं ॥ ७३ ॥ करूनियांदिव्य
शेज ॥ निजविलातोशिवयोगिराज ॥ नक्षहातींनीदों-
घेचरणांबुज ॥ सुपर्णाग्रजउदयहोयतों ॥ ७४ ॥ एक
निशीक्रमोनिजाण ॥ शिवयोगीपावलाअंतर्धान ॥ दो
घेम्हणतीउमारमण ॥ देऊनिदर्शनगेलाअम्हा ॥ ७५

मगपिंगला आणि मदन ॥ कांलांनरिं पावली मरण ॥ परी गांठीं संहोनें पूर्व पुण्य ॥ शिवयोगी पूजनाचें ॥ ७६ दशार्णवदेशींचा नृपती ॥ वज्रबाहु नामें विशेषकीर्ती ॥ त्याची पट्टराणी नामें सुमती ॥ जेवीं दमयंती नळाची ॥ ॥ ७७ ॥ तो मदन नामें ब्राह्मण ॥ तिच्या गर्भी राहिला जाऊन ॥ सिमंतिनीच्या पोटीं कन्यारत्न ॥ पिंगला वेश्या जन्मली ॥ ७८ ॥ कीर्तिमालिनी तिचें नांव ॥ पुढें कथा ऐका अभिनव ॥ इकडे सुमतीचे पोटीं मृदेव ॥ असतां विचित्र वर्तलें ॥ ७९ ॥ तिच्या सवती होत्या अपार ॥ हीं पट्टराणी ईस होईल पुत्र ॥ त्यांहीं तीस विषदुर्धर ॥ गर्भिणी असतां घातलें ॥ ८० ॥ ती सतान्काळ व्हावा मृत्य ॥ परी रोग लागा

ला झाली प्रसूत ॥ विष अंगावरी पुढें बहुत ॥ बाळकां सहित जननीच्या ॥ ८१ ॥ क्षतें पडलीं आलें व्रण ॥ रक्त पू गळे रात्रंदिन ॥ रायें बहुत वैद्य आणून ॥ औषधें देतां बरें नोहे ॥ ८२ ॥ रात्रंदिवस रडे बाळ ॥ सुमती राणी शोकें विव्हळ ॥ मृत्य ही नोहे व्यथा सबळ ॥ बरी नव्हे विसर्पिणी ॥ ८३ ॥ लेंकरें सदा करी रुदन ॥ रायासी निद्रा न लागे रात्रंदिन ॥ कंटाळला मग रथावरी घालुन ॥ घोर कान्नीं सोडिली ॥ ८४ ॥ जेथें मनुष्याचें नाहीं दर्शन ॥ वसती व्याघ्र सर्प दारुण ॥ सुमती बाळ कडे घेऊन ॥ सव्य अपसव्य हिंडतसे ॥ ८५ ॥ कंटक पाषाण रुतती चरणीं ॥ मूर्च्छा येऊन पडे धरणीं ॥ आक्रंदे रडे परी

नमिळेपाणी ॥ घणेंकरूनी आंगानिडके ॥ ८६ ॥ म्हणेज
गदात्मयाकैलासपती ॥ जगद्गुरुब्रम्हानंदमूर्ती ॥ भक्त-
वज्रपंजरानृझ्ञीकीर्ती ॥ सदांगातीनिगमागम ॥ ८७
जयजयत्रिदोषशमनात्रिनेत्रा ॥ जगदंकुरकंदापंचव-
क्त्रा ॥ अजअजितापयःफेनगात्रा ॥ जन्मयात्राचुक
वीकां ॥ ८८ ॥ अनादिसिद्धाअपरिमिता ॥ मायाचक्र-
चाळकासद्गुणभरिता ॥ विश्वव्यापकागुणातीता ॥
धांवआतांजगद्गुरू ॥ ८९ ॥ ऐसाधांवाकरितांसुम-
ती ॥ तंववनींसिंहव्याघ्रगर्जती ॥ परमभयाभीतहोऊ
निचित्तीं ॥ बाळासहितस्थितींपडे ॥ ९० ॥ श्रावणारीत
नयेंयेउन ॥ वनींसांडिलेंउर्वीगभरत्न ॥ कींवीरसेन.

स्नुषा घोर कानन ॥ मतिवियोगें सेवी जैसें ॥ ९१ ॥ सुप-
र्णेंन्नी करुणा ऐकून ॥ पशुपक्षी करिती रुदन ॥ धरणीं प
डतां मूर्च्छा येऊन ॥ वृक्षपक्षी छाया करिताती ॥ ९२ ॥ चुं
चु भरूनि यांजळ ॥ बाळावरी शिंपिती वेळोवेळ ॥ येकीं
मधुररस आणोनि स्नेहाळ ॥ मुखीं घालोनी तोषवि-
ती ॥ ९३ ॥ वनगायी स्वपुच्छें करूनी ॥ वारा घालिती र
क्षिती रजनीं ॥ असो यावरी ते राजपत्नी ॥ हिंडतां अ
पूर्व वर्तलें ॥ ९४ ॥ तो वृषभ भार वणिक घेवोनी ॥ पंथें
जातां देखे नयनीं ॥ त्याचिया संगें करूनी ॥ वैश्यनगरा
पातली ॥ ९५ ॥ तेथील अधिपती वैश्य सात्वार ॥ त्याचें
नांव पद्माकर ॥ परम सभाग्य उदार ॥ रक्षक नाना वस्तू

चा ॥ ९६ ॥ तेथेंसुमतीसवर्तमान ॥ पुसिलेंतूंकोठीलके
णा ॥ तिणेंजेंवर्तलेंमुळींहून ॥ श्रुतकेलेंतयातें ॥ ९७ ॥-
तेंऐकूनपद्माकर ॥ त्याचेंअश्रुधारास्त्रवतीनेत्र ॥ श्वा-
सोश्वासटाकूनिथोर ॥ म्हणेगतीयोरकर्माची ॥ ९८ ॥-
वज्रबाहूचीपट्टराणी ॥ पतिव्रताअवनीचीस्वामिणी ॥
अनाथापरीहिंडेवनीं ॥ दीनवदनआलीयेथें ॥ ९९ ॥
मगपद्माकरम्हणेसमतीं ॥ तूंमाझीधर्मकन्यानिश्चि
ती ॥ शेजारींघरदेवोनीअहोरात्रीं ॥ पससमृशकरीतिये
चा ॥ १०० ॥ बहुतवैद्यआणून ॥ देताझालारसायन ॥-
केलेबहुतप्रयत्न ॥ परीव्याधीनराहेची ॥ १ ॥ सुमतीम्ह-
णेताता ॥ श्रीशंकरवैद्यनहोतां ॥ कवणासहीहेव्यथा ॥

बरीनहोयकल्पांतीं ॥ २ ॥ असोतुदैव्यथाहोनां कठिण
गेलाराजपुत्राचाप्राण ॥ सुमतीशोककरीदीनवदन ॥
ह्मणेरत्नगेलेंमाझें ॥ ३ ॥ पद्माकरशीलवीबहुतारिती ॥
नगरजनमिळालेसभोंवती ॥ तोंनिशानीउगवलागभ
स्ती ॥ तेंवीशिवयोगीआलातेथें ॥ ४ ॥ जैसेंदुर्बळाचेंस
दनशोधित ॥ चिंतामणीयेअकस्मात ॥ कींक्षुधेनेंप्राण
जात ॥ तोंक्षिराब्धीपुढेंधांविनला ॥ ५ ॥ पद्माकरेंधरि
लेंचरण ॥ पूजिलादिव्यासनींबैसवून ॥ त्यावरीसुम
तीप्रतिदिव्यनिरोपण ॥ शिवयोगीसांगताझाला ॥ ६ ॥
म्हणेवत्सेसुमतीएक ॥ कांहारडसीकरसीशोक ॥ तुझे
पूर्वजन्मींचेपतिपुत्रजनक ॥ कोठेंआहेतसांगपां ॥ ७ ॥

आलीसचौऱ्याशींलक्षयोनींफिरत॥तेथिचेस्वजनसो
यरेआप्त॥आलेकोठूनिगेलेकोठेंत्वरित॥सांगमज
पाशींवृत्तांतहा॥८॥तूंनानायोनींफिरशी॥पुढेंही-
कितीफेरेघेशी॥कोणाचापुत्रतूंकारडशी॥पाहेमान
सींविचारुनी॥९॥शरीरधरावेंज्याज्यावर्णी॥त्यात्या
कुळाभिमानेंनाचतीप्राणी॥परीआपणाउत्पन्नकोठू
नी॥तेंविचारूनीनपाहती॥१०॥त्वांपुत्रआणिलाको
ठून॥कोण्यास्थळागेलामृत्युपावोन॥तूंआणिहेस्व
वघेजण॥जातीलकोठेंकवण्यादेहा॥११॥आत्माशि-
वसाश्वत॥शरीरक्षणभंगुरनाशिवंत॥नरींतूंशोकक-
रिसीव्यर्थ॥विचारूनीमनींपाहेपां॥१२॥आत्माख

विनाशशाश्वंत॥ तैसा ह्मे कोणाचा बंधुसुत॥ शरीराका
रणें शोक करिसी व्यर्थ॥ तरी पडलें प्रेत तुजपुढें॥१३॥ज
ळीं उठती तरंग अपार॥ सवेंचि फुटती क्षणभंगुर॥ मृग
जळचि मिथ्या समग्र॥ तरी बुडबुडे सत्य केसेनी॥१४॥
चित्रिच्या वृक्षछाये बैसला काग॥ चित्रामीनें कोणाचें
जाळिलें सदन॥ तेथें गंगा रिघिहिली सहित मीन॥ कोणा-
चा होनि गेला तेथें॥१५॥ वंध्यासुतें द्रव्य आणून॥ भी
ष्मकन्या मारुनी सदेउन॥ गंधर्वनगरींचे घन्हाडी आणू
न॥ रूप कोणी लाविलें॥१६॥ वाऱ्याचा मंडप शिवून॥ सि
कता दोरें बांधिला अवकून॥ शुक्तिकारजताचे पात्र:
करून॥ खपुष्पें कोणी भरियेलें॥१७॥ कां सर्वांचें घा

स्तनधृत ॥ मृगजळींचे मीन पाजळती पोत ॥ तेचरणींनें
पुरें बांधोनि नाचत ॥ जन्मांध पाहत बैसले ॥ १८ ॥ अहि-
कर्णीचीं कुंडलें हिरोनी ॥ विधिचे चोर आले घेवोनी ॥-
हा प्रपंच लटिका सुर्खी हुनी ॥ तैसाच कैसा जाणावा ॥ १९ ॥
मुळींच लटिकें अशाश्वत ॥ त्याचा शोक करणें व्यर्थ ॥-
कुशत रूचें उद्यान समस्त ॥ शरीर हें उन्दवलें ॥ २० ॥ नाक
करोगांचें भांडार ॥ कृमिकीटकांचें माहेर ॥ कीं पापा-
चा समुद्र ॥ कीं अंबर भ्रांतीचें ॥ २१ ॥ मूत्र श्लेष्मा मांस
रक्त ॥ अस्थींची मोळी चर्मवेष्टित ॥ मातेचा विटाळ पि-
तृरेत ॥ अपवित्र असत्य मुळींच हें ॥ २२ ॥ ऐसें हें शरीर
अपवित्र ॥ तें पशुपुत्रें झालें पवित्र ॥ क्षुरें मूर्धज छेदिलेस

मग्न॥ इतुकें निपाळन्न कें वी होय ॥२३॥ शरणागतजातीं देखीका मती ॥ तर्थ कैसें नि मार्गी तरती ॥ कल्पकोटीफे रे घेती ॥ मुक्त होती कधीं हे ॥२४॥ सुमती तूं सांगे सत्वर तुझे जन्मोजन्मींचे कोडं आहेत भ्रतार ॥ अवघा हा माया पूर ॥ सांबंधसत्वर होईका ॥२५॥ जायाचें हें सकळ लेणें मागतां देतां लाजिरवाणें ॥ ननु घर बांधिलें त्रिगुणें ॥ पांचवांसे आणोनियां ॥२६॥ याचा भरंवसा नाहीं जाण ॥ केधवां लागेल न कळे अग्न ॥ कीं हें झालें वस्त्र जीर्ण ॥ रि-णानुबंधतंवतगी ॥२७॥ मिथ्या जैसें मृगजळ ॥ कीं स्व-प्नींचें राज्य इंद्रसाळ ॥ अहा प्राणी पापी सकळ ॥ धनधा न्य पुत्र इच्छिती ॥२८॥ गेरें माझी कां घेंमिळती ॥ एक

वृटहोतीमागुतीविघडती ॥ तैसींस्त्रीपुरुषेंबोलिजेती
येकमुर्खीवअसत्यहा ॥ २९ ॥ वृक्षावरपक्षीयेती ॥ कि
तीयेकबैसती कितीयेकजाती ॥ आणिक्यातरुवरीबैस
ती ॥ अपत्येंतैसींजाणायां ॥ ३० ॥ पथिकवृक्षातळींबैस
त ॥ उष्णसरलियाउठोनिजात ॥ सोयरेबंधुआप्त ॥ तै
सेंचजाणानिर्धारें ॥ ३१ ॥ मायामयप्रपंचवृक्षीं ॥ जीव
शिवबैसलेदोनपक्षी ॥ शिवसावधानसर्वसाक्षी ॥ जीव
भक्षीविषयफळें ॥ ३२ ॥ तींभक्षितांचिभुलोनगेला ॥
आपणाआपणासीविसरला ॥ ऐसाअपरिमितजीव
भ्रमला ॥ जन्ममरणभोगीतसे ॥ ३३ ॥ त्यामाजीयेरवा
दापुण्यवंत ॥ सद्गुरुसीशरणरिघत ॥ मगतोशिवहोवो

निभजन॥ शिवालागीं अत्यादरें॥३४॥ ऐसें एकत्रीं दिव्यनिरोपण॥ पक्काकुरसकमतीउठोन॥ अष्टभावें दोघेंदोनं वंदिलीचरणतयाचे॥३५॥ म्हणतीयेथदें तुझें ज्ञान॥का यनकरिसीइच्छेंकरून॥ तूंसाक्षात्उमारमण॥ भक्तर क्षणाधांवलासी॥३६॥ मगमृत्युंजयमंत्रराजयोगीं सुमनीससांगशिवयोगी॥मंत्रून भस्मलाविनांअंगीं॥ व्यथारहितजाहालीते॥३७॥ रंभाउर्वशीहूनवहिलें॥ दिव्यशरीरतिचेंझालें॥ मृत्युंजयमंत्रें भस्मचर्चिलें॥बा कउठिलें नात्काळ॥३८॥ व्रणव्यथाजावोनिसकळ॥वं तीसलक्षणीझालाबाळ॥ मगशिवध्यानउपासनानिर्मळ॥ सुमनीबाळउपदेशिलें॥३९॥ परीसज्ञानदत्तां

पूर्ण ॥ लोहनात्काळहोयसुवर्ण ॥ तैसींदोघेंदिव्यरूपजा
णा ॥ होतींझालींतेकाळीं ॥ ४० ॥ आश्चर्यकरीपद्माकर ॥
म्हणेधन्यगुरुधन्यमंत्र ॥ काळमृत्युभयअपार ॥ त्यांपा
सूनतारसीगुरुनाथ ॥ ४१ ॥ गुरुचरणीरतहोतीसदा ॥ त्या
सीकैंचीभवभयआपदा ॥ धनधान्यासीनाहींमर्यादा ॥
भेदखेदावारिले ॥ ४२ ॥ बाळचरणावरीघालोनी ॥ सुम
तीलागेप्रेमचरणीं ॥ म्हणेसद्गुरुतुजवरूनी ॥ शरीरसा
डणेंहेंमाझें ॥ ४३ ॥ याशरीराच्यापादुकाकरून ॥ तुझि
यांदिव्यचरणींलेववीन ॥ तरींमीनव्हेउत्तीर्ण ॥ उपकारतु
झेंगुरुमूर्त्ती ॥ ४४ ॥ मगशिवयोगीबोलत ॥ आयुरारो
ग्यऐश्वर्यबहुत ॥ तुझियापुत्रासीहोईलप्राप्त ॥ राज्य

पृथ्वीचें करील हा ॥ ४५ ॥ त्रिभुवन भरी होईल कीर्ती ॥
निजराज्य पावेल पुढती ॥ भद्रायु नाम निश्चितीं ॥ याचें
ठेविलें मी जाण ॥ ४६ ॥ थोर होय भद्रायु बाळ ॥ तंव वरी क
मी येथें चि काळ ॥ मृत्युंजय मंत्र जप त्रिकाळ ॥ निष्ठा ध
रूनी करीं तूं जा ॥ ४७ ॥ हा राजपुत्र निश्चित ॥ लोकांन प
गटों नेदीं मात ॥ हा होईल विद्यावंत ॥ चतुःषष्ठी कळा प्र-
वीण ॥ ४८ ॥ ऐसें शिवयोगी बोलोन ॥ पावला तेथें चि अं
तर्धान ॥ गुरु पदांबुज आठवून ॥ सुमनी सद्‍ दक्षण्य
णां ॥ ४९ ॥ पद्माकरासी सारख अत्यंत ॥ सुनय पुत्र होऊन
बहुत ॥ भद्रायु त्यासी आवडत ॥ सदा पुरवी लाड त्याचा
॥ ५० ॥ पद्माकरें आपुली संपत्ति वेंचून ॥ दोघांचें केलें मे-

खळावंधन ॥ दोघांसी भूषणें समान ॥ केले संपन्न वेदशास्त्रीं ॥ ५१ ॥ द्वादश वर्षांचा झाला बाळ ॥ धीर गंभिर परम सुशीळ ॥ मातेच्या शेवेसी सदा काळ ॥ जवळी तिष्ठत सादर ॥ ५२ ॥ पदर्शं पूर्वसकृत ताचे पर्वत ॥ शिवयोगी प्रगटला अकस्मात ॥ सुमती भद्रायु धावत ॥ पाय झाडिती मुक्तकेशीं ॥ ५३ ॥ नयनोदकें चरण क्षाळुनी ॥ केशवसनें पुसिले पूर्ण ॥ सुगंध भरित जाण स्नेहतें चिळाविलें ॥ ५४ ॥ वारंवार करिती प्रदक्षिणा ॥ दास्ती अष्ट भावें करून ॥ षोडशोपचारें पूजून ॥ सोहळा करिती अपार ॥ ५५ ॥ स्तवन करित से तें व्हां सुमती ॥ तुझ्या या प्रसादें करून मी पुत्रवंती ॥ यावरी भद्रायु

सींनिती ॥ शिवयोगी शिकवीतसे ॥ ५६ ॥ श्रुतिस्मृतिपुराणें
कथाहीं ॥ धर्मनितीवर्ततजाई ॥ मातापिता गुरूपायीं ॥
निष्ठाअसोंदेसर्वदां ॥ ५७ ॥ गोभूदेवभजापाळण ॥
सर्वभूतींपाहावाउमारमण ॥ वर्णाश्रमस्वधर्माचर
ण ॥ सहसाहीनसांडावें ॥ ५८ ॥ विच्यारकेल्यावांचूनि
यां ॥ सहसानकरावीआणाक्रिया ॥ मागेंपुढेंपाहोनि
यां ॥ शब्दबोलावाकुशलत्वें ॥ ५९ ॥ काळकोणमित्र
किती ॥ कोणाद्वेषीशत्रुकिती ॥ आयकायरर्चकिती
पाहावेंचित्तींविच्यारुनीयां ॥ ६० ॥ माझेंबळकितीका
यशक्ती ॥ आपुलेसेवककैसेवर्तती ॥ यशकींअपेश
देती ॥ पाहावेंचित्तींविच्यारुनी ॥ ६१ ॥ अतिथीदेवभ

त्र ॥ स्वामीवृंदअग्निहोत्र ॥ पशुकृषिधनविद्यासर्वत्र
ध्यावासमाचारक्षणक्षणां ॥ ६२ ॥ लेंकुरेंभार्याअरिः
दास ॥ सदनग्रहवार्तारोगविशेष ॥ येथेंउपेक्षाकरितां
निःशेष ॥ हानीक्षणांतहोतपें ॥ ६३ ॥ ज्यापंथेंगेलेवि
द्वज्जन ॥ आपणजावेंतोचिपंथलक्षुन ॥ मातापितान
तीनिंदाजाण ॥ प्राणांतींहीनकरावी ॥ ६४ ॥ वैश्वदेव
समयींअतिथी ॥ आलियात्यासीनपुसावीयाती ॥
अन्नवस्त्रंसर्वोभूतीं ॥ द्यावेंप्रीत्यर्थशिवाचिया ॥ ६५ ॥
परोपकारकरावापूर्ण ॥ परपीडानकरावीजाण ॥ कर
वेंमोत्राम्हणारक्षण ॥ सत्यसजाणह्मणातीसयां ६६
निंदावादराकोन ॥ सर्वदांकीजेशिवस्मरण ॥ तेंचम्ह

णावेंमौन ॥ शिवसेवनतपथोर ॥ ६७ ॥ परदाराआ-
णिपरधन ॥ हेनप्म्हावेंजेविषमन ॥ करावेंशास्त्रश्र-
वण ॥ शिवपूजनयथाविधी ॥ ६८ ॥ स्नानहोमजप
ध्ययन ॥ पंचयज्ञगोविप्रसेवन ॥ श्रवणमनननिज-
ध्यासपूर्ण ॥ अनालस्येंकरावीं ॥ ६९ ॥ सुरतनिद्राभो
जन ॥ येथेंअसावेंप्रमाण ॥ दानसत्कर्मअभ्यासश्र
वण ॥ आळसयेथेंनकरावा ॥ ७० ॥ कामपूर्णधर्मपत्नी
सीं ॥ निषिद्धजाणपरयोषितेसीं ॥ क्रोधेंदंडावेंशत्रू
सीं ॥ साधुविप्रासीनमिजेसदा ॥ ७१ ॥ द्वेषियांसीध
रावामद ॥ संतभक्तांसींनम्रताअभेद ॥ संसाररिपू-
सींमत्सरप्रसिद्ध ॥ असावेंनिर्मत्सरसर्वांभूतीं ॥ ७२ ॥

दुर्जनासीं दंभ दाविजे ॥ भल्यावें पदरज वंदिजे ॥ अहं
कारें पृथ्वी जिंकिजे ॥ निरहंकार हिंडिजे सी ॥ ७३ ॥ वा
चा सावध शिवस्मरणीं ॥ पाणी सार्थक दानें करूनी ॥
पांद पावन देवालय यात्रागमनीं ॥ नित्य शिवध्यानी
बैसावें ॥ ७४ ॥ पुराणश्रवणीं श्रोत्र सादर ॥ त्वचा-
संत आलिंगनीं पवित्र ॥ सार्थक शिवध्यानीं नेत्र ॥ जि
व्हेनें स्तोत्र वर्णावें ॥ ७५ ॥ शिवनिर्माल्यवास घेईजे-
घ्राणीं ॥ येरीतीं इंद्रियें लावावीं भजनीं ॥ दीन अनाथ
अज्ञान देखोनी ॥ तयावरी कृपा कीजे ॥ ७६ ॥ ईश्व-
रीं प्रेम संतासीं मैत्री ॥ देवांच्या द्वेषात्यांची उपेक्षा करी ॥
युक्त निद्रा युक्त आहारी ॥ मृगया करी परमनीतीनें

७७॥ अतिविद्याअतिमैत्री ॥ अतिपुण्यअतिस्मृती
उत्साहधैर्यदानधृती ॥ वर्धमानअसावीं ॥७८॥ आ
पुलेंवित्तआयुष्यग्रहछिद्र ॥ मैथुनऔषधसुकृतमं
त्र ॥ दानमानअपमानहींसर्वत्र ॥ गुप्तअसावींजाणि
जे ॥७९॥ नष्टपाखांडीशठधूर्त ॥ पैशुन्यतस्करज्ञा
रपतित ॥ चंचळकपटीनास्तिकअनृत ॥ ग्रामांसभे-
सींनसावे ॥८०॥ निंदकशिवभक्तिउच्छेदक ॥ मद्य
पानीगुरुतल्पग ॥ मार्गपाडकरनष्टधर्मलोपक ॥
त्यांचेंदर्शननव्हावें ॥८१॥ दाराधनसुतपितृभ्रात ॥ य
सींआसक्तनसावेंअणुमात्र ॥ अलिप्तपणेंसंसार ॥
करोनिअसक्तअसावें ॥८२॥ बंधुसोयरेश्वशुरस्व-

जन॥ यांसींस्नेहअसावासाधारण॥ भलताविषयदे
खोन॥ आसक्तीतेयेंनकरावी॥ ८३॥ करावेंरुद्राक्षधा
रण॥ मस्तकींकंठींदंडींकरभूषण॥ गेलियाप्राणशि
वपूजन॥ सर्वथाहीनसांडावें॥ ८४॥ शिवकवचसर्वां-
गीं॥ लेऊंशिकवीशिवयोगी॥ भस्मचर्चितांरणरंगीं
शस्त्रास्त्रबाधानहोय॥ ८५॥ काळमृत्युभयापासुन
रक्षीमृत्युंजयउपासन॥ आततायीमार्गीब्रम्हघ्न॥
यांसींजिवेंमारावें॥ ८६॥ सोमवारव्रतशिवरात्रप्रदोष॥
विधियुक्तआचरावेंविशेष॥ शिवहरीकिर्तननिर्दोष॥
सर्वसांडूनिऐकावें॥ ८७॥ महापर्वकुयोगश्राद्धदिनीं॥
व्यतीपातवैधृतिसंक्रमणीं॥ नयवर्तावेंमैथुनीं॥ ग्रह-

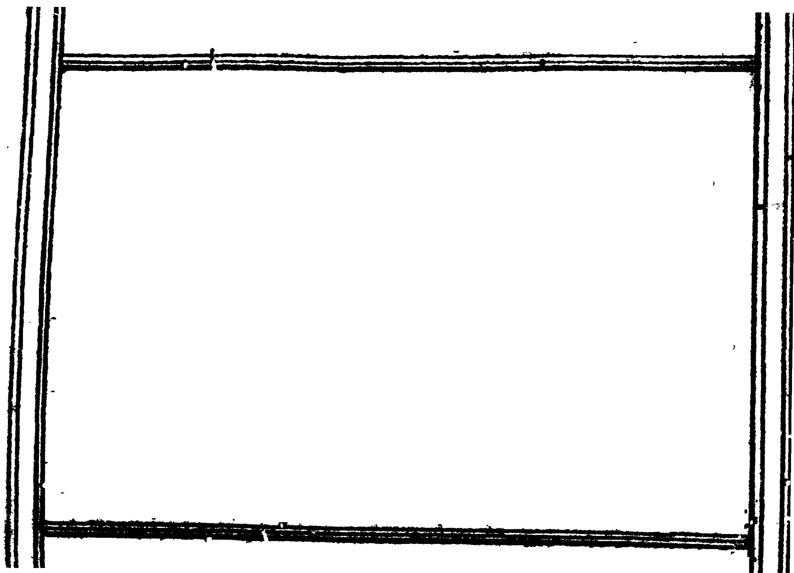
णीं भोजन न करावें ॥ ८८ ॥ सत्पात्रीं देतां दान ॥ होय
ऐश्वर्य वर्धमान ॥ अपात्रीं दानें दरिद्र पूर्ण ॥ शास्त्रप्र-
माण जाणिजे ॥ ८९ ॥ वेदशास्त्रपुराणकीर्तन ॥ गु
रु ब्राह्मणमुखें करावें श्रवण ॥ दान दिधल्याचें पाळण
करितां पुण्य त्रिगुण होय ॥ ९० ॥ अपूज्याचें पूजन ॥
पूज्य त्याचा अपमान ॥ तेथें भय दुर्भिक्ष मरण ॥ होतें
जाण विच्चारें ॥ ९१ ॥ महाडोहीं उडी घालणें ॥ मूर्ख
पुरुषासीं विग्रह करणें ॥ बलवंतासीं स्पर्धा बांधणें-
॥ हीं द्वारें अनर्थाचीं ॥ ९२ ॥ दानें शोभे सदा हस्त ॥ कंक
ण मुद्रिका भार समस्त ॥ श्रवणीं कुंडलें काय व्यर्थ ॥
श्रवण सार्थक श्रवणेंची ॥ ९३ ॥ ज्याची वाचा रसवं

ती ॥ भार्यारूपवतीसती ॥ औदार्यगुणसंपत्ती ॥ स
फळजीवित्वतयाचें ॥ ९४ ॥ देईन अथवानाहींसत्यं
॥ हेंवाचेसीअसावेंव्रत ॥ विद्यापात्रेंयेतीअमित ॥ -
रंघः दानत्यांदीजे ॥ ९५ ॥ विपत्तीकाळींधैर्यधरी ॥ -
वादींजयवंतवैरवरी ॥ युद्धामाजीपराक्रमकरी ॥ या
चकासींपृष्ठीनदाविजे ॥ ९६ ॥ ब्राह्मणमित्रपुत्रास-
मवेत ॥ तेंचभोजनउत्तमयथार्थ ॥ गजतुरंगासहि
तपंथ ॥ चालणेंतेंविशेषहोय ॥ ९७ ॥ ज्यालिंगाचें
नाहींपूजन ॥ तेथेंसाक्षेपेंपूजाकरावीजाउन ॥ अना
थप्रेतसंस्कारज्ञाण ॥ करणेंत्यापुण्यासींपारना-
हीं ॥ ९८ ॥ ब्रह्मद्वेषांएवढेंविशेष ॥ मारकनाहींकदा

विष ॥ सत्समागमरात्रंदिवस ॥ तुच्छसुधारसत्या-
पुढें ॥ ९९॥ मतार्पेनव्हावेंसंतस्य ॥ परसौख्येंहर्षभरि-
त ॥ सद्वार्तारोकतांसुखअत्यंत ॥ तोचि भक्तशिवाचा
॥ २००॥ पाषाणानामरत्नव्यर्थ ॥ च्यारत्नेंआहेतपृ-
थ्वींत ॥ अन्नोदकसुभाषित ॥ औदार्यरत्नचौथेंपैं ॥
॥ १॥ वर्मकोणाचेंनबोलावें ॥ सद्भक्ताचे आशिर्वाद
घ्यावे ॥ भाग्याभाग्ययेतस्वभावें ॥ स्वधर्मधुवनढळा
वा ॥ २॥ पूर्वविरोधीविशेष ॥ त्याचानधरावाविश्वा
स ॥ गर्भिणीपाळीगर्भास ॥ तेंविप्रजापाळीका ॥ ३॥
गुरुआणिसदाशिव,यांसीनकरावाभेदभाव ॥ भा-
ग्य विद्यागर्वसर्व ॥ सोडोनीद्यावाजाणपां ॥ ४॥-

नराचीशोभास्वरूपपूर्ण ॥ स्वरूपाचेसद्गुणआभ-
रण ॥ गुणाचेअलंकारज्ञान ॥ ज्ञानाचेंभूषणक्षमा
शांति ॥ ५ ॥ कुलशीलविद्याधन ॥ राज्यतपरूपयौव-
न ॥ याअष्टमदेंकरून ॥ मनगुंतोंनद्यावें ॥ ६ ॥ ऐसा
नानापरीशिवयोगी ॥ बोधितांझालाभद्रायुलागीं ॥
हेनितीऐकतांजगीं ॥ सांकडेंनपडेंसर्वथा ॥ ७ ॥ सात
वाअध्यायगिरीकैलास ॥ यावरीवास्तव्यकरीउमा-
विलास ॥ पारायणप्रदक्षिणाकरितांविशेष ॥ निर्दो-
षयशजोडेतयां ॥ ८ ॥ कींहाअध्यायहिमाचळ ॥ -
भक्तिभवानीकन्यावेल्हाळ ॥ तिसीवरोनीपयःफेन
धवल ॥ श्वसुरगृहींराहिला ॥ ९ ॥ पुढिलेअध्यायीं

कथासुरस ॥ शिवयोगी दयाकरील भद्रायुस ॥ ब्र
ह्मानंद निशीदिवस ॥ श्रवणकरोत विद्वज्जन ॥ १० ॥
भवगजविदारक मृगेंद्र ॥ श्रीधरवरद आनंदसमुद्र
॥ तो शिवब्रम्हानंद यतींद्र ॥ जो जगद्गुरु जगदात्मा ॥
॥ ११ ॥ शिवलीलामृतग्रंथ प्रचंड ॥ स्कंदपुराण ब्रम्हो
त्तरखंड ॥ परिसोत सज्जन अखंड ॥ सप्तमोध्याय
गोड हा ॥ १२ ॥ ७ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु
ओव्यासंख्या ॥ २१२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ . ॥

श्रीगणेशायनमः॥ जयजयशिवब्रह्मानंदमूर्ती॥ वेदवंद्य-
तूं भोळाचक्रवर्ती॥ शिवयोगीरूपें भद्रायूप्रती॥ अगाधनी
तीप्रगटविली॥१॥ तुझियाबळें विश्वव्यापका॥ सूतसांगे
शौनकादिकां॥ भद्रायूसी शिवकवचदेखा॥ श्रीगुरूनेंशिक
विलें॥२॥ मृत्युंजयमंत्रउन्नम॥ सर्वांगीचर्चिलें भस्म॥ रु
द्राक्षधारणसप्रेम॥ करीभद्रायूबाळतो॥३॥ एकशंखउन्न-
मदेत॥ ज्याच्याआदेशानुहोतीमूर्छित॥ खड्ग दिधलें अद्भुत॥
त्रिभुवनांतऐसेंनाहींकीं॥४॥ तेंशस्त्रशत्रूतेंदावितांनग्न
जातीएकदांचभस्महोऊन॥ द्वादशसहस्त्रइभबळगहन॥
तत्काळदिधलेंकृपेनें॥५॥ दृणेंशिवाचें अद्भुत॥ म्हणे हो-
ईऐश्वर्यवंत॥ आयुरारोग्यविख्यात॥ सर्वरायांतश्रेष्ठतूं॥

६॥ चिरकाळविजयी होउनी ॥ संतोषरूपें पाळीं मेदिनी ॥ नि
ष्कामदानें करूनी ॥ गाजेल त्रिभुवनीं कीर्तिघोष ॥ ७ ॥ भाग्य
लक्ष्मी असो नवसदनीं ॥ भूतकारुण्यलक्ष्मी हृदयभुवनीं
दानलक्ष्मी येवोनी ॥ करकमळीं राहो सदा ॥ ८ ॥ सर्वांगीं वसो
लक्ष्मी सौम्य ॥ दोर्दंडीं वीरलक्ष्मी उत्तम ॥ दिगंतरीं कीर्ति पर
म ॥ सर्वदांही वसो तुझी ॥ ९ ॥ शत्रुलक्ष्मी खड्गाग्रीं वसो ॥ सा
म्राज्यलक्ष्मी सदा असो ॥ विद्यालक्ष्मी विलसो ॥ सर्वदांही तुज
पाशीं ॥ १० ॥ ऐसें शिवयोगी बोलोन ॥ नेथेंची पावला अंतर्धान
भद्रायू स्मरत गुरुचरण ॥ सर्वदांही न विसंबतो ॥ ११ ॥ इकडे
भद्रायुचा पिता निरुती ॥ दशार्णदेशींचा नृपती ॥ वज्रबाहू म
हामती ॥ शत्रु वरी पातले ॥ १२ ॥ मागधदेशाधिपती हेमरथ

तेणें देशनाग विलास समस्त ॥ धनधान्य हरूनि नेत ॥ सर्व करीत गोहरण ॥ १३ ॥ स्त्रिया पुरुष धरोनि समस्त ॥ बुकें नेऊनी बंदीं घालित ॥ मुख्य राज्य ग्राम वेढीत ॥ बाहेर निघत वज्रबाहू ॥ १४ ॥ युद्ध जालें दश दिन पर्यंत ॥ हाथें कळा गाजू वहुत ॥ मग त्यांसी धरोनि यांजित ॥ रथीं बांधिला आक्रोंशांनी ॥ १५ ॥ वज्रबाहूचे अमात्य धरोन ॥ नेईली चालविले बांधोन ॥ सर्व ग्राम भर्जालुटून राजस्त्रिया धरियेल्या ॥ १६ ॥ ऐसें हरोनी समस्त ॥ येवोनि चालिला हेमरथ ॥ वज्रबाहू सचिवां सहित ॥ मागें पुढें पाहात असे ॥ १७ ॥ पुत्र ना बंधु आह्मांस ॥ कोण कैवारी या समयास ॥ आह्मां पाहावा कवणाचा आस ॥ सोडवील कोण दुःखापासूनी ॥ १८ ॥ तो समाचार कळला भद्रायूसी ॥ कीं शत्रु नेतो पितयासी ॥ गुरु

स्मरणा करूनी मानसीं ॥ अंगीं कवच लेइलें ॥ १९ ॥ मृत्युंजयमं
त्र परम ॥ सर्वांगीं चर्चिलें भस्म ॥ शंखखड्ग घेऊनि उत्तम ॥ मातें
लागीं नमस्कारी ॥ २० ॥ म्हणे माने शत्रु बहुत ॥ ग्रामहरूनी पि
तया सनेत ॥ नरी मी गुरुदास तुझा स्फूत ॥ संहारीन समस्तांतें
२१ ॥ मातें तुझ्या स्फुरणें करून ॥ कृतांत सम रीं करीन चूर्ण ॥ म
र्थ्याचे राजे जीत चि धरून ॥ आणीन तूझिया दर्शना ॥ २२ ॥ नि
र्दोष यशाचा ध्वज ॥ उ[illegible] अ[illegible] तेजःपुंज ॥ शरत्कालींचा
द्विजराज ॥ सोज्वळ जैसा शोभत ॥ २३ ॥ पद्माकर पुत्र स्फूर्त
वीर ॥ संवें घन ला सत्वर ॥ सर्पांचा [illegible]कारी विनतापुत्र ॥ तैं
से दोघे धांवती ॥ २४ ॥ [illegible] आहे कोण तेकां तारीं ॥ शोधीत धां
वती दोघे केसरी ॥ कांजनक जान्हे केवारी ॥ लहु अंकुराप्रु

त्रजेसे ॥ २५ ॥ पायींक्रमिती भूमीसत्वर ॥ शोभती थाकुटे व-
येंकिशोर ॥ जवळी देखोनी शत्रूंचे भार ॥ सिंहनादें गर्जिन्न
ले ॥ २६ ॥ ह्मणती उभे राहारे तस्कर समस्त ॥ वज्रबाहू ऐसी
दुव्यवस्त ॥ चोरूनि नेतां रित ॥ शिक्षा लावीन तुह्मांतें ॥ २७
तस्करासी हेंचि शिक्षा जाण ॥ छेदावें कर्णनासिक करचरण ॥
येवढा अन्याय करून ॥ केसे वांचूनजाल तुह्मी ॥ २८ ॥ अवघे
माघारे जंव पाहाती ॥ तंव दोघे किशोर धांवती ॥ ह्मणती एक
रमापती उमापती ॥ येती निजभक्त कैवारें ॥ २९ ॥ एक मृगांक
एक मित्र ॥ एक वसिष्ठ एक विश्वामित्र ॥ एक वासरु की एक मो
गेंद्र ॥ तेवीं दोघे भासती ॥ ३० ॥ असंख्यात सोडिती बाण ॥ जै
शा धारा वर्षे घन ॥ वीर रविच्छिले संपूर्ण ॥ मयुरा ऐसे दीस-

वी॥ ३१॥ चमकले शेखूं चेभार॥ वर्षती शस्त्रास्त्रें समग्र॥ बाणेंबूं-
जती भयंकर॥ तेणें दिशा व्यापिल्या॥ ३२॥ तों जलज वाज विला
अद्भुत॥ धाकें उर्वी डळमळीत॥ पाताळीं फणीनाथ॥ सांकरी-
तकुंभिनीतें॥ ३३॥ दिशा कोंदल्या समस्त॥ दिग्गज थरथरां कां-
पत॥ शत्रू पडिले मूर्च्छित॥ रितेरथ धांवती॥ ३४॥ सांतील दि-
व्यरथ घेवोनि दोन्ही॥ [illegible] तेचक्षणीं॥ चापीं बाण-
लाउनी॥ सोडिती मळयविधुद्ध्म॥ ३५॥ वज्रबाहूचे वीर बहुत
भारासमवेन गजरथ॥ [illegible] मीवन्ते मिळन॥ कैवारी आपुले
ह्मणवोनी॥ ३६॥ वाघेंराज[illegible]नियां दळ॥ भद्रायू मीवनें मिळाले
सकळ॥ ह्मणती कैवारी हा यावेळ॥ आलानंकष्ट कोठोनी ३७
पाठीराखा देखोनी समर्थ॥ वीरांस बळ चढलें अद्भुत॥ हंस

रथाचीसेनाबहुत ॥ संहारिलीनेकाळीं ॥ ३८ ॥ वज्रबाहूसहि-
तप्रधान ॥ रथींबांधलेपाहानदुरून ॥ ह्मणतीत्रिपुरारीमुरारी
दोघेजण ॥ किशोरवेषेंयातंत्र ॥ ३९ ॥ एक्यांगुरूनेंशिकविलें
पूर्ण ॥ दिसेदोघांचीविद्यासमान ॥ त्यांतमुख्यराजनंदन ॥ दे-
खोनिस्नेहवाढतो ॥ ४० ॥ कोणआहेतनकळेसत्य ॥ मजवा
टतीपरमआप्त ॥ हृदयींधरूनीयथार्थ ॥ द्यावेंचुंबनआव
डीनें ॥ ४१ ॥ मांडिलेंघोरांदररण ॥ रक्तपूरचालिलेजाण
वज्रबाहूदुरून ॥ प्रधानासहितपाहानसे ॥ ४२ ॥ अनिवार
भद्रायूचामार ॥ शत्रुकेलेतेव्हांजर्जर ॥ समरभूमीमाजली
थोर ॥ बाणेंअंबरकोंदलें ॥ ४३ ॥ ऐसेंदेखोनीहेमरथ ॥ लो
टलाकेव्हांकृतांतवत ॥ दोघांसींयुद्धअद्भुत ॥ चारघटिका

जाहले ॥ ५४॥ शत्रुध्यरथरांकांपत ॥ ह्मणती भीमकीं हनूमंत्र
किंवा आलारेवतीचाथ ॥ समुळनांगर घेउनी ॥ ५५ ॥ शत्रूंचा
देखोनिउत्कर्षबहुन ॥ प्रद्युम्नें शिवयोगिदत्त ॥ खड्ग काढिलें
तेज अद्भुत ॥ सहस्त्रमार्तंडासमान ॥ ५६ ॥ काळाग्नीची जि
व्हाकराळ ॥ कीं प्रळय विजूचामेळ ॥ कीं काळसर्पाचीगरळ
तेवी खड्ग झळकतसे ॥ ५७ ॥ तें शस्त्र झळकतांनेजाळ ॥ मा
गधदळ भस्म झालें सकळ ॥ मागें होता हेमरथनाकाळ ॥
समाचार सुनञाहला ॥ [illegible] ॥ [illegible] काळशास्त्र घेतां हातीं ॥
देखतां चीदळं संहारतो ॥ [illegible] पर्कूंलागुळापवनगती ॥
उत्पादव्हासमवेत ॥ [illegible] ॥ म्थानासहितवज्रबाहूटाकून ॥
पळतीशत्रूंघेतलें रान ॥ तें प्रद्युम्नें देखोन ॥ धरिलें देखो

नहेमरथ ॥ ५० ॥ धरिलामांद्दकेशीं ॥ ओढूनी पाडिला भूमी-
सी ॥ लत्ताप्रहार देतां ह्दयदेशीं ॥ अशुद्ध ओकिलभडभं-
डां ॥ ५१ ॥ रथीं बांधिला आकर्षोन ॥ मंत्री प्रधानासहित जा-
ण ॥ क्षुरमल्लशर घेऊन ॥ पंच पाट काढिले ॥ ५२ ॥ अर्धकां-
ड अर्धमिशा भादरून ॥ आघारें चालवी संपूर्ण ॥ राजस्त्रि-
या अपार कोशधन ॥ धनहिरोन नेथवां ॥ ५३ ॥ देशनागावि-
लाह्मोनासकळ ॥ वस्त्रमात्र आणविल्यानाकाळ ॥ गोभारन-
परन विलासकळ ॥ जेथींचातेथें स्थापिला ॥ ५४ ॥ अमा-
त्यसमवेत पिता ॥ सोडवोनी पायीं ठेविला माथा ॥ वज्रबाहू
ह्मायबोलता ॥ स्वाज्रकडे पाहूनी ॥ ५५ ॥ नयनीं लोटल्या अ-
श्रुधारा ॥ तूं कोण आहेस सत्कुमारा ॥ मज अपेशासमुद्रं

नूनत्वरा ॥ कांदिलेंबेडी घालुनी ॥ ५६ ॥ जळनाशात्रूदावाग्नी-
न ॥ म्रर्पलासीजलद अभ्दुनं ॥ मजवाटेतूं कैलासनाथ ॥ बा-
ळवेषें आलासी ॥ ५७ ॥ कींवाटेवैकुंठनायकें ॥ रूपेंधरिलीं
बाळकांचीं कौतुकें ॥ कींसहस्त्राक्षें येणें येकें ॥ केलेंधांवणें
वाटनसे ॥ ५८ ॥ सकळराजस्त्रिया धांवोन ॥ उनरितीसुखा
वरूनिनिंबलोण ॥ म्हणतीबाळातुजवरून ॥ जाऊंओंवाळू-
नसर्वही ॥ ५९ ॥ भद्रा युक्त्याने नगरांत ॥ चलाशत्रूघेवोनीसं-
मस्त ॥ बंदीघालुनीरक्षीब हुत ॥ परम यत्नंकरूनियां ॥ ६० ॥
नगरांनपिनानेउनी ॥ बैसावका दिव्य सिंहासनीं ॥ जयवा-
द्यांचाध्वनी ॥ अपारवाजोंलागल्या ॥ ६१ ॥ नगरश्रृंगारिलें
एकसरां ॥ रथीं भरोनीवाटिनीशर्करा ॥ नगरजन धांवनी-

त्वरा ॥ वज्रनाहूसी भेटावया ॥ ६२ ॥ वज्रबाहू ह्मणे सद्गद होउ
न ॥ जेणें मज सोडविलें धांवून ॥ त्याकेवर्‍हीयाचे चरण ॥ य
राजाऊन येवेळा ॥ ६३ ॥ भद्रायु ह्मणे पिन यालागुन ॥ शत्रूंस
करावहु तजतन ॥ तीन दिवसांमी येईन ॥ परतोनि जाणा तु
ह्मापासीं ॥ ६४ ॥ मी आहे कोणाचा कोण ॥ कळेल सकळ व
र्तमान ॥ ऐसें बोलोनी दोघे जण ॥ रथारूढ पैं झाले ॥ ६५ ॥ म
नोवेगें करून ॥ येऊनि वंदिले मातेचे चरण ॥ मग निर्णेंकरूनी
निंबलोण ॥ स्करवावें पूर्णपद्माकर ॥ ६६ ॥ असो यावरी शिव
योगी दयाघन ॥ चित्रांगदसीमंतिनीसी भेटोन ॥ जन्मादारभ्य
वर्तमान ॥ त्यांसी सांगे भद्रायूचें ॥ ६७ ॥ पिता सोडवूनि
पुरुषार्थ ॥ केला तो ऐकिला कीं समस्त ॥ नरी तो तुम्ही क

रावाज्यमान ॥ कीर्तिमालिनी देऊनीयां ॥ ६८ ॥ ऐकतां एसा मधुरशब्द ॥ सीमंतिनी आणि चित्रांगद ॥ हृद धरिते चरणारविंद ॥ पूजिनी मग षोडशोपचारें ॥ ६९ ॥ ह्मणती तुझें वचन प्रमाण ॥ वर आणावा आनां चि आहे लग्न ॥ मग दळभार बहुनें पाठवून ॥ दिधली वैश्यनगरा प्रति ॥ ७० ॥ स्तनय पुत्रा सहित समग्र ॥ नाना संपत्ति घेवोनि अपार ॥ लग्नासी चालिला पद्माकर ॥ वाद्यें अपार वा[illegible] ॥ ७१ ॥ भद्रा पूर्वे सला स्त्रसनीं ॥ तैसी च माता शिबिकायान ॥ चित्रांगद सामोरा येवोनी ॥ घेवोनि गेला मिरवत ॥ ७२ ॥ वर [illegible] ॥ ह्मणती काय सांया पुढें रतिनाथ ॥ एस्वीं च राजे समस्त ॥ आणाविले लग्नासी ॥ ७३ ॥ त्यांन वज्रबाहू सह परिवारें ॥ लग्नालागीं पान

लालरें ॥ मराकडे पाहे सादरं ॥ नेंवनोकेंबारी ओळखिला ७४
पायत्याचे धरावया धाविन्नला ॥ मद्वाघूनें करिच्यावरी धसि-
ला ॥ आलिंगनदेतां वेळोवेळां ॥ कंठदाटलेउभयतांचे ॥ ७५
नयनींचालिल्यासिमव बुधास ॥ अभिषेककरितीयेरयेरां
मगवज्रबाहुपुसेंवरा ॥ देशतुझाकवणसांग ॥ ७६ ॥ फेडीसं
शयनलना ॥ सांगकवणमातापिता ॥ गोत्रग्रामगुरूआतां ॥
सर्वसांगमजप्रती ॥ ७७ ॥ मगचित्रांगदेंएकांतींनेऊन ॥ सां-
गितलेंसाद्यंतवर्तमान ॥ ह्याशिवयोगियाचामहिमापूर्ण ॥ उ
पासनाशिवाची ॥ ७८ ॥ अनंतपुण्यकोट्यानकोटी ॥ तेंशि
वयोगियांचीहोयभेटी ॥ नोसाक्षांतधूर्जटी ॥ त्याचेंचरित्र
जाणहें ॥ ७९ ॥ मगतेसूमंतीपट्टराणी ॥ भेटविलीएकांतीं

नेऊनी ॥ वज्रबाहू स्वांलले पाहुनी ॥ रूदन करीते धवां ॥ ८० ॥
ह्मणे ऐसीं निधान वरिष्ठें ॥ म्या घोर वनीं टाकिलीं नष्टें ॥ मज
ये वंढा अन्यायी कोठें ॥ पृथ्वीशोधितां नसेल ॥ ८१ ॥ स्कमनी-
मागील दुःख अद्भुत ॥ आठवूनि रडे सद्गदीत ॥ ह्मणे शिवयो-
गी गुरूनाथ ॥ तेणें कृतार्थ केलें आम्हा ॥ ८२ ॥ मग सीमंति-
नी चित्रांगद ॥ उभयतांचा करूनी ऐक्यवाद ॥ वज्रबाहू बो-
ले सद्गद ॥ धन्य स्कमनी [illegible] ॥ ८३ ॥ बिंदूचा सिंधू करू[illegible]
मजलां दाविला आप[illegible] सर्षप कनकाद्री हून ॥ श्रेष्ठ के-
ला गुण सरिते ॥ ८[illegible] ॥ [illegible] ाज्ञा केला उद्धार ॥ मज अभा
ग्यास कैंचा पुत्र ॥ हें राज्य तुझेंचि समग्र ॥ स्कनास हित स्वां
दीधलें ॥ ८५ ॥ ऐसें बोलोनी त्वरित ॥ वज्रबाहू बाहेर ये-

न ॥ भद्रायू श्रांवोनी सद्गदीत ॥ साष्टांगें नमिन पितयानें ॥ ८६ ॥
वज्रबाहूदेनं आलिंगन ॥ जेंवि भेटती शिवषडानन ॥ कीं
वाचस्पती आणि कंचनिधान ॥ संजीवनी साधितां आलिं
गीं ॥ ८७ ॥ मस्तक अवघ्राणून झडकरी ॥ समेमें वैसविला
अंकावरी ॥ कीर्तिमालिनी रूपसुंदरी ॥ दक्षिणांकीं बैस
विली ॥ ८८ ॥ नंवराजे समस्त आश्चर्य करिती ॥ धन्य वज्र
बाहू नृपती ॥ सुगपद्माकर सून यांप्रती ॥ भद्रायू भेटवी पि
नयातें ॥ ८९ ॥ गगनीं न समाये ब्रह्मानंद ॥ ऐसा झाला सक
ळां मोद ॥ मगचारी दिवस आनंद ॥ यथासांग लग्न झालें ॥
९१ ॥ आंदणदी घलें अपार ॥ दोन लक्ष वाजी अयुत कुंजर
दासदासी भांडार ॥ भरूनि द्रव्य दीधलें ॥ ९२ ॥ सर्व घेऊं

नीकीर्निमालिनी ॥ पद्माकरसहितजनकजननी ॥ निजनृप
रानेचसृणीं ॥ जाहलेझालेतेधवां ॥ ९२ ॥ गगनगर्भीनिसर्गो
येहरिख ॥ ऐसेंमानापिनयांसींझालेंसुख ॥ पद्मराणी
सुमनीदेख ॥ केलेंआधीनसर्वनिच्या ॥ ९३ ॥ मगसकळ
शत्रूसोडोन ॥ अतिवर्षीकरभारनेमोन ॥ करूनीआपणा
आधिन ॥ जीवदानदीधलेंतयां ॥ ९४ ॥ भद्रायूऐसापुत्रप्र
स ॥ होयअर्चिल्यापुण्यबहुत ॥ नरींजन्मोजन्मींहिमन
गज्यामान ॥ पूजिलाअरुलमेममारें ॥ ९५ ॥ स्त्रीपतिग्र-
नांचतुरसुंदर ॥ पुत्रपंडितसभाग्यपवित्र ॥ गुरूसर्वज्ञ
उदारथोर ॥ पूर्वदत्तेंप्रासहोय ॥ ९६ ॥ समस्यापद्मायूवरी
छत्र ॥ वज्रबाहूनेंउभवोनीसत्वर ॥ स्त्रीसुमतीसहित

नपअसें ॥ हिमकेदारींकरितांझालां ॥ ९७ ॥ करितांशिव
आराधन ॥ त्रिकाळज्योतिर्लिंगाचें पूजन ॥ मागेंभद्रायूब
हुतदिन ॥ राज्यकरीतपृथ्वीचें ॥ ९८ ॥ शिवकवचभस्म-
धारण ॥ रुद्राक्षमहिमा अपारपूर्ण ॥ धन्यगुरुशिवयो
गीसुजाण ॥ शिष्यभद्रायूधन्यतो ॥ ९९ ॥ असोभद्रायू
नृपनाथ ॥ कीर्तिमालिनीसमवेत ॥ चालिलावनविहारा-
र्थ ॥ अवलोकितवनश्रियेतें ॥ १०० ॥ छायासघनशीतळ
पाटवाहातीजलनिर्मळ ॥ जेथेंबैसतांसूर्यमंडळ ॥ वरी
कदापीदिसेना ॥ १ ॥ नारळीपोफळीकेळीरातांजन ॥ म-
लयागरसुवासचंदन ॥ अशोकवृक्षखर्जूरीसघन ॥
आंबेजांभळीखिरणिया ॥ २ ॥ वटपिंपळकडवेनिंब ॥

दाळिंबसेवरीमंदारकदंब॥ अंजिरऔदुंबरपारिभद्रनि
म॥ भेदींतगेलेगगनमार्गें॥३॥ चंपकमोगरेजाईजुई
मालतीसेवतीबकुळठायींठायीं॥ शतपत्रजपाअगस्ती
वृक्षपाहीं॥ वेष्टोनिवरीचालिले॥४॥ कनकवेलीनागवे
लीपरिकर॥ पोंवळवेलीनानालतासुवासकार॥ द्राक्षही
पद्राक्षतरूसुंदर॥ जायफळीडोलतीफळभारें॥५॥ बद
केचातकेंमयूर॥ कस्तूरीमृगजवादीमार्जार॥ चक्रवाक
नकुळमराळपरिकर॥ सरोवरतीरींक्रीडती॥६॥ असो
तयावनांत॥ कीर्तिमालिनीसमवेत॥ क्रीडनअसतांअ
कस्मात॥ एकअपूर्ववर्तलें॥७॥ दुरवरीभद्रायुविलोकि
त॥ तोंस्त्रीपुरुषयेतीधांवत॥ ऊर्ध्वकरोनियांहस्त॥ दी

घेंसरेंवोभार्ता ॥ ८ ॥ पाठीलागलामहाव्याघ्र ॥ आक्रोशेंबों-
मातविप्र ॥ म्हणेनृपास्त्रीपतिव्रताथोर ॥ मागेंसकुमारशी
हिन्नी ॥ ९ ॥ गजबजोनीधांविन्नलानृप ॥ शरलाविनीओ
दिलेंचाप ॥ तंवतोव्याघ्रकाळरूप ॥ स्त्रियेसीनेतधरूनियां
१० ॥ रायेंशरसोडिल्लेबहुत ॥ परीतोनगणीतेसाचिजात ॥
विजूऐसेंशरअद्भुत ॥ आंगींभेदिलेनयाच्या ॥ ११ ॥ गिरी-
कंदरेंओलांडुन ॥ व्याघ्रगेलास्त्रीसघेऊन ॥ विप्ररायापुढें
येउन ॥ शोककरीआक्रोशें ॥ १२ ॥ आहाललनेतुजवीण
गृहवाटतेंमहाअरण्य ॥ रायासह्मणेब्राह्मण ॥ धिक्क्ष-
त्रियपणधिक्जिणें ॥ १३ ॥ तुजदेखतांसत्य ॥ माझ्यास्त्री
नेंकेवीआक्रांत ॥ अहाकांतपडलेंव्याघ्रमुखांत ॥ सोड

वी भजया पांसूनी ॥ १४ ॥ तुजही हांका फोडिल्या बहुत ॥ धांवधांव हे जगन्नाथ ॥ धिक् तुझीं शस्त्रें समस्त ॥ रख डूय्यर्थ गुरूनें दीधलें ॥ १५ ॥ द्वादशसहस्त्रनागांचें बळ ॥ धिक् मंत्र अस्त्रजाळ ॥ क्षना पासोनी सोडवीता काळ ॥ शार गांगनाद सोतो चिपार्थिवा ॥ १६ धिक् आश्रम धिक् ग्राम ॥ जेथें नाहीं सत्समागम ॥ धिक् श्रोता धिक् वक्ता सप्रेम ॥ नाहीं कीर्तन शिवाचें ॥ १७ ॥ धिक् संतती धिक् संपत्ती ॥ द्विजनर स्त्री न भजे उमापती ॥ ते धिक् सारी पापमती ॥ पतिव्रता जे नव्हे ॥ १८ ॥ माता पितयासी शिणवीन ॥ धिक् पुत्र वांचला व्यर्थ ॥ धिक् शिष्य जो गुरुभक्त ॥ नव्हे चमत वादीयें ॥ १९ ॥ गुरूची आज्ञा कोंन पदवी ॥ आपुली महिमा विशेष मिरवी ॥ धिक्

पार्थिवजेनसोडवी ॥ संकटीं प्राण गेलिया ॥ २० ॥ मद्यापूजो के
उद्दिस ॥ मी तुज इच्छिलें देईन ॥ करीं सुदती उत्तम लग्न ॥ अ
थवा राज्यदान घे माझें ॥ २१ ॥ विप्र म्हणे कासया लग्न ॥ स्त्री
हीनास कासया धन ॥ जर आंधासी दर्पण ॥ व्यर्थ काय दाऊ
नी ॥ २२ ॥ मूढास कासया उत्तम ग्रंथ ॥ तरुणास संन्यास देणें
हें अनुचित ॥ जरेनें कवळिला अत्यंत ॥ त्याचें लग्न व्यर्थ जै
सें ॥ २३ ॥ तृषाक्रांतासी पाजिलें घृत ॥ क्षुधातुरासी माळा
गंधाक्षत ॥ चिंतातुरांसि देणें व्यर्थ ॥ गायन नृत्य कासया ॥ २४ ॥
यालागीं न लगे तुझें राज्य धन ॥ दे माझी स्त्री आणोन ॥ राव
म्हणे जा कीर्तिमालिनी घेऊन ॥ दीधली म्या तुज मती ॥ २५ ॥ रा
याचें सत्य पाहे ब्राह्मण ॥ म्हणे दे कीर्तिमालिनी मज दान ॥ पु

झें तपमेरूपर्वताहून ॥ उंचअसेनसरेकधीं ॥ २६ ॥ मीपापा-
सीमीननाहींजाणे ॥ अंगिकारिलेंतुझेंस्त्रीरत्न ॥ सागरींदें
कुळ पडलें येऊन ॥ तरीं सागर कायडहुळेल ॥ २७ ॥ धुंळीनें
नमळे आकाश ॥ तेसामीसदांनिर्दोष ॥ रावंह्मणे हें अपेश ॥
थोरआलें मजवरी ॥ २८ ॥ माझें बळगेलें तेचक्षणा ॥ व्याघ्रें
नेली विमललना ॥ आतां स्त्री देवोनी ब्राम्हणा ॥ अग्निकाष्टें
भक्षीनमी ॥ २९ ॥ विप्रांसुढें संकल्पकरूनी ॥ दानदिधली
कीर्तिमालिनी ॥ विप्रगुप्तझालातेचक्षणीं ॥ रायें अग्नीचे-
तविला ॥ ३० ॥ ज्वाळाचालिल्या आकाशपंथें ॥ मग स्ना-
नकरूनिनृपनाथें ॥ भस्मचर्चेलेंसर्वांगातें ॥ रुद्राक्षधारणपैंके-
लें ॥ ३१ ॥ आठऊनीगुरुचरण ॥ शिवमंत्रशिवध्यान ॥ म-

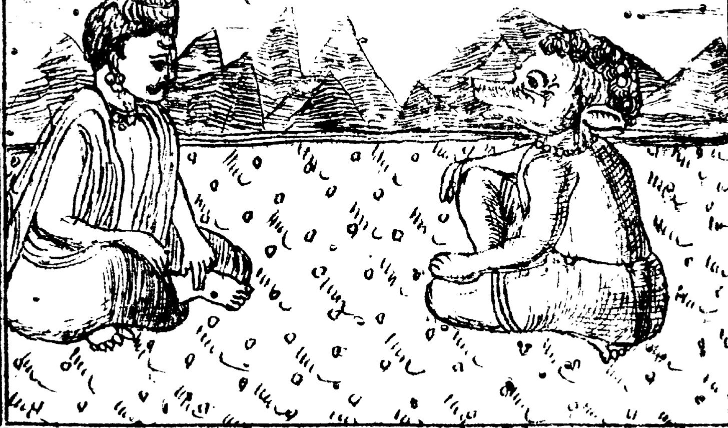
दक्षिणाकरूनीतीन ॥ अग्निकुंडासोंवत्या ॥ ३२ ॥ जयजयधां
करउमारंगा ॥ मदनांतकाभक्तभवभंगा ॥ शिवव्यापकाआरा
ध्यलिंगा ॥ नेईवेगेंतुजपाशीं ॥ ३३ ॥ उडीदाकोंजातांतेवेळीं ॥ अ
संभाव्यचेतलाज्वाळमाळी ॥ तंवत्यामधूनकपाळमौळी ॥
अपर्णेसहीतप्रगटला ॥ ३४ ॥ दशभूजपंचवदन ॥ कर्पू
रगौरपंचदशनयन ॥ पंचविंशतितत्वाहून ॥ पंचभूतांवेग
ळाजो ॥ ३५ ॥ भद्रायूहृदयींधरूनिसत्वर ॥ म्हणेसखयाइ
च्छितमागवर ॥ तुझीभक्तीनिर्वाणथोर ॥ देखोनिप्रगटझालों
मी ॥ ३६ ॥ भद्रायूबोलेसद्गदीत ॥ विमर्षीआणोनिदेत्वरित
तेंऐकोनीहांसिन्नलागजसुखनात ॥ म्हणेविमनोमीचझा
लोंहोतों ॥ ३७ ॥ व्याघ्रमीचहोऊन ॥ गेलोंभवानीसघेऊन ॥

तुझी भक्ती पाहावया निर्वाण ॥ दोघेंही आम्ही प्रगट
लों ॥ ३८ ॥ तुझी येहे किर्त्तिमालिनी ॥ म्हणोनि क्रिडा
केली तेच क्षणीं ॥ देव सुमनें वर्षती गगनीं ॥ राव चर-
णीं लागत से ॥ ३९ ॥ शिव म्हणे रे गुणवंता ॥ अपेक्षि
त वर मागे आतां ॥ येरु म्हणे वज्रबाहु पिता ॥ सुमती-
माता महासती ॥ ४० ॥ पद्माकर गुणवंत ॥ कैलासीं-
न्यावा स्त्रीसमवेत ॥ इतुक्यांस गवय थार्थ ॥ तुज स-
मीप देइजे ॥ ४१ ॥ तुझिया पार्श्व भागीं सकळ ॥ असो
त स्वामी अक्षयीं अढळ ॥ यावरी बोले पयःफेन धव
ल ॥ किर्त्तिमालिनी तूं माग आतां ॥ ४२ ॥ ती म्हणे मा-
ता सिमंतिनी ॥ पिता चित्रांगद पुण्यरवाणी ॥ तुज स

मीपराहोतअनुदिनीं॥ शूळपाणीतयासम्हणे॥-
॥४३॥तुम्हीउभयतांनींमागीतलें॥ तेंम्यासर्वदीधलें
माझेंचित्तगुंतलें॥ तुम्हांपासींसर्वदा॥४४॥ मग्यकि-
र्तीमालिनीसमवेत॥ दाहासहस्त्रवर्षेंपर्यंत॥ भद्रा-
युराजाराज्यकरित॥ हरिश्चंद्रासारिखें॥४५॥मग
त्यावरीसकळ॥ दिव्यदेहअवघांझाली॥ दिव्यवि-
मानींबैसोनि॥ नेताझालासंनिध॥४६॥चित्रां
गदसिमंतिनी॥ वज्रबाहुसुमतीराणी॥ अवघींवि
मानारूढहोउनी॥ पावलीशिवपदशाश्वत॥४७॥-
श्रीसुप्रभासमवेतपद्माकर॥ भद्रायुकिर्तीमालिनीस
कुमार॥ त्यांसींविमानधाडुनिश्रीशंकर॥ आपल्या

स्वरूपीमेळविली॥४८॥ हें भद्रायुआख्यान॥ परम
यशदायक आयुष्यवर्धन॥ ऐकतां लिहितां जाण॥
विजयकल्याणसर्वदा॥४९॥ हें आख्यानजेम्हण
त॥ तेसर्वदांवादीजयवंत॥ विजयधैर्यअत्यंत॥
कीर्त्तिवंतसर्वांठायीं॥५०॥ भद्रायुआख्यानपुण्य
गळें॥ पद्यरचनाहीं बिल्वदळें॥ उमावल्लभावाहा
तीभावबळें॥ तेतरतीसंसारीं॥५१॥ भद्रायुआ
ख्यानकैलासगिरी॥ जोकांपारायणप्रदक्षिणाकरी॥
त्याचासंगतोडोनिमदनारी॥ निःपापकरीस
र्वदां॥५२॥ ब्रम्हानंदासुखदायका॥ श्रीधरवरदा
कैलासनायका॥ भक्तकामकल्पद्रुमगजांतका॥

नयेसीनकोनिगमागमा॥५३॥ शिवलीलामृत-
ग्रंथप्रचंड॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड॥ परिसो
तश्रोतेअखंड॥ अष्टमोध्यायगोडहा॥१५४॥-
॥श्रीसांब॥ ॥ओव्यासंख्या१५४॥ ॥छ॥॥

अध्याय९वा

श्रीगणेशायनमः॥ जेथेंशिवनामघोषनिरंतर॥ तेथेंकैंचेजन्ममरणसंसार॥ तिहींकळिकाळजिंकिला समग्र॥ शिवशिवछंदेंकरुनियां॥१॥ पापजळाधयानि श्चिती॥ शिवनामींआहेज्याचीआसक्ती॥ त्यासीनाहीं पुनरावृत्ती॥ तोकेवळशिवरूप२ जैसंप्राणियाचेंचित्त विषयींगुंतलेंअत्यंत॥ तैसेंशिवनामींहोतारत॥ तरीबं धनकैंचेंतयां॥३॥ धनइच्छाधरोनिचित्तीं॥ धनाद्या चीकरितीस्तुती॥ तैसेंशिवनामींप्रवर्तती॥ तरींजन्म- मरणकैंचेंतयां॥४॥ राजभांडारींचेंधन॥ साधावया करितीयत्न॥ तैसेंशिवचरणींजडलेंमन॥ तरींसंकट विघ्नकैंचेंतयां॥५॥ धन्यतेशिवध्यानींरत॥ येचविषं

यींकथाअद्भुत॥ नैमिष्यारण्यींसांगत॥ सूतशौनकां
दिकांप्रती॥६॥ ग्रामदेवनामें महाज्ञानी॥ शिवध्यानीं
रतविचरेकाननीं॥ एकाकीनिर्मायशांतदांतज्ञानी॥
त्रिविधभेदरहितजो॥७॥ दिशाजयाचेंअंबर॥ भस्म-
चर्चितदिगंबर॥ निराहारनिरंतर॥ एकलाचिहिंडत
से॥८॥ कायकरावेंकोठेंजावें॥ कायघेवोनीकाय-
त्यजावें॥ विश्वशिवमयअघवें॥ स्वंदमोहभेदना
हीं॥९॥ अक्रोधवैराग्यइंद्रियदमन॥ क्षमादयाकृ
पासमान॥ निर्लोभदाताभयशोकमान॥ कांहीं
यींनधरीच॥१०॥ गृहापत्यदारावर्जित॥ कोंपही
एकपरिग्रहनाहींसत्य॥ कायावाचामनोदंडयुक्त

मौनीनबोलेइतरासीं॥ज्ञानचर्चाशिवस्मरण॥त्यावी-
णनेणेविभाषण॥यानांवबोलिजेमौन॥भेदाभेदर-
हितजो॥१२॥सर्वांच्याअनुग्रहास्तव॥तेंस्वरूपधरू
नविचरेशिव॥जडजीवतारावयासर्व॥विचरेस्वइच्छेंस्व
इच्छें॥१३॥कार्याकार्यसारुनीकारण॥आत्मस्वरूपीं
पावलासमाधान॥देहत्रयरहितविधिनिषेधहीन॥प्र
वृत्तिनिवृत्तीवेगळा॥१४॥निरंकुशजोनिःसंग॥जैसा
ब्रम्हारण्यींविचरेमातंग॥तयाचरीतसअभंग॥वेदशा
स्त्रेंवर्णिती॥१५॥तोस्वरूपींसदासमाधिस्थ॥गगनतें
हीअंगासीरुतत॥म्हणूनतेंहीपरतेंसारित॥हेतुदृष्टांत
वर्जितजो॥१६॥तेणेंतेजाचेंदाह कत्वजाळिलें॥उर्वी-

चें कठिणत्व मोडिलें ॥ चंचलत्व हिरोनि घेतलें ॥ प्रमं
जनाचें तेणें ॥ १७ ॥ आर्द्रत्व निरसोन ॥ धुवोनि शुद्ध के
लें जीवन ॥ एवं पिंड ब्रम्हांड जाळून ॥ भस्म अंगीं चर्चि
लें ॥ १८ ॥ ऐसा तो अमूर्तामूर्त केवळ शुक कीं जडभर
त ॥ कीं चार पर्यी विचरत ॥ सर्वही देखत शिवरूप ॥-
॥ १९ ॥ तों एक ब्रम्हराक्षस धांवत ॥ महाभयानक शरी
र अद्भुत ॥ कपाळीं शेंदूर जिव्हा लळलळित ॥ भयान
क सुखाबाहेरी ॥ २० ॥ खदिरांगार तैसे नेत्र ॥ बहुत जी
व भक्षिले अपरिमित ॥ क्षुधित तृषीत पापी कुपात्र ॥-
अकस्मात पातला ॥ २१ ॥ महाहिंसक सर्व भक्षक ॥ ते
णें वामदेव देखिला पुण्यश्लोक ॥ धांवोनियां येका येक

कंठीं घालितमिठीत्यांच्या ॥ २२ ॥ लोह परिसासीं झ
गडतां पूर्ण ॥ तत्काळ होय दिव्य सुवर्ण ॥ तेंवि त्यांच्या अ-
गस्पर्शे करून ॥ मतीपालटली तयाची ॥ २३ ॥ वामदेवा
गींचें भस्म ॥ त्यांच्या आंगीं लामलें उत्तम ॥ सत्ववृत्ती झा
लीपरम ॥ असुर भावपालटला ॥ २४ ॥ आपुल्या आं-
गीं झगटोन ॥ उद्धरिला पिशिताशन ॥ हें त्यासीं नाहीं
च भान ॥ समाधिस्थ सर्वदा ॥ २५ ॥ नेणों सुखदुःखाशि
तोष्ण ॥ लोक निंदिती कीं वंदिती पूर्ण ॥ शरीरीं भोग कीं-
रोग दारुण ॥ हें हीं नेणे कदा तो ॥ २६ ॥ मी हिंडतों देशि
कीं विदेशीं ॥ हें हीं स्मरण नाहीं त्यासीं ॥ तो ब्रम्हानंद सौ
ख्यराशी ॥ विधिनिषेधीं स्पर्शेना ॥ २७ ॥ ऐसा तो योगी

द्र निःसीम ॥ त्याच्या अंगास्पर्शे पापें झालीं भस्म ॥ दि व्यरूप होवोनि सप्रेम ॥ चरणीं लागला तयाच्या ॥२८॥ सहस्रजन्मींचें झालें ज्ञान ॥ त्यासी आठव झाला संपूर्ण ॥ मानससरोवरीं उदकपान ॥ करितां काक हंस होय ॥२९॥ कीं हाटकनदीतिरीं देख ॥ पडतां पाषाणकाष्ठादिक ॥ दिव्य कार्तस्वर होय सकरेख ॥ तेंवि राक्षस पें झाला ॥३०॥ कीं करितां सुधारसपान ॥ तेथें सहज चि आलें देवपण ॥ कीं शशिकिरणास्पर्शें करून ॥ द्रवे जैसा चंद्रकांत ॥३१॥ कीं रवि उगवतां निःशेष ॥ निशा सरे प्रगटे प्रकाश ॥ तैसा उद्धरला राक्षस ॥ स्तवन करीत या रें ॥३२॥ ह्मणे गुरुवर्या ऐक पूर्ण ॥ मी तव दर्शनें झा-

लों पावन ॥ तुजसी करितां संभाषण ॥ वाटतें पावें न शि
वपद ॥ ३३ ॥ मज सहस्र जन्मींचें ज्ञालें ज्ञान ॥ परी पं
वीस जन्मापासून ॥ पापें घडलीं जी दारुण ॥ तीं अनु
क्रमें सांगतों ॥ ३४ ॥ पूर्वी मी राजा दुर्जय ॥ यौवनमदें
मी निर्दय ॥ परम दुराचारी होय ॥ ब्राह्मण प्रजा पीडि
त ॥ ३५ ॥ प्रजेसी नित्य करी मार ॥ आवडे तैसा विचरे
स्वेच्छाचार ॥ वेदपुराणशास्त्र ॥ कैसें आहे मी नेणें ॥ ३६
स्वप्नीं हि नेणों कदा धर्म ॥ ब्रह्महत्यादि पापें केलीं परम
नारी अपूर्व आणोनि उत्तम ॥ नित्य नूतन भोगीं मी ३७
ऐशा स्त्रिया असंख्य भोगून ॥ बंदी घालोन केलें रक्ष
ण ॥ सर्व देश धुंडोन ॥ स्त्रिया नूतन आणवी ॥ ३८ ॥

एकदां भोगदेवून ॥ दुसन्यानें तिचें न पाहे वदन ॥ त्यांवं दीं रडती आक्रंदोन ॥ शाप देती मज लागीं ॥ ३९ ॥ धि-क्ष पच्छा ले राज्यांतुन ॥ पट्टणें ग्रामें खेटकें जाण ॥ इत्तुकीं ही धुंडोन ॥ स्त्रिया धरून आणिल्या ॥ ४० ॥ भोगिल्या तीन शतें द्विजनारी ॥ च्यारी शतें क्षत्रियकुमारी ॥ वैश्य स्त्रिया सुंदरी ॥ दाहा शतें भोगिल्या ॥ ४१ ॥ शूद्राच्या स हस्त्र ललना ॥ चांडाळ नारी च्यार शतें जाणा ॥ त्याव-रीं अपवित्र मातंग कन्या ॥ सहस्र एक भोगिल्या ॥ ४२ ॥ चर्मककन्या पांच शत ॥ रजकांच्या च्यार शतें गणित ॥ वा रांगना असंख्यात ॥ मिति नाहीं तयांतें ॥ ४३ ॥ पांच शतें महारिणी ॥ तितुक्याच पुळींनितंबिनी ॥ पांचगक्या

कोणगणी ॥ इतरवर्ण अष्टादश ॥ ४५ ॥ इतुक्या का-
मिनी भोगूंन ॥ तृप्त नव्हे कदां मन ॥ नित्य करी मद्यपान
अभक्ष तितुकें भक्षिलें ॥ ४५ ॥ ऐसें भोगितां पापभोग
मंज लागला क्षयरोग ॥ मृत्यु पावलों सवेग ॥ कृतांतदू
त धरून नेती ॥ ४६ ॥ यमपुरीचें दुःख अपार ॥ भोगिलें
म्यां अतिदुस्तर ॥ तप्त तांम्र भूमी त्यावर ॥ मज लागीं-
चालविलें ॥ ४७ ॥ लोहस्तंभ तप्त करून ॥ त्यासीं नेऊन दे
वविती आलिंगन ॥ माझें घोर कर्म जाणून ॥ असिपत्र
वनीं हिंडविती ॥ ४८ ॥ कढई तप्त तेल झालें तप्त ॥ त्यांत ने
ऊन बुडवित ॥ तोंडि घालिती नरकमुत्र ॥ पाप बहुत जा
णोनी ॥ ४९ ॥ महाक्षार कटु रस आणोनी ॥ मुखीं घा-

तीपासलेंपाडोनी ॥ तीक्ष्णचंचुचेपक्षि येवोनी ॥-
नेत्र फोडिती येकसरें ॥ ५० ॥ कुंभीपाकीं घालोनि शिज
विती ॥ कर्णीं तप्तलोह दंड दडपिती ॥ अहा तेथींची-
जाचणी किती ॥ सांगो आतां गुरुवर्या ॥ ५१ ॥ तेथें रक्त
कुंडरेतकुंडदारुण ॥ त्यांत पचविती कित्येक दिन ॥ मां
सतोडिती सांडसें करून ॥ वरी शिंपिती क्षारोदक ॥ ५२
जिव्हा नासिक आणि कर्ण ॥ तीक्ष्ण शस्त्रें टाकिती छे-
दुन ॥ हस्त पाद खंडून ॥ पोट फोडिती क्रूरशस्त्रें ॥ ५३
आंगाचा कादिती मांस ॥ तप्तशस्त्रें रोविती माथ्या ॥-
शिश्नच्छेदून गुदद्वारीं अघचिंता ॥ तप्त अर्गळा घालि-
ती ॥ ५४ ॥ सर्वांगासी टिपऱ्या लावून ॥ सर्वेंच करिती

पाशबंधन ॥ पृष्ठीकडे वाकवून ॥ चरणीं ग्रीवा बांधि-
ती ॥ ५५ ॥ बोरी बोरी सुया रोवून ॥ पाषाणें चूर्ण करि
ती चूर्ण ॥ हस्तपायीं आणून ॥ पाषाणबेडी घालिती
॥ ५६ ॥ सहस्र वर्षे न लगे अंत ॥ ऐशिया नरकीं बुडवी
त ॥ येक थंबोनी पाडिती दांत ॥ पाश घालिती ग्रीवेसी
॥ ५७ ॥ आपली विष्ठा मूत्र ॥ बळें च भक्षविती यमदू
त ॥ सर्वेंच अंगाचे तुकडे पाडित ॥ दोष अमित जाणो
नी ॥ ५८ ॥ शामशबल श्वान लावून ॥ चरचरां चि
री फाडून ॥ एक शिरास्थीं काढिती ओढून ॥ एकमा
सउकरिती ॥ ५९ ॥ लोहार्गळा उष्ण तीव्र ॥ पृष्ठीं हृद
यीं करिती मार ॥ उखळीं घालोनि सत्वर ॥ लोहत-

त्यमुसळेंनेंचिती ॥ ६० ॥ तीक्ष्णऔषधीचेरसआणि तें ॥ नासिकद्वारेंआंतओतिती ॥ सर्वेंचिवृश्चिककूर्पा- टाकिती ॥ बहुतविपत्ती भोगिल्या ॥ ६१ ॥ ज्यांचेंविष रमदुर्धर ॥ ऐसेअंगासडसविती विखार ॥ अग्निशिखा लोळींसत्वर ॥ हेंशरीर भाजिलें ॥ ६२ ॥ अंतरिक्षअ- सिधारेंबैसवून ॥ पायींबांधिती जडपाषाण ॥ सर्वेंचि पर्वतावरीनेऊन ॥ टकलूनदेती निर्दयपणें ॥ ६३ ॥ आ वर्डीकाढूननिश्चिती ॥ ज्याचीत्याजकडोनभक्षविती उर्ध्वनेत्रांनिरांगती ॥ आपटीतीक्रोधभरें ॥ ६४ ॥ लोह कंटकींडोंगीकरून ॥ करिती इंगळाचेंआंथरूण ॥ म- स्तकींघालुनियां पाषाण ॥ फोडोनियाकितीमस्तक-

॥६५॥ लोहचणककरूनतप्त ॥ खाम्हणोनिदूतमारि
त ॥ ओष्ठधरोनिफाडिती ॥ तप्तसळ्यारवोविती नाकीं ॥
॥६६॥ उफराटेंटांगून ॥ ग्रीवेसबांधोनिथोरपाषाण ॥-
रीसव्याघ्रादिकआणोन ॥ विदारितीत्याहतीं ॥६७॥-
गजपदाखालींचूर्ण ॥ करवितीतप्तनीरपाशन ॥ अ
ष्टांगेंकर्वतून ॥ वेगळालेटाकिती ॥६८॥ भयानकभु
तें भेडसाविती ॥ लिंगच्छेदूनखाम्हणती ॥ सांधेठाईं-
ठाईंमोडिती ॥ तीक्ष्णशस्त्रेंकरूनियां ॥६९॥ भूमींत
ळवोनियांशरीर ॥ करितीबहुतशरमार ॥ सर्वेंविशू
ळपरमतीव्र ॥ त्यावरीपालथेघालिती ॥७०॥ वरिमा
रितीमुसळघायें ॥ मगपाषाणबांधोनिलवलाहें ॥-

नरकवापींतदाकिती पाहे ॥ अंतनलागेउतरतां ॥७१
कांचासिसेंयांचार सकरून ॥ बळेंचिकरवितीपाश
न ॥ तेथेंजातनाहींकदाप्राण ॥ यातनादारुणाभोगित्तां
॥७२॥ ऐसेंतीनसहस्त्रवर्षेपर्यंत ॥ नरकयातनाभो-
गिल्याबहुत ॥ त्यावरीमजटकलोनिदेत ॥ व्याघ्रज
न्मपावलों ॥७३॥ दुसरेंजन्मींझालोंअजगर ॥ ति
सरेंजन्मींवृक भयंकर ॥ चौथेंजन्मींसूकर ॥ सरड
झालोंपांचवा ॥७४॥ साहावेंजन्मींसारमेयसबळ
सातवेंजन्मींसृगाळ ॥ आठव्यानेंगवयविशाळ ॥ -
गुरुवर्यामीजाहालों ॥७५॥ नववेंजन्मींमर्कटप्रसि
द्ध ॥ दहावेंजन्मींझालोंगर्दभनिषिद्ध ॥ त्यावरी

नकुळमगणघायसविविध ॥ तेरावेजन्मींबक झालो ॥
॥७६॥ चौदावेजन्मींकुक्कुट ॥ त्यावरीगोधा झालोंपा
पिष्ठ ॥ मगमार्जारयोनीदुष्ट ॥ मंडूकत्यावरीजाणपा ॥
॥७७॥ अठरावेजन्मीझालोंकूर्म ॥ त्यावरीमच्छ झालों
दुर्गम ॥ सर्वेचिपावलोंमूषकजन्म ॥ उलूकत्यावरीझा
लोमी ॥७८॥ बाविसावेजन्मींवनीहुरद ॥ त्यावरीरुद्र
जन्मप्रसिद्ध ॥ मगदुरात्मानिषाद ॥ आतांरासभजा
लों ॥७९॥ सहस्रजन्मींनज्ञान ॥ झालेंस्वामीमजपूर्ण
॥ तवदर्शनाच्याप्रतापेंकरून ॥ पावनझालोंस्वामिया
॥८०॥ गंगास्नानेंजळेपाप ॥ अभिनंदनहरीताप ॥ सु
रतरुदैन्यअमुप ॥ हरिदर्शनेंकरूनियां ॥८१॥ पाप

तापआणिदैन्य ॥ संतसमागमेंजायजळून ॥ यावरीवा-
मदेवयोगिंद्रवचन, बोलताझालातेधवां ॥ ८२ ॥ एकविप्र
होतामहाअमंगळ ॥ शूद्रस्त्रियेसीरतलाबहुतकाळ ॥
तिच्याभ्रतारेंसाधुनीवेळ ॥ जिवेंमारिलेंद्विजातें ॥ ८३ ॥
ग्रामाबाहेरटाकिलेंप्रेत ॥ कोणीसंस्कारनकरित ॥ तोय-
मदूतींनेलामारित ॥ जाचबहुत भोगीतसे ॥ ८४ ॥ इकडे
शिवसदनउत्तम ॥ त्यापुढेंपडिलेंअसे भस्म ॥ महाशिव
रात्रीदिवसींसंभ्रम ॥ भक्तपूजनाबैसले ॥ ८५ ॥ त्याभ-
स्मांतश्वानसवेग ॥ येऊनिबैसलेंपाहेशिवलिंग ॥ भ-
स्मचर्चितत्याचेंअंग ॥ जातमगत्वरेनें ॥ ८६ ॥ पडलेंहोतें
विप्रप्रेत ॥ त्यावरीगेलेंअकस्मात ॥ कुणापासभस्मलाग

त ॥ पापरहित झाला तो ॥ ८७ ॥ तो यमदूतीं नरकांतूनि-
काढिला ॥ शिवदूतीं विमानीं वाहिला ॥ कैलासासी जा-
वोनि राहिला ॥ संहारिला पापसमूह ॥ ८८ ॥ ऐसें हें पवि-
त्र शिवभूषण ॥ त्याचें न वर्णवे महिमान ॥ राक्षस पुसे
करजोडुन ॥ भस्ममहिमा सांग कैसा ॥ ८९ ॥ भस्म कोण
तें उत्तम ॥ शिवभक्तीं लावावें कैसा नेम ॥ यावरी वामदेव-
उत्तम ॥ चरित्र सांगे शिवाचें ॥ ९० ॥ मंदरगिरी परम पवि-
त्र ॥ उंच योजनें अकरा सहस्र ॥ त्यावरी एक दां त्रिनेत्र ॥-
देवांसहित पातला ॥ ९१ ॥ यक्ष गण गंधर्व किंनर ॥ चार-
ण पिशाच गुह्यक समग्र ॥ देव उपदेव पवित्र ॥ महेशा वे-
ष्टुन बैसले ॥ ९२ ॥ मरुद्गण पितृगण समस्त ॥ एकादश-

रुद्रद्वादशादित्य॥ अष्टवसु अष्टभैरवसत्य॥ अष्टदि
क्पाळ पातले॥९३॥ अठ्यायशींसहस्त्रऋषेश्वर॥सा
ठसहस्त्रवालखिल्येंब्रम्हपुत्र॥ पाताळनागपृथ्वीचेनृप
वर॥शंकरावेष्टितबैसले॥९४॥ विष्णुविधिपुरंदर॥शि
वध्यानपाहातीसमग्र॥ भुतांचेमेळअपार॥ मंदराच-
ळींमिळाले॥९५॥ सिंधुरवदनवीरभद्रकुमर॥साठको
टीगणासमग्र॥पुढेंविराजेनंदिकेश्वर॥दुसरामांदार-
शुभ्रदिसे॥९६॥तेथेंआलेसनत्कुमार॥साष्टांगकरू
निनमस्कार॥स्तवनकरूनिअपार॥ विभुतीधारण-
विधिपुसती॥९७॥ यावरीबोलेजाश्वनीळ॥विभूती-
जायातेंदिनिर्मळ॥ शुध्यकरूनीगोमयगोळ॥ मृत्तिका

कुणाविरहित ॥ ९८ ॥ नेणा कवूनी उत्तम ॥ मग करावें स्
वेंभस्म ॥ शुद्धचित्तमूर्ती मज परम ॥ शिवपार्वतीनें सं-
शिजे ॥ ९९ ॥ आधीं अंगुष्ठेला किजे उर्ध्व ॥ मग मस्तकीं
भोंवतें वेष्टिजे शुद्ध ॥ तर्जनी नलाविजे निषिद्ध ॥ कनि-
ष्ठिकावेगळी करावी ॥ १०० ॥ दोबोटें नीलाविजे भाळीं ॥
अंगुष्टें मध्यरेखा तेजागळी ॥ ऐसें त्रिपुंड्र धारण चंद्रमौ
ळी ॥ सनत्कुमारासांगत ॥ १ ॥ तर्जनी नलावितां सर्वांगीं
विभूती ॥ त्रिबोटीं लाविजे निश्चिती ॥ येणें महत्पापें भ
स्म होती ॥ शिवभूषण प्रसादें ॥ २ ॥ अगम्यागमन सुरा
पान ॥ ब्रम्हगोहत्या अभक्ष्यभक्षण ॥ महत्पापाचें पर्व-
त जाण ॥ भस्मचर्चनें भस्म होती ॥ ३ ॥ ऐसा भस्माचा-

महिमावामदेव ॥ ब्रह्मराक्षसासांगेसर्व ॥ विमानआलें
अपूर्व ॥ दिव्यरूपअसुरझाला ॥ ५ ॥ कैलासाप्रतीजाउ
न ॥ राहिलाशिवरूपहोउन ॥ वामदेवपृथ्वीपर्यटण ॥
स्वेच्छेंकरीतचालिला ॥ सांगं मागामाजीमहिमाथोर-
वामदेवासंगेतरलाअसुर ॥ भस्मलेपनें भाळनेत्र ॥ सदा
सुप्रसन्नभक्तांसी ॥ ६ ॥ मंत्रतीर्थद्विजदेव ॥ गुरुयज्ञ-
ज्योतिर्षाऔषधीसार्व ॥ येथेंजैसाधरिती भाव ॥ सि-
द्धितैसीतयांसी ॥ ७ ॥ पांचाळदेशींनृपनाथ ॥ नागद्र
याचेंसिंहकेत ॥ जैसाशक्रनंदनकींक्षत्रियसुत ॥ पृथ्वा
देवीचापुरुषार्थी ॥ ८ ॥ मृगयेसगेलातो भूपाळ ॥ मागें
चालतधुरंधरदळ ॥ शबरांचेंही मेळ ॥ बहुसालनिच-

तीतयासवें ॥ ९ ॥ वनोवनीं हिंडतां भूपाळ ॥ शबर एक प
रम भाविक ॥ भग्न शिवालयये एक ॥ गेला त्यांत निषाद तो
॥ १० ॥ उन्मळोनि पडिलें दिव्य लिंग ॥ पंचसुत्री रमणीय
अभंग ॥ सिंहकेन रायातें सवेग ॥ दाविता झाला तेधवां
॥ ११ ॥ राजा म्हणे लिंग चांगलें ॥ परी पाहिजे भावें पुजिलें
उगेंचि देवतार्चन मांडिलें ॥ दंभे करूनी लौकिकीं ॥ १२ ॥-
लौकिकीं मिरवावया थोरपण ॥ प्रतिमा ठेविल्या सोज्व-
ळ करून ॥ जेंवि कासारें मांडिलें दुकान ॥ प्रतिमा विक्रय
करावया ॥ १३ ॥ ब्राह्मणाचे घरीं वेद निश्शुद्ध ॥ यालागीं न हिंडे
नीं जैसे भैंद ॥ कीं भार्गवाटें तसाधु सिद्ध ॥ वेष धरू-
नि बैसले ॥ १४ ॥ काळनेमि साधु वेष धरून ॥ वाटे सवे-

सलाकराक्ष्याविप्र ॥ एवं भावें वीणादेवतार्चन ॥ व्यर्थका
यशांभिकला ॥ १५ ॥ शबरासिम्हणेनृपसत्तम ॥ तुजहें-
लिंगसांपडलेंउत्तम ॥ निषादम्हणेपूजनक्रम ॥ कै-
साआहेसांगा ॥ १६ ॥ विनोदेंबोलेनृपवर ॥ पूजेचे-
आहेतबहुतप्रकार ॥ परीचिताभस्मपवित्र ॥ नित्यनू
तनआणावें ॥ १७ ॥ चिताभस्माविण ॥ नैवेद्यकरूनयें-
समर्पण ॥ हेंविमुखवर्मजाण ॥ शैवलक्षणनिष्ठचें ॥
॥ १८ ॥ नृपवचनमानुनियथार्थ ॥ शबरलिंगघराआ
णित ॥ शबरीससांगेवृत्तांत ॥ हर्षभरितझाला ॥ १९
सुमुहुर्तेंशिरलिंगस्थापून ॥ दोघेंपूजितीएकनिष्ठक-
रून ॥ चिताभस्मनित्यनूतन ॥ आणितीमेळवूनसा-

क्षेपें ॥ २० ॥ एकांतीं होतां चिमुंदरी ॥ नैवेद्य आणीत झडकरी ॥ उभयतां जोडल्या करीं ॥ शिवस्तवनीं सादर ॥ २१ ॥ ऐसें नित्य करितां पूजन ॥ लोटले बहुत दिन ॥ त्याची निष्ठा पाहावया पूर्ण ॥ केलें नवल पंचवदनें ॥ २२ ॥ ऐसें एकदां घडोनि आलें ॥ चिताभस्म कोठें न मिळे ॥ शबरें बहुत शोधिलें ॥ अपार भ्रमिलें भूमंडळ ॥ २३ ॥ परी तें न मिळे सदनासी येत ॥ शबरीस सांगे वृत्तांत ॥ नेहमी ज्वलती चिता भ्रांत ॥ म्हणे पूजन केवि होय ॥ ॥ २४ ॥ केलें शिवपूजन उत्तम ॥ परि न मिळतां चिताभस्म ॥ तो शबर भक्तराज परम ॥ नैवेद्य शिवासी अर्पीना ॥ २५ ॥ शिवदेखा परम कठिण ॥ निष्ठा पाहे उमारमण ॥

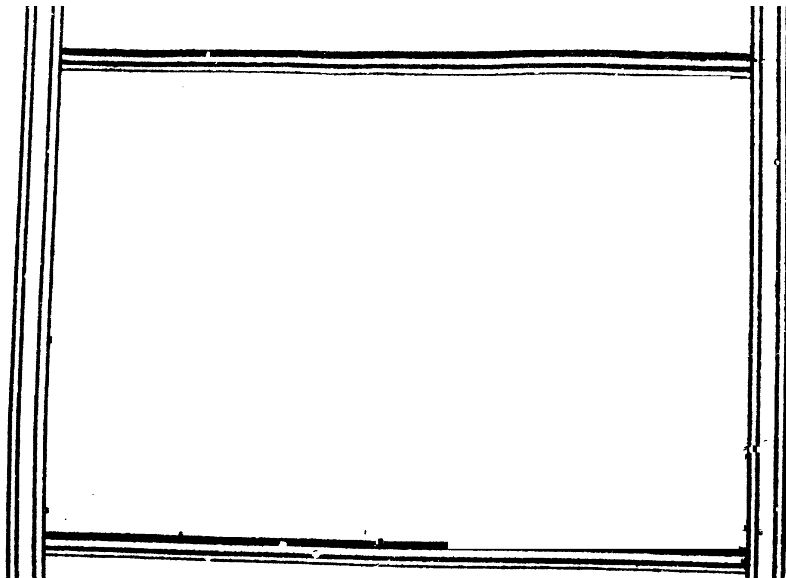
शबरी म्हणे प्रिया लागुन ॥ मी आपुलें प्राण करितें अर्पण ॥
॥ २६ ॥ पाकसदनीं प्रवेशोन ॥ आणी न येचि आतां अग्न ॥ तें चि
ताभस्म चर्चुन ॥ सांबपूजन करावें ॥ २७ ॥ ऐसा सुनिश्चय
होवोनी शबरी ॥ शिवध्यान करून अग्नि लावी
नीज अंगावरी ॥ भस्म करी कलेवर ॥ २८ ॥ शबर घेवोनी तें
भस्म ॥ चर्ची सदाशिवासी सप्रेम ॥ परी नैवेद्य आणाव
या उत्तम ॥ दुसरें कोणी न सेवी ॥ २९ ॥ सांबा न भक्त उ
दार ॥ त्याच्या धैर्य पाहे शंकर ॥ आसन घालोनि शबर
परम सादर शिवार्चनीं ॥ ३० ॥ शबरी उत्तम पाक करून ॥
नित्य येत नैवेद्य घेवोन ॥ शबरें एकांतीं करावा ॥ पूर्वीच्या
सें बोलाविलें ॥ ३१ ॥ एकांतीं होता सदाशिवा ॥ त्रुटी

नवाजतांनैवेद्यदावावा ॥ विलंबहोतांमहादेवा ॥ क्षो-
भअत्यंतपैंहोय ॥ ३२ ॥ सर्वअन्यायक्षमाकरीशंकर ॥
परीनैवेद्यासीहोतांउशीर ॥ क्षोभोनिजातोश्रीशंकर ॥
उशीरअणुमात्रसोसेना ॥ ३३ ॥ शावरआनंदमयशि-
वार्चनीं ॥ स्त्रियेनेंशरीरजाळिलेंहेंनाठवेमनीं ॥ ह्मणोल
लनेनैवेद्यआणी ॥ तंवपार्वतीसोउभीघेवोनियां ॥ ३४ ॥
रंभाउर्वशीमेनिकासुंदरी ॥ त्याहूनदिव्यरूपझालीशं
बरी ॥ चतुर्विधनैवेद्यकरीं ॥ देतपतीच्यातेधवां ॥ ३५ ॥ नै
वेद्यअर्पूनिशाबर ॥ पूजाझालीषोडशोपचार ॥ दोघेजोडुनियांकर
स्तवनकरितीशिवाचें ॥ ३६ ॥ जयजयअनंतब्रह्मांडनायका ॥ जय-
जयशिवमायाचक्रचाळका ॥ दुर्जनदमनामदनांतका ॥ भ-

वहरका भवानीवरा ॥ ३७ ॥ पूजनझालेंसंपूर्ण ॥ शा-
बरपाहेस्त्रीविलोकोन ॥ अळंकारमंडितसद्गुण ॥ -
आपणहीशिवरूपजाहला ॥ ३८ ॥ एकनीळकंठवे-
गळाकरून ॥ शिवभक्तशिवासमान ॥ तंवआलेंदिव्य
विमान ॥ वाद्यंअपारवाजती ॥ ३९ ॥ येतदिव्यसुमना-
चेपरिमळ ॥ आश्चर्यकरीसिंहकेतनृपाळ ॥ विमानींबै
सवूनितात्काळ ॥ शिवपदपावलींदोघेंही ॥ ४० ॥ राव-
ह्मणेविनोदकरून ॥ त्यासांगितलेंचिताभस्मपूजन ॥
परीधन्यशबराचेंनिर्वाण ॥ उद्धरोनिगेलाकैलासा ॥ ४१
धन्यतेशबरीकामिनी ॥ देहसमर्पिलाशिवार्चनीं ॥ ए
वंएकनिष्ठादेखिल्यावांचुनी ॥ पिनाकपाणीप्रसन्न-

नव्हे ॥ ४२ ॥ सिंहकेतासी लागला तो छंद ॥ सर्वदा
शिवभजनाचा वेध ॥ शिवलीलामृत प्रसिद्ध ॥ श्रवण
करी सर्वदां ॥ ४३ ॥ शिवरात्री प्रदोष सोमवार ॥ व्रतें आ
चरे प्रीतीं नृपवर ॥ शिवप्रीत्यर्थ उदार ॥ धनें वाटी सत्पा
त्रीं ॥ ४४ ॥ ऐसें करितां शिवभजन ॥ सिंहकेत शिवरूप हो
उन ॥ शिवपदीं राहिला जाउन ॥ धन्य भजननिष्ठेचें ॥
॥ ४५ ॥ शिवलीलामृतमंडपीं सुरंग घडली ॥ चंदनजात
श्रीधरवाग्वल्ली ॥ अहळबहळ पसरली ॥ ब्रम्हानंदें करू
नियां ॥ ४६ ॥ तीळछाया सघन अत्यंत ॥ तेथें बैसोन शिव
भक्त ॥ प्रेमद्राक्षफळें पक्व बहुत ॥ सदा सेवीत आदरें ॥
॥ ४७ ॥ श्रीधरवरदा ब्रह्मानंदा ॥ मृडानीहृदयाब्जभि

लिंदा कैवल्यपददायक अभेदा ॥ लीला अगाध-
बोलवी पुढें ॥ ४८ ॥ शिवलीलामृतग्रंथ प्रचंड ॥ स्कंद-
पुराण ब्रम्होत्तरखंड ॥ परिसोत सज्जन अखंड ॥ नव-
मोध्याय गोड हा ॥ १४९ ॥ श्रीसांब ॥ ओ० सं० १४९
॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

अध्याय १०

श्रीगणेशायनमः॥ कामगज विदारकपंचानना॥ क्रोध
जलदविध्वंसप्रभंजना॥मदतमहारकाचंडकिरणा॥-
चंद्रशेखरावृषभध्वजा॥ १॥ मत्सरदुर्धरविपिनदहना
दंभनगछेदकासहस्रनयना॥ अहंकारअंधकासुरमर्द
ना॥धर्मवर्धनाभालनेत्रा॥२॥ आनंदकैलासवनविहारा
निगमागमवंद्यासुहास्यवक्रा॥ दक्षमरवदलनाआनं
दसमुद्रा॥ ब्रह्मानंदादयानिधी॥३॥ नवमाध्यायाचेअं
तीं॥उद्धरिलाराजवरसिंहकेतनृपती॥ यःवरीसूतशौन-
कादिकांप्रती॥नैमिषारण्योसांगत॥४॥आनर्तदेशीं-
वास्तव्यकरित॥एकद्विजनामेंदेवरथ॥वेदाध्य यनीशा
स्त्ररत॥ पंडितआणिवंशजहोय॥५॥त्याचीकन्याचा-

तुर्यखाणी ॥ शारदानामें कमळनयनी ॥ जीचें स्वरूप देखोनी ॥ जन होती तटस्थ ॥ ६ ॥ तंव ते झाली द्वादश वर्षी ॥ पित्यानें लग्न करूनि संभ्रमेसीं ॥ पयना माहिजासीं ॥ देता झाला विधियुक्त ॥ ७ ॥ तोही परम अर्थांत ब्राम्हण ॥ सभाग्य आणि वेदसंपन्न ॥ जयाची विद्या पाहोन ॥ राजे होती तटस्थ ॥ ८ ॥ लग्न सोहळा झालियावरी ॥ कांहीं दिवस होता श्वशुर घरीं ॥ सायंकाळीं नदीतिरीं ॥ संध्यावंदनासीं तो गेला ॥ ९ ॥ परतोन येतां आंधार ॥ पायास झोंबला दुर्धर विखार ॥ तेथेंच पडिलें कलेवर ॥ नगरांत हाक जाहली ॥ १० ॥ मातापिता समवेत ॥ शारदा धांवोनि आली तेथ ॥ गत प्राण देखोनि प्राणनाथ ॥ शरीर-

घालितधरणीवरी ॥ ११ ॥ म्हणेविद्याधनाचेंसतेज ॥-
आजिबुडालेंमाझेंजाहाज ॥ पोसपडलीशेज ॥ बोलों
गुजकोणापासीं ॥ १२ ॥ माझेंबुडालेंभांडार ॥ सर्परूपेंव-
रीपडलातस्कर ॥ दग्धझालींआभरणेंसमग्र ॥ ह्मणोनिरा
कितातोडोनियां ॥ १३ ॥ देखोनिशारदेचीकरुणा ॥ अ
श्रुआलेजनाचियानयना ॥ म्हणतीआहापशुपतेभाल
लोचना ॥ हेंआतांकरीलकाय ॥ १४ ॥ मगत्याविप्राचेंक
रुनिदहन ॥ मातापिताबंधुआत्पजन ॥ शारदेससंगेंघे-
उन ॥ सदनाप्रतीगेलेते ॥ १५ ॥ कित्येकदिवसझालिया-
वरी ॥ घरचींकार्यासगेलींबाहेरी ॥ शारदाएकलीमंदि-
रीं ॥ तंवएकअपूर्ववर्तलें ॥ १६ ॥ नैध्रुवनामेंऋषेश्वर ॥-

वृद्ध तपस्वी गेले नेत्र ॥ शिष्य ह्मातीं धरोनि पवित्र ॥ सदना-
आला शारदेच्या ॥ १७ ॥ शारदेनें आसन देउनि सत्वर ॥
पूजन करूनि करी नमस्कार ॥ ते ध्रुव ह्मणे सौभाग्यवा-
ढो अपार ॥ हो तुज पुत्र वेदवक्ता ॥ १८ ॥ वि मासन दिसे
केवळ अंध ॥ अमोघ वदला आशिर्वाद ॥ हांसोनि शार
दा करी खेद ॥ शोक करी दुःख पारें ॥ १९ ॥ म्हणे हें अघ-
टित घडे केवीं पूर्ण ॥ सांगितलें पूर्व वर्तमान ॥ ते ध्रुव ह्म
णे माझें वचन ॥ असत्य नोहे कल्पांतीं ॥ २० ॥ माझें जि
व्हा बाहेर आलें, तें माघारें न सरे कदा काळें ॥ माझे तपा-
नुष्ठान वेगळें ॥ अघटित तेंचि घडवीन ॥ २१ ॥ घरचीं
बाहेरुनी आली त्वरित ॥ माता पिता बंधु समस्त ॥ समू

ळवळलावृत्तांत ॥ म्हणतीविपरीत केवी घडे ॥ २२ ॥ ऋ
षी आशिर्वाद अमोघपवित्र ॥ क्षणें रंकाच्याकरी सहस्र
नेत्र ॥ शापें नलागतां क्षणमात्र ॥ कुळासहित संहारिती ॥
॥ २३ ॥ शापबळें विशेष ॥ सर्प केला राजा नहुष ॥ या
दवकुळ निःशेष ॥ भस्म झालें ब्रह्मशापें ॥ २४ ॥ ब्राह्मणी
क्षीरसिंधु निर्धारी ॥ शक्राची संपत्ती घातली सागरीं ॥ ब्र
ह्मशापें मुरारी ॥ अंबऋषीचें जन्म घेत ॥ २५ ॥ विधिहरि
हरचित्तीं ॥ ब्रह्मशापानें भय वाहाती ॥ विप्रशापें रावपरि
क्षिती ॥ भस्म झाला क्षणार्धे ॥ २६ ॥ जमदग्नीच्या क्रोध
परम ॥ नेघे पुत्र केले भस्म ॥ स्त्रिया असतां पांडुराजस
त्तम ॥ भोगना ही सर्वदा ॥ २७ ॥ विप्रशापाची नवलग-

ती ॥ साठसहस्रसगरजळती ॥ कुबेरपुत्रवृक्षहोती ॥
नारदशापेंकरोनियां ॥ २८ ॥ कृष्णासहितयादवकुळ ॥ ब्र
म्हशापेंभस्मझालेंसकळ ॥ दंडकारेसानृपाळ ॥ क्षणांक्ष
र्धेदग्धकेला ॥ २९ ॥ ब्रम्हशापेंपरमदृढ ॥ नृगराजकेलासर
ड ॥ धराधरशत्रुबळप्रचंड ॥ सहस्रभगेंत्याआंगीं ॥ ३०
क्षयरोगीकेलाअत्रिनंदन ॥ मेदिनीवसनाचेंकेलेंआच-
मन ॥ शापदेवोनीसूर्यनंदन ॥ दासीपुत्रकेलापैं ॥ ३१ ॥-
पाषाणाचेकरितीदेव ॥ रंकाचेहीकरितीराव ॥ मंत्राक्ष
तांतकितांनवपल्लव ॥ कोरड्याकाष्ठाफुटलेकीं ॥ ३२ ॥-
ब्राम्हणाचेथोरमिजंगतीं ॥ हेंब्रम्हांडमोडुनीपुन्हाघडी-
ती ॥ यावरीनैश्रुवतयेप्रती ॥ बोलताझालातेंऐका ३३

म्हणेरेकशारदेयथार्थ॥ तूंधरीउमामहेशमंत्र॥ षडक्ष
रमंत्रविधियुक्त॥ नित्यजपकरावा॥ ३४॥ म्हणेयाव्रता
चें फळ होयपूर्ण॥ तंववरीमीयेथेंचराहिन॥ मगत्यांच्या
आंगणांतमठकरून॥ राहाताझालानेधुवनो॥ ३५॥ म्ह
णेव्रताचाआरंभप्रेमेंसीं॥ करावाजाणचैत्रमासीं॥ अ
थवामार्गशीर्षेसीं॥ शुद्धपक्षींकरावा॥ ३६॥ पाहोनि
सुमुहूर्तसोमवार॥ अष्टमीचतुर्दशीपरिकर॥ पुजावा
उमामहेश्वर॥ एकसंवत्सरनेमेंसीं॥ ३७॥ गुरुवचन
शारदाऐकून॥ तैसेंचकरीनपडेन्यून॥ नेधुवगुरुप
सून॥ षडक्षरमंत्रघेतला॥ ३८॥ दिव्यशिवमंदिरक
रून॥ वरीदीधलेंशुभ्रवितान॥ त्यारीस्तंभशोभायमा

न॥ नानाफळेंशोभताती॥३९॥अष्टगंधेंसुवाससुम
नें॥ भूमीशोधूनिरंगमाळाआस्तरणें॥ षोडशवर्णाचें
चक्ररणें॥ अष्टदळेंतयामाजी॥ ४०॥ तयामाजीचंदु
देळ॥ त्यावरीघालोनितांदुळ॥ वरीघटस्थापोनीअ
ढळ॥ शोभाबहुतआणिजे॥ ४१॥ उमामहेशप्रतिमा
दोन्ही॥ स्थापिजेसुवर्णाच्याकरुनी॥ मगएकनिष्ठाध
रुनी॥ षोडशोपच्यारेंपूजिजे॥ ४२॥ यथासांगब्राम्हण
संतर्पण॥ सुवासिनीपूजिजेप्रीतीकरून॥ षड्रसचतुर्वि
धअन्न॥ द्यावेंभोजनतृप्तीवरी॥ ४३॥ पुराणश्रवण
कीर्त्तन॥ येणेंचकरावेंजागरण॥ गुरुवचनीविश्वासपू
र्ण॥ धरूनवर्तणेंसर्वदा॥ ४४॥ कुंदेंदुवर्णकेवळ॥ कर्पू

रगौरपयःफेनधवल॥ज्योतिर्मयशुभ्रतेजाळ॥रजत
वर्णोनिर्मळजो॥ ४५॥ सूर्यकोटीसमतेजविराजित॥शु
भ्रआभरणींभूषीत॥जगदानंदकंदगुणातीत॥स्वर्धुनी
विराजितमस्तकीं॥ ४६॥ शुभ्रजटामुगुटमंडित॥सर्पम
णियुक्तविराजित॥किशोरचंद्रभाळींमिरवत॥पास्य
चविंनशुभ्रदिसे॥ ४७॥ उन्मीलीतभाललोचनकेयूरां-
गदशुभ्रवीरकंकण॥शुभ्रमुंडमाळाशोभायमान॥दि
सतीलोचनसूर्येंदुवत॥ ४८॥ दिव्यगरुडपाचुहूनिवरिष्ठ
विराजमानदिसेनीळकंठ॥दशभुजआयुधेंसधर॥स्त्रव
कर्तीप्रळयचपळेऐसीं॥ ४९॥ खट्वांगत्रिशूळकपाळ-
डमरु॥अंकुशपाशघंटानागधरु॥पिनाकपाशुपतक-

मलतेजाकारु ॥ शुभ्रवर्णआयुधें ॥ ५० ॥ शुभ्रतेजस्वी ॥
शार्दूळचर्मवसन ॥ शुभ्रस्फटिकवर्णगजाजिन ॥ मणिम
यशुभ्रसिंहासन ॥ नानारत्नेंविरा [illegible] कैलासाधि
शेशुभ्रवर्ण ॥ वरीमंडपशुभ्रसहस्र [illegible] तेंमाविरहि
तसहस्रकिरण ॥ गगनींजिविंप्रका [illegible] ऐरावताहू
निविशाळशुभ्र ॥ पुढेंशोभेनंदिकेश [illegible] यकुंडलें
सुंदर ॥ शेषतक्षकज्ञळकती ॥ ५३ ॥ [illegible] रवसुरान ॥
श्रोतिलेंशिवस्वरूपसगुण ॥ आतां [illegible] न ॥ शार
दाध्यानीआणिन ॥ ५४ ॥ बाळानन्वं [illegible] विराजमान
चंद्रशेखर ॥ चतुर्भुजपाशांकुशधर ॥ [illegible] न्निजें ॥ ५५
सुरतरुसुमनमाळायुक्त ॥ मल्लिका [illegible] गोविराज

न ॥ इभमुक्तअवतंसडोलत ॥ शं: ॥ आदुलकोणवणी ॥५६॥ हरिमध्या भुजंगवेणी ॥ जलजवदन आकर्णनयनी हांत्यादित्यशोभाजंघनी ॥ कांचावरी झककलसे ॥५७॥ मंगिस्त्रियावर्णिल्याबहुत ॥ नाःसी नरूपलक्षणायुक्त ॥ ओवाळुनिटाकाव्यासमस्त ॥ जिच्यापदांगुष्ठावरूनी ॥ ॥५८॥ कोटिमन्मथशोभासाजिरी ॥ त्रिभुवनजननीत्रि- पुरसुंदरी ॥ ब्रम्हांडफोडोनियांवरी ॥ आंगीचासुवासधां वत ॥५९॥ पदमुद्राजेथेंउमटती ॥ तेथेंआरक्तकमळेंउग- वती ॥ द्विजपंक्तीचारंगपडतांक्षिती ॥ खडेहोतीदिव्यम- णी ॥६०॥ याब्रम्हांडमंडपांतदेख ॥ ऐसेंस्वरूपनाहींआ- णिक ॥ शशिमित्रद्विमुख ॥ जिच्यातेजेंशोभती ॥६१॥ वि-

धिशाक्षारिबाळें अज्ञान ॥ स्नेहें निजगर्भी करी पाळण ॥
समस्त त्रिभुवनलावण्य ॥ ओंतिलें स्वरूप देवीचें ॥ ६२ ॥
विशाळ ताटंकें प्रभाघन ॥ ओंतिलीं [illegible] तेज आगळें
न ॥ गंडस्थळीं प्रभा पूर्ण ॥ पडली इ [illegible] न ॥ ६३ ॥
बिंबाधर अतिरक्त ॥ नासिकीचें वर [illegible] क ॥ प्रवा
ळ चिकेवळ भासत ॥ तेज अमित नव [illegible] । नेत्रांजन
प्रभा पडली मुक्त शिरीं ॥ तो गुंजे ऐसें [illegible] मरीं ॥ ज-
गन्माता हास्य करी ॥ तो रंग दिसे शु [illegible] ॥ ६५ ॥ प्र-
ळीनें बैसल्या हंसपंक्ती ॥ तैसे द्विज [illegible] ळकती ॥
मुक्त शुभ्रवर्ण मांगुती ॥ हैमवती [illegible] से ॥ ६६ ॥
दंतपंक्ती शुभ्र अत्यंत ॥ अधरप्र [illegible] भासत ॥

डाळिंबबीजपक्कशोभत ॥ क्षणोकतैसेंदिसती ॥ ६७ ॥
कंठींचेमुक्ताहारसंपूर्ण ॥ दिसती इंद्रनीळासमान ॥ श्या
मलांगप्रभादेदिप्यमान ॥ मुक्तामाजींबिंबली ॥ ६८ ॥
कमंडलुतेजस्वीसुंदर ॥ तेंवीविश्वजननीचेपयोधर ॥
कुमारआणिइभवक्र ॥ ज्यांतीलअमृतप्राशिती ॥-
॥ ६९ ॥ प्रळयचपळागाळोनिसमग्र ॥ रंगविलेंवाटेदेवी
नेंअंबर ॥ मुक्तलगकंचुकीप्रभाकर ॥ बाहुभूषणेंझ
ळकती ॥ ७० ॥ इंद्रनीलकीळवर्णी ॥ लीलावेषधारिणी
भक्तानुग्रहकारिणी ॥ प्रळयरूपिणीआदिमाता ७१
आदिपुरुषाचीज्ञानकळा ॥ घडीमोडीब्रम्हांडमाळा
जिचेंस्वरूपपाहतांडोळां ॥ जाश्वनीळाधणीनपुरे ॥-

॥७२॥ कृत्तिकापुंजझळके गगनीं॥ तैसे जलज घोष
डोलती कर्णी॥ अरुणसंध्यारागा उणें आणी॥ कुंकुम
रेखा आरक्तपणें॥७३॥ विश्व म[illegible] विसगुणापण
टाकोन होतां नाल्काळ निर्गुणा॥ प[illegible] भाग्य गहन
तारंक कुंकुम महिमा हा॥७४॥ दो[illegible]रिलें कर्पूर-
गौरा॥ भवानीनें लाविला कपाळीं [illegible]॥ तांबूलरे-
खांकित वदनचंद्रा॥ अपार कवी[illegible]॥७५॥ प्रया-
गींची वेणी जैसी॥ अंबेची वेणी[illegible]॥ कृष्णा वर्णें
कुरळ निश्चयें सी॥ आदित्यनंदि[illegible]॥७६॥ पुष्प
हार गुंफिला दिव्यं सुमनीं॥ ते चित्र[illegible]नी स्पर्धुनी
माजी आरक्त पुष्पें दिसती नयनीं॥ [illegible] दिनी गुल्म

ते ॥७७॥ मूदरारवडीमच्छकच्छादि अलंकार ॥ हेमयागींतळपतीजळचर ॥ केशाग्रीगुच्छविशाळथोर ॥ सागराकारशोभती ॥७८॥ कायेंब्रम्हांडें गुंफिलीसकळ ॥ तेचिडोलतमोहनमाळ ॥ जीवशीवदोन्हीस्तनतेजाळ ॥ आवरोनिधरिलेदोनपक्षी ॥७९॥ अक्षयसौभाग्यनव्हेखंडन ॥ म्हणूनवज्रचुडेमंडितकरजाण ॥ दशांगुळींमुद्रिकाबंधुजनार्दन ॥ दशावतारनटलासे ८० पाईंनेपुरेंपैंजण ॥ गर्जतांशिवसमाधीविसरून ॥ पाहेमुखचंद्रसावधान ॥ नेत्रचकोरेंकरूनियां ॥८१॥ भक्तजेकांएकनिष्ठ ॥ त्यांपोल्हारेजोडवीअनुवट ॥ ऐसेंस्वरूपवरिष्ठ ॥ शारदाध्यानब्रम्हानंदें ॥८२॥ ऐसेंएक-

संवत्सरपर्यंत॥ आचरलीउमामहेश्वरव्रत॥ नैध्रुवउ
द्यापनकरवीत॥ यथाविधीप्रमाणें॥ ८३॥ अक्रूरानें
दंपत्य॥ वस्त्रअलंकारदक्षिणायुक्त॥ पूजोनिशारदा
हर्षभरित॥ तंवरविअस्तपावला॥ ८४॥ जपध्यानकी
र्तनकरित॥ शारदागुरुजवळींबैसत॥ अर्धयामिनी-
झालियांअकस्मात॥ भवानीतेथेंप्रगटली॥ ८५॥ अ-
संभाव्यतेजदेखोनी॥ नैध्रुवासीनेत्र[illegible]चक्षणीं॥-
नैध्रुवशारदालागेचरणीं॥ प्रेमभावें[illegible]यां॥ ८६॥ दे
वीचेंकरितीस्तवन॥ उभेठाकतीकरजोडून॥ परीत्यादो
घांवांचुन॥ आणीककोणीनदेखती॥ ८७॥ जयजयभ
वानीजगदंबे॥ मूळप्रकृतीप्रणवस्वरूपे॥ ब्रह्मानंदपद

दायिनी सर्वारंभे ॥ चिद्विलासिनी तूं माये ॥ ८८ ॥ धरा
धरेंद्रनंदिनी ॥ सौभाग्यसरिते हेरंबजननी ॥ भक्तह्द
दयारविंदचिन्मयरवाणी ॥ वेदपुराणीं वंद्य तूं ॥ ८९ ॥ तु
झिये कृपें निश्चितीं ॥ गर्भांधासी नेत्र येती ॥ मार्गे सांडून
पवनगती ॥ पांगुळ धांवती कृपें तुझ्या ॥ ९० ॥ मुके होती
लघाचाळ ॥ मूर्ख पंडित होय तात्काळ ॥ रत्नें होती सिकता
हरळ ॥ गारा होती चिंतामणी ॥ ९१ ॥ भवभयहारके भवा
नी ॥ भक्तपाळके मनोल्हासिनी ॥ वेदमाते द्विजजगरंज
नी ॥ वेधले ध्यानीं ब्रम्हादिक ॥ ९२ ॥ त्रिपुरसुंदरी त्रिभुव
नजननी ॥ दोषत्रयहारके त्रितापशमनी ॥ त्रिकाळज्ञे सा
दरतव ध्यानीं ॥ त्रिदेह विरहित ते ॥ ९३ ॥ शिवमानसस-

रोवरमराळिके ॥ जयजय विज्ञानचंपककळिके ॥ सक-
ळैश्वर्यकल्याणदायके ॥ सर्वव्यापके मृडानी ॥ १४ ॥
ऐसें ऐकतां सुप्रसन्न ॥ देवी म्हणे माग वरदान ॥ मैं धुर्वे
तांत मुळीहून ॥ शारदेचा सांगत [illegible] ॥ मम मुखांतू
न वचन आलें ॥ तें अंबे पाहिजे सत्य [illegible] जरी मनीं-
धरिलें ॥ तरी कायएक न करिसी ॥ [illegible] शिवजा-
या बोले वचना ॥ हे शारदा पूर्वी शु [illegible] ॥ द्रविडदेशीं-
विप्रकन्या ॥ नाम भामिनी इयेचें ॥ १७ ॥ [illegible] आश्रतारा
सीं स्त्रिया दोघीजणी ॥ हीं थाकुटी [illegible] भाषिणी ॥
इणे वर वश्य करोनी ॥ वडील कामिनी [illegible] ॥ १८ ॥-
भ्रतार येक ज्यार होता ॥ तो ईसब [illegible] पत्त अस

नां ॥ एकांतपाहोनी इच्याहातां ॥ धरिताझालादुर्बुद्धि ॥-
॥ ९९ ॥ इणेंक्रमकरोनिआरक्त ॥ झिडकाविलातोज्यारव
नित ॥ मगतोहोवोंनिरवेदयुक्त ॥ गृहासीगेलादुरात्मा ॥-
॥ १०० ॥ इचेंत्यासलागलेध्यान ॥ सुरतआलिंगनआ
ठवून ॥ इच्याध्यासेंकरून ॥ तोज्यारमृत्युपावला ॥ १ ॥
ईसविधवाहोम्हणून ॥ इच्यासवतीनेंशापिलेंदारुण ॥-
मगतीहीपावलीमरण ॥ इच्यादुःखेंकरूनियां ॥ २ ॥ म
गहीहीकाळेंमृत्युपावली ॥ तेचिशारदाहेजन्मली ॥ पू-
र्वीच्याज्यारेंईसवरिली ॥ येजन्मींजाणनिर्धारें ॥ ३ ॥ तो-
चिपद्मनाभब्राह्मण ॥ गेलाइसीदावासाधुन ॥ इचापूर्व
जन्मींचाभ्रतारजाण ॥ द्रविडदेशीआहेआतां ॥ ४ ॥-

तीनशेंसाठियोजन,येथोनिदूरआहेतोब्राह्मण ॥ स्त्रीही
नइचेंस्वरूपआळवून ॥ तळमळितसर्वदा ॥ ५ ॥ तोईस
स्वप्नामध्येंनित्ययेवोन ॥ भोगदेई [illegible] रूप ॥ जा
गृतीहूनीविशेषजाण ॥ सुखहो [illegible] ॥ ६ ॥ ऐसें
लोटतांबहुतदिवस ॥ पुत्रएकहोई [illegible] ॥ शारदा
नंदनामतयास ॥ लोकींविख्यात [illegible] ॥ ७ ॥ ईसनि
त्यभोगहोईलजोहरिख ॥ तैसाच [illegible] सुख ॥
स्वप्नानंदेंविशेषदेख ॥ तृप्तिहोई [illegible] ॥ ८ ॥ ऐसें
तयासींसांगोन ॥ अंबापावलीअं [illegible] वरीशार
दानित्यस्वप्न ॥ देखतीझालीतेरे [illegible] वितेझा
लीगरोदर ॥ जननिंदाकरितीसम [illegible] वेसासू

श्वसूर॥ आत्पसोयरेसर्वे आले ॥१०॥ देवीचें करणें अ
घटित॥ रंवदरवदाजनहांसत॥ म्हणतीहें केंवीघडे वि
परीत॥ अंबाईसंभेल्ली कथी ॥११॥ एकम्हणतीकर्णें
नासिकछेदून॥ बाहेर घालारवरारोहणकरून॥ तोंआ
काशवाणी बोलेगर्जोन॥ सत्यगर्भ शारदेचा ॥१२॥-
जनपरमअमंगळ॥ ह्मणतीहे कापट्यवाणीसकळ॥-
त्यांत एकवृद्धपुण्यशीळ॥ वदताझालातें ऐका॥१३॥
ईश्वरीमायेचें अगम्यचरित्र॥ अघटित घडवीनिर्धार
स्तंभेंवीणधरिलें अंबर॥ कुंभिनीनेले जळावरी॥१४॥
ग्रहगणभगणें विधुमित्र॥ यांस आहे कोणाचा आ-
धार॥ सर्वदेहीं व्यापक परमेश्वर॥ फरीशोधितां ठायीं

नपडे ॥ १५ ॥ परस्परें पंचभूतांसी वैर ॥ तीं एकरू
पें चालती कौतुक थोर ॥ जननीगर्भी जीव समग्र ॥ र
क्षितो केसा पाहा हो ॥ १६ ॥ काया [illegible] जगन्नाथ
राजा पूर्वी यूपकेत ॥ त्याचें जळीं प [illegible] तें जळ भा
शित वेश्या एक ॥ १७ ॥ नितुकेन ते [illegible] र्णी ॥ पु
ष्पसवली उत्तमगुणी ॥ पिशांड [illegible] ळीं पडोनी
तें जळ हरिणी प्राशित ॥ १८ ॥ तो [illegible] ऋषी शृंगी
तेणें ख्याती केली दशरार्थ यागीं ॥ [illegible] ना स्पर्शतां
करें मृगी ॥ दिव्य पुत्र प्रसवली ॥ १ [illegible] वती मत्स्य
गर्भसंभूत ॥ तो मत्स्यराजपुत्र हे [illegible] पासुरदैत्य
महिषीगर्भी जन्मला ॥ २० ॥ कि [illegible] करुणावं

त ॥ वचनमात्रेंगर्भराहात ॥ रेवतीरमणजन्मला ॥ रो-
हिणीपोटीं कैसा पां ॥ २१ ॥ सांबाचे पोटीं मुसळ झालें
तें कोणी कैसें घेतलें ॥ कुंतीपोटीं पांडव जन्मले ॥ पांच
देवसमागमें ॥ २२ ॥ ऐसें बोलती वृद्ध जन ॥ परी निंदा
करिती दुर्जन ॥ मागुती देववाणी झाली पूर्ण ॥ ऐका व-
चन मूर्ख हो ॥ २३ ॥ शारदेस कोणी असत्य म्हणती ॥
तरी जिव्हा चिरोनि किडे पडती ॥ ऐसें एकतां सात्विक
सुमती ॥ सत्य सत्य ह्मणती शिवाचा ॥ २४ ॥ कित्येक
दुर्जन पुन्हा बोलत ॥ हें सर्वही कासत्य असत्य ॥ तों जि
व्हा चिरोनि अकस्मात ॥ किडे गळों लागले ॥ २५ ॥ हें
देखोनी सर्व जन ॥ शारदेसी घालिती लोटांगण ॥ ह्म-

पातीमानेतूंसत्यपूर्णी ॥ जानकीरेणुकेसारिखी २६
मगतीसपुत्रझालारानेज ॥ लोकम्हणतीशारदात्म
ज ॥ वाढतजैसाद्विजराज ॥ शुक्लद्वितीयेचासुनी ॥ २७
उपनयनझालियापूर्ण ॥ आठवेवर्षीवेदाध्ययन ॥
च्यारिवेदषट्शास्त्रेंजाण ॥ मुखोद्गतकरीतसे ॥ २८ ॥
नवग्रहांतजैसातासरमणी ॥ तेंविपंडितांतअग्रगणी ॥
जेणेंअनुष्ठानेंपिनाकपाणी ॥ प्रसन्नकेला सर्वस्वें २९
यावरीशारदापुत्रसमवेत ॥ लक्ष्मीनिधिचरणीवंदनअ
द्भुत ॥ गोकर्णक्षेत्राप्रतिजान ॥ यात्राकरावयाकारणें ॥
॥ ३० ॥ तोद्राविडदेशींचाब्राह्मण ॥ तोही आलायात्रे
लागुन ॥ परस्परेंपाहून ॥ कर्षीहोतीअंतरीं ॥ ३१ ॥

परस्परें कळलीखुण ॥ पूर्वी दंवेबालिलीवचन ॥ उमा
महेश्वरव्रताचें पुण्य ॥ अर्धदेई पतीसी ॥ ३२ ॥ पुत्रदे
ईत्याचात्यास ॥ तूंत्यापासींराहेच्यारमास ॥ समाधानम
नंकरीनिःशेष ॥ शिवपदासीपावसी ॥ ३३ ॥ मगशिव
रात्रीयात्राकरून ॥ व्रतांतासींकेलेंनमन ॥ म्हणेहाध्या
आपुलानंदन ॥ म्हणोनकरीदीधला ॥ ३४ ॥ उमामहे
श्वरव्रत ॥ त्याचेंअर्धपुण्यदेत ॥ मगशारदासवेंजात
द्रविडदेशाप्रतीतेव्हां ॥ ३५ ॥ शारदाव्रतस्थपूर्ण ॥ दुरू
नपतीचेंघेदर्शन ॥ विख्यातझालाशारदानंदन ॥ महा
पंडितपृथ्वीवरी ॥ ३६ ॥ तपआचरलाअपार ॥ मातृपि
तृभजनींसादर ॥ मातामवानीपिताशंकर ॥ हेंचिभाव

नातयाची॥ ३७॥ जोमकरीजनकजननीचेंभजन॥ धि
कृत्याचेंज्ञान॥ धिक्विद्याधिक्थोरपण॥ धिक्भाग्य
तयाचें॥ ३८॥ घरींसांठविती स्त्रियेचें [illegible]॥ ३ [illegible]णिमाय-
बापाशिणवीत॥ अन्ननेदी बाहेरघा [illegible]॥ [illegible]वाणींहृ
दयभेदी॥ ३९॥ तोजरींपटलाषड्रुश [illegible]॥ [illegible] मनामिका
हूनिअपवित्र॥ तयाचेंनपाहावेंवक्त्र [illegible] दानव्हा-
वा॥ ४०॥ यद्यपिझालास्पर्शजाण॥ [illegible] चैलस्ना
न॥ महादोषीतोकृतघ्न॥ यमदारु [illegible]॥ ४१॥ या
वरीशारदेचाभ्रतार॥ महातपस्वी [illegible] शरीरुठे-
वोनीपरत्र॥ पावलातोशिवपदा॥ ४२ [illegible] हींचिंतून
मदनदहन॥ करीविधियुक्तसहगमन [illegible] मवेतके-

ळासभुवन॥पावोनसुखेंराहिले॥४३॥शिवलीलामृत
सुरसपूर्ण॥किंवाहेंदिव्यरसायन॥भवरोगीसेवितांजा
णा॥आरोग्यहोवोनी॥शिवलोकी॥४४॥जेमृत्युनेंकव-
ळिलेसहज॥त्यांसीनावडेहारसराज॥ज्यांचेंसुकृ
तेंतेजःपुंज॥तेचिअधिकारीयेथींचे॥४५॥ब्रम्हानं
देंश्रीधर॥श्रोतयांविनवीजोडोनीकर॥शिवलीलामृ-
तनिर्जर॥तुम्हींसेवाआदरें॥४६॥पुढीलअध्यायींसुर
सकथा॥पावनहोयश्रोतावक्ता॥मृडानीसहितशिवत
त्वतां॥पाठीराखीसर्वथी॥४७॥शिवलीलामृतग्रंथप्रचं
ड॥स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड॥परिसोतसज्जनअखंड
दशमोध्यायगोडहा॥४८॥श्रीसांब॥ओ॰सं॰१४८॥५॥

अधाय १६वा

श्रीगणेशायनमः॥ धन्यधन्यतेचीजन॥ जेशिवभजनी
परायण॥ सदाशिवलीलामृतश्रवण॥ अर्चनसदाशिवा
चें॥१॥ सूतम्हणेशौनकादिकांप्रती॥ रुद्राक्षधारणाभ-
स्मचर्चिती॥ त्यांच्यापुण्यासनाहींमिती॥ त्रिजगतींतेचि
धन्य॥२॥ जोसहस्ररुद्राक्षकरीधारण॥ त्यासीवंदितीश
क्रादिसुरगण॥ तोशंकरचित्याचेंदर्शन॥ घेतांतरतीजी
वबहु॥३॥ अथवाषोडशदंडींजाण॥ बांधावेरुद्राक्षसु
लक्षण॥ शिखेमाजीएकबांधावापूर्ण॥ शिवस्वरूप-
म्हणवूनी॥४॥ त्यावरूनीकरितांस्नान॥ तरीत्रिवेणीस्ना
नकेल्यासमान॥ असोद्वादशद्वादशमणगटींपूर्ण॥ रु-
द्राक्षबांधिजेआदरें॥५॥ कंठींबांधावेबत्तीस॥ मस्त

काभोंवतेचोवास ॥ सहास्र हाकर्णी पुण्यविशेष ॥ बांधि-
तां निर्दोषसर्वदां ॥ ६ ॥ अष्टोत्तरशतमाळा ॥ सर्वदां असा
वीगळां ॥ एकमुखीरुद्राक्षआगळा ॥ पूजितां भाग्यवि
शेष ॥ ७ ॥ पंचमुखषण्मुखअष्टमुख ॥ चतुर्दशमुख-
लक्ष्मीकारक ॥ सकळमंत्रसफळदेख ॥ रुद्राक्षजपनि-
त्यकरितां ॥ नित्यरुद्राक्षपूजन ॥ तरीकेलेंजाणिजेशि
वार्चन ॥ रुद्राक्षमहिमापरमपावन ॥ इतिहासऐकायेवि
षयीं ॥ ९ ॥ कास्मीरदेशींचानृपपावन ॥ नामाभिधान-
भद्रसेन ॥ विवेकसंपन्नप्रधान ॥ परमचतुरपंडित ॥ १०
प्रजादायादभूस्कर ॥ धन्यम्हणतीतोचिराजेश्वर ॥-
लांचनघेन्यायकरीसाचार ॥ अमात्यथोरतोचिपैं ११

सुंदर पतिव्रता मृदु भाषणी ॥ पूर्वदत्तें शीलाधिजे-
कामिनी ॥ सुतसभाग्य विद्वान गुणी ॥ विशेष सुकृतें-
पाविजे ॥ १२ ॥ गुरु कृपावंत सर्वज्ञ थोर ॥ शिष्य सद्भाव-
त गुरुभक्त उदार ॥ वक्ता क्षमावंत शास्त्रज्ञ सुरस फार
विशेष सुकृतें लाधिजे ॥ १३ ॥ श्रोता सप्रेम चतुर सावधान
यजमान साक्षेपी उथार पूर्ण ॥ काया आरोग्य सुंदर कु
लीन ॥ पूर्व सुकृतें प्राप्त होय ॥ १४ ॥ असो तो भद्रसेन
आणि प्रधान ॥ बहुत करितां अनुष्ठान ॥ दोघांसी झा
ले नंदन ॥ शिवभक्त उपजतांचि ॥ १५ ॥ राजपुत्र नाम
सुधर्म ॥ प्रधानात्मजा तारक नाम ॥ दोघे शिवभक्त
निःसीम ॥ सावधान शिवध्यानीं ॥ १६ ॥ बाळें होवोनी

सदाप्रेमळ ॥ अनुरागवृत्ती वैराग्यशीळ ॥ लौकिकसं-
गें भुर्ते अमंगळ ॥ त्यांची संगती नावडे तयां ॥ १७ ॥ पंच
वर्षी दोघे कुमर ॥ लेववितीं वस्त्रें अलंकार ॥ गजमुक्तमा
का मनोहर ॥ नानाप्रकारें लेववितीं ॥ १८ ॥ तंव ते बाळ-
दोघेजण ॥ सर्वालंकार उपाधी टाकोन ॥ करिती रुद्रा
क्षधारण ॥ भस्मचर्चिती सर्वांगीं ॥ १९ ॥ आवडे सर्व-
दा एकांत ॥ श्रवण करिती शिवलीलामृत ॥ बोलती-
शिवनामावळी सत्य ॥ पाहाणें शिवपूजा सर्वदा ॥ २० ॥-
आश्चर्य करिती रावप्रधान ॥ यांस कां नावडे वस्त्रभूष
ण ॥ करिती रुद्राक्ष भस्मधारण ॥ सदा स्मरण शिवा
चें ॥ २१ ॥ विभुती पुसून रुद्राक्ष काढिती ॥ मागतीं वस्त्रें

भूषणेंलेववितो ॥ तेसर्वेंचिब्राम्हणासी अर्पिती ॥ घेतो
मारुती शिवदीक्षा ॥ २२ ॥ शिक्षाकरितांबहुत ॥ परीतेन
सांडिती आपुलेंव्रत ॥ रावप्रधानचिंताग्रस्त ॥ म्हणती
करावेंकाय आतां ॥ २३ ॥ तोंउगवलासकृतमित्र ॥ घरा
सी आलापराशर ॥ सर्ववेष्टीतऋषीचेंभार ॥ अपर-
सूर्यतेजस्वी ॥ २४ ॥ जोकृष्णाद्वैपायनाचाजनिता ॥-
त्रिकाळज्ञानी प्रतिसृष्टीकर्त्ता ॥ जोवसिष्ठाचानातूतल
ता ॥ राक्षससत्रजेणेंकेलें ॥ २५ ॥ जेविमनुष्येंवागतीअ
पार ॥ तेसेचपूर्वीं होतेरजनीचर ॥ तेंपितृकेवारेंसमग्र
जाळिलेसत्रकरूनियां ॥ २६ ॥ जन्मेजयेंसर्पसत्रकेलें
तेंआस्तिकेंमध्येंचराहाविलें ॥ पराशरासीपुलस्तीनेंप्रा-

थिलें॥ भगवांचलेराकयादिक॥२७॥ विरंचीसदयावुनीक्षणामा-
त्रें॥ प्रतिसृष्टीकेलीविश्वामित्रें॥ तेविपितृकेवारेंपराशरें॥ वादी
जर्जरकेलेंयें॥२८॥ तेसांगावीसमुळकथा॥ तरीविस्तारहोईल
ग्रंथा॥ यालागीं ध्वनीतार्थबोलिलों आतां॥ कळलें
पाहिजेनिर्धारें॥२९॥ ऐसामहाराजपराशर॥ ज्याचा
नातूहोयशुकयोगींद्र॥ तोभद्रसेनाचाकुळगुरुनि-
र्धार॥ घराआलाजाणोनी॥३०॥ रावप्रधानसामोरे-
धांवती॥ साष्टांगनमुनीघरासीआणिती॥ षोडशोप-
चारेंपूजिती॥ भावचित्तींविशेष॥३१॥ समस्तांव
स्त्रेंभूषणेंदेवून॥ रावविनवीकरजोडून॥ ह्मणेदोघेकु-
मरात्रंदिन॥ ध्यानकरितीशिवाचें॥३२॥ नावडती

धरिले अळंकार ॥ रुद्राक्ष भस्मावरी सदा भर ॥ वैराग्य
शीळ अणुमात्र ॥ भाषण न करिती कोणासीं ॥ ३३ ॥
इंद्रियभोगावरी नाहीं भर ॥ नावडे राज्यविलास अणु
मात्र ॥ गजवाजी यानें समग्र ॥ आरूढावें आवडेना ॥
॥ ३४ ॥ पुढें हे कैसें राज्य करिती ॥ हें अम्हासी गूढ पड
लें चित्तीं ॥ मग तेदोघे कुमर आणोनी गुरूप्रती ॥ दा-
खविले भद्रसेनें ॥ ३५ ॥ गुरूनें पाहिले दृष्टीसी ॥ जैसे
मित्र आणि शशी ॥ तैसे तेजस्वी उपमा त्यांसीं ॥ नाहीं
कोठें शोधितां ॥ ३६ ॥ यावरी बोले शक्तिसुत ॥ म्हणे हे
कां झाले शिवभक्त ॥ यांची पूर्वकथा समस्त ॥ ऐक नृ-
जसांगतों ॥ ३७ ॥ पूर्वी हे काश्मीरदेशांत उत्तम ॥ मं

ह्मापट्टणनंदीग्राम ॥ तेथील वारांगना मनोरम ॥ महा नंदा नाम तियेचें ॥ ३८ ॥ त्या ग्रामींचा तोचि भूप ॥ पृथ्वी माजी निःसीम स्वरूप ॥ ललिताकृती पाहोनि कंदर्प ॥ न म्रय होवोनी नृत्य करी ॥ ३९ ॥ जैसा उगवला पूर्णचंद्र तैसें निज करीं विराजे छत्र ॥ रत्नखचीत यानें अपार ॥ भाग्यासी पार नाहीं तिच्या ॥ ४० ॥ रत्नमय दंड युक्त ॥ च्यामरें जी करी सदा ढळत ॥ मणिमय पादुका रत्नखचीत ॥ चरणीं जिच्या सर्वदा ॥ ४१ ॥ विचित्र वसनें दिव्य सुवास ॥ हिरण्य रत्न पर्यंक राजस ॥ चंद्ररश्मी सम प्रकाश ॥ शय्या जिची अभिनव ॥ ४२ ॥ दिव्याभरणीं संयुक्त ॥ आंगीं सुगंध विराजित ॥ गो महिष ॥ खिल्लारें बहु

त॥ वाजीगजघरींबहु॥ ४३॥ दासदासीअपार॥ घ
रींमातासंभाग्यसहोदर॥ तिचेंगायनऐकतांकिन्नर॥ त
टस्थहोतीकोकिळा॥ ४४॥ तिच्यानृत्याचेंकौशल्यदे-
खोन॥ सकळनृपडोलवितीमान॥ तिचाभोगकामइ
छून॥ भूपसंभाग्ययेतीघरा॥ ४५॥ वेश्याअसोनिप-
तिव्रता॥ नेमिलापुरुषजोनतत्वता॥ त्याचादिवसनस-
रतां॥ इंद्रासहीवश्यनोहे॥ ४६॥ परमशिवभक्तवि-
ख्यात॥ दानशीळउदारबहुत॥ सोमवारप्रदोषव्रत॥
शिवरात्रकरीनेमेसी॥ ४७॥ अन्नसत्रसदांचालवीन॥
नित्यलक्षत्रिदळेंशिवपूजित॥ ब्राम्हणहस्तेंअद्भुत॥
अभिषेककरवीशिवासी॥ ४८॥ याचकमनींजेंजें इ

कित ॥ तेंतें महानंदा पुरवित ॥ कोटिलिंगें करवित ॥ श्राव
णमासीं अत्यादरें ॥ ४९ ॥ ऐक भद्रसेना सावधान ॥ कुक्कु
टमर्कट पाळिले भितीं करून ॥ त्यांच्या गळां रुद्राक्ष बांधो
न ॥ नाचूं शिकविलें कौतुकें ॥ ५० ॥ आपुलें जें कां नृत्याग
र ॥ तेथें शिवलिंग स्थापिलें सुंदर ॥ कुक्कुटमर्कट त्यास-
मोर ॥ तेथेंचि बांधिले प्रीतीनें ॥ ५१ ॥ करी शिवलीला पुरा
णश्रवण ॥ तेही ऐकती दोघेजण ॥ सवेंचि महानंदा क-
री गायन ॥ नृत्य करी शिवापुढें ॥ ५२ ॥ महानंदा त्यांसी
सोडून ॥ नृत्य करवी कौतुकें करून ॥ त्यांच्या गळां कृपा
ळीं जाण ॥ विभुती चर्चिली स्वहस्तें ॥ ५३ ॥ एवं तिच्या
संगतीकरून ॥ त्यांस ही घडतसे शिवभजन ॥ असो-

तिचें सत्व पाहावयालागून ॥ सदाशिव पातला ॥ ५४ ॥
सौदागराचा वेष धरिला ॥ महानंदेच्या सदना आला ॥
त्याचें स्वरूप देखोनि ते अबला ॥ तन्मय झाली तेधवां ॥
॥ ५५ ॥ पूजा करूनि स्वहस्तकीं ॥ त्यास बैसविलें रत्नमं
चकीं ॥ तों पृथ्वीमोलाचें हस्तकीं ॥ कंकण त्याच्या देखि
लें ॥ ५६ ॥ देखतां गेली तन्मय होऊन ॥ म्हणे स्वर्गींची
वस्तु वाटे पूर्ण ॥ विश्वकर्म्यानें निर्मिली जाण ॥ मान
वी कर्तृत्व हें नव्हे ॥ ५७ ॥ सौदागरें तें काढून ॥ तिच्या
हस्तकीं घातलें कंकण ॥ येरी होवोनी आनंदघन ॥ नेम
करी तयासीं ॥ ५८ ॥ पृथ्वीचें मोल हें कंकण ॥ मी हो ब
त्तीस लक्षणी पद्मीण ॥ तीन दिवस संपूर्ण ॥ दासी तुम-

चीझाल्यें गी ५९ ॥ तयासीं तें मानवलें ॥ सर्वेचित्याणें
दिव्यलिंग कादिलें ॥ सूर्यप्रभेहूनआगळें ॥ तेजवर्णि-
लें नवजाय ॥ ६० ॥ लिंगदेखोनितेवेळीं ॥ महानंदातं-
न्मयझाली ॥ म्हणेजयजयचंद्रमौळी ॥ म्हणोनिवंदी-
लिंगातें ॥ ६१ ॥ म्हणेयालिंगाच्यामणीवरूनी ॥ कोटि
कंकणेंटांकावींओंवाळुनी ॥ सौदागरम्हणेमहानंदे-
लागुनी ॥ लिंगठेवीजतनहें ॥ म्हणेयालिंगापासीमा-
झाप्राण ॥ भंगलेंकींगेलेंदग्धहोऊन ॥ तरीमीअग्निप्र
वेशकरीन ॥ महाकठिणव्रतमाझें ॥ ६४ ॥ येरीनेंअव
श्यम्हणून ॥ ठेविलेंनृत्यागारीनेऊन ॥ मगदोघेकरि-
तीशयन ॥ रत्नखचीतमंचकीं ॥ ६४ ॥ तिचेंकेसेंआहे

सत्व,धैर्यपाहेसदाशिव॥भक्तारांवया अभिनव॥कैे
तुकचरित्रमदारसवी॥६५॥त्याच्याआज्ञेकरून॥नृत्य
शाळेसलावलाअग्न॥जनधांवूंलागलेचहूंकडून॥-
एकचिहाकजाहली॥६६॥तीससावधकरीमदनारी
म्हणेअग्नीलागलाउठलवकरी॥येरीउठलीघाबरी
तंववातात्मजचेतला॥६७॥तैशामाजीउडीघालोन
कंठपाशत्यांचेकाढून॥कुक्कुटमर्कटदिधलेसोडून॥
गेलेपळोनवनाप्रती॥६८॥नृत्यशाळाभस्मजाहा-
लीसमग्र॥मगशांतझालासत्यकर॥यावरीप्रसेसो
दागर॥महानंदेप्रतीतेधवां॥६९॥माझेंदिव्यलिंग
आहेकींजतन॥महानंदाघाबरीऐकोन॥वक्षस्थ-

ळीं घेतबडवून ॥ म्हणे दिव्यलिंगदग्धझालें ॥७०॥ --
सौदागरबोलेवचन ॥ नेमाचाआजिदुसरादिन ॥ मी
आपुलादेसोंप्राण ॥ लिंगाकारणेंतुजवरी ॥७१॥ मग
ग्नीचरणचेतविला ॥ आकाशपंथेंजातीज्वाळा ॥ सौदा
गरसिद्धजाहला ॥ समीपआलाकुंडाच्या ॥७२॥ अ-
तिलक्षपर्वतीउमासंगजो ॥ भक्तजनभवभंग ॥ उडीघात-
लीसवेग ॥ नमःशिवायम्हणवूनी ॥७३॥ ऐसेंदेखतां
महानंदा ॥ बोलाविलेंसर्वब्रम्हवृंदा ॥ लुटविलीसर्वसंप
दा ॥ ॥ कोशासमवेतसर्वही ॥७४॥ अश्वशाळागजशा
ळासंपूर्ण ॥ सर्वसंपत्तीसहितकरीगृहदान ॥ महानंदे
नेंस्नानकरून ॥ भस्मअंगींचर्चिलें ॥ ७५॥ रुद्राक्ष--

सर्वांगीं लेउन ॥ ह्रदयीं चिंतिलें शिवध्यान ॥ हरहर
शिवम्हणोन ॥ उडी निःशंक घातली ॥ ७६ ॥ सूर्यबिं-
ब निघे उदयाचलीं ॥ तैसा प्रगटला कपाळमौळी ॥ दश
भुज पंचवदन चंद्रमौळी, संकटीं पाळी भक्तांतें ॥ ७७
माथां जटांचा भार ॥ तृतीयनेत्र वैश्वानर ॥ शिरीं झुळझु
ळा वाहे नीर ॥ अभयकर महाजोगी ॥ ७८ ॥ चंद्रकळा
त्याचे शिरीं ॥ नीळकंठ खट्वांगधारी ॥ भस्मचर्चिलें श-
रीरीं ॥ गजचर्म पांघुरला ॥ ७९ ॥ नेसला से व्याघ्रांबर ॥
गळां मनुष्यमुंडांचे हार ॥ सर्वांगीं वेष्टिले फणिवर ॥ दश
भुजा मिरवती ॥ ८० ॥ वरचेवरी कंदुक झेलित ॥ तैविद्
हा भुजा पसरोनि अकस्मात ॥ महानंदेसी झेलुनि धं

रित ॥ हृदयकमळीं परमात्मा ॥ ८१ ॥ ह्मणे झालों मी
सुप्रसन्न ॥ महानंदे माग वरदान ॥ ती ह्मणे हें नगर उद्ध
रून ॥ विमानीं बैसवीं दयाळा ॥ ८२ ॥ माताबंधुसमवे-
त ॥ महानंदा विमानीं बैसत ॥ दिव्यरूप पावोनी त्वरित
नगरासमवेत चालिली ॥ ८३ ॥ पावली सकळ शिवपदीं
जेथें नाहीं आधिव्याधी ॥ क्षुधातृषाविरहित त्रिशुद्धी ॥
भेदबुद्धि कैंची तेथें ॥ ८४ ॥ नाहीं कामक्रोध द्वंद्व दुःख
मदमत्सर नाहीं निःशंक ॥ जेथींचें गोडर उदक ॥ अमृता
हूनी कोटिगुणें ॥ ८५ ॥ जेथें कल्पतरूंचीं वनें अपारें ॥ क
र्पूरींचीं बहुत खिल्लारें ॥ चिंतामणींचीं धवळागारें ॥ भ्र
क्तांकारणें निर्मिलीं ॥ ८६ ॥ जेथें ओसरीतां बोलती

शिवदास ॥ तेंतें आत्पहोयतयांस ॥ शिवपदसर्वदांअवि
नाश ॥ महानंदातेथेंपावली ॥ ८७ ॥ हेकथापरमसुर
स ॥ पाराशरसांगेभद्रसेनास ॥ ह्मणेहेदोघेकुमरनिः
शेष ॥ कुक्कुटमर्कटपूर्वीचे ॥ ८८ ॥ कंठींरुद्राक्षधारण
भाळींविभूतीचर्चून ॥ त्यांचपूर्वपुण्येंकरून ॥ स्वधर्म-
तारकउपजले ॥ ८९ ॥ हेपुढेंराज्यकरतीलनिर्दोष ॥-
बत्तीसलक्षणीडोळस ॥ शिवभजनींलावुनीबहुतां
स ॥ उद्धरतीलतुम्हांते ॥ ९० ॥ अमात्यसहितभद्रसे-
न ॥ गुरूसीघालीलोटांगण ॥ म्हणेइतुकेंनमीधन्य-
सुपुत्रजन्मलेउदरीं ॥ ९१ ॥ भद्रसेनबोलेपुढती ॥ हे-
राज्यकितीवर्षेंकरिती ॥ आयुष्यप्रमाणकिती ॥ सां

गयथार्थगुरुवर्या॥९२॥बहुतकरितांनवस॥येवरा.
वंपुत्रआम्हास॥परमप्रीयकरराजस॥प्राणाहूनीअ
वडेबहु॥९३॥तुमच्याआगमनेंकरून॥स्वांमीमज
समाधान॥तरींयापुत्राचेंआयुष्यप्रमाण॥सांगा-
स्वामीतत्वता॥९४॥ऋषीबोलेमीसत्यबोलेनदेख
परीतुम्हासीऐकतांवाटेलदुःख॥हेसभासकळिक
दुःखार्णवींपडेलपैं॥९५॥प्रत्ययरा हृशबोलावेंव
चन॥नातरींअंगासीयेतेंमूर्खपण॥तुम्हावाटेलवि
षाहून॥विशेषतेंगोष्टी॥९६॥भद्रसेन म्हणेसत्य
वचन॥बोलावंम्रानकरावेंअनुमान॥तरितुझ्यापु
त्रासीबारावर्षेपूर्ण॥झालीअसतीप्राणपां॥९७॥-

आजपासोनसातवेदिवसीं ॥ मृत्युपावलयाचसमया-
सीं ॥ रावऐकतांधरणीसी ॥ मूर्छायेवोनिपडियेला ॥-
॥ ९८ ॥ अमात्यांसहितत्यास्थानीं ॥ दुःखाग्नीतगेले
अहाळोनी ॥ अंतःपुरींसकळकामिनी ॥ आक्रांतकरि
तीआक्रोशें ॥ ९९ ॥ करूनियांहाहाकार ॥ वक्षस्थ-
ळपीटीनृपवर ॥ मगरायासीपराशर ॥ सावधकरूनी
गोष्टीसांगे ॥ १०० ॥ नृपश्रेष्ठानसोडीधीर ॥ ऐकएक
सांगतोंविच्यार ॥ जैंपंचभूतेंनव्हतींसमग्र ॥ शशि-
मित्रनव्हतेतें ॥ १ ॥ नव्हतामायामयविकार ॥ केवळ-
ब्रम्हमयसाचार ॥ तेथेंजाहालेंस्फुरणजागर ॥ अ-
हंब्रम्हम्हणोनिया ॥ २ ॥ तेध्वनीमायासत्व ॥ तेथो-

निजाहलेंमंहत्तत्व॥ मगत्रिविधअहंकारहोन॥ शि
वइच्छेकरूनियां॥३॥सत्वांशेंनिर्मिलापीतवसन॥
रजांशेंसृष्टीकरितांद्रुहिण॥तमांशेंरुद्रपरिपूर्ण॥स-
र्गस्थित्यंतकरविता॥४॥विधीसम्हणेसृष्टीरचीपूर्ण
येरूम्हणेमजनाहींज्ञान॥मगशिवेंतयालागुन॥त्या
शीवेदउपदेशिले॥५॥चंहूवेदांचेंसारपूर्ण॥तोहारु-
द्राध्यायपरमपावन॥त्याहूनविशेषगुह्यज्ञान॥-
भुवनत्रयींअसेना॥६॥बहूकरीहाजतन॥त्याहून
आणीकनांहींथोरसाधन॥हारुद्राध्यायशिवरूप-
म्हणून॥श्रीशंकरस्वयेंबोले॥७॥जेरुद्राध्यायएै-
कतीपढती॥त्यांच्यादर्शनेंजीवउद्धरती॥मगकम

ळोन्हवएकांतीं॥ सत्यप्रभोंसांगेरुब्रह्म॥ ८॥ मग-
सांप्रदायॠषीपासोन॥ मूतळींआलाअध्यायज्ञा
ण॥ थोरज्ञपतपंज्ञान॥ त्याहूनिआमनसेचि॥ ९॥
जोहाअध्यायज्ञपेसंपूर्ण॥ त्याचेनिदर्शनेंतीर्थेंपाव
न॥ स्वर्गींचेदेवदर्शन॥ त्याचेंघेऊंइछिती॥ १०॥ ज
पतपशिवार्चन॥ त्याहूनीथोरनाहींजाण॥ रुद्रमहि
माअगाधपूर्ण॥ कितीम्हणोनिवर्णावा॥ ११॥ रुद्र-
महिमावाढलाफार॥ ओसपडलेंभानुप्रभनगर॥-
पाशसोडोनियमकिंकर॥ रितेहिंडोंलागले॥ १२॥
मगयमेंविधीलागीपुसोन॥ अभक्तिकृत्यानिर्मि-
लीदारुण॥ तिणेंकुतर्कवादीभेदीलक्षुन॥ त्यांच्या

हृदयीं संचरली ॥ १३ ॥ त्यांसीं मत्सरवाढविला विशेष । वांटे करावा शिवद्वेष ॥ तेणें ते जावो नियमपुरीस ॥ म-
हानरकीं पडलेसदां ॥ १४ ॥ यम सांगे दूताप्रती ॥ शिव
द्वेषी जे पापमती ॥ ते अल्पायुषी होतील ॥ नानारीतीं जा
चणी करा ॥ १५ ॥ शिव थोर विष्णु लहान ॥ हरि विशेष
हर गौण ॥ ऐसे म्हणती जे त्यांलागुन ॥ आणोनी नर
कीं घालावें ॥ १६ ॥ रुद्राध्याय नावडे ज्यांसी ॥ कुंभ-
पाकीं घालावें त्यांसी ॥ रुद्रानुष्ठानें आयुष्यासी ॥ वृ
द्धी होय निर्धारें ॥ १७ ॥ हा करितां भद्रसेन अवधा-
री ॥ अयुत रुद्रावर्तनें करीं ॥ शिवावरी अभिषेक धा
राधरी ॥ मृत्य दुरी होय साच ॥ १८ ॥ अथवा शत-

घटस्थापुन ॥ दिव्यवृक्षाचे पल्लव आणून ॥ रुद्रेंउ
दकअभिमंत्रोन ॥ अभिषिंचावेंपुत्राकरीं ॥ १९ ॥
नित्यदाहासहस्रआवर्तनें पूर्ण ॥ क्षोणीपाळाक
रीसत्यदिन ॥ रायेंधरिलेदृढचरण ॥ सद्गदहो
वोनीबोलत ॥ २० ॥ सकळभूषारत्नमंडितपदक ॥
स्वामीत्यांतवू मुख्यनायक ॥ काळमृत्यभयशो
क ॥ गुरुरक्षीत्यापासुनी ॥ २१ ॥ नरीताआचार्यत्व
करावेंपूर्ण ॥ तुजसवेंजेआहेतब्राम्हण ॥ आणीक
सांगसीतेबोलावून ॥ आतांचिआणितोंआरंभीं
॥ २२ ॥ मगसहस्त्रविप्रबोलावून ॥ त्यांचीरुद्रानु
ष्ठानीभक्तीपूर्ण ॥ न्यासध्यानयुक्तपढून ॥ गुरुस्म

सूनजेआलें ॥ २३ ॥ परदाराआणिपरधन ॥ ज्या-
सर्वमनाहूनीनीचपूर्ण ॥ विरक्तसुशीळगेलियाप्रा-
ण ॥ दुष्टप्रतिग्रहनघेती ॥ २४ ॥ जेशापानुग्रहसमर्थ
सामर्थ्यचालोंनदेतीमित्ररथ ॥ किंवासाक्षांतउमा-
नाथ ॥ पुढेंआणोनीउभाकरिती ॥ २५ ॥ ऐसेलक्ष-
णयुक्तब्राम्हण ॥ बैसलाव्यासपिताघेऊन ॥ सह-
स्रघटमांडून ॥ अभिमंत्रोनीस्थापिले ॥ २६ ॥ स्वर्धु-
नीचेंसलिलभरलेंपूर्ण ॥ त्यांतआम्रपल्लवघालोन ॥
रुद्रघोषेंगर्जिन्नलेब्राम्हण ॥ अनुष्ठानदिव्यमांडिलें
॥ २७ ॥ शास्त्रसंख्याझालेदिवस ॥ सातवेंदिवशींम-
ध्यान्हींआलाचंडांश ॥ मृत्कसमययेतांधरणीस ॥

बाळमूर्च्छितपडियेला ॥ २८ ॥ एकमुहूर्तेंनिचेष्टित ॥
चलनवलनराहिलेंसमस्त ॥ परमघाबरलानृपनाथ
गुरूदेननाभिकरा ॥ २९ ॥ रुद्रोदकशिंपोनं ॥ सावध-
केलाराजनंदन ॥ त्यासीपुसतीवर्तमान ॥ वर्तलेंतेंनि
सांग ॥ ३० ॥ एककाळपुरुषभयानकथोर ॥ उर्ध्वज-
टाकपाळींशेंदुर ॥ विक्राळदाढाभयंकर ॥ नेत्रखदिरां
गारासमरिखे ॥ ३१ ॥ तोमजघेवोनिजातअसतां ॥ -
चौघेपुरुषधावोनिआलेनत्वतां ॥ पंचवदनदशभुज
त्यांचीसाम्यता ॥ कमळभवांडींदुजीनसे ॥ ३२ ॥ तेवे
जेंजैसेगभस्ती ॥ दिगंततमसंव्हारिती ॥ भस्मआंगीं
व्याघ्रांबरदिसती ॥ दशहस्तींआयुधें ॥ ३३ ॥ तेमहारा

ज़येऊन॥मजसोडविलेंतोडोनिबंधन॥त्याकाळपुरु
षासींधरून॥करीतलाडयागेलेते॥३४॥ऐसेंपुत्रम
र्त्याचेंऐकतांउत्तर॥भद्रसेनकरीजयजयकार॥ब्रा
ह्मणासीघालीनमस्कार॥आनंदाश्रुनेत्रींआले॥३५
आंगींरोमांचदाटले॥मगविप्रचरणींगडबडालोळे
शिवनामगर्जतांतयेवेळे॥देवसुमनेंवर्षती॥३६॥
अनेकवाद्यांचेगजर॥डंकागर्जेअवघ्यांतथोर॥मु
खवद्याचेमहासुस्वर॥मृदंगवाद्येंगर्जती॥३७॥अ
नेकवाद्यांचेगजर॥शिवलीलागातीअपार॥शृंगें
बुर्गेकाह्याळाथोर॥सनयाअपारवाजती॥३८॥चं
द्राननाधडकतीभेरी॥नादनमायेनमोदरीं॥असो

भद्रसेनयावरी ॥ विधियुक्त होमकरीतसे ॥ ३९ ॥ षड्
सअन्नेंशोभिवंत ॥ अळंकारवस्त्रेंदेत ॥ आंमौलिकव
स्त्रअद्भुत ॥ आणोनिअर्पिब्राम्हणांसी ॥ ४० ॥ दं-
क्षिणेंलागींभांडारें ॥ मुक्तकेलींराजेंद्रें ॥ म्हणेआ
वडेतितुकें भराएकसरें ॥ मागेंपुढेंपाहूंनका ॥ ४१ ॥
सर्वयाचककेलेतृत्प ॥ पुरेपुरेहोंचिएकलीमात ॥ ध
नभारझालाबहुत ॥ म्हणोनिसांडितीठायींठायीं ॥ ४२
ब्राम्हणदेतीमंत्राक्षता ॥ विजयकल्याणहोतुझियासु
ता ॥ ऐसाअतिआनंदहोतअसतां ॥ तोंअद्भुतवर्तलें ॥
॥ ४३ ॥ वसंतयेतस्कंधवनीं ॥ कींकाशीक्षेत्रावरीस्व-
र्धुनी ॥ कींश्वेतोत्पलेंमृडानी ॥ रमणलिंगअर्चिजे ॥

॥४४॥ कीं निदैवा ससापडे चिंतामणी ॥ कीं क्षधि-
तांसुटे क्षीराब्धीयेऊनीं वोरनी ॥ तैसा कमलोद्भवनंदन ते-
चक्षणीं ॥ नारदमुनी पातला ॥४५॥ वाल्मीकसत्यव-
तीनंदन ॥ औत्तानपादी कयाधू हृदयरत्न ॥ हे शिष्य
ज्याचे निःसीम जाण ॥ वंद्य जे कां सर्वांतें ॥४६॥ जो च-
तुःषष्टी कळाप्रवीण निर्मळ ॥ चतुर्दश विद्या करतळा
मळ ॥ ज्याचें स्वरूप पाहतां केवळ ॥ नारायण दुसरा
कीं ॥४७॥ हे कमळभव अंड मोडोनी ॥ पुनः सृष्टी कर
णार मागुतेनी ॥ अन्याय विलोकितां नयनीं ॥ दंडीता
डील शक्रादिकां ॥४८॥ तो नारद देखोनि ते चक्षणीं
कुंडांतुनी मूर्ती मंत्रप्रेरित चालिली ॥ दक्षिणमार्गा है

पत्यआह्वनी ॥ उभेगकलेदेखतां ॥ पाराशरादिक
सकळब्राम्हण ॥ प्रधानासहितभद्रसेन ॥ धांवोनि-
यांधरितीचरण ॥ ब्रम्हानंदेंउचंबळले ॥ ५० ॥ दिव्यस
गंधदिव्यसुमनीं ॥ षोडशोपचारेंपूजिलानारदमु
नी ॥ रावउभाठाकेकरजोडोनी ॥ म्हणेस्वामीअति
द्रियद्रष्टातूं ॥ ५१ ॥ त्रिभुवनींगमनतुझेंसर्व ॥ कांहीं
देखिलेंअपूर्व ॥ नारदम्हणेमार्गीयेतांशिव ॥ दूतचे
घेदेखिले ॥ ५२ ॥ दशभुजपंचवदन ॥ तिहींमृत्यूने
लाबांधून ॥ तुझ्यापुत्राचेंचुकलेंमरण ॥ रुद्रानुष्ठा
नेंधन्यकेलें ॥ ५३ ॥ तवपुत्ररक्षणार्थतयेवेळां ॥ शि-
वेंवीरभद्रमुख्यपाठविला ॥ मजदेखतांमृत्यूसपु-

सोंलागला ॥ शिकस्कतएं कातें ॥ ५४ ॥ तूं कोणाच्यां
आज्ञेकरून ॥ आणीत होतासी भद्रसेननंदन ॥ त्या-
सदाहासहस्रवर्षें पूर्ण ॥ आयुष्य असें निश्चयं ॥ ५५ ॥
तो सार्वभौम होईल तत्वतां ॥ रुद्रमहिमा तुजउठाउकअ
संतां ॥ शिवमर्यादा उल्लंघुनि तत्वतां ॥ कैसा आणित हो-
तासी ॥ ५६ ॥ मग विभ्रगुत्पा पुसे सूर्यनंदन ॥ पत्रिका पा
हिली वाचून ॥ तंव द्वादशावर्षा मृत्यचिन्ह ॥ गंडांतर थोर
होतें ॥ ५७ ॥ तें महत्पुण्यें निरसूनि सहज ॥ दाहासह-
स्रवर्षें करावें राज्य ॥ मग तो सूर्यनंदन महाराज ॥ स्वाप
राधें कष्टी बहु ॥ ५८ ॥ मग उभा ठाकुनी कृत्तांत ॥ करजो
डुनि स्तवन करित ॥ हे अपर्णाधव हिमनगज्यामात ॥

अपराधनकळतां घडलाहा ५९ ॥ ऐसेंनारदेंसांग-
तांतेचक्षणीं ॥ रायेंपायांवर घातलीलोळणी ॥ आ-
णीकसहस्त्ररुद्रकरोनी ॥ महोत्साहकरीतसे ॥ ६० ॥ श
तंरुद्रकरितांनिःशेष ॥ शतायुषीहोयतोपुरुष ॥ हाअ
ध्यायपढतीनिर्दोष ॥ तेशिवरूपयाचदेहीं ॥ ६१ ॥ तो
येथेंचिझालामुक्त ॥ त्याच्यातीर्थेंतरतीबहुत ॥ असो
यावरीब्रम्हसूत ॥ अंतर्धानपावला ॥ ६२ ॥ आनंदम-
यशक्तिनंदन ॥ रायेंशतपद्मेंधनदेउन ॥ तोषविलागुरु
संपूर्ण ॥ ऋषीसहितजाताझाला ॥ ६३ ॥ हेंभद्रसेन-
आख्यानजेपढती ॥ त्यासीहोयआयुष्यसंपत्ती ॥ त्या
सकाळनबाधेअंतीं ॥ वंदोननेतीशिवपदा ॥ ६४ ॥ दशं

शतकपिलादान ॥ ऐकतांपदतांघडेपुण्य ॥ केलेंअ
सेलअभक्ष्यभक्षण ॥ सुरापानब्रम्हहत्या ॥ ६५ ॥ ए
वंमहापापपर्वततत्वतां ॥ भस्महोतीश्रवणाकरितां ॥
हाअध्यायत्रिकाळींवाचितां ॥ गंडांतरेंदूरहोती ॥ ६६ ॥
यावरिकलियुगींनिःशेष ॥ शिवकीर्तनाचामहिमावि
शेष ॥ आयुष्यहीनलोकांस ॥ अनुष्ठानहेंचिनिर्धारें
॥ ६७ ॥ मगतोरावभद्रसेन ॥ सुधर्मपुत्रासराज्यदेउ
न ॥ युवराज्यतारकालागुन ॥ देताझालातेकाळीं ॥
॥ ६८ ॥ मगप्रधानासमवेतंरावजाया ॥ जाताझाला
तपोवना ॥ शिवानुष्ठानरुद्राध्याना ॥ करितांमहारुद्र
तोषला ॥ ६९ ॥ विमानींबैसवूनीत्वरित ॥ रावप्रधान

नेलेमिरवल ॥ विधीलोकवैकुंठींवास करून ॥ स्वेच्छें क-
रूनिराहिले ॥ ७० ॥ शेवटींशिवपदासीपावून ॥ राहि
लेशिवरूपहोउन ॥ हाअकरावाअध्यायजाण ॥ स्वरू-
पएकादशरुद्राचें ॥ ७१ ॥ हाअध्यायकरितांश्रवण ॥-
एकादशरुद्रासमाधान ॥ कींहाकल्पद्रुमसंपूर्ण ॥ इ-
च्छिलेंफळदेणारा ॥ ७२ ॥ मृत्युंजयरूपरुद्रानुष्ठान ॥
त्यासनबाधीग्रहपीडाविघ्न ॥ पिशाचबाधारोगदारु-
ण ॥ नबाधीचसर्वथाही ॥ ७३ ॥ येथेंजोमानीलअवि
श्वास ॥ तोहोईलअल्पायुषीतामस ॥ हेंनिंदीलत्तोचां-
डाळनिःशेष ॥ त्याचाविटाळनव्हावा ॥ ७४ ॥ त्यासप्र
संगेंनीवाङ्मझालीमाता ॥ त्यांचीसंगतीनधरावीतत्व

तां ॥ त्यांसीं संभाषण करितां ॥ महापातक जाणिजे ॥ ७५ ॥ ते आपुले गृहा सन आणावे ॥ आपण त्यांचे सदनासन जावें ॥ तेत्थ जावे जिवें भावें ॥ जे विस्फुशीळ हिंसक गृह ॥ ७६ ॥ जो प्रत्यक्ष भक्षितो वीष ॥ जे मूर्ख बैसती त्याचे पंक्तीस ॥ त्यासी मृत्यु आलिया गोष्टीस संदेह कांहीं असेना ॥ ७७ ॥ असो सर्व भावें निश्चित-अखंड पाहावें शिवलीलामृत ॥ हें न घडे तरी त्वरित ॥ हा अध्याय तरी वाचावा ॥ ७८ ॥ या अध्यायाचें करितां अनुष्ठान ॥ तयासी नित्य रुद्र केल्याचें पुण्य ॥ त्याच्या घरीं अनुदिन ॥ ब्रम्हानंद प्रगटेल ॥ ७९ ॥ अपर्णा हृदयाब्ज मिलींद ॥ श्रीधरस्वामी तो ब्रम्हानंद ॥ जो-

जगदानंदमूलकंद ॥ अभंगनविटेकाळभयीं ॥ ८० ॥
शिवलीलामृतग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड
॥ परिसोतसज्जनअखंड ॥ एकादशोध्यायगोडहा
॥ ८१ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ छ ॥
॥ छ ॥ ॥ ओं० सं० १८१ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥

अध्याय १२

श्रीगणेशायनमः ॥ ब्राम्हणक्षत्रियवैश्यशूद्रवर्ण ॥ ब्र
म्हचारीगृहस्थवानप्रस्थपूर्ण ॥ स्त्रीबाळवृद्धतरुण
सर्वीशिवकिर्तनकरावें ॥ १ ॥ शिवस्मरणकरितांनावडे
अणुमात्र ॥ तोअंत्यज्याहूनीअपवित्र ॥ तोलेइलाव
स्त्रंअळंकार ॥ जेविप्रेतशृंगारिलें ॥ २ ॥ तेणेंभक्षिलें
जेंअन्न ॥ जैसेंपशूभक्षितीयथेष्टतृण ॥ जैसेमयुरा
अंगींनयन ॥ तैसेचनेत्रतयांचे ॥ ३ ॥ वल्मीकछिद्रवत्
कर्ण ॥ द्रुमशाखावतहस्तचरण ॥ ज्याचीजननीव्य
र्थज्ञाण ॥ वियोनिवांझजाहाली ॥ ४ ॥ जाशिवभजना
विण ॥ तोजावोसमुद्रांतबुडोन ॥ अथवाभस्मकरोवडवाग्नि ॥
कींसर्पखंडोतयासी ॥ ५ ॥ नरींश्रवणींधरावीआवडीजेशापि

पी लिकाशुळांसीनसोडी ॥ अर्थतुटेपरीनकाढी ॥ मूर्ख
तेथीनासर्वदा ॥ ६ ॥ कींचुकलाबहुतदिवससुत ॥ तेवं
टंचपोटींप्रीतीवंत ॥ त्याचीशुभवार्ताऐकतांअकस्मा
त ॥ धांवतीमातापिताजेवीं ॥ ७ ॥ अमृताहूनीवाड ॥
गोष्टीलागतीकर्णासगोड ॥ तेसेंकथाश्रवणींज्यांचें
नपुरेकोड ॥ सर्वटांकूनीजाईजे ॥ ८ ॥ गांवासगेला-
प्राणनाथ ॥ प्रियापतिव्रतावाटपाहात ॥ तोंपत्रआलें
अकस्मात ॥ धांवेश्रवणाकरावया ॥ ९ ॥ निर्धनासीसां
पडलेंधन ॥ कींजन्मांधासीआलेनयन ॥ कींतृषेनेंजा
तांप्राण ॥ जीवनशीतळमिळालें ॥ १० ॥ ऐसेंऐकावया-
कथापुराण ॥ धांवावेंसर्वकामेंटाकून ॥ चिंतानिद्रादू-

रकरून ॥ श्रवणींसादरबैसावें ॥ ११ ॥ वक्तापंडित-
चातुर्यरवाणी ॥ नमावातोसद्गुरुम्हणोनी ॥ कींहाशं
करचिमानुनीं ॥ धरिजेपूजनींआदर ॥ १२ ॥ संगमी
च्यास्तनातुनीअवधारा ॥ स्त्रवतीजैशाासुधारसधा
रा ॥ तैसावक्तावदतांशिवचरित्रा ॥ कर्णद्वारेंप्राशिजे
॥ १३ ॥ वक्ताश्रेष्ठमानावाअत्यंत ॥ नपुसावेंभलतेंपा-
खांडमत ॥ नसतेकुतर्कघेवोनिचित्त ॥ नशिणवावेंस
र्वथा ॥ १४ ॥ नकळेतरीपुसावेंआदरें ॥ सांगेलतेंश्रव-
णकरावेंसादरें ॥ उगेंचछळतांपामरें ॥ तरितेपिशाच-
जन्मपावती ॥ १५ ॥ वक्तयासींछळतांअवधारा ॥ त-
रीदोषघडेत्यानरा ॥ पुराणिकावेगळेंनमस्कारा ॥ न

करावें समोंनकोगासी ॥१६॥ मध्येंचदाकूनकथाश्र
वण ॥ उगाचगर्वेंजायउठोन ॥ तरीतोअल्पायुषीजा
ण ॥ संसारींअपदांबहुतभोगी ॥१७॥ कुटिळेरवळ
पापीधूर्त ॥ तोमुख्यश्रोतानकरावायथार्थ ॥ दुग्धपि
तांसर्पांगींपुष्टहोत ॥ परिनवज्वरिताविषवनते ॥१८॥
तैसाश्रवणींबैसोन ॥ कुतर्कघेवोनिकरीकथारवंड-
ण ॥ त्याचेंव्यर्थगेलेंश्रवण ॥ नरकासीकारणपुढेंके
लें ॥१९ कथेंतनबोलावेंइत्तर ॥ मनकरावेंएकाग्र ॥ क
थेचीफलश्रुतीसाचार ॥ तरीचपावतीबैसतां ॥२०॥-
वस्त्रेंअळंकारदक्षिणासहित ॥ वक्तापूजावाप्रीती
अत्यंत ॥ धनदेतांकोशाबहुत ॥ परेंआपुलानिर्धारें

॥२१॥ रत्नें देतां बहुत ॥ नेत्र होती प्रकाशवंत ॥ अलं
कारें प्रतिष्ठा बहुत ॥ श्रोतयाची वाढतसे ॥२२॥ एवं
पूजितां षोडशोपचार ॥ तेणें संतुष्ट मान होय उमाव-
र ॥ जे पदार्थ अर्पावे साचार ॥ त्याचे कोटिगुणें प्रात्य-
होती ॥२३॥ त्यासी कदांनाहीं दरिद्र ॥ शेवटीं स्वप-
दा नेईल भालचंद्र ॥ कथेसि येतां पाउलें टाकि निर्धार
पाप संहार पदोपदीं ॥२४॥ मस्तकीं उष्णीष घालुनि
ऐकती ॥ तरी जन्मांतरीं बाळपक्षी होती ॥ म्हणाल-
उष्णीष काढितां नये सभेप्रती ॥ तरी सुरम्य पल्लव से
डवा ॥२५॥ जे विडा घेवोनि ऐकती ॥ तरी यमकिंक-
र त्यासी जाचिती ॥ नाना यातना भोगविती ॥ मूळ-

त्यासवचनप्रमाणहें ॥ २६ ॥ एकबैसतीउगेचश्रवणीं ॥
निद्रामोडावीबहुप्रकारेंकरूनी ॥ अंतरसद्गदितनेत्रीं
यावेंपाणी ॥ मगनिद्रास्पर्शेलकैंची ॥ २७ ॥ वरीजी
वनकार्यव्यर्थलावून ॥ जैसेंएकांतींद्रव्यआपुलेंपू-
र्ण ॥ तेथेंघडतांजागरण ॥ निद्रानयेप्राणियां ॥ २८
निद्रालागलीदारुण्या ॥ तरींउभेंराहावेंकरजोडून ॥
निद्रानयेतोउपायकरून ॥ मुख्यश्रवणकरावें २९
बत्तयाहूनीउंचआसनतत्वतां ॥ तेथेंनबैसावेंधरू-
निअहंता ॥ हेंनमानितीतेकागतत्वतां ॥ जगपुरि
षभक्षिती ॥ ३० ॥ जेबैसतीवीरासनघालून ॥ तेहो
तीवृक्षअर्जुन ॥ पायपसरितीत्यासस्पर्यनंदन ॥-

शुष्ककाष्ठें झोडी बळें ॥ ३१ ॥ जे सांगतां हीन ऐकती
बळेंचि जे ठाया घालुनि बैसती ॥ त्यांसी यमदूत बांधोनि
नेती ॥ नेऊन घालिती नरककुंडीं ॥ ३२ ॥ जो श्रवणीं
निजे दाटून ॥ तो उपजे अजगर होऊन ॥ बैसे नम-
स्कार केलियावांचून ॥ वंशवृक्ष होय तो ॥ ३३ ॥ कथेंत
बोले भलत्या गोष्टी ॥ तो मंडूक होय सदा वटवटी ॥-
हर्षे टाळिया न वाजवी हारटी ॥ तो होय कष्टी संसारीं ॥
॥ ३४ ॥ जे शिवकीर्तन हेळसिती ॥ ते येजन्मीं सारमे-
य होती ॥ दुरुत्तरें बोलतां निश्चिती ॥ जन्मा येती सर
डाच्या ॥ ३५ ॥ जे श्रवणीं न होती सादर ॥ ते अन्यज
न्मीं होती सूकर ॥ जे उठोनि जाती शिवचरित्र ॥ ते वृकयो-

नीपावती ॥ ३६ ॥ येत्यासी देतां आसन ॥ शिवास
निद्ध बैसे जाउन ॥ वस्त्र देतां बहुत अन्न ॥ प्राप्त होय
तयांतें ॥ ३७ ॥ करितां पुराणकथाश्रवण ॥ भक्ति वै
राग्य येई आंगीं पूर्ण ॥ यदर्थीं कथा सगम जाण ॥ जेणें-
अनुताप उपजे मनीं ॥ ३८ ॥ दक्षिणेकडे एक ग्राम अ-
मंगळ ॥ त्याचें नांव मुकींच बाष्कळ ॥ सर्व धर्मविवर्जित
केवळ ॥ स्त्रीपुरुष ज्या ठायीं वर्तती ॥ ३९ ॥ धर्म नाहीं च अ-
णुमात्र ॥ अनाचारी परम अपवित्र ॥ जपतप विव-
र्जित असा होय ॥ वेदशास्त्र तेथें कैचें ॥ ४० ॥ वेद आणि
शास्त्र हे विप्रांचे उभय नेत्र ॥ एक नाहीं तरी साचार ॥ ए
काक्ष तयासी बोलिजे ॥ ४१ ॥ वेदशास्त्र उभय हीन ॥-

तोवेंवळअंधविज्ञाण ॥ असोत्यानगरींवेलोकसंपू-
र्ण ॥ सर्वलक्षणींअपवित्र ॥ ४२ ॥ नरकरजाहाडआ-
णिजार ॥ मद्यपीमार्गमदुराच्यार ॥ मातापित्यांचाद्रो-
हकरणार ॥ एवंसर्वदोषयुक्तजे ॥ ४३ ॥ त्याग्रामींचाए
कविप्र ॥ नामतयाचेंविदुर ॥ वेश्येसींरतअहोरात्र ॥ का
मकर्दमींलोळत ॥ ४४ ॥ त्याचीस्त्रीबहुलानाम ॥ तीही
जारिणीअपवित्रपरम ॥ एकेजारासींअसतांसका
म ॥ भ्रतारेंजपोनधरियेली ॥ ४५ ॥ जारपळालासत्व
र ॥ तीस भ्रतारेंदिधलामार ॥ यथेष्टलत्तामुष्टीप्रहार
देत्ताबोलेकायतेव्हां ॥ ४६ ॥ ह्मणेतूंजाहालासीजार ॥ त
मीहीतेंचकरितेंनिरंतर ॥ मगबोलेतोविप्रविदुर ॥ तुवां

द्रव्य अपारमेळविलें ॥ ४७ ॥ तें द्रव्य देमजलागून ॥ मी:
देईन वारांगनेसीनेऊन ॥ तीम्हणे मंदिरूकोठून ॥ ऐकतां
मारींपुढतीतो ॥ ४८ ॥ मगतिचे अलंकार हिरोनिघेत ॥
घरचीसर्वसंपत्तीनेत ॥ तेंवारांगनेसीदेत ॥ तेहीसम
पींजारातें ॥ ४९ ॥ ऐसेंदोघेंहीपापआचरत ॥ तोंविदुर
विप्रपावलामृत्य ॥ यमदूतींनेलामारित ॥ बहुतजा-
चिनीतयातें ॥ ५० ॥ कुंभीपाकादिपरमदुःख ॥ भोगू
नियांशत मूर्ख ॥ मगविंध्याचळाच्यादरींनदेख ॥ -
भयानकपिशाच्चजाहला ॥ ५१ ॥ आकेपिके आंगा
सींदेत ॥ हिंडेक्षुधातृषापीडित ॥ रक्तवर्णअंगत्या
चेंसमस्त ॥ जोविरोंदुरचर्चिला ॥ ५२ ॥ वृक्षासीघेत

रांगून ॥ सर्वेंन्ि हाकदेतफिरवन ॥ रक्तपिती भरोन ॥-
सर्वांगत्याचेंनासलें ॥ ५३ ॥ कंटकवनस्परमदुर्धर ॥ न-
मिळेकदांफळमूळआहार ॥ आपल्यापापाचेंभोग-
समग्र ॥ भोगीविदुरविप्रत्तो ॥ ५४ ॥ इकडेबहुलाथ
घरहित ॥ एकहोतातियेसीस्रुत ॥ तोकोणापासोनि
झालात्वरित ॥ तेंस्मरणनाहींतियेसी ॥ ५५ ॥ तंव-
आलें शिवरात्रीपर्व ॥ गोकर्णयात्रेसचालिलेसर्व ॥ ना
नावाद्यंवाजतीअभिनव ॥ ध्वजपताकामिरवती ॥ ५६ ॥
शिवनामेंगर्जतीदास ॥ वारंवारकरिती घोष ॥ कैंचाउरेल
पापलेश ॥ सर्वदानिर्दोषसर्वजन ॥ ५७ ॥ त्यांच्यासंम-
ताबहुला निघत ॥ सवेंघेऊनधाकुटासुत ॥ गोकर्णक्षे

अदेखिलें पुण्यवंत ॥ झाले पुनीत सर्वजन ॥ ५८ ॥ बहु-
ळेनें स्नान करून ॥ घेतलें महाबळेश्वराचें दर्शन ॥ पु
राणश्रवणीं बैसलीं येऊन ॥ तों निरूपण निघालें ॥ ५९
जीवनिताजारिणी ॥ तीस यमदूत नेती धरून ॥ लोहप
रीं घृतत्य करून ॥ स्मरगृहामाजि घालिती ॥ ६० ॥ ऐ
सें बहुला ऐकोनी ॥ भयाभीत झाली तेचक्षणीं ॥ अ-
नुताप अंगीं भरोनी ॥ रडों लागली अट्टाहास्यें ॥ -
॥ ६१ ॥ मग पुराणिकासी समस्त ॥ आपुला सांगे वृ-
त्तांत ॥ झालें जे जे पापाचे पर्वत ॥ ते निजमुखें उच्चारी
॥ ६२ ॥ अंतकाळीं यमकिंकर ॥ ताडन करिती मज-
अपार ॥ तेवेळीं मज कोण सोडविणार ॥ दुःखअ

पारसोसूं किती ॥ ६३ ॥ स्वामी माझें कांपतें शरीर ॥ का
यकरूं सांगा विचार ॥ गळां पाश घालोनी यमकिंकर ॥
करिती मार तत्यशस्त्रें ॥ ६४ ॥ नानापरी विटंबिती ॥ अ
सिपत्रवनीं हिंडविती ॥ उफराटे बांधोनि टांगिती ॥ नर-
ककुंडीं अधोमुख ॥ ६५ ॥ ताम्रभूमी तापवून ॥ त्याव
री लोळविती नेऊन ॥ तीक्ष्णशस्त्रें आणोन ॥ पोटामा
जी रोंविती ॥ ६६ ॥ तीक्ष्णधुम्र करून ॥ त्यावरी टांगि
ती नेऊन ॥ भूमीनम जळा रोऊन ॥ तत्यशरें मार करिती
॥ ६७ ॥ तत्यशूळावरी घालिती ॥ पांथचंड शिळा बां-

धितां ॥ महानरकीं बुडविती ॥ सोडवील कोण तेथुनी ॥ ६८ ॥ बहुलेस मोडनलागे अन्न ॥ दुःखें रडे रात्रंदिन ॥ म्हणे मी कोणाला जाऊं शरण ॥ आश्रय धरूं कोणाचा ॥ ६९ ॥ कोणत्या नरकीं पडेन जाउन ॥ मग त्या ब्राह्मणाचे धरीं चरण ॥ सद्गुरु मज तारी येथुन ॥ आलें शरण अनन्य मी ॥ ७० ॥ मग गुरु पंचाक्षरमंत्र ॥ सांगे बहुले प्रति सत्वर ॥ शिवलीलामृतसार सफार ॥ श्रवण करवी शिवद्वारीं ॥ ७१ ॥ मग नाना पुराणें सर्व ग्रंथ ॥ गुरुमुखें ऐकिले प्रेमयुक्त ॥ श्रवणाचा अवघ्यांत ॥ श्रेष्ठ ऐसें जाणिजे ॥ ७२ ॥ सत्संगें होय निःसंग ॥ निःसंगें निर्मोह सहज मग ॥ निर्मोहत्वें निश्चित उद्वेग ॥ कैंचा मग तयासी ॥

॥७३॥ बहुळा झाली परम पवित्र ॥ शिवनाम जपे अहोरात्र ॥ दोष न उरे तिळमात्र ॥ श्रुति निर्धूत सर्वदा ॥७४॥ तव्याचा जाय बुरसा ॥ मग तो सहज होय आरसा ॥ कीं लोहा लागतां परिसा ॥ च्यामीकर सहजची ॥७५॥ कीं अग्नींत काष्ठ पडलें ॥ मग तें सहजचि अग्निमय झालें ॥ गंगेसी वोहळ मिळाले ॥ गंगाजळ सहजचि ॥७६॥ जप करितां पाप जाय निःशेष ॥ ज्ञानाहूनि ध्यान विशेष ॥ श्रवणाहूनि मनन नास ॥ सतेजता सहजचि ॥७७॥ मननाहूनी निजध्यास ॥ त्याहूनि साक्षात्कार समरस ॥ मग तो शिवरूप निर्दोष ॥ संशय नाहीं सर्वथा ॥७८॥ बहुळा निर्दोष होऊन श्रवणीं झाली-

सर्वपावन॥ जिव्हेनें करूं लागली शिवकीर्तन॥ मग कैंचें बंधन- तिर्यसी॥ ७९॥ श्रवणें थोर पावन होत॥ श्रवणें या जन्मीं मुक्त, नलगे तीर्थाटन श्रम बहुत॥ श्रवणें सार्थक सर्वही॥ ८०॥ ज्यासी न मिळे सत्समागम श्रवण॥ त्यांणीं करूं जावें तीर्थाटन॥ नलगे अष्टांगयोगसाधन॥ करावें श्रवण आ त्यादरें॥ ८१॥ योगयागव्रतसाधन॥ नलगे कांहीं व- करावें जाण॥ नवविधा भक्ति पूर्ण॥ श्रवणें चि होती ते- तसे॥ ८२॥ च्यारी वर्ण च्यारी आश्रम॥ श्रवणें वि पाव- न परम॥ असो बहुलें सत्संतसमागम॥ सर्वांहूनी थो- रवाटे॥ ८३॥ गुरूची सेवा अखंड करी॥ त्यांवरी राहि- ली गोकर्णक्षेत्रीं॥ जटावल्कल अजिनधारी॥-

तीर्थीं करी नित्य स्नान ॥ ८४ ॥ सर्वांगीं भस्मलेपन ॥ करीं पुण्य रुद्राक्ष धारण ॥ सर्व आत्प सोडोनियां जाण ॥ गुरुसेवा केली तिणें ॥ ८५ ॥ नित्य गोकर्णलिंगा वंदर्शन ॥ गोकर्णक्षेत्र पुण्य पावन ॥ तेथींचा महिमा विशेष पूर्ण ॥ तृतीयाध्यायीं वर्णिला ॥ ८६ ॥ स्वयानी कीर्ती पुष्टिवर्धन ॥ बहुलेनें तीन देह जाळून ॥ तेंच भस्म अंगीं चर्चुन ॥ झाली पावन शिवरूपी ॥ ८७ ॥ शंकरें विमान धाडिलें तेकाळीं ॥ बहुला शिवपदा घेऊनि नेली ॥ एवढी पापीण उद्धरली ॥ चतुर्दश लोक नवल करिती ॥ ८८ ॥ सदाशिवापुढें जाऊन ॥ बहुलेनें केलें बहुत स्तवन ॥ मग अंबेची स्तुती करितां पावन ॥ झाली प्रस-

न हिमनगकन्या ॥ ८९ ॥ म्हणे इच्छित वर मागत्यांर-
त ॥ येरी म्हणे पती पडिला अधोगतींत ॥ कोठें आहे
नकळे निश्चित ॥ पावन करूनि आणीं येथें ॥ ९० ॥ म्म
ने त्रिजगज्जननी ॥ अंतरीं पाहे विचारूनी ॥ तों विं-
ध्याचळीं पिशाच्च होउनी ॥ रडत हिंडे पापिष्ठ ॥ ९१ ॥
मग बहुलेसी म्हणे भवानी ॥ जाईं सवें तुंबर घेउनी ॥-
पतीस आणीं विंध्याद्रीहूनी ॥ श्रवण करवीं शिवकथा
॥ ९२ ॥ मग गेली विंध्याचळा ॥ तंव पिशाच्च नयनीं देखि
ला ॥ धरोनि वृक्षासीं बांधिला ॥ तुंबरें बळें करूनियां
॥ ९३ ॥ मग वल्लिका काढून ॥ सप्तस्वर मेळवुन ॥ आ
रंभिलें शिवकीर्तन ॥ ऐकतां पशुपक्षी उद्धरती ॥-

॥९४॥ शिवकीर्तनरसराज॥ तुंबरें मानादेतां सतेज-
सावध झाला विदुरद्विज॥ ह्मणे मज सोडा आतां॥९५
मग सोडितां चि थांवोन॥ धरिले तुंबराचे चरण॥ ह्मणे-
स्वामी धन्य धन्य॥ केलें पावन पापियातें॥९६॥ स्त्रिये
सी ह्मणे धन्य तूं साचार॥ केला सी माझा आजि उद्धार-
मग तुंबरें शिवपंच्याक्षर॥ मंत्र त्यासी उपदेशिला९७
त्याचा करितां जप॥ तंव विमान आलें सतेजरूप॥ वि
दुर झाला दिव्यरूप॥ स्त्रीसहित विमानीं बैसला॥९८
आणिलीं शिवापासीं मिरवंत॥ दोघेंही शिवचरणीं ल
गन्न॥ लवणाजळीं विरत॥ तैशीं मिळन शिवरूपीं॥९९॥
जळीं विराली जळगार॥ नभीं नाद विरे सत्वर॥ तैशीं बं

हुलाआणिविदुर॥ शिवरूपजाहली॥१००॥ ज्योतिं
मिकाळीकर्पुरीं॥ गंगासामवलीसागरीं॥ ब्रह्मस्वरू
पींनिर्धारीं॥ विरालींऐक्यहोउनियां॥१॥ शिवमंत्रशि
वकथाश्रवण॥ शिवदीक्षारुद्राक्षधारण॥ भस्मले
पनेंकरून॥ गेलीं कितीसंख्यानाहीं॥२॥ भस्मालू-
नीनिघालाभस्मासुर॥ शिवद्रोहीपरमपामर॥ त्याचा
कैसाकेलाउद्धार॥ तेंचरित्रसांगाकेसें॥३॥ हेंशिवपुरा
णींकथासुरस॥ श्रोतींऐकावीसावकाश॥ कैलासींअ
सतांमहेश॥ प्रदोषकाळींएकदां॥४॥ भस्मस्वकरीं-
घेउन॥ आंगींचर्चिउमारमण॥ तवएकरवंडालागला
तोशिवेंजाया॥ भूमीवरठेविला॥५॥ नवलशिवाचेंच

स्त्रि ॥ तेथेंचि उत्पन्न जाहला असुर ॥ नाम ठेविलें भ स्मासुर ॥ उमा सदाशिव कर जोडुनी ॥ ६ ॥ म्हणे वृषभ-ध्वजा सदाशिवा ॥ मज कांहीं सांगिजे सेवा ॥ शंभू म्ह णे मज नित्य येथवां ॥ चिताभस्म आणोनी देइजे ७ नित्य नूतन आणी भस्म ॥ हीच सेवा करी उत्तम ॥ ऐ शी आज्ञा होतां परम ॥ भस्मासुर संतोषला ॥ ८ ॥ क र्मभूमीस नित्य ये वोन ॥ वसुंधरा शोधी संपूर्ण ॥ जो शिवभक्त परायण ॥ लिंगार्चन घडलें ज्यासी ॥ ९ ॥-शिवरात्री सोमवार प्रदोष ॥ सदा ऐके शिवकीर्तन सु रस ॥ त्याचेंच भस्म भवानीश ॥ अंगिकारी आदरें १० जे का भक्त अभेद प्रेमळ ॥ त्यांच्या मुंडांची करी माळ.

स्मशानींवैराग्यघाटेप्रबळ॥ म्हणोनिदयाळराहेतेथें
॥११॥ लोकस्मशानाहूनीघरायेती॥वैराग्यजायवि-
षयींजडेप्रीती॥म्हणोनिउमावल्लभेंवस्ती॥केलीम-
हास्मशानीं॥१२॥ पंचभूतेंसत्वासहित॥पिंडब्रम्हां
डजाळोनीसमस्त॥सर्वनिरसूनीजेंउरत॥स्वात्म-
सुखभस्मतेंचि॥१३॥तेंचिब्रम्हानंदसुखसोज्वळ
॥तेंभस्मनर्चिदयाळ॥तोअमूर्तमूर्तकृपाळ॥षड्विका
ररहितजो॥१४॥अस्तिजायतेवर्धतेविपरीणामत॥
अपक्षीयतेनिधनषड्विकारसमस्त॥शिवपरब्रम्हशा
श्वत॥विकाररहितनिर्विकारजो॥१५॥जोषड्गुणै
श्वर्यसंपन्न॥यशश्रीकीर्तीविज्ञान॥औदार्यवैरा-

ग्यसंपूर्ण ॥ ऐसें कोठें असेना ॥ १६ ॥ आणि कषट्-
चिन्हीं मंडित ॥ तो एक सर्वज्ञ पंडित ॥ कर्तृत्व नियंतृत्व
भोक्तृत्व ॥ विभुत्व साक्षित्व सर्वत्वपें ॥ १७ ॥ या चिन्हीं
मंडित शब्द ॥ शंकर परिपूर्ण ब्रम्हानंद ॥ मायाचक्रचाळ
कं शब्द ॥ त्रिविध भेद रहित जो ॥ १८ ॥ भक्तरक्षणार्थ
सगुण ॥ शंभू झाला चैतन्यघन ॥ तेणें भस्मासुर नि-
र्मुन ॥ धाडिला भस्म आणावया ॥ १९ ॥ ऐसें नित्य-
आणितां चिताभस्म ॥ असुर मातला मदें परम ॥ गो
ब्राह्मण देव मनुष्य उत्तम ॥ म्हणे संहारून टाकूं हे ॥-
॥ २० ॥ हे संहारूनी यांस कळ ॥ असुरराज्य करावें सक
ळ ॥ जाऊनिया निर्झर मंडळ ॥ शक्र कमळोद्भव जिं-

कावे ॥२१॥ विष्णु आणि धूर्जटी ॥ हेही संहारावेशेंक
टीं ॥ त्रिभुवन जिंकिल्यापाठीं ॥ मीच इंद्र होईन ॥२२॥
ऐशी मनीं बांधोनि गांठी ॥ गेला कैलासा लोकपटी ॥ म्ह
णे एक तोसी धूर्जटी ॥ भस्म स्पर्शीन मिळे कोठें ॥२३॥
च्यारलक्ष मनुष्ययोनी पाहें ॥ नित्य सवालक्ष घडामोड
होय ॥ शोधिलीं सर्व अवनी हे ॥ परी भस्म शल्ढ्न मिळे
चि ॥२४॥ ऐसी कपट भक्ति दावी परम ॥ ह्मणे माझा
टळतो नित्यनेम ॥ तूं ज अर्पावें चिताभस्म, तरी एक व
र्मसुगम असे ॥२५॥ म्हणे हर पंचवदना ॥ विरूपा
क्षा त्रिपुरछेदना ॥ उमावल्लभा नागभूषणा ॥ वरप्र
दान दे मातें ॥२६॥ मज देई एक वर ॥ ज्याच्या माथां ठे

वीनकर ॥ तो भस्म व्हावा निर्धारं ॥ कार्यफार साधेये
गें ॥ २७ ॥ म्हणोनि लोटांगण घालित ॥ इतुकें माझें चा
लवींव्रत ॥ निःकंपट शिव भोळानाथ ॥ वरद्यावया सि
द्ध जाहला ॥ २८ ॥ मग बोले हिमनगराजकुमारी ॥ हा न
ष्ट परम दुराच्यारी ॥ यासि वर देतां धरित्री ॥ भस्म करील
निर्धारें ॥ २९ ॥ महाशब्द करावयाची होस ॥ तों पातला
फाल्गुनमास ॥ आधींच वाटपाड्याचोरास ॥ निरोप-
दीधला भूभुजें ॥ ३० ॥ आधींच ज्यार कर्मीरत ॥ त्या-
सी प्रभुत्व दिधलें स्त्रीराज्यांत ॥ कीं मद्यपीयासी भें-
दावित ॥ सिंदीवनं साक्षेपें ॥ ३१ ॥ मर्कटासी मद्यपान
त्यांत झालें वृश्चिकदंशन ॥ त्याही वरी भूतसंचरलें सा

रुण ॥ मग अन्योन्य वर्ते जेवीं ॥ ३२ ॥ यालागीं हा महा
तामसी असुर ॥ यासी नद्यावा कदा पी वर ॥ षडास्य ग-
जास्य वीरभद्र ॥ नंदिकेश्वर हें विसांगे ॥ ३३ ॥ परम भो
ळा शंकर ॥ ह्मणे आम्ही वेळें करूं भस्मासुर ॥ यासी द्या
वा अन्यत्र वर ॥ तो अन्य अरा हा टीन करीच ॥ ३४ ह्मणे
बाळका तु जा दिधला वर ॥ ऐसें ऐकतां कि असुर ॥ उडे
नाचे आनंद थोर ॥ त्रिभुवना माजि न समाये ॥ ३५ ॥-
मृत्युलोकासी आला सत्वर ॥ मग करीत चालिला सं
हार ॥ संत भक्त गो विप्र ॥ शोधून भस्म करीत से ॥ ३६
॥ मस्तकीं हस्त ठेवितां तात्काळ ॥ भस्म हो यन लागे वे
ळ ॥ ऋषी चक्र शोधुनी सकळ ॥ भस्म करी एकदांचि

॥३७॥ कृपणदेशशोधित ॥ चमूसहित भूभुज ॥ म
स्त ॥ भस्मकरी क्षयांत ॥ थोर अनर्थ वोढवला ॥३८॥
कुटुंबसहित ब्राह्मण ॥ फिरीदिवरी बैसता रूपोन ॥ पृ
थ्वी उध्वस संपूर्ण ॥ बाहेर कोणी न फिरेचि ॥३९॥
जैसा स्येनं पक्षी अकस्मात ॥ पक्षी धरोनि संहारित
तैसा अंतरिक्ष ये वोनि त्वरित ॥ मस्तकीं हस्तस्पर्श क
री ॥४०॥ महायोद्धा रणपंडित ॥ समरीं जिंकी कृतां
त ॥ परी भस्मासुरापुढें बलहत ॥ कांहीं चनचालेयु
क्तितया ॥४१॥ जैसा पाखंडी खळ तत्वता ॥ तोनाव
रे बहुतां पंडितां ॥ तैसा त्या असुरापुढें पाहातां न च
ले युक्ती कवणाची ॥४२॥ असुर करितो नित्य संहा

र ॥ शिवासीं नकळेंसमाचार ॥ भस्मनेऊनदेतसत्वरं महानम्महोयनेथें ॥ ४३ ॥ सर्वांचियेमृत्यलोका ॥ म- नींधरिलाऐसाआवांका ॥ त्रिदशासहितशचीनायका भस्मकरावेंयावरी ॥ ४४ मगकमलोद्भवकमलावर ॥ शे वटीं भस्मकरावागंगाधर ॥ उमात्रिभुवनांतसुंदर ॥ हि रोनिघ्यावीवृत्थाची ॥ ४५ ॥ पृथ्वीपडलीउदूस ॥ मि- ळाल्याप्रजाऋषीआसमास ॥ सर्वांचेभयपावलें- मानस ॥ पुरुहूतासशरणआले ॥ ४६ ॥ मगमघवा- सकळांसहित ॥ पद्मजाप्रतीगा-हाणेंसांगत ॥ तो क्षीराब्धीज्यामात ॥ त्यासक्षांगूबला आता ॥ ४७ ॥- अक्षजनामइंद्रियज्ञान ॥ तेंज्यापेंकेलेंआर्थांदमन

म्हणोनि अंधोक्षजनाम त्यालागुनी॥ अतींद्रियद्रष्टा तो॥
॥४८॥ ऐसा जो अधोक्षज॥ जवळी केला वैकुंठराज॥ गर्गम्हणे
सांगती फक्त द्विज॥ भस्मासुराचें समस्त ॥४९॥ मग समस्तां स-
हित नारायेण॥ शिवाजवळी संगे वर्तमान॥ भस्मासुरें जाळून
भस्म केलें सर्वही॥५०॥ उरलों आम्ही समस्त॥ इतुक्यांचाही
करील अंत॥ सदाशिवा तुझाही प्रांत॥ बरा न दिसे अम्हा नें॥५१॥
हैमवतीकरीं जतन॥ ऐकोनि हांसला भाललोचन॥ म्हणे भस्मासु
रास मरण॥ जवळी आलें या वरी॥५२॥ तुम्ही जावें स्वस्थानास
त्वर॥ ऐसे बोले जो कर्पूरगौर॥ तों अकस्मात आला असु
र॥ भस्म घेऊनी तेधवां॥५३॥ आपुलें गाऱ्हाणें आणिलें
येथ॥ मिळाले ते देखिले समस्त॥ असुर मानत कांहि-

त॥सरड्या ऐसीं तयांवरी॥५४॥ ह्मणे जे जे आले येथ॥
उध्यां भस्म करीन समस्त॥ मग क्रोधें बोले उमानाथ॥
भस्मासुरासीं तेधवां॥५५॥ अरे तूं अधम असुर॥ केला
पृथ्वीचा संहार॥ तुज आम्हीं दिधला वर॥ परिणाम-
त्याचा बरा केला॥५६॥ असुर क्रोधें बोले ते समयीं॥
तुझी सुंदर दारा मज देईं॥ नाहीं तरी तव मस्तकीं लवला
हीं॥ हस्त आतां ठेवितों॥५७॥ भवानी उठोन गेली-
सदनांत॥ असुर ग्रीवा तुकावित॥ शिवाच्या माथां ठेवो
नि हस्त॥ तुज नेईन क्षणार्धें॥५८॥ शिवमस्तकीं ठेवा-
वया कर॥ वेगें धांवे भला भस्मासुर॥ प्रजा आणि ऋ
षीश्वर॥ पळों लागले दशदिशा॥५९॥ जो भक्तजन

भवभंग ॥ मायालाघवाउमारग ॥ पळताझालासवे
ग ॥ घोरांदर वन घेतलें ॥ ६० ॥ पाठीलागलाभस्मासु
र ॥ म्हणे ज्ञोगड्याउभाधरीधीर ॥ आजितुझाकरीन
संहार ॥ रक्षालावीनआंगासी ॥ ६१ ॥ वेदशास्त्रांनक-
ळेपार ॥ मायाचक्रचाळकअगोचर ॥ त्यासपामरभस्मा
सुर ॥ धरीनम्हणेनिजबळें ॥ ६२ ॥ जोब्रम्हादिकदेवां
चेंध्यान ॥ सनकादिकांचेंदेवतार्चन ॥ त्यासभस्मासु
रआपण ॥ धरीनम्हणेपुरूषार्थे ॥ ६३ ॥ त्यासवाटेधरी-
नमीआतां ॥ दिसेजवळीपरीनाटोपेसर्वथा ॥ ऐसाको
धिवेषें धांवतां ॥ नलगे हातांसर्वेश्वर ॥ ६४ ॥ उगेपुरे
शब्दबोलत ॥ शड्डानातुंडेगिरिजाकांत ॥ नर्ककुतर्कें

करितांबहुत ॥ हांकफोडितांनातुडे ॥ ६५ ॥ वेदशास्त्रां
चानर्कचांचरे ॥ घोकितांशास्त्रज्ञजाहालेम्हातारे ॥ स
कळकळाविद्याघेतांएकसरें ॥ मदनांतकनाटोपे ॥
॥ ६६ ॥ जेथेमळशब्दभाविक ॥ त्यांचाविकलाकेला
सनाथक ॥ उमासहितत्यांचेंघरींदेख ॥ वासकरीसर्व
दा ॥ ६७ ॥ नयबळेंविद्याधन ॥ याबळेंधरूंम्हणती
तेमूर्खपूर्ण ॥ कल्पकोटिजन्ममरण ॥ फिरतांगणितनं
होय ॥ ६८ ॥ असोअहंकारेंभस्मासुर ॥ धांवतांनाटो
पेशंकर ॥ इकडेभवानीइंदिरावर ॥ बंधूआपुलास्त
वीतिव्हां ॥ ६९ ॥ म्हणेकमलोद्भवजनकाकमलन-
यना ॥ कमलनाभासुरमर्दना ॥ कमलधारकाक-

मलशयना ॥ कमलाभरणाकमलप्रिया ॥ ७० ॥ ज-
गद्वंद्याजगद्व्यापका ॥ जन्मजराजन्ममोचका ॥ जना
र्दनाजगद्रक्षका ॥ जगदोद्धाराजलाब्धिशयना ॥ ७१
ऐसेंऐकतांमाधव ॥ मोहिनीरूपधरुनिअभिनव ॥-
शिवमनरंजनकेशव ॥ आडवाआलाअसुरांतें ॥-
॥ ७२ ॥ शिवन्यग्रोधहोऊनिदेख ॥ दुरूनपाहानाझा
लाकौतुक ॥ मोहिनीदेखतांअसुरनिःशंक ॥ भुलोनि
गे... वां ॥ ७३ ॥ विमानींपाहातीसमस्तदेव ॥ म्ह
णती... पकेंचेंअभिनव ॥ अष्टनायकांचेंवैभव ॥ च
रणांगुष्ठेंनतुळेचि ॥ ७४ ॥ नृत्यकरितमोहिनी ॥-
असुरतन्मयझालादेखोनी ॥ म्हणेललनेंतुजकरीं

नि ॥ कमलाअपर्णाओंवाळिजे ॥७५॥ तुझें देखत्तां
वंदन ॥ वाटेओंवाळुनिसांडावाप्राण ॥ तुवांनयनक
टाक्षबाणेंकरून ॥ मनमृगमाझाविंधिला ॥७६॥ तुझें
पदकमलजेथेंउमटलें ॥ तेथेंसुवासघ्यावयावसंत-
लोळे ॥ तुवांपसरुनिशृंगारजाळें ॥ आकर्षिलेंचित्त
मीना ॥७७॥ मजमाळघालींसत्वर ॥ तुझेंदास्यकरी
ननिरंतर ॥ मायावेषधारीसुरहर ॥ हास्यवदनेंबोलत
से ॥७८॥ म्हणेमीतुजवरीनत्वरित ॥ पैलतोन्यग्रोध-
तरुदिसत ॥ माझेंत्यांतआहेआराध्यदैवत ॥ नवस
तेथेंकेलाम्यां ॥७९॥ लग्नआधींपतीसहित ॥ तेथेंक
रावेंगायननृत्य ॥ परीजेथेंमीठेवीनहस्त ॥ तुवांतेथेंच

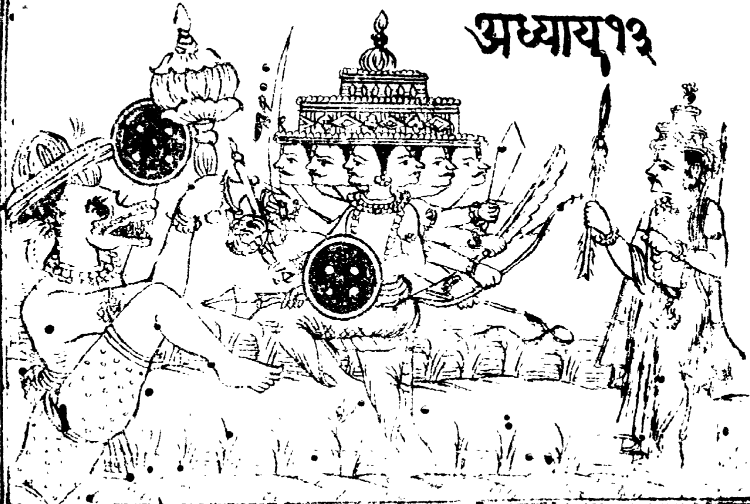
ठेवावा ॥ ८० ॥ मीजेदावीनहावभाव ॥ तूंहीतैसेंचदावीस
वें ॥ तेथेंम्युनपडतांदेव ॥ क्षोभेलमगतुजवरी ॥ ८१ ॥ म
हारखडतरमाझेंदैवत ॥ सकळब्रम्हांडजांळीलक्षणांत
अक्षरनियेसींअवश्यम्हणात ॥ सांगसीतेसावर्तेनमी-
॥ ८२ ॥ ऐसा फळवू नियांतयासी ॥ आणिलातोवटछा
येसीं ॥ मगनमूनिदैवतासी ॥ आरंभानृत्यमोहिनी ॥-
॥ ८३ ॥ मोहिनीनृत्यकरीत ॥ अष्टनायिकातटस्थपाहा
त ॥ किन्नरगंधर्वतेथ ॥ गायनएकतांभूलले ॥ ८४ देव
सर्वषट्पदहोऊनि ॥ सुवासातिच्यावेधुनी ॥ गुप्तरूपें
गुंजारवकरितांवनीं ॥ परितेकामिनीकोणानेणवे ॥ ८५
॥ तिचेसुस्वरएकतांगायन ॥ चिधिकुरंगगेलाभुलोनं

कुंभिनीसोडोनीकरावयाश्रवण ॥ कवतुतलयथयेउपाहे ॥
॥८६॥ मोहिनीजेथेंदेषीहस्त ॥ असुररहीतेसेंचकरित
आपुलेमस्तकींठेवित ॥ आसकरमोहिनी ॥ ८७ ॥ मग
असुरेंहीआपुलेशिरींहात ॥ ठेवितांझालाभस्मतेथ-
मोहिनीरूपत्यागुनिभगवंत ॥ चतुर्भुजजाहला ॥ ८८
॥ वटरूपसोडूनीदेख ॥ भगरझालातेथेंमदनांनकह
रिहरभेटलेजाहलेएक ॥ देववर्षतीसुमनमाळा ८९
मोहिनीरूपजेव्हांधरिलें ॥ पाहोनशिवाचेंवीर्यद्रवलें-
भूमीवरीपडतांअष्टभागजाहले ॥ अष्टभैरवअवता-
रवे ॥ ९० ॥ असितअंगारचंडक्रोध ॥ उन्मत्तकपाल-
भीषणप्रसिद्ध ॥ संहारभैरवआठवासुसिद्ध ॥ ऐसे

अवतारशिवाचे ॥ ९१ ॥ भस्मासुर वधिला हे मात ॥ प्रगट तां त्रैलोक्य आनंद भरित ॥ हस्त धरोनि रमानाथ उमानाथ ॥ येते झाले कैलासा ॥ ९२ ॥ अंबिका तात्काळ भेटोन ॥ करीत हरिहरांचें वंदन ॥ दोनी मूर्ती बैसवून ॥ करी पूजन हैमवती ॥ ९३ ॥ हरिहर नारायण नागभूषण ॥ शिव सीतावल्लभ नामें सगुण ॥ पंचवदन पन्नगशयन ॥ कर्पूरगौर कमलोद्भवपिता ॥ ९४ ॥ पिनाकपाणी पीतांबरधर ॥ नीलकंठ नीरदवर्णशरीर ॥ वृंदारकपती वृंदावनवासी मधुहर ॥ गोवाहन हर गोविंद ॥ ९५ ॥ चंद्रशेखर शंखचक्रधर ॥ विश्वनाथ विश्वंभर ॥ कपालनेत्र कमनीयगात्र ॥ लीलाविचित्र दोघांची ॥ ९६ ॥

मुरहर मायामल्लहर ॥ व्याळभूषण मोहहर्ता श्रीध
र ॥ अंधकमर्दन अघबकहर ॥ असुरमर्दन दोघे ही ॥
॥ ९७ ॥ सिद्धेश्वर सिंधुजाहर ॥ निःसार निरहंकार ॥ नग
तनयावर नंदकिशोर ॥ ईशान ईश्वर इंदिरापती ॥ ९८ ॥
क्षीरवर्ण तनु क्षीराब्धिशयन ॥ एक ब्रम्हादि वंद्य एक ब्र-
म्हानंद पूर्ण ॥ त्या दोघांसि पुजोन, आनंदमय जगदंबा ॥
॥ ९९ ॥ आतां श्रोते सावधान ॥ पुढें सुरसकथा अमृत
हून ॥ वीरभद्र भाशिन पार्वतीलग्न ॥ आणि षडानन
जन्म असे ॥ २०० ॥ शिवलीलामृत ग्रंथ सिंहस्थ ॥ गो
तमी स्वर्धुनी भेटों येत ॥ या अध्यायीं कैलास वैकुंठ ना
थ ॥ एके स्थानीं मिळाले ॥ २०१ ॥ तरी या सिंहस्थीं-

भाविकजन ॥ ग्रंथगौतमीतं करितीस्नान ॥ अर्थजी
वनींबुडीदेवोन ॥ अघमर्षणींनिमग्नजे ॥ २ ॥ श्रीधर
स्वामीब्रम्हानंद ॥ कृपावलातेथेंप्रसिद्ध ॥ जेथें-
नाहींभेदाभेद ॥ अक्षयअभंगसर्वदा ॥ ३ ॥ शिवली
लामृतग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड ॥ परि
सोतश्रोतेअखंड ॥ द्वादशाध्यायगोडहा ॥ ॥ ४ ॥
॥ श्रीसांब० ॥ ॥ ओं० सं० २०४ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

अध्याय १३

श्रीगणेशायनमः॥ ॐसद्गुरुब्रम्हानंद॥ अपर्णा-
हृदया ब्जमिलिंद॥ स्मरारिगजास्यजनकप्रसिद्ध॥-
चरणारविंदनमूं त्याचे॥१॥ स्कंदपुराणींसूत॥ शौन
कादिकांप्रतिसांगत॥ त्रेतायुगींअद्भुत॥ कथाएकव
र्तली॥२॥ दक्षप्रजापतीपवित्र॥ आरंभिताझालामा
हासत्र॥ निर्दोनस्वामीत्रिनेत्र॥ सर्वनिर्जरबोलाविले
॥३॥ जगदात्मासदाशिव॥ जयासीवंदितीपद्मजर-
माधव॥ आम्नायआणिवासव॥ स्तवितीज्यासीस
र्वदा॥४॥ शिवमहिमानेणोनिअद्भुत॥ दिवसनिशीं-
दक्षनिंदीत॥ नरमुंडमाळाअपवित्रबहुत॥ गळां-
घालिनकेसाहो॥५॥ करीबोलेगजचर्मप्रावर्ण॥ न-

केंशाकेंदुर्गंधीनेंभरें ॥ भिक्षामागेनरकपाळघेऊन ॥
वसेस्मशानींसर्वदा ॥ ६ ॥ चिताभस्मअंगींचर्चिलेंवि
खारव्याघ्रांगायींवेष्टिलें ॥ म्हणतितुकेंअंगिकारिलें ॥
सर्वेयाकेभूतांचे ॥ ७ ॥ अमाद्यतितुकेंअंगिकारिलें ॥
यासींकोणम्हणातीलभले ॥ ज्यासीजेंयोग्यनाहींबो
लिलें ॥ तेंदिल्हेंयेणेंसर्वस्वें ॥ ८ ॥ यासीदेवम्हणेलको
ण ॥ क्रोधेंसंतप्तअनुदिन ॥ तृतीयनेत्रींप्रळयाग्नि ॥
धारत्रिभुवनजाळील ॥ ९ ॥ मस्तकींवाहेसदापाणी
नाचतगाऊनिनिजकीर्तनीं ॥ भक्तदेखतांनयनीं ॥
बैसेदेऊनिआवघें ॥ १० ॥ दैत्यांसीदेवोनियांवर ॥ ये
णेंमाजविलेंअपार ॥ नकळेत्यासीलहानथोर ॥

वाह नदीरत्तयाचें ॥ ११ ॥ शिवनिंदा करावया कारण ॥
एकदां दक्ष गेला कैलासालागुन ॥ शिवेंनाहीं दिधलें अ
भ्युत्थान ॥ तेणें दुःखें क्षोभला ॥ १२ ॥ ऐसा दक्ष शिवा
सी निंदी ॥ यज्ञीं न पूजी विभाग नेदी ॥ पुरली आयुष्याची
अवधी ॥ तरी बुद्धि उपजली ॥ १३ ॥ शिवभजन न
करी जो पतित ॥ त्यावरी विघ्नें पडती असंख्यात ॥ याग-
जप तप दान व्यर्थ ॥ उमानाथ नावडे जया ॥ १४ ॥ जेणें
निंदिला शिव दयाळ ॥ परम निर्दय तो दुर्जन खळ ॥ मनु
ष्यांमाजी तो चांडाळ ॥ त्याचा विटाळ न व्हावा ॥ १५ ॥
असो दक्षकन्या दाक्षायणी ॥ कैलासीं वाट पाहे भ
वानी ॥ म्हणे याग मांडिला पितृसदनीं ॥ मज कां

वूंनयेकां ॥ १६ ॥ अपर्णा म्हणे त्रिनेत्रा ॥ मी जाईन पितयाचा सत्रा ॥ जेणें सर्व कन्या पंचवक्त्रा सन्मानें सोबोलाविल्या ॥ १७ ॥ मज विसरला काय म्हणोन ॥ नरीं मी तेथवरी जाईन ॥ यावरी बोले भाललोचन, मृडानीप्रती तेधवां ॥ १८ ॥ म्हणे मृगलोचने एक गोरी ॥ पद्मजजनकसहोदरी ॥ लावण्यामृतसरिते अवधारी ॥ कदा ही तेथें न जावें ॥ १९ ॥ तव पिता निंदक कुटिळ ॥ मम द्वेषी दुर्जन रचक ॥ तूं जातां वेतात्काळ ॥ अपमानील शशांकवदने ॥ २० ॥ त्याचे अंतरीं नाहीं प्रीती ॥ त्याचें वदन न पाहावें कल्पांतीं ॥ ऐसें त्र्यंबक बोले अंबिकेप्रती ॥ तों नारद तेथें पातला ॥ २१ ॥ म्हणे पितृसदना जावया

लागून ॥ भयाहाचाकदांहीमानं ॥ मगनंदीवरूआरु
ढोन ॥ दाक्षायणीचालिली ॥ २२ ॥ सर्वेघेतलेभूतग
णा ॥ मनोवेगेंपातलीदक्षसदन ॥ तंवमंडपशोभाय-
मान ॥ ऋषीश्वरवरींभरलासे ॥ २३ ॥ आपुलाल्या
पूज्यस्थानीं ॥ देवबैसविलेसन्मानेंकरूनी ॥ एकसदा
शिववेगळेंकरूनी ॥ पूजीलेऋषीश्वरवर ॥ २४ ॥ जैसा
उडुगणांतमिरवेअभिस्रुत ॥ तैसादक्षमध्येंविराजित
शिवद्वेषीपरमअभक्त ॥ कुंडींदाविनअवदानें ॥ २५ ॥
भवानीजवळीआलीतवेळे ॥ देखोनिश्वरथूरआनं
दले ॥ परीदक्षासेंधुरेंडोळेभरले ॥ कन्येकडेनपाहे
चि ॥ २६ ॥ नंदीवरोनिउतरोनी ॥ पितयासमीपआ

ळीभवानी॥ दक्षेंसुखसुरडोनी॥ घालींग्रंथीमूसें
डका॥ २७॥ जगन्माता गुणानिधान॥ त्र्यंबकानें
पाहेंपितृवदन॥ म्हणेधुरें भरलेनयन॥ म्हणोनिन
पाहेमजकडे॥ २८॥ सकळभगिनींचासन्मानबहु
त॥ लक्षायणीतेव्हांदेखत॥ जननीकडेविलो-
कित॥ तेहीनपाहेतियेतें॥ २९॥ मनांतदक्षभावि-
त॥ यीसकांणींबोलाविलेंयेथ॥ कन्याआणिज्याम
त॥ दृष्टीमजनावडती॥ ३०॥ आदिमायाभगवरूपि
णी॥ अनंतब्रम्हांडांचीस्वामिणी॥ तिचाअपमानदे
खोनी॥ भ्यालेसकळसुरवर॥ ३१॥ म्हणतीदक्षमु
ललांयथार्थ॥ हेब्रम्हांडजाळीलनिमिषांत॥ अप-

मानदेखोनीउमातेथ॥ क्रोधेंसंतप्त जाहली॥३२
प्रळयवीजपृथ्वीवरीपडत॥ तैसीउडीघातलीकुंडां
त॥ उर्वीमंडकडकडमडीत॥ होयकंपितभागींद्र॥
॥३३॥ वैकुंठकैलासडळमळी॥ कमळभवांडींहा
कवाजली॥ कृतांतकांपेचळाचळी॥ म्हणेबुडा-
लीसृष्टीआतां॥३४॥ हाकघेवोनीशिवगण॥ गे
लेशिवापासींधावोन॥ सांगतीसर्ववर्तमान॥ जें-
जेंझालेंदक्षगृहीं॥३५॥ ऐकतांक्षोभलाउमाकां
त॥ जेवींमहाप्रळयींचाकृतांत॥ हाकदेवोनिअ-
द्भुत॥ जटाआपटीतआवेशें॥३६॥ तोंअकस्मा
तवीरभद्रप्रगटलातेथेंप्रळयरुद्र॥ वाटेप्रळयांग्नी

आणिद्वादशमित्र ॥ एकमहोबीनी प्रगटले ॥ ३७ ॥
॥ वाटेत्याचीयात्तेज्ञान ॥ चंद्रसूर्यबुचकळ्यादेत ॥-
आकाशअसेआस्फडत ॥ सडाहोतनक्षत्रांचा ॥-
॥ ३८ ॥ कुंभिनीबुडालीदेख ॥ चतुर्दशलोकीगा-
जलीहाक ॥ दक्षगृहींबलाहक ॥ रक्तवर्षावकरीत
से ॥ ३९ ॥ अवचीनउलंडलीक्षिती ॥ दिवसादिवा-
भीतेंबोभाती ॥ दक्षआंगींचीसर्वशक्ती ॥ निघोनगे
लीतेधवां ॥ ४० ॥ इकडेवीरभद्रशिवस्तवन ॥ करू
नलिघालाक्रोधायमान ॥ एकवीसपद्मेंदळघेऊन ॥
मनोवेगेंधाविन्नला ॥ ४१ ॥ साठकोटीगणघेऊन-
मागूनिधाविन्नलाअपर्णाजीवन ॥ पुढेंशिवपुत्रधों

वोन ॥ ख्यातीकेलीदक्षयागीं ॥ ४२ ॥ वीरेंघातलें-
असंभाव्य ॥ त्यावरीएकलालोटेंफेरीरव ॥ कीं वि
नायकेंघेतलीधांव ॥ अपारअहिवाहोनी ॥ ४३ ॥
आलादेखोनीवीरभद्र ॥ पळोंलागलेदेवसमग्र ॥
अवदानेंसोडोनिसत्वर ॥ ऋत्विजपळालेतेयूनि-
यां ॥ ४४ ॥ आकांतलात्रिलोक ॥ भकपकांकांना-
पावक ॥ डुमडुमिलाब्रह्मांडगोळक ॥ शक्रादीदेव-
कांपतो ॥ ४५ ॥ एकमेकमूत्रभयेंविसर्जिती ॥ धो
गेंगळालेंनेणतीप्रक्षिती ॥ कुक्कुटरूपेंरोहिणीपती
पळताझालातेथवां ॥ ४६ ॥ शिखीहोवोनियांशि
खी ॥ पळताझालाएकाएकीं ॥ यमआपुलेंस्वरू

पक्षांकी ॥ बकवेष घेवोनियां ॥ ४७ ॥ नैर्ऋत्यपती-
होयकाक ॥ शशक होयरसनायक ॥ कपोतहोवोनि
अर्क ॥ पळताझालातेधवां ॥ ४८ ॥ कीरहोवोनिधूम्रा
री ॥ पळतांभयवाटेअंतरीं ॥ नानापक्षीरूपेंझडक
रीं ॥ नवग्रहपळाले ॥ ४९ ॥ मिंधियावरीवीजपडत
दक्षावरीतेवींअकस्मात ॥ महावीरशिवसुत ॥ वीर
भद्रपातला ॥ ५० ॥ षट्बाहुवीरदेदीप्यमान ॥ अ-
सिढालखेटक धनुष्यबाण ॥ त्रिशूळडमरुशोभाय
मान ॥ सायुधरोंसा प्रगटला ॥ ५१ ॥ पूषाचेपाडिले
दांत ॥ भगाचेनेत्रफोडित ॥ खांडमिशाउपडीत
ऋत्विजांच्यातेधवां ॥ ५२ ॥ चरणीधरूनीआपटिले

बहुतांचे चरण मोडिले ॥ कितिकांचे प्राण गेले ॥ वी
रभद्रें देखतां ॥ ५३ ॥ मागूनि पातला शंकर ॥ तेणें द
क्ष पृतना मारिली सत्वर ॥ कुंडमंडप समग्र ॥ विध्व-
सूनि जाळिला ॥ ५४ ॥ देखोनियां विरूपाक्ष ॥ भया
भीत जाहला दक्ष ॥ पद्मज आणि सहस्राक्ष ॥ पूर्वी
च तेथूनि पळाले ॥ ५५ ॥ वीरभद्र म्हणे शतमूर्खा दक्षा ॥
त्वां कैसें निंदिलें विरूपाक्षा ॥ तुजलागीं न आतां शि-
क्षा ॥ शिवद्वेषिया पाहें पां ॥ ५६ ॥ विद्युत्प्राय असि-
लता तीव्र ॥ ऊर्ध्वहस्तें महावीर ॥ छेदिता झाला दक्ष-
शिर ॥ प्रळय थोर जाहला ॥ ५७ ॥ दक्षशरीरगणीं उ
सळलें ॥ वीरभद्रें पायांतळीं रगडिलें ॥ मग उमाधव-

वासीतेवेळे ॥ देवपातले चहूकडोनी ॥ ५८ ॥ सकळ-
सुरांसहितकर्मकासन ॥ करीतउमावल्लभास्तवन
म्हणेवृषभध्वजाकृपाकरून ॥ दक्षालागीउठवी ॥-
॥ ५९ ॥ संतोषोनीकर्पूरगौर ॥ म्हणेआणोनीलावा
दक्षावेंशीर ॥ परीतेंनेदीवीरभद्र ॥ पायानळींरग-
डिलें ॥ ६० ॥ म्हणेशिवद्वेषीदुराचार ॥ त्याचाकरीन
ऐसासंहार ॥ जोशिवनामनघेअपवित्र ॥ जिव्हाछे
दीनतयाची ॥ ६१ ॥ जोनकरीशिवार्चन ॥ त्याचेहस्त
चरणछेदीन ॥ जोनपाहेशिवस्थान ॥ त्याचेनयन-
फोडीनमी ॥ ६२ ॥ विष्णुथोरशिवलहान ॥ हरविशे
षविष्णुसान ॥ ऐसेंम्हणेलजोरवळदुर्जन ॥ संहारी

नतयातें ॥ ६३ ॥ सर्वथानेदीमीदक्षशीर ॥ कायकर-
तीळ विधिहरिहर ॥ मगमेषशीरसत्वर ॥ दक्षालागीं
लाविलें ॥ ६४ ॥ सजीवकरूनियांदक्ष ॥ तीर्थास्नानां
लाविरूपाक्ष ॥ द्वादशवर्षेंनिरापेक्ष ॥ सेवीतवनेंउप-
वनें ॥ ६५ ॥ महास्मशानंजेंआनंदवन ॥ तेथेंशंकर
राहिलायेऊन ॥ मगसहस्त्रवर्षेंसंपूर्ण ॥ तपासनीं
बैसला ॥ ६६ ॥ पुढेंहिमाचळाचेंउदरीं ॥ अवतरली
त्रिपुरसुंदरी ॥ शिवाराधनानित्यकरी ॥ हिमाचळीं
सर्वदा ॥ ६७ ॥ हिमनगाचीस्त्रीमेनिका ॥ तीसपुत्र
जाहलामैनाकपर्वतदेखा ॥ पार्वतीकन्याजगदंबि-
का ॥ आदिमायाअवतरली ॥ ६८ ॥ ब्रम्हांडमंडपा-

माझारी ॥ जिचीप्रतिमानाहींदुसरी ॥ कमळजन्मापृ
थ्वीभारी ॥ त्यांसहीं दुर्ज्ञेन करवे ॥ ६९ ॥ तिचेंस्वरूपपाहा-
वया ॥ येतिरफ़र मूसरमिळोनियां ॥ जिचेंस्वरूपवर्णा-
वया ॥ सहस्त्रवदनाशक्तिनव्हे ॥ ७० ॥ मृगमीनकल्हा
रखंजन ॥ कुरवंडीकरावीनिम्मानरून ॥ अष्टनायि-
कांनेंसौंदर्यपूर्ण ॥ चरणांगुष्ठीनतुकेजिच्या ॥ ७१ ॥-
आकर्णनेत्रनिमळसुरेख ॥ देखोनिलज्जितहोय
द्विजराज ॥ कंठीरवदेखोनी जिचामाज ॥ सुरवनदावी
मनुष्यां ॥ ७२ ॥ परमसकुमारघनश्यामवर्णा ॥ ओ-
तिलीइंद्रनीळगाळुनि ॥ दंततेजपडतांमेदिनी ॥ पाषा
णामहामणीहोती ॥ ७३ ॥ आदिमायाप्रणवरूपि

णी ॥ तीजाहलीहिमनगनंदिनी ॥ अनंतशक्तींचीस्वा-
मीणी ॥ नंदपुराणींवंद्यजे ॥ ७४ ॥ कोट्यानकोटीमीन
केतन ॥ सांडणीकरावीनखावरून ॥ आंगींचासुवा-
सपूर्ण ॥ ब्रह्मांडफोडोनीवरीजाय ॥ ७५ ॥ ब्रह्मादि
देवमुळींहूनी ॥ गर्भींपाळीबाळेंतिन्हीं ॥ बोलतांप्रका
शपडेसदनीं ॥ निराळवर्णीकोमळांगी ॥ ७६ ॥ सह-
जबोलतांक्षितीं ॥ नाटेरत्नराशीविखुरती ॥ पदमुद्रा-
जेथेंउमटती ॥ कमळेंउठतीदिव्यतेथें ॥ ७७ ॥ त्यासु
वासासीवेधुनिवसंत ॥ येवतागडबडालोकत ॥ कुं-
कूकनकलताअद्भुत ॥ कैलासाहूनीउतरली ॥ ७८ ॥
नंदिसहितत्रिपुरारी ॥ येचोनिहिमाचळींतपकरी ॥ ॥

शिवदर्शनाझडकरी, हिमनग येता जाहला ॥ ७९ ॥ -
घालोनियाळोगंगण ॥ करीलते ब्हांबहुत स्तवन ॥
यावरी पार्वती येऊन ॥ करीत भजन शिवाचें ॥ ८० ॥ सा-
ठी सहस्त्र वर्षे घर त्यागी ॥ सांवे सारिवया जैशा पद्मि-
णी ॥ न यांसी हित गजास्य जननी ॥ सेवा करी शिवाची
॥ ८१ ॥ दुर्गा स्मरे प्रभु स्मरण ॥ ध्यानस्थ सदा पंच
वदन ॥ त्रिपंच दश लोचन ॥ सदा निमग्न स्वरू-
पी ॥ ८२ ॥ तारकासुराचे पुष्मति पेजण ॥ तारकारि
विष्णु आलीकमललोचन ॥ निही घोर तप आचरोन-
उमारमण आर्चिला ॥ ८३ ॥ सहस्त्र दळ कमळें करून
त्रिवर्ग पुजितां ध्यान पन ॥ सहस्त्रांत एक न्युन ॥ कम

कझालेंएकदां ॥ ८४ ॥ तिघेहीकाढूनिनेत्रकमळें ॥
शिवार्चनकरितेजाले ॥ मागुतीएकन्यूनआलें ॥ म
गस्वशिरकमळेंअर्पिलीं ॥ ८५ ॥ प्रसन्नहोवोनित्रि
नेत्र ॥ तिघांप्रतिदिलाएकपुत्र ॥ तिघांसीदिल्हेंअपे-
क्षितवर ॥ झालेअनिवारत्रिभुवनीं ॥ ८६ ॥ तिघांसीं
चतुर्मुखप्रसन्नहोऊनी ॥ त्रिपुरेंदिधलींअंतरिक्षग
मनीं ॥ दिव्यसहस्रवर्षेपाहातांशोधूनी ॥ निमिषार्धे
एकहोतीं ॥ ८७ ॥ इतुक्यांतजोधनुर्धर ॥ मारीलल-
क्ष्यसाधुनीशर ॥ त्रिपुरांसींहिनसंव्हार ॥ तुमचाकरी
ल निर्धारें ॥ ८८ ॥ यावरीत्यातिघांजणीं ॥ त्रिभुवनत्रा
सिलेंवळकेंकरूनी ॥ देवपळविलेस्वस्थानाहूनी ॥ पि-

डिली घरणा बहुपापें ॥ ८९ ॥ मग देवऋषी सकळ-
मिळोन ॥ वैकुंठपतीस गेले शरण ॥ गरुडध्वज सर्वां-
स घेऊन ॥ शिवापाशीं पातला ॥ ९० ॥ करितां अद्भुत
स्तवन ॥ परम संतोष पावला पंचवदन ॥ म्हणे मी झा
लों प्रसन्न ॥ मागा वरदान अपेक्षित ॥ ९१ ॥ म्हणती-
त्रिपुरें पीडिलें बहुत ॥ देवऋषी झाले पदच्युत ॥ शिव-
म्हणे पाहिजे रथ ॥ त्रिपुरमर्दना कारणें ॥ ९२ ॥ तंव देव
बोलती समस्त ॥ आम्ही सजवून देतों दिव्य रथ ॥ मग
कुंभिनी स्यंदन होत ॥ चक्रें नेमिले शशिमित्र ॥-
॥ ९३ ॥ मंदरगिरि अक्ष होत ॥ स्तंभ झाले च्यारी पुरु
षार्थ ॥ च्यारी वेद तुंबर तुरंग बळिवंत ॥ मूर्तीमंत पैं-

झाले ॥ ९४ ॥ सारथ्या विरिंचि होत सत्वर ॥ त्याविशेषा-
स्याचेंचा विस्तार ॥ पुराणांतरीं अधसाचार ॥ उपपुराणें-
विस्तीर्ण ॥ ९५ ॥ कनकाद्रि धनुष्य थोर ॥ धनुर्ज्या हो
तथा नागेंद्र ॥ वैकुंठीचा सुकुमार ॥ झाला शर तेजस्वी ॥
॥ ९६ ॥ रथीं चढतां उमानाथ ॥ रसातळीं चालिला रथ
कोणासी न उपडे निश्चित ॥ मग नंदी कादी शृंगानें ॥-
॥ ९७ ॥ मग स्यंदनी एकचरण ॥ दुजा नंदी वरी ठेवून ॥-
अपार युद्ध करून ॥ त्रिपुर दैत्य संहारिली ॥ ९८ ॥ होतां
युद्धा वेपनचक्र ॥ वीरभद्रें संहारिले असुर ॥ परी अ
मृतकुंडें समग्र ॥ दैत्याकडे असती ॥ ९९ ॥ अमृत-
शिंपितां बहुत ॥ मर्ज्याक्हांतो सर्व चिदेत्य ॥ शिवें मे-

घाखपाडुंनिसमस्त ॥ अमृतकुंडेंबुडविली ॥ १००
अंतराळींत्रिपुरें प्रमृती ॥ लक्षसाथीमृडानीपती ॥ दि
व्यसहस्त्रवर्षेंझालीं येचारली ॥ नरुवतीपानीं कदापी-
॥ १ ॥ आंगीलोटलापर्मपूर ॥ तेही भामरथागंगाथी
र ॥ नेत्रीं [illegible] बिंदुपडतां अपार ॥ रुद्राक्षनेपेंजाह-
ले ॥ २ ॥ दैत्यांस्त्रियापतिव्रता थोर ॥ तेणेंअसुरासज
यअपार ॥ [illegible] रधर ॥ दैत्यस्त्रियांत
प्रवेशला ॥ ३ ॥ [illegible] ॥ प्रगटकेलेंचा-
र्वाकशास्त्र ॥ पतिव्रताधर्म [illegible] डोनिसमग्र ॥ व्यभि
चारकर्मेंअंगीकारविलीं ॥ ४ ॥ तेव्हां दैत्यांसझालेंअकल्या
ण ॥ तंव [illegible] भून ॥ धनुष्यींयोजि

ला विष्णुबाण ॥ पाशुपतास्त्र स्थापूनी ॥ ५ ॥ उग
वले सहस्त्रमार्तंड ॥ तैसें अस्त्र चालिलें प्रचंड ॥ कीं
उभारिला कालदंड ॥ संहार कर्या विश्वातें ॥ ६ ॥ कीं
प्रळयाग्नीची शिखा सबळ ॥ कीं कृतांताची जिव्हा ते
जाळ ॥ कीं ते प्रळयमेघांतील ॥ मुख्य चपळा निवडि
ली ॥ ७ ॥ कीं सत्य कोटीमंत्र तेज पाहीं ॥ एकवटलें
त्या अस्त्राठायीं ॥ देवदैत्य भयाभीत हृदयीं ॥ म्हण
ती कल्पांत मांडिला ॥ ८ ॥ त्यास सहित जपोनि मंत्र ॥
सोडोनि दिधलें दिव्यास्त्र ॥ नव खंड धरणी आणि
अंबर ॥ नडाडिलें ते काळीं ॥ ९ ॥ सहस्त्रविजा कडकड
ती ॥ तैशी धाविन्नली अस्त्रशक्ती ॥ भयें व्यापिला स

रितापती ॥ आगटाकूपाहाती दिग्गज ॥ १० ॥ देववि-
मानेंपळविती ॥ गिरिकंदरींअसुरदडती ॥ एकमूर्छे-
नायेवोनपडती ॥ उंठतीनामागुतीं ॥ ११ ॥ त्याअस्त्रेंन
लगतांक्षण ॥ त्रिपुरेंदाकिलींजाळून ॥ त्यांततृतीयनें
त्रींचाप्रळयाग्न ॥ साह्झालातयातें ॥ १२ ॥ तीन्हींग्रा
मसेनेसहित ॥ त्रिपुरें भस्म झालींतेथ ॥ देवशिवस्त
वनकरीत ॥ चरणधरितीसप्रेमें ॥ १३ ॥ त्यावरीत्रिपुर-
पितातारकासुर ॥ नेणेंप्रळयमांडिलाथोर ॥ देवपळ
विलेसमग्र ॥ चंद्रसूर्यधरूनिनेले ॥ १४ ॥ भागिरथी-
आदिगंगापवित्र ॥ धरोनिनेततारकासुर ॥ देवांगना
समग्र ॥ दासीकरोनीठेविल्या ॥ १५ ॥ ब्रम्हाविष्णूश

चीवर ॥ करिती एकांतीं विच्यार ॥ म्हणती शिवउमा-
कराबी एकत्र ॥ होईल पुत्रषण्मुख ॥ १६ ॥ त्याचे हस्तें
मरेल तारकासुर ॥ मग बोलावून पंचशर ॥ म्हणे तूं
बा जाऊनी सत्वर ॥ शिवपार्वती ऐक्य करी ॥ १७ ॥ हिं
मांचळीं तप करी व्योमकेश ॥ मन्मथा तूं भुलवी नयास
मग रतीसहित कुसुमेश ॥ शिवाजवळी पातला ॥-
॥ १८ ॥ पार्वतीच्या स्वरूपांत ॥ रती तेव्हां प्रवेशत ॥-
वसंतें वन समस्त ॥ शृंगारिलें तेथवां ॥ १९ ॥ शिवा-
च्या मानसीं सतेज ॥ प्रवेशला शफरीध्वज ॥ पारवे
करिती बहु गजबज ॥ शिवध्यान विक्षेपती ॥ २० ॥ ते
पक्षी हाकावयास नंदिकेश्वर ॥ गेला होता तेव्हां दूर ॥

तों पार्वती होवोनी कामातुर ॥ पाठीसीं उभी मन्मथा-
च्या ॥२१॥ शिवें उघडिले नयन ॥ तों पुढें देखिला मी-
नकेतन ॥ म्हणे मांझ्या तपासी केलें विघ्न ॥ मग भाल-
लोचन उघडिला ॥२२॥ निघाला प्रळयवैश्वानर ॥ भ-
स्म केला कुसुमशर ॥ फाल्गुन पूर्णिमेसी साचार ॥
काम जाळिला तेदिनीं ॥२३॥ शिवदूत भूतगण ॥ मह-
शब्द हाक देऊन ॥ स्मरगृह शब्द उच्चारून ॥ नानापरि-
उपहासिती ॥२४॥ शिवाचे आज्ञेने पासून ॥ फाल्गु-
नमासीं हुताशनी करून ॥ जो हें व्रत न पाळी पूर्ण ॥ अ-
वदसा जाण त्याबाधी ॥२५॥ ऐसा संहारून पंचशर-
विचार करूनी पंचवक्त्र ॥ तात्काळ उठोनी कर्पूरगौर

गेलाकैलासतदनासी ॥ २६ ॥ रतीशोककरीबहुत ॥-
मगसमाधानकरीनिर्जरनाथ ॥ म्हणेकृष्णाअवता-
रींतुझाकांत ॥ रुक्मिणीउदरींअवतरेल ॥ २७ ॥ कम
लासनेंकन्येसीमोगितां ॥ कंदर्पासशापदिधलाहो
ता ॥ कींशिवदृष्टीनेंनत्वतां ॥ भस्महोसीलकामातूं
॥ २८ ॥ असोहिकडेहिमनगकुमरी ॥ शिवप्राप्तीला
गींतपकरी ॥ सप्तऋषीप्रार्थितीत्रिपुरारी ॥ वरीकन्या
हिमनगाची ॥ २९ ॥ पार्वतीतपकरीजेवनीं ॥ शिवतें
थेंमेलाबटुवेषधरूनी ॥ गायनाच्याछंदेंकरूनी ॥ पु
सेभवानीप्रतीतेधवां ॥ ३० ॥ कासयातपकरिसीये
थ ॥ येरीम्हणेजोकैलासनाथ ॥ पतीव्हावयायद-

र्थे ॥ आचरेंतंपयेथेंमी ॥ ३१ ॥ बहुबोलेनेअवसरीं ॥ -
तूंतंवहिमनगराजकुमरी ॥ शंकरकेवळभिकारी ॥ महा
क्रोधीदारुण ॥ ३२ ॥ ओलेंगजचर्मप्रावर्ण ॥ शार्दूलच
र्मनेसलासर्पभूषण ॥ वसविलेंमहास्मशान ॥ भूतग-
णासगोंवते ॥ ३३ ॥ तरींविष्णुविलासीसगुण ॥ त्यासी
वरीतूंऐकवचन ॥ तुजयोग्यपंचवदन ॥ वरनव्हेसर्वथा
॥ ३४ ॥ ऐकतांसोमळीजगन्माता ॥ म्हणेशिवनिंदक
होयपरता ॥ वदननदाखवीमागुता ॥ परमखळाद्वेषि
या ॥ ३५ ॥ शिवनिंदकजोदुराचार ॥ त्याचावदनावलोकन
व्हावासमाचार ॥ तुजशिक्षाकरीननिर्धार ॥ विप्रम्हणो-
निराहिलें ॥ ३६ ॥ देखोनिदुर्गेचानिर्धार ॥ स्वरूपप्रग

टकरीकर्पूरगौर ॥ पार्वतीनें करूनी जयजयकार ॥ चरणाहृदयीं धरियेले ॥ ३७ ॥ शिव म्हणे ते समयीं ॥ प्रसन्न झालों मागल वर लाहीं ॥ अंबिका म्हणे वर देई ॥ अर्धांगीं तुझ्या जगदात्मया ॥ ३८ ॥ अवश्य म्हणे त्रिपुरारी ॥ कैलासा गेला ते अवसरीं ॥ पितृसदना झडकरी ॥ गेली ते व्हां जगदंबा ॥ ३९ ॥ मग सप्तऋषी ते वेळे ॥ शिवें हिमाचळा पाठविले ॥ हिमनगें ते आदरें पूजिले ॥ षोडशोपचारें करूनियां ॥ ४० ॥ अरुंधतीनें येऊन ॥ भवानी पाहिली अवलोकुन ॥ म्हणे शिव भवानी पूर्ण ॥ जोडा होय निर्धारें ॥ ४१ ॥ मन्मथ संवत्सरीं चैत्र मासीं ॥ लग्न नेमिलें शुद्ध अष्टमीसी ॥ निश्चय क-

रूनीसत्यंऋषी ॥ स्वस्थानासीपातले ॥ ४२ ॥ कधीं
होईलशिवगौरीलग्न ॥ इच्छितीब्रम्हादिकसहस्त्रनय-
न ॥ तारकासुराचांतोप्राण ॥ शिवपुत्रघेईलकधीं ॥
॥ ४३ ॥ इकडेनंदीसपाठवूनत्तेवेळे ॥ सर्वदेवशिवेंबो-
लाविले ॥ घेऊनित्रिदशांचेपाळे ॥ पाकशासनपात-
ला ॥ ४४ ॥ इंदिरेसहितइंदिरावर ॥ सावित्रीसहितच
तुर्वक्त्र ॥ अठ्यायशीसहस्त्रऋषेश्वर ॥ शिष्यांसहि
तानिघाले ॥ ४५ ॥ सिद्धचारणगुह्यक ॥ पितृगणभ-
रद्वाजवसूअष्टक ॥ एकादशरुद्रद्वादशार्क ॥ यक्ष-
नायकपातला ॥ ४६ ॥ आपुल्यावहनींबैसोन ॥ लो
कपाळनिघालेसंपूर्ण ॥ नवग्रहअष्टनायकाआदि-

करून ॥ किन्नरगंधर्वसर्वही ॥ ४७ ॥ एवंसर्वांसहि
तशंकर ॥ हिमाचळासिआलासत्वर ॥ नगेंद्रयेवोनि
सत्वर ॥ पूजोनंनेतसकळांतें ॥ ४८ ॥ दशसहस्र-
योजनेंमंडप ॥ उभाविलाज्याचेंतेजअमुप ॥ रत्न-
र्णांसदनेंदेंदिव्य ॥ जानवसासींदीधलीं ॥ ४९ ॥ शि
वस्वरूपपाहातांसमस्त ॥ वऱ्हाडीहोतविस्मित ॥
एकम्हणतीवृद्धबहुत ॥ पुराणपुरुषअनादी ॥ ५०
॥ हाआहेकेवळनिर्गुण ॥ नवरीस्वरूपेंअतिसगु
ण ॥ असोदेवकप्रतिष्ठाकरून ॥ मूळआलाहिमा-
द्री ॥ ५१ ॥ आद्यंतआवघेंसाहित्य ॥ कमळोद्भव-
स्वयेंकरित ॥ नवनिधीअष्टमासिद्धीराबत ॥ न्यून-

तेथें नसे कांहीं ॥ ५२ ॥ असो नवरा मिरवत ॥ नेला आं पुल्या मंडपांत ॥ षोडशोपचारादि पूजा विधी समस्त ॥ हिमाचळ करीत से ॥ ५३ ॥ लग्न घटिका आली जवळी ॥ तंव ते शृंगार सरोवर मराळी ॥ बाहेर आणिली हिमनगबाळी ॥ उभी केली पराआड ॥ ५४ ॥ लग्न घटिका पाहे दिनपती ॥ मंगळाष्टकें म्हणे बृहस्पती ॥ ओं पुण्याह निश्चिती ॥ कमळासन म्हणतसे ॥ ५५ ॥ असो यथाविधी संपूर्ण ॥ दोघां झालें पाणिग्रहण ॥ होमासी करितां प्रदक्षिणा ॥ शिवशक्ती तेधवां ॥ ५६ ॥ इतुकें याज्ञीक जाहलें सर्वही ॥ परी नोवरी कोणी देखिली नाहीं ॥ प्रदक्षिणा करितां ते समयीं ॥ पदनख देखिलें विधीनें

॥५७॥ कामें व्यापिला सूर्य ज्यामात ॥ षटपदांविर्यी बिं
दु पडत ॥ स्पर्धा राहू स्वचाल रिवल्यतें थ ॥ जन्मले क्षम-
गा न लागतां ॥५८॥ अन्या चंद्र बोमिथांर ॥ मदनांन
क कोपला अनिवार ॥ ब्रम्हयाचें पांचवें शिर ॥ छेदून-
टाकिलें तेधवां ॥५९॥ जाहला एक चि हाहाकार ॥
त्यावरी वैकुंठीचा सकुमार ॥ समाधान करी अपार
चतुर्वक्त्र ना मतें पासून ॥६०॥ असो यथाविधी सो
हळे ॥ च्यारी दिवस संपूर्ण जाहले ॥ सकळ देव गौर-
विले ॥ वस्त्रालंकारीं हिमनगें ॥६१॥ सवें पार्वती घे-
ऊनि ॥ कैलासा आला शूळपाणी ॥ यावरी सर्व देव-
मिळोनी ॥ प्रार्थितें जाले विश्वनाथा ॥६२॥ खुंटली

विश्वाचीउत्पती ॥ मन्मथउठवीउमापती ॥ मगतो-
मीनध्वजपुढती ॥ अनंगकरूनिजीवविला ॥ ६३ ॥
अंधकपुत्र तारकासुर ॥ तेणेंपछाडिलेदेवसमग्र
शिवासीहोईलकधीपुत्र ॥ देवसमग्रवांछिती ॥ ६४ ॥
त्यारा युगेंपर्यंत ॥ शिवउमाएकांतीरमत ॥ परीनव्हे
वीर्यपात ॥ नव्हेसुतयाकरितां ॥ ६५ ॥ तोंतारकासुरेंके
लाआकांत ॥ स्वर्गजाळीलेंसमस्त ॥ देवललनाधरू
नियां ॥ दासीबहुतापेंकेल्या ॥ ६६ ॥ देवशिवासीश
रणजाती ॥ तंवतीदोघेंएकांतीरमती ॥ देवऋषीबा
हेरिष्ठति ॥ प्रवेशकोणानव्हेची ॥ ६७ ॥ मगअग्नीआं
तपाठविला ॥ अतिथिवेषतेणेंधरिला ॥ तोनृतीयने-

र्गी शिवाच्या राहिला ॥ देवीं पाठविला मिषम्हणोनि-
॥ ६८ ॥ हाक फोडुनी भिक्षा मागत ॥ शिव पार्वतीस-
आज्ञापित ॥ माझें वीर्य धरूनि अद्भूत ॥ भिक्षा देई अ
तिथीतें ॥ ६९ ॥ मग अमोघवीर्य धरून ॥ अग्नीस देत
अंबिका आणोन ॥ सांडलें जे थेंबवीर्य जाण ॥ रेतकूप
झाले तो ॥ ७० ॥ तो चि पारा परम चंचळ ॥ न धरवे कोणा हातीं तेजाळ ॥ असो कृशानें वीर्य तात्काळ ॥ प्राशन केलें ते धवां ॥ ७१ ॥ अग्नी जाहला गरोदर ॥ परम लज्जित हिंडे कांतार ॥ तों साही कृतिका परम सुंदर ॥ ऋषी पत्न्या देखिल्या ॥ ७२ ॥ त्या गंगेंत स्नान करूनी ॥ तापत बैसल्या साही जणी ॥ तंव अग्निनें गर्भ काढूनी

पोटांतघालतासाहींच्या ॥ ७३ ॥ साहिजणीझाल्या-
गर्भिणी ॥ परमआश्चिर्यकरितीमनीं ॥ मगत्यांनीं
गर्भकाढुनी ॥ साहिजणींनींत्यागिला ॥ ७४ ॥ साहीं
वेरत एकझालें ॥ दिव्यशरीरतात्काळघडिलें ॥ सा-
हामुखेंहस्तशोभले ॥ द्वादशासरळतेजस्वी ॥ ७५ ॥
कार्तीकमासींकृत्तिकायोगीं ॥ कुमारजन्मलामहा-
योगी ॥ मयूरवाहनसर्वांगी ॥ उपासितशिवातें ॥-
॥ ७६ ॥ शिवेंनिजपुत्रजाणोनी ॥ नेवोनिलाविला-
अपर्णास्तनीं ॥ सत्पवर्षेंमृडानी ॥ लालनपालन-
करीत्याचें ॥ ७७ ॥ देवांसीसांगेवैश्वानर ॥ शिवासी
जाहलास्कंदपुत्र ॥ ऐकतांदेवसमग्र ॥ तारकावरी

-चालिले ॥ ७८ ॥ सेनाजयाची बाह्य अक्षौहिणी ॥ -
त्याचेंनगरवेष्टितासुरधापानी ॥ पृतनेसहितनेक्षणीं
तारकासुरबाहेरनिघे ॥ ७९ ॥ इंद्रेंस्वामीकार्तिकाया
सींजाऊन ॥ सेनापतित्वदिधलेंसंपूर्ण ॥ दिव्यरथीं
बैसवून ॥ अभिषेकिलाकुमार ॥ ८० ॥ इकडेतारका
सुरसुधापानी ॥ युद्धकरितीझोटधरणी ॥ देवत्रासि
लेदैत्यानीं ॥ आलेपळोनिकुमाराकडे ॥ ८१ ॥ स्कंदापु
ढेंकरजोडून ॥ देवकरितीअपारस्तवन ॥ रक्षीतारका
सुरापासून ॥ शिवनंदनतोषला ॥ ८२ ॥ देवांचावृत्तां
तजाणोनिसकळ ॥ कुमारेंधरिलेंरूपविशाळ ॥ तों -
तारकासुरधांविन्नलाप्रबळ ॥ शिवकुमरलक्षूनी ॥

॥ ८३ ॥ तेहतीस कोटी सुरवर ॥ उभे स्वामीचें पाठीं भार ॥ तारकाऊं अंगीं बळ अपार ॥ दशसहस्र कुंजरांचें ॥ ८४ ॥ तारकासुर अनिवार ॥ वर्षे सायकांचे संभार ॥ स्वामीचे पाठीसीं सुर ॥ लपती सत्वर जाऊनी ॥ ८५ ॥ उल्कानियां पाकशासन ॥ तारकें शक्ती दिधली सोडून ॥ प्रळय चपळेऐसी मार्गे टाकून ॥ मनोवेगें चालिली ॥ ८६ ॥ पायां पाशी नम्र होऊन ॥ करी हरि स्मरण कर जोडून ॥ म्हणे हे हरि रामानंद सज्जन ॥ निवारी येथिचे अनीशक्ती हे ॥ ८७ ॥ ब्रह्मानंदा विश्वव्यापका ॥ दशाननतारक रघुपाळका ॥ मधुमुरनरकांतका ॥ निवारी प्रळयशक्ती हे ॥ ८८ ॥ ये

कुंठींहूनयोगमाया॥ हरीनेंधाडिलीलवलाह्यां॥ ति
णेंतेशक्तीपरतोनियां॥ एकीकडेंपाडिली॥८९॥
यावरीतारकेंबाणाचेपुर॥स्वामीवरीसोडिलेअ-
पार॥मुखपसरोनीशिवकुमर॥तितुकेगिळिता-
जाहला॥९०॥नानाशस्त्रेंअस्त्रशक्ती॥तारकेंसो
डिल्याअनिवारगती॥तितुक्यागिळिल्यासहज-
स्थिती॥शास्त्रसंख्यावदनानें॥९१॥कल्पांतरु
द्रासमान॥भयानकदिसेमयूरवाहन॥तारकेंब्रह्मा
स्त्रदिधलेंसोडोन॥तेंहीगिळीअवलीलें॥९२॥-
जितुकेंशस्त्रमंत्रनिर्वाण॥तितुकेंप्रेरीतचहूंकडून-
प्रळयकाळासमशिवनंदन॥गिळिक्षणनलगतां.

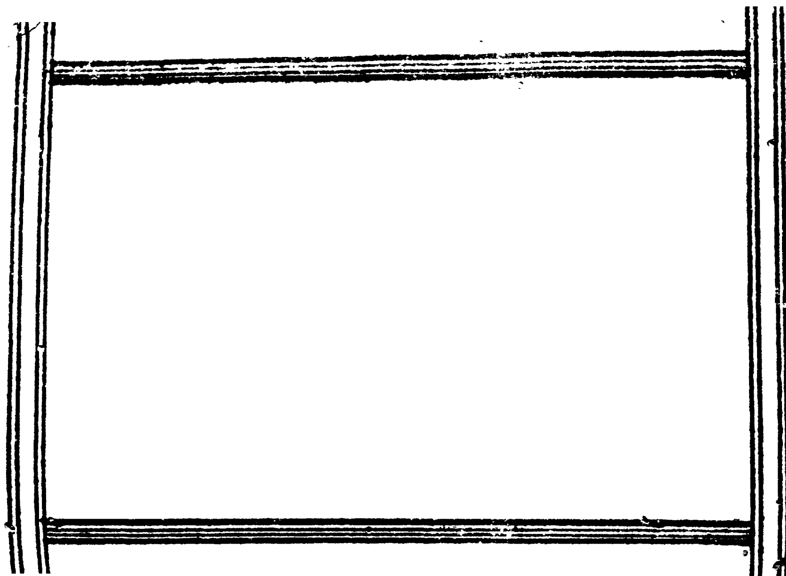
॥९३॥ मग निःशस्त्र तारकासुर ॥ स्यंदनाहूनी उडी
तरला सत्वर ॥ स्वामीवरी धांवे अनिवार ॥ सौदामि-
नीसारिखा ॥९४॥ ऐसें देखोनि षडानन ॥ कृतां-
तासी हाक देऊन ॥ रथाखाली उतरून ॥ मल्लयुद्ध
आरंभिलें ॥९५॥ सप्त दीन पर्यंत ॥ युद्ध झालें परम
अद्भुत ॥ तारकासुर अत्यंत ॥ जर्जर केला आपटोनी
॥९६॥ पाई धरोनी अवलीला ॥ चक्राकार भोवंडिला ॥
मग धरणीवरी आपटिला ॥ चूर्ण झाला मृद्घटवत-
॥९७॥ निघोनि गेला प्राण ॥ दुंदुभी वाजवी शचीर-
मण ॥ पुष्पें वर्षती सुरगण ॥ कर जोडोनि स्तुती क-
रिती ॥९८॥ जेव्हां मारिला तारकासुर ॥ तेव्हां सा-

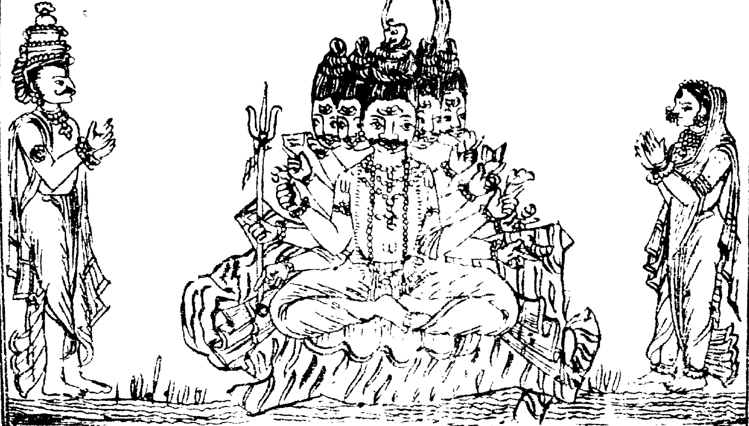
नवर्षांचा शिवकुमर ॥ मग सेनापती त्वसमय ॥ इंद्रें त्या सी दीधलें ॥ ९९ ॥ तारकासुराचें नगर ॥ इंद्रें लुटिलें सर्व ॥ देवस्त्रिया सोडविल्यासत्वर ॥ सर्व देव मुक्त झाले ॥ २०० ॥ लागलातेव्हां जयवाद्यांचा घोष ॥ कुमार गेला वाराणशीस ॥ नमूनाशिवमृडानीस ॥ सुरपअ-धार दीधलें ॥ १ ॥ मग झालें मौंजीबंधन ॥ सर्वतीर्थें करी षडानन ॥ मग कपारी बैसला जाऊन ॥ अनुष्ठान-करीसुरवें ॥ २ ॥ षडाननासभवानीह्मणात ॥ ब्रह्मच र्य केलें आजपर्यंत ॥ आतां स्त्री करूनी यथार्थ ॥ गृहस्थाश्रम करीकां ॥ ३ ॥ षडानन म्हणे अंबेप्रती ॥ सांग स्त्रिया केशा असती ॥ त्या देखिल्या नाहीं निश्चिती-

क्रेशी आकृतीसांगेंमज ॥ ४ ॥ अपर्णाम्हणेसकुमा-
र॥ मजसारिख्यास्त्रियासर्वत्र ॥ ऐकतांहांसेंआलें
कुमारा ॥ कायउत्तरबोलत ॥ ५ ॥ तुजसारिख्यास्त्रि
याजरी ॥ तुजसमानमजनिर्धारीं ॥ तुझ्यावचना-
सीमातोश्री ॥ अंतरपडोंनेदीमी ॥ ६ ॥ ऐसेंकुमार-
बोलोन ॥ महाकृपाटांतजायपळोन ॥ मगतेजगन्मा
ताआपण ॥ धरूंधाविन्नलीनयातें ॥ ७ ॥ नादोपेकु
मारतेक्षणीं ॥ अंबादुःखेंपडेधरणी ॥ जेत्रिभुवन
पतीचीराणी ॥ वेदपुराणीवंद्यजे ॥ ८ ॥ अरेतूंसकु-
मारादाचीवदना ॥ आलामाझ्यास्तनासीपान्हा ॥-
कोणासीपाजूंषडानना ॥ निजवदनादारववी ॥-

॥ ९ ॥ घेईल तुझें दुध लोणी ॥ म्हणोनि कुमार वमीते क्षणीं ॥ बोलते झाले शापवाणी ॥ क्रोधें करूनि कुमार तो ॥ १० ॥ माझे दर्शना जो स्त्री येईल ॥ तो सत्पजन्म विधवा होईल ॥ स्वामी दर्शना पुरुष येईल ॥ कार्त्तिकमासीं कृत्तिका योगीं ॥ ११ ॥ तो सत्पजन्म सभाग्य होईल धनाढ्य वेदपारग ॥ अनामिक हो अथवा मातंग ॥ दर्शनें लाभ समानचि ॥ १२ ॥ स्वामी सन्मुख बोधिन वृत्ती समस्त ॥ भवानी तुज लागीं तक माकित ॥ भेटोन येथा त्वरित ॥ वाराणसीसं जाउनी ॥ १३ ॥ मग स्वामी आनंदवनाहूनी ॥ आनंद पावलीं शिवभवानी ॥ उभयतां चें समाधान करूनी ॥ मागुती गेला पूर्वस्थ-

का ॥१४॥ स्कंदपुराणीं कथासूत, शौनकादिकां भक्तीसां
गत ॥ एकतां विप्रें समस्त ॥ श्रवणमात्रें दग्ध होती ॥
॥१५॥ अपर्णाहृदयाब्जमिलिंदा ॥ श्रीधरवरदा ब्र-
ह्मानंदा ॥ पूर्णब्रह्म अनादिसिद्धा ॥ आनंदकंदा ज
गद्गुरू ॥१६॥ शिवलीलामृत ग्रंथ प्रचंड ॥ स्कंदपु-
राण ब्रह्मोत्तरखंड ॥ परिसोत सज्जन अखंड ॥ च
तुर्दशाध्याय गोड हा ॥१७॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥
ओं० सं० २१७ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ श्रीसांब ॥

अध्याय १४

श्रीगणेशायनमः ॥ भस्मासुरहरणा भाललोचना ।
भार्गववरदा भस्मलेपना ॥ भक्तवत्सला भवभयह
रणा ॥ भेदातीता भूताधिपती ॥ १ ॥ भवानीवराभ
क्ततारका ॥ भोगीभूषण भूतलपालका ॥ भार्गवक
रक्षका भवभयहारका ॥ भक्तरक्षका भवशोषणा
॥ २ ॥ त्रितापशमना त्रिदोषहारका ॥ त्रिगुणातीता ।
त्रिपुरांतका ॥ त्रिभुवनजनका त्र्यंबका ॥ भयरक्ष
का त्रिकांडवेद्या ॥ ३ ॥ तुझ्याकृपाबळें समस्त ॥ त्र
योदश अध्यायपर्यंत ॥ कथिलें शिवलीलामृत ॥
आतां कळसाध्याय चौदावा ॥ ४ ॥ तेराव्या अध्या ।
यीं शिवगौरीलग्न ॥ सांगितलें स्वामी कार्तिकाचें ज

नून ॥ यावरी शौनकादिकांला गुन ॥ सूतसांगे नैमि
षारण्यीं ॥ ५ ॥ सिंहावलोकनें तत्वतां ॥ परिसा षृ-
डास्य गजास्याची कथा ॥ दोघेही धाकुटे असतां-
जगदंबा खेळवी प्रीतीनें ॥ ६ ॥ गजतुंडा ओसंगा
घेउन ॥ विश्वजननी देत स्तनपान ॥ शुंडादंडे करू
न ॥ दुग्ध ओढी न गजास्य ॥ ७ ॥ अंबेच्या पृष्ठीव
री प्रीतीं ॥ शुंडा फिरवीत गणपती ॥ शुंडें तपय-
साठवूनी षण्मुखा प्रती ॥ बोलत सेंते धवां ॥ ८ ॥
म्हणे हें घेई कां अमृत ॥ ब्रम्हादिकां जें अप्राप्य ॥-
स्कंद बोले क्रोधयुक्त ॥ उच्छिष्ट तुझें न घेमी ॥ ९ ॥
षडानन म्हणे चराचरजननी ॥ लंबनासिक मज

लागुनी॥उच्छिष्टदुग्धदेतोंपाहेलोचनीं॥सांगमृ
डानी काहींयातें॥१०॥शुंडेसधरूनियांरवाली॥
पाडूंकाययेवेळे॥मातेयाचेंनासिकविशाळआगळें
काहोएसेंकेलेंतुवां॥११॥इंद्रचंद्रमित्रनिर्जर॥मू-
र्तीम्रसवलीसमनोहर॥परीहालंबनासिककर्णथो
र॥दंतएकबाहेरदिसतसे॥१२॥ऐसाकांमसवली
सबाळ॥ऐकताहांसेपयःफेनधवळ॥धराधरेंद्रनं
दिनीविल्हाळ॥तिसीहीहास्यनाटोपे॥१३॥स्कंद-
म्हणेजननीपाहीं॥यासउत्तरीमजस्तनपानदेई
मगजगदंबेनेंलवलाहीं॥विघ्नेशारवालींबैसावि
लें॥१४॥षण्मुखआडवाघेवोनी॥स्तनंजोया-

ळीं त्याचे वदनीं ॥ पांचही मुखें आक्रंदोनी ॥ रडूं लागलीं तेधवां ॥ १५ ॥ तें देखोनी गणनाथ ॥ पोटधरूनी गदगदां हांसत ॥ म्हणे अंबे तुझा हा वेसा रूनं हाक फोडी आक्रोशें ॥ १६ ॥ एक स्तन घातला याचे वदनीं ॥ आणीक पांच आणिसी कोठूनी ॥ ऐसें ऐकतां पिनाकपाणी ॥ काय हांसोनी बोलत ॥ ॥ १७ ॥ काय म्हणतो गजवदन ॥ ऐसा कां भूसवली सनंदन ॥ यावरी आपण हास्यवदन ॥ प्रतिउत्तर देतसे ॥ १८ ॥ म्हणे हा तुम्हां सारिखा झाला नंदन तुम्हीं पंचमुख हा षण्मुख पूर्ण ॥ ऐकतां हांसला त्रिनयन ॥ पुत्र पाहोनी स्फुरद्वादे ॥ १९ ॥ यावरी ष

षमुख आणि गणपती ॥ लीलाकौतुकें दोघे क्री-
ती ॥ विनोदें कलह करिती ॥ अंतरीं प्रीति अखंड ॥
॥२०॥ दोघेही रडतां एके कोनीं ॥ धांवोनी आली ज
गत्रयजननी ॥ वक्रतुंडासी हृदयीं धरूनी ॥ म्हणे
बाळा काय झालें ॥२१॥ तंव तो म्हणे स्कंद येवोन ॥-
अंबे धरिले माझे कर्ण ॥ बोलिला एक कठीण वच-
न ॥ तुझे नयन सानकार ॥२२॥ जगदंबा मग हांसो
नं ॥ अग्निसंभूता प्रति बोले वचन ॥ गजाननासी
कठीण भाषण ॥ ऐसें कैसें बोलिलासी ॥२३॥-
स्कंद म्हणे तर्जनी उचलून ॥ येणें मोजिले माझे-
द्वादश नयन ॥ यावरी हैमवती हांसोन ॥ एकदंत

मतीबोलत ॥ २४ ॥ म्हणे हें तुवां अनुचित केलें ॥ कु:
मारा चें नयन कां मोजिले ॥ याव रीन । गानन बोलि ॥ ऐ
क मातें अन्याय याचा ॥ २५ ॥ माझी शंडा लंबायमान
येणें मोजिली चंबघे घालुन ॥ अन्यायी हा थोर त्रिभुव
नाहुन ॥ करीं ताडन अंबे यासी ॥ २६ ॥ यावरी स्वामी-
कार्तिक बोलत ॥ अंबे येणें माझे मोजिले हस्त ॥ याव
री करिमुख बोलत ॥ मैनाक भगिनी ऐकु पां ॥ २७ ॥ या
चा अन्याय एक सांगेन ॥ ऐकतां यासी तूं करसिल ता-
डन ॥ नगात्मजा आणि त्रिलोचन ॥ सावधान होवो
नी ऐकती ॥ २८ ॥ इभमुख म्हणे मेंड साउभ ॥ मज बो
लिला नसाहे वचन ॥ तुझें गांडका थोर पूर्ण ॥ मोदक

बहुभासिलें ॥ २९ ॥ ऐसें एकनाभूड्गानीं ॥ दोघांसीह
दयीं धरीप्रीति करुनी ॥ दोघांसी मोंधवस्त्र देऊनी ॥ स
मजाविलें तेधवां ॥ ३० ॥ यावरी मदनांतक पाहात ॥ सिं
हासनीं बैसला आनंदयुक्त ॥ जगदंबामुखाकडे पा
हात ॥ हास्यवदन करूनियां ॥ ३१ ॥ यावरी विरूपाक्ष
बोलत ॥ कांहो हास्य केलें अकस्मात ॥ यावरी बोलो
क्यमाता म्हणत ॥ नवल एक दिसतसे ॥ ३२ ॥ तुम-
च्या जटामुकुटांत ॥ ललना कां तो काय दिसत ॥ तुम-
च्या कर्णी अद्भुत ॥ पयजा बिडौजा समजेना ॥ ३३ ॥
कैलासपती म्हणे ईभगमने ॥ हरिमध्ये मृगशावकनये
॥ मस्तकीं जळ धरिलें वरानने ॥ बिंबाधरे पीकस्वरे ॥

॥ ३४ ॥ यावरी चातुर्यसरोवरमराळी ॥ हेरंबजननी- ह्मणे कपाळमौळी ॥ जलांनरीं स्त्रीचे वदन ये वेळीं ॥ दिसते मज भालनेत्रा ॥ ३५ ॥ यावरी बोले कैलासराज ॥ विद्रुमाधरें सुरवन व्हे वारिज ॥ शोभायमान सतेज टवटवीत दिसतसे ॥ ३६ ॥ यावरी सजल जलदव- र्णा ॥ स्कंदमाता ह्मणे पंचदशनयना ॥ नीलकेशाव्या घ्रचर्मवसना ॥ कृष्णावर्णा दिसताती ॥ ३७ ॥ याव री बोले पंचवदन ॥ कमळीं मिलिंद सुगंध घे बैसोन- ॥ नसते चंपुसरोरुहीं दंधेवोन ॥ रमा रमण सहोदरी- ॥ ३८ ॥ यावरी बोले भुजंगभूषणी ॥ कमळासंभि वयाकार बद्धांगपाणी ॥ तुमच्या मायेची विचित्रक

रणी ॥ आम्नायश्रुतीनेणती ॥ ३९ ॥ यावरीबोलेहि
मनराज्यामात ॥ भ्रूकुट्यानव्हेपाहात्वरित ॥ सलि
लहरीतकपत ॥ दृष्टीतरकलीतुझीकांहो ॥ ४० ॥ या
वरीसकळप्रमदांचीस्वामिणी ॥ बोलेकंबुकंठीकमंड
लुस्तनी ॥ म्हणेकेरवासनेअपिनाकपाणी ॥ कांहो
दिसतीआकर्णते ॥ ४१ ॥ यावरीशफरीध्वजदहन
बोलत ॥ कमळाभोंवतेंनीरबहुत ॥ नेत्रनव्हेतमी
नतकपत ॥ हंसगमनेनिरखींबरें ॥ ४२ ॥ जेअनंत
गुणपरिपूर्णवेल्हाळ ॥ त्रिपुरसुंदरीबोलेप्रेमळ ॥
म्हणेराजीवास्तनयुगुळ ॥ कमंडलुऐसेदिसतीकां
॥ ४३ ॥ यावरीबोलेत्रिशूळपाणी ॥ ऐकेवरसंधार्थ

रनंदिनी ॥ तेस्तनंनन्व्हेतदोन्ही ॥ विलोकोनीपाहे
बेरं ॥ ४४ ॥ गंगाह्रदाचेदोन्हीतीरीं ॥ चर्म्मचाकेंबै
सलीसाजिरीं ॥ दुर्गाम्हणेमदनारी ॥ बहुतसाहि-
त्यपुरवितसा ॥ ४५ ॥ एकाच्येअनेककरून ॥ दावि
लेंहेंत्रिभुवनं ॥ तुम्हचेमौनेंचधराव्चरण ॥ बोलतां
अप्रमाणनम्हणावें ॥ ४६ ॥ मगमांडूनियांसारिपाट
खेळतीदाक्षायणीनीळकंठ ॥ ज्यांचेखेळएकतांव
रिष्ठ ॥ भक्त होतीभिंजगतीं ॥ ४७ ॥ दोघेखेळतां-
आनंदघन ॥ तोआलाकमलोन्दवनंदन ॥ ब्रम्हवी-
णावाजवून ॥ करीस्तवनअपार ॥ ४८ ॥ मगाक्षण
एकस्वस्थहोउनी ॥ खेळविलोकीनारदमुनी ॥ म्ह

णेपणाकेल्यावांचुनी ॥ रंगानयरवेळाने ॥ ४९ ॥ दो-
घांसीमानलेंनेवहुत ॥ मगपणाकरूनीरवेळत ॥ जिं
किलत्यासीएकवस्त ॥ आपुलीयाचीनिर्धारहा ॥-
॥ ५० ॥ तोपथमडावतेचक्षणीं ॥ जिंकितीझालीभ-
निकानंदिनी ॥ व्याघ्रांबरघेतलेंहिरोनी ॥ नारदमुनी
हांसतसे ॥ ५१ ॥ दुजाहीडावजिंकिताभवानी ॥ घेत
लेंगजचर्महिरोनी ॥ एकामागेंएकतेचक्षणीं ॥ वा-
हाहीआयुधेंघेतलीं ॥ ५२ ॥ जोजोडावजिंकीभवा-
नी ॥ सर्वभूषणेंघेतलींहिरोनी ॥ शेवटींकौपीनहीसां
डोनी ॥ शंकरझालादिगंबर ॥ ५३ ॥ सर्वभपुण्यजिं
किला ॥ नोहींदेवीचेंआपुलाकेला ॥ नारदगदगदांहंस

सिन्नला ॥ कायबोंलिला शिवासीं ॥ ५४ ॥ म्हणेस्त्री
नें जिंकिलें पण धरून ॥ गेला तुझा महिमा पूर्ण ॥ सृ-
ष्टींसवघी माया आधीन ॥ तूं निर्गुण निर्विकार ॥ ५५
चराचर आहे माया आधीन ॥ तुजइणें दिधलें सगुण
पण ॥ यरवीं तूं अव्यक्त पूर्ण ॥ तुज कोण पुसतसे ॥-
॥ ५६ ॥ एवं तूं माया आधीन झालासि पूर्ण ॥ आतां भ-
कासीं कैसें दाविसी वदन ॥ ऐसें ऐकतां भाललोचन
गेला रुसून घोर वनीं ॥ ५७ ॥ इतुकें कृत्य करून ॥ ग
ला तेथून ब्रम्ह नंदन ॥ शंकरें सर्व संग टाकून ॥ निर-
जनीं वास केला ॥ ५८ ॥ शोधितां न पडे कोणासी ठायीं
योगी ध्याती सर्वदा ह्रदयीं ॥ नकळे मूळाग्र कोठें कां-

हीं ॥ जातीकुळनसेची ॥ ५९ ॥ नामरूपगुणातीत ॥ -
गोत्रवर्णआश्रमविरहित ॥ चहूंदेहासीअतित ॥ को
णाअंतनकळेचि ॥ ६० ॥ असोजगदंबासख्याघेउ -
नीयां ॥ वनासीचालिलीशोधावया ॥ गिरीकंदरीमठ
गुहाशोधोनियां ॥ भागलीबहूतजगदंबा ॥ ६१ ॥ स
र्वहीतीर्थेंशोधिलींसवेग ॥ बहुतांसीपुसिलात्या -
चामार्ग ॥ जोसाधितांअष्टांगयोग ॥ योगीठायींपडे
ना ॥ ६२ ॥ पंचाग्निसाधनधूम्रपान ॥ जटाधारीनग्न
मौन ॥ एकींसदांझाकिलेनयन ॥ एकगगनविलो:
कीती ॥ ६३ ॥ एकऊर्ध्वचिनिरंतर ॥ एकघेतीवायुचाआ
हार ॥ त्यांसहीपुसतांश्रीशंकर ॥ कोठेंआहेनबोल:

ती ॥ ६४ ॥ एककरितीसदांयज्ञ ॥ करितीहिंसाबलि-
दान ॥ परीनेहीधरेंडोळेंभरून ॥ कष्टीहोतीसर्वदां ॥-
॥ ६५ ॥ एकचौसष्टकळादभविती ॥ एकचौदाविद्यामि-
रविती ॥ वादविवादनिगुती ॥ करितांबहूतभागले ॥-
॥ ६६ ॥ एकसांगतीपुराण ॥ एकनाचतीउड्यायेउन
लोकाससांगतीउपदेशाज्ञान ॥ परीउमारमणादुराव
ला ॥ ६७ ॥ एकनाशितीकुशमृत्तिकाउदक ॥ म्हण-
तीआम्हीइतुकेनपावनदेख ॥ त्यांसहीपुसतांकेला-
सनायक ॥ नपडेगांयींतत्वतां ॥ ६८ ॥ जेआदिमाया-
विश्वजननी ॥ अनंतब्रह्मांडांचीस्वामिणी ॥ तेभ्रमली
नानासाधनीं ॥ सांबदेहधरहयाकायतेथें ॥ ६९ ॥ ग

यींपडावयाशि नसेनी ॥ शीराश्री ज्ञापतीकरीन
प ॥ मघघाडुहिणा स्ता सारूप ॥ निशीदिनीं याच-
लागीं ॥ ७० ॥ ऋग्वेदस्थापितकर्म ॥ यजुर्वेदबोले
ज्ञाननि:सीम ॥ उपासनामार्गउत्तम ॥ अथर्वणस्था
पितसे ॥ ७१ ॥ सामवेदसांगेगायन ॥ न्यायशास्त्रीं भेद
गहन ॥ म्हणतीईश्वरसमर्थजीवसान ॥ त्याचेंपदन
पावतीते ॥ ७२ ॥ मीमांसकस्थापितीकर्ममार्ग ॥ सां
ख्यप्रकृतीपुरुषविभाग ॥ पातांजलींसांगतीयोग ॥-
श त्याविभागव्याकरणी ॥ ७३ ॥ सर्वनिरसोनीउरलें
उत्तमं ॥ वेदांतीम्हणतीतेंचिब्रम्ह ॥ तोशिवब्रम्हानंद-
परम ॥ वेदशास्त्रांअगम्यजो ॥ ७४ ॥ त्याशिवाचें.

नामघेवोनी ॥ जगदंबा बाहे घोरवनीं ॥ सकळ अभि-
मानटाकोनी ॥ वल्लभामीशरणतूलें ॥ ७५ ॥ सक-
ळतत्वेंशोधितांसाचार ॥ शेवटीं हाय साक्षात्कार ॥
तैसाहिमाचळीं त्रिपुरहर ॥ विलोकिला जगदंबेनें ॥
॥ ७६ ॥ तोस्वात्मस्वरूपीं झाला तल्लिन ॥ झांकिले अ
सतीपंचदशनयन ॥ देवीम्हणे ईश्वरगृहीं येऊन ॥-
रहिवासकेलासे ॥ ७७ ॥ अपर्णा मनीं विचारी ॥ यांच
रूपें जवळी जाऊं जरी ॥ तरी मज वरी ये अवसरीं ॥ क्रो
धायमान होईल ॥ ७८ ॥ मग भिल्लीचा वेष धरून ॥
मयूरपिच्छाचें केलें वसन ॥ अनुपम्य वेष धरून ॥-
मुरहरंभगिनीचे ॥ ७९ ॥ अनंतकमळ भवां-

डमाळा॥ त्रिभुवनसेची॥ गुंफी हेळा॥ तिणें स्मरहर मोहिला॥ नृत्यगायन करूनियां॥ ८०॥ अनंतशक्ती भोंवत्या विराजिती॥ विमानीं अष्टनायका तन्मय होती॥ किन्नरगंधर्व आश्चर्य करिती॥ गायनकरित्ती ऐकूनियां॥ ८१॥ वैरभाव वनचरें विसरती॥ आहार त्यजिला तन्मय होती॥ नद्यांचे जल प्रवाह खुंटती॥ पक्षी विसरती देहभाव॥ ८२॥ निश्चळ झाला पवन- विधु कुरंग गेला वेधोन॥ कुंभिनी भार सांडुन॥ फणी पतिवर येऊं पाहे॥ ८३॥ अंगींचा सुटला दिव्य- आमोद॥ देव पाहाती होऊ निषद्पद॥ नृत्य करितां भाव विविध॥ दावी नाना प्रकारचे॥ ८४॥ शीतकत्वं

दाहाकत्वसांडूनां॥ वाटेताटगझालेविधुचंद्रकिरणं
देवललनाम्हणती ओवाळून॥ इजवरूनीजेविसम-
र्त्ती॥ ८५॥ आदिजमनीचेंअपारलाघव॥ जेंणतीं
शंभ्कादिकमलोद्भव॥ दिव्यहिरेरवाणीचेंवैभव॥ दंत
तेजेंझांकिले॥ ८६॥ दंतपंक्तीचाझळकतारंग॥ रव
डेतेहीहिरेहोतीसरंग॥ तनूचासुवासअपांग॥ न-
भभेदुनीवरीजाय॥ ८७॥ पदमुद्राजेथेंउमटत॥
सुवासकमळेंतेथेंउगवत॥ जेथीच्यापरागासवेंधीं
निवसंत॥ प्रदक्षिणाकरीप्रभनें॥ ८८॥ अनंतवि
द्युल्लतांच्याकल्लोळ॥ तैसेंस्वरूपतेजनिर्मळ॥ नेत्र
उघडोनीजारश्वोसोपं गाहताझालातेधवां॥ ८९॥

पायींपैंजणने ॥झुणाती॥ त्यांतक्षुद्र घंटा
रसाळगर्जती॥ करींचींककणेंझणत्कारिती॥ नृ
त्यगतीसरसीच॥९०॥ भ्रूलताचापचढवूनी॥काम
शस्त्रुविंधिलानयनकटाक्षबाणीं॥ मनकुरंगपाडिला
धरणी॥ स्मरधर्राकरणीनकळेचि॥९१॥ दिव्यस्व-
रूपविलोकितांपूर्ण॥ पंचबाणेंव्यापिलापंचवदन॥
तपध्यानविसरून॥ वृत्तांतपुसेतियेतें॥९२॥ म्हणे
तूंनारीकोठीलकोण॥ कामानकशांनवीवर्षोनिघ
न॥ तुझेंस्वरूपलावण्य॥ त्रिभुवनीएसेंदुजेंनाः-
हीं॥९३॥ तुझावदनेंदुविलोकून॥ चकोर झालेमा
झेनयन॥ आतांवरीमजलागुन॥ तुजआधीनंझा

ळोंमी ॥ ९४ ॥ यावरी बोले भिल्लीणी ॥ उमे शील-
ळनाटांकोनी ॥ कां बैसला सिघोरवनी ॥ कैलासभु
वनत्यजोनियां ॥ ९५ ॥ मीतां परनारी निश्चित ॥ न
वरोनघडे कदां सरत ॥ तुवां मन जिंकिलें नाहीं यथा
र्थ ॥ नरीं तपस्वी कैसा तूं ॥ ९६ ॥ यावरी बोले पिना-
कपाणी ॥ दुर्गवरी मी आलों रुसोनी ॥ तिचें मुख न-
पाहे परतोनी ॥ नावरवर्यां निघेचि ॥ ९७ ॥ यावरी भि
ल्लीबोलत ॥ पती माझा रमिग अत्यंत ॥ हें त्रिभुवन-
जाळिलक्षणांत ॥ अणुमात्र गोष्ट कच्तांचि ॥ ९८
॥ यावरी बोले ज य ॥ तो बहुकाळाचा अत्यंत-
द्दसयागीउं कोध अद्भुत तियेचा ॥ ९९

पुढें गेलें पर्व ॥ ... ॥ मारुती तिसी वरी मी धृ-
जटी ॥ परी तें कौ ... नु मोठी ॥ अतिक पटी मी ज्ञा
णे ॥ १०० ॥ भिल्ली म्हणे मी ऐकिलें कानीं ॥ तूं कप
टी आहेस ति जड्हुनी ॥ शिरीं ठेविली स्वर्धुनी ॥ भो-
की भवानी अत्यंत ॥ १ ॥ दुर्गेऐशी पट्टराणी ॥ टाकू
न कां हिंडसी वनीं ॥ परललना देखोनी ॥ गळां येवो
नी पडों पाहासी ॥ २ ॥ मारुती बोले कैलासनाथ ॥-
क्षणांत सृष्टी घडामोड करित ॥ शुंभ निशुंभादि दै
त्य ॥ युद्ध करूनी मर्दिले तिणें ॥ ३ ॥ तो जरी येथें आ-
ली धांवोन ॥ उदंड प्रार्थना केली पूर्ण ॥ तरी मी न जा-
य परतोन ॥ कैलासासी निश्चयें ॥ ४ ॥ तिसी मीन-

करीं संभाषण ॥ तूं विवरीमी झालों तुजआधीन ॥ जिकडे नेसी तिकडे येईन ॥ वचनाधीन तुझ्या मी ॥ ५ ॥ यावरी बोले गौरटी ॥ भवानी बैसली तुझ्या पाठीं ॥ दोनवेळा परिली धूर्जटी ॥ तिची गती हे केली ॥ ६ ॥ मरा माझा पाळका यतुज ॥ के [illegible] न जाशील न कळे म- न ॥ धूर्ती [illegible] सहज ॥ तुझें त्यांचे हरविलें ॥- ॥ ७ ॥ नबोले [illegible] दहन ॥ भिल्लिणी मागुती करोन ॥ [illegible] दशनयन ॥ निरा [illegible] लिं- गन धावयां ॥ ८ ॥ भवानी लिलीसत्वर ॥ [illegible] बो ले त्रिपुरहर ॥ [illegible] दावीसुंदर ॥ [illegible] पेमा- झी ॥ ९ ॥ तूं म [illegible] येऊन ॥ मीन जाय तुजरा

कोन ॥ मयज॰ . . . सान ॥ यांचे स्तुव...माझिया
॥ १० ॥ मज्ञतुमची ह. . . न कामिनी ॥ अवश्यम्हणेगरवद्दीरा
पाणी ॥ मदनांनकवेथोनी ॥ कैलासीनेल्लानेधवा ॥ ११ ॥
सिंहासनींबैसवून ॥ षोडशोपच्यारेंकेलेंपूजन ॥ देवी
नेंहृदंधरिलेचरण, कंठींमाळघातली ॥ १२ ॥ देवीआपु
लेंस्वरूपप्रगटकरी ॥ तटस्थपाहेत्रिपुरारी ॥ मगहांस
तीपरस्परीं ॥ एकमेकांपाहोनी ॥ १३ ॥ शिवम्हणेधन्य
भवानी ॥ त्वां चेआगीलेंमजसमजावेनी ॥ सनकशौन
कादिकालागोनी ॥ कथासांगविचित्र ॥ १४ ॥ करींविणा
घेऊनीब्रम्हसूत ॥ शिवाजवळीआलाअकस्मात ॥
म्हणेहेविश्वंभरविश्वनाय ॥ तुझेभक्तदेखिलेबहू ॥

॥१५॥ पर्शकांतीनगरीं श्रियाळ ॥ धीरगंभीर उदार-
शीळ ॥ कीर्तिनें भरलें दिग्मंडळ ॥ सात्विक वंशुळक्षमा
वंत ॥१६॥ तेणें घातलें अन्नसत्र ॥ झालीं वर्षें दहासहस्र ॥ इच्छाभोजनदान पवित्र ॥ अतीताभ्यतीतें देत
असे ॥१७॥ अवनीवरी जे अगम्यवस्तु ॥ भोजनीं-
मागीतली अकस्मात ॥ ती प्रयत्नें आणोनि पुरवित
शिवभक्त थोरतो ॥१८॥ ऐसें नारद सांगतां वर्तमान
त्याच्या गृहा प्रति पंचवदन ॥ कुश्चक अतितवेष धरू
न ॥ येता झाला तेसमर्थी ॥१९॥ अंगणांत उभा ठाकु-
ला येऊन ॥ परमकोपी जेविं दावाग्न ॥ दुष्टवचन बोले
कठिण ॥ रूप [illegible] स्वळचि ॥२०॥ म्हणे मज

देईइच्छाभो... ...राजातोंसत्वघेऊन ॥ श्रिय
ळचांगुणायेवोन ॥ ... यथरितीसन्दावें ॥ २१ ॥ आणो
निबैसविलाआसनीं ॥ त्याचींक्षाधवनवनेंसोस्कनी ॥
षोडशोपच्यारेंपूजाकरूनी ॥ करजोडूनिठाकतीपुढें
॥ २२ ॥ मागास्वामीइच्छाभोजन ॥ येरूम्हणेनरमांस
देआणोन ॥ तूंचोरहेरआणसीधरून ॥ त्यांचेंमांस
नघेरी ॥ २३ ॥ धरूनीमाझाउद्देश ॥ विकतआणसी
ळमनुष्य ॥ तेंनघेमीनिःशेष ॥ सत्यसत्यत्रिवाचा ॥-
॥ २४ ॥ चांगुणाम्हणेकरजोडुन ॥ मीआपुलेंमांस-
देतेंकरीभोजन ॥ श्रियाळम्हणेमानेलपूर्ण ॥ माझें
मांसदेतोंमी ॥ २५ ॥ येरूम्हणेतुम्हीपवित्रतत्वतां ॥

परीसर्वयाचकांचे मान॥पिता॥तुम्हां दोघांस भक्ति
तां॥अन्नसत्र खंडेल॥२६॥तरी तुमचा एकुलता
एक स्नेहाळ॥पंचवर्षांचा चिलया बाळ॥बत्तीस ल
क्षणी वेल्हाळ॥तो मज देई भोजना॥२७॥ऐसें ऐक
तां वचन॥मायामोह जाळ दूर करून॥म्हणती अव
श्य जावें घेवोन॥मग सदाशिव बोलून॥२८॥मी—
काय आहें वृकव्याघ्र रीस॥भक्षून वपुत्राचें मांस॥-
उबगन मानुनी विशेष॥पचवूनि घाली मज आतां॥
॥२९॥मायामोह धरून॥कोणी कराल जरी रुदन-
तरी मी जाईन — सत्व घेवोनि तुमचें॥३०॥अ
वश्य म्हणो — भी ठाकोन बाहे निजसु-

ता॥ म्हणेबो॥ गुणवंता॥ खेळावयाको-
ठेगेलासि॥ ३१॥ तुजलागींखेळकबलाअनित॥ बा
ळामाझ्यायेईधांवत॥ ऐसेंऐकतांअकस्मात॥ बा-
ळआलाधांवोनी॥ ३२॥ अतीतासीकरूनीनमन॥-
मातापितयांचेधरीचरण॥ माताम्हणेतुझेंपृशित
दान॥ अतीतमागतोराजसा॥ ३३॥ बाळबोलेस्न
हेंकरून॥ हादेहम्याकेलाशिवार्पण॥ अतीतहोता
तृत्यपूर्ण॥ उमारमणसंतोषेल॥ ३४॥ ऐसेंऐकता
ज्ञडकरीं॥ बाळघेतलाकडियेवरी॥ पाकशाळेभीत
री॥ घेऊनीगेलीवधावया॥ ३५॥ चिलयासीचुंबन
देउन॥ हृदयींधरिलाप्रीतीकरून॥ बाळम्हणेपुढ-

तीयेईन ॥ तुझ्या दराजन येँ ॥ ३६ ॥ माराजांळ-
सर्वसांडून ॥ मन ज्ञाहूनिघ ठिगा ॥ चिलयानें
शिरछेदुन ॥ काढिलें मांसआंगींचें ॥ आपणासीपु
त्रनाहींम्हणोनियां ॥ शिरकमळ ठेविलें पाहावया ॥
शरीराचा पाककरूनियां ॥ ठेवी भाजनाअतीता-
तें ॥ ३८ ॥ अतींद्रियद्रष्टाशंकर ॥ अनंतब्रम्हांडिचा
समाचार ॥ सर्वंठाउकें सूत्रधार ॥ कळलेंशिरठेविलें
तें ॥ ३९ ॥ उठोनिचालिलातात्काळ ॥ धांवनिचागु-
णाश्रियाळ ॥ येरूम्हणेकळलेंसकळ ॥ शिरकमळ
ठेविलें ॥ ४० ॥ सर्वगात्रांतशिरप्रधान ॥ तेंचवेसंभवि
लेंवंचु न ॥ तंवतोंदोघंधरिताचरण ॥ नेंहींपचवोनि

घालितों ॥ ४१ ॥ क्षोभ न धराचा अंतरीं ॥ सर्वज्ञातूं-
क्षमा करीं ॥ नेणत पणीं तुम्ही जरी ॥ नरीं सत्वआ
मुनें राखावें ॥ ४२ ॥ ऐसा बैसला आणि ... ऊन ॥ म्ह-
णे शरीरधैर्य धरून ॥ उत्कंठा ... ॥
मज दुःख न ... पाता ॥ ४३ ॥ ... लिया तुझ्या
नयनीं ॥ ... नरी पुन्ह
... ॥ करूं ... ॥ ४४ ॥ अ-
वश्य म्हणे नृपललना ॥ शरीर ... ॥
सत्व पाहे कैलासराणा ॥ अंतरीं सद्‌ढ होउनी ॥ ४५
॥ निजसत्वाचें ... रिलें धैर्याचें करीं मसक ॥-
कंडीत बैसली वेल्हाळ ॥ ... रअचक्क धरूनियां ॥-

॥४६॥ अतितम्ह्मणेपरममंगळ॥ गीतगायनसिकर।
टाळ॥स्वंतीकरितंपयः फेनधवल॥दुरावेलज्जाणपां
॥४७॥ तेसप्दावसरोवरविलासिनी॥ कोमलहृदय
पकामिनी॥ कींनिश्चळगंगाभरूनी॥ जातमर्यादाध
रुनियां॥४८॥ तिचेंपाहतांनिजवदन॥ काळवंडलारो
हिणीरमण॥ मृगशावाक्षीगुणनिधान॥ उपमानाहीं
स्वरूपातें॥४९॥ म्हणेकोमळांगाबाळासकुमारा॥
सुलक्षणासुशीळानृपकिशोरा॥ सुहास्यवक्त्रा
राजीवनेत्रा॥ येवोनीउदरा धन्यकेलें॥५०॥ तूंसुकु
मारगरमगुणवंता॥ माझेंनिष्ठूरधवलागतांमाथां॥
तुजवीणपरदेशींआतां॥ दुर्बळीमणानझाल्यें मीं

॥५१॥ कुचकमंडलीं अतिसुंदरा ॥ कंचुकी बाहेरपुनु-
ल्याद् दुग्धधारा ॥ कीं मृत्तिंगासी यक सुरां ॥ गळल्याल
विल्या तियेनें ॥५२॥ म्हणे हा अतितयेउनी अवधारीं-
जाउदे राजद्वारा बाहेरीं ॥ देहत्यागी नये अवसरीं ॥ या
वरी धीर न धरवे ॥५३॥ कैलासपंथ लक्षून ॥ सु-
खयायेकला जातां सीमजटांकुन ॥ तुझें संगती मीय
ईन ॥ उभा राहे क्षण भारी ॥५४॥ नृमोक्ष ही पाचंवक-
णी भरून ॥ जासी कैलासपेंठ राज लक्षून ॥ तुझें संग
तीं मी उद्धरेन ॥ मज टाकोनी जाऊं नको ॥५५॥ उद-
कावीण जैसा मीन ॥ नैरीसी तान्हया तुजवीण ॥ मा-
झें हृदय निर्दय कठिण ॥ ऊं कांत वदन कोविदा धू ॥५६

तुझी माउली मी म्ह... आजवारे गुणवंता ॥ तुवां
आपुली सार्थक केली ॥ कोर्ती मेळविली शिवपद ॥ ५७ ॥
हे त्रिभुवन शोधितां सकळ ॥ तुज ऐसा न दिसे बाळ ॥ म
गतें पचवूनी तात्काळ ॥ उठा म्हणे अतीतानें ॥ ५८ ॥
अतीत म्हणे अवनीपती ॥ उठा तुम्ही माझे पंक्ती ॥ ऐ
सें ऐकतां श्रियाळ नृपती ॥ झाला चित्तीं संकोचित ॥-
॥ ५९ ॥ चांगुणा म्हणे नृपनाथा ॥ सत्वर राखावें सत्वर आ
तां ॥ विन्मूख न जाऊं द्या अतीता ॥ मनीं चिंता न धरा-
वी ॥ ६० ॥ नव मास वाहिला म्या उदरांत ॥ तुम्हांस ज्ञड
नव्हे च हें महशांत ॥ पोटीं चा पोटीं घालितां सत ॥ चिंता
काय नृपश्रेष्ठा ॥ ६१ ॥ राव बैसला पंक्तीसी ॥ अरवा-

दून आणिलें वेगेंसीं ॥ अतीत म्हणे चांगुणेसीं ॥ तूंही-
घेई सवेग ॥ ६२ ॥ अवश्य म्हणोनी झडकरी ॥ येवोनी-
बैसली संदरी ॥ यावरी अतीत म्हणे तुमच्या मंदिरी ॥-
अन्न न घ्यावें सर्वथा ॥ ६३ ॥ निपुत्रिकाचें न पाहावें व-
दन ॥ मग तेथें कोण घेईल अन्न ॥ दीपेंवीण शून्य स-
दन ॥ पुत्राविण तेंवि तुम्हीं ॥ ६४ ॥ नासिकावांचोन व-
दन ॥ कीं वृक्ष जैसा फळाविण ॥ कीं बुबुळेंवीण जैसे न
यन ॥ शून्य सदन तुमचें तेवीं ॥ ६५ ॥ नंव नंदा घें बोल
तीरा द्दढ ॥ एक होता तो अर्पिला सत ॥ चांगुणा म्हणे
गेलें सत्व ॥ अती वजाईल आतां ॥ ६६ ॥ एक
बाळ तो दिधला [illegible]सीं ॥ आतां महाराजा [illegible]

तीपाहासी॥ ऐसेंबोलतांचांगुणेसी॥ अन्दुनगरीं खर्दा

टला॥ ६७॥ म्ह. गेसत्वहीबुडालें सकळ॥ पृथा गेलें

माझेंबाळ॥ मगकंठमोकळाकरूनी नेस्नेहाळ॥ हाक

फोडी चांगुणा॥ ६८॥ नयनींचालिल्या प्रेमाश्रुधारा॥

म्हणे आहाशिवकर्पूरगौरा॥ दीर्घस्वरें बाहे उमावरा॥

पावसत्वरीयाआकांतीं॥ ६९॥ अहाझालेंवंशखंडन

नदेखोंपुन्हांपुत्रवदन॥ ऐसेंऐकतां अतीताचेनयन

सवोंलागले प्रेमभरें॥ ७०॥ बाहेरफुटलीमात॥ आक

साथोरहोतनगरांत॥ लोकदुःखें वक्षस्थळ पिटित॥

राजकिशोर आठवूनी॥ ७१॥ विमानीं दाटलेसुरवर

म्हणतीधन्यपतिव्रतासत्वधीर॥ ईसप्रसन्नहोवोनी

श्रीशंकर॥ कायदंईलतें नकळेचि॥७२॥ अतिनम्र-
गोर्चागुणेसी॥ जेंप्रीयअसेल तुझेंमानसीं॥ तेंमजभा
गसद्गुणराशी॥ यावरीसतीकायबोले॥७३॥ मजनिगु
णीकाम्हणतीलोक॥ धुवोनिकाढीकलंक॥ ऐसेंऐक
तांकैलासनायक॥ बोलवीम्हणेपुत्रासी॥७४॥ सत्य-
मानुनीअतिनवचना॥ दीर्घहाककोडितचांगुणा॥ म्ह
णेविलयागुणनिधाना॥ येईस्नेहाळाधांवोनी॥७५॥
अतिनतुजविणनयेप्रास॥ कोठेंगुंतलासीखेळावया
स॥ माझेंनाम्हेंतूंपाडस॥ सत्वरारवेंयेवोनियां॥७६॥
तूंनयेसीजरींधांवून॥ तरीमाझाजाऊंपाहेप्राण॥ द
शदिशाविलोकून॥ चांगुणाबाहेतेधवां॥७७॥ मा

गुतींहाक फोडी वेल्हाळ ॥ तों उगवे जैसे मित्र गंधर्व ॥ ते
साधांवत चि आला बाळ ॥ पाहे थिया ळ प्रेम भरें ॥ ७८
॥ अर्तीन स्वरूप टाकोन ॥ शिव प्रगटला निजरूप पूर्ण ॥
दशहस्त पंचवदन ॥ दीनोद्धारण जगद्गुरू ॥ ७९ ॥ चिळ
याशिवें हृदयीं धरिला ॥ निज अंकावरि बैसविला ॥ श्रि
याळ चांगुणा ते वेळीं ॥ पायांवरी लोळती ॥ ८० ॥ करुण
रस मनें वर्षती अपार ॥ दुंदुभीनादें कोंदलें अंबर ॥ आ
नंदमय झालें नगर ॥ धन्य लोक पाहावया ॥ ८१ ॥ शि
वें आणविलें दिव्य विमान ॥ श्रीयाळ चांगुणा दिव्य रूप हो
ऊन ॥ चिळयासीं सिंहासनीं स्थापून ॥ छत्र धरिलें तया
वरी ॥ ८२ ॥ सचिवास निरवूनी राज्य भार ॥ विमानीं बै

सर्विलींसत्वर ॥ निजपदीं जगदोद्धार ॥ श्रीशंकरस्यां-
पीतरां ॥ ८३ ॥ कांतीनगरींसौख्यअगाध ॥ त्रिभुवनीं
नमायेआनंद ॥ श्रीधरस्वामीतोब्रम्हानंद ॥ अभंगन-
विटेकाळत्रयीं ॥ ८४ ॥ शिवलीलामृतग्रंथ ॥ जाहला च
तुर्दशअध्यायपर्यंत ॥ चौदाभुवनांचेंसारयथार्थ ॥ चौ
दाअध्यायनिर्मिले ॥ ८५ ॥ कींचौदाविद्यांचेंसार ॥ कीं
चौदागांठीचाअनंतपरिकर ॥ कींचौदापदेंनिरंतर ॥ ग
यावर्जनघडेहें ॥ ८६ ॥ कींचतुर्दशरत्नांचाप्रकाश ॥ -
यर्थेविझालाएकरस ॥ कींचौदाचक्रेंनिःशेष ॥ प्रिय-
चौदाहीलोकांतें ॥ ८७ ॥ कींचौदाकांडवेद ॥ कीं चौदा
कोहळींद्रव्यमासिद्ध ॥ कींचौदाकेंठड्याशुद्ध ॥ शिव

मंदिरनिर्मिलें ॥ ८८ ॥ श्रवणपठनऊेरवन ॥ [illegible] या सअनुमोदन ॥ परमप्रीतींकरितांग्रंथरक्षण ॥ फळ समानसर्वांसी ॥ ८९ ॥ इतुक्यांसहीशिवहोवोनिमा ऊली ॥ करील निजांगाचीसाउली ॥ आयुरारोग्यऐश्व र्यसकळीं ॥ ग्रंथश्रवणेंप्राप्तहोय ॥ ९० ॥ आधिव्या धीजायनिरसोन ॥ वंध्याहीपावेपुत्रसंतान ॥ ग्रामा गेलाबहुतदिन ॥ पिताबंधूभेटेल ॥ ९१ ॥ घरींसंपत्ती दाटेबहुत ॥ ऋणमोचनहोयत्वरित ॥ शत्रुक्षययथा र्थ ॥ दक्षिणामुखेंवाचितां ॥ ९२ ॥ शतआवर्तनेंक- रितांभक्तियुक्त ॥ पोटींहोयशिवभक्तसुत ॥ ज्या- च्याघरींअसेलहाग्रंथ ॥ पिशाचभूतनं . घेतेथें ॥

॥९३॥ त्रिमासकरितांनित्यआवर्तन॥ ...र्वसंकटें-
जातीनिरसोन॥ भावेंमचित्त पाहावीवांचोन॥ ना-
हींकारणअभ:विकाचें॥९४॥ सोमवारींग्रंथपूजू-
न॥ अथवाप्रदोषकाळ॥शिवरात्रीलसूनू॥ श्रवि-
भूतहोवोनीकरावेंशायन॥ स्वप्नींप्रगटेनीशिवसां
गे॥९५॥ जेंजेंपडेलसंकट॥ तेंतेंनिवारीलनीळकं
ठ॥ चौदाआध्यायांचेंफळवरिष्ठ॥ वेगळालेंलि-
हिलेंअसें॥९६॥ प्रथमाध्यायींमंगलाचरण॥ दा-
शार्हरायाचेंआख्यान॥ कलावतीनेंपतीउद्धरिला-
पूर्ण॥ हेंचिकथनःनिर्धारें॥९७॥ द्वितियाध्यायीं...
रूपण॥ शिवरात्रीकर्मविपाककथन॥ तिरु...

तमेंकथासांगोन ॥ कल्माषपादउद्धारला ॥ ९७ ॥

चौक्यांतमहाकाळलिंगार्चन ॥ गोपबाळगेलाउद्ध-

रून ॥ पांचव्यांत ऽमेनेंपुत्रपाळून ॥ राज्यींस्थापिला

शिवप्रसादें ॥ ९९ ॥ साहावाअध्यायअतिरसीक-

सीमंतिनीआख्यानपुण्यकारक ॥ सातवाआठवा-

मारसकौतुक ॥ भद्रायुरायाचेंकथनपें ॥ २०० ॥ नव

मांतवामदेवानें आख्यानअतिरसाळरस ॥ दुर्जयराजा

झालाराक्षस ॥ जन्मांतरेंकथिलींबहुवस ॥ अति

क्रूररसअध्यायतो ॥ १ ॥ दाहाव्यांतशारदाआख्या-

न ॥ अकराव्यांतरुद्राक्षमहिमापूर्ण ॥ महानंदागे

लीउद्धरून ॥ भद्रसेनरावतरला ॥ २ ॥ बाराव्यांत

विदुरबहुलाउद्धार ॥ विष्णूनेंमर्दिला भस्मासुर ॥ तेराव्या अध्यायांतसमग्र ॥ शिवगौरीविवाहरूपें ॥ ३ ॥ चवदाव्यांतशिवअपर्णाविनोद ॥ गौरी भिल्लीणीझा ली प्रसिद्ध ॥ पुढें श्रियाळचरित्रअगाध ॥ चौदावा अ ध्यायसंपूर्णहा ॥ ४ ॥ श्रीधरस्वामीब्रम्हानंद ॥ आनं दसांप्रदायपरमअगाध ॥ क्षीरसागरींगोविंद ॥ आ धींउपदेशीकमलोद्भवा ॥ ५ ॥ तेथूनिअत्रिऋषिप्र सिद्ध ॥ पुढें पूर्णब्रम्हदत्तात्रयअगाध ॥ त्यापासूनि सदानंद ॥ रामानंदयतीतेथुनि ॥ ६ ॥ तेथूनिअम लानंदगंभीर ॥ गंगाब्रम्हानंदउदार ॥ सावरीकृष्ण गीराह्मापार ॥ सहजानंदयतींद्ररूपे ॥ ७ ॥ तेथूनि

पूर्णानंदस्वामी अरूढ ॥ त्यापासाव पितामह दृढ ॥ ८ ॥
पितातो चिसद्गुरु प्रसिद्ध ॥ ब्रम्हानंदयतीं दृढ ॥ ८ ॥ अ-
पंढरीहून चारीयोजनें दुरी ॥ नैऋत्यकोणीं भक्षरे
नगरीं ॥ तेथील देशलेखक निर्धारीं ॥ पूर्वाश्रमीं ब्र
म्हानंद ॥ ९ ॥ पुढें पंढरीस येऊन ॥ केलें तेथें संन्या-
सग्रहण ॥ तेथें चि समाधिस्थ होऊन ॥ अक्षय वस्ती
केली पैं ॥ १० ॥ तो ब्रम्हानंद माझा पिता ॥ सावित्री ना
में माझी माता ॥ वंदूनि या उभयतां ॥ शिवलीलामृत
ग्रंथ संपविला ॥ ११ ॥ शके सोळाशें चाळिस ॥ विलंबी
नाम संवत्सरास ॥ पौर्णिमा फाल्गुन मास ॥ रविवा-
रीं ग्रंथ संपविला ॥ १२ ॥ ब्रम्हकमंडलूच्या तीरीं ॥ दा

दशमतीनामनगरीं ॥ आद्यंतग्रंथनिर्धारीं ॥ तेथेंचि
झालाजाणिजे ॥ १३ ॥ शिवलीलामृतग्रंथ ॥ आद्यंत
चतुर्दशअध्यायपर्यंत । जयजयशंकरउमानाथ ॥
तुजप्रीत्यर्थहोकांसदा ॥ १४ ॥ अपर्णाजीवनकर्पूर
गौरा ॥ ब्रह्मानंदाजगदोद्धारा ॥ श्रीधरहृदयाब्जभ्र
मरा ॥ अक्षयअभंगादयानिधे ॥ १५ ॥ शिवलीलामृ
तग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रह्मोत्तरखंड ॥ सदाप
रिसोतअखंड ॥ चतुर्दशोध्यायगोडहा ॥ २१६ ॥
इतिशिवलीलामृतंसमाप्तं ॥ ॥ ७ ॥ ॥

पुणें पेठ बुधवार येथें गंगाधर गोविंद सापकर यानी आ

ज्ञान वस्तु छापखान्यात छापिला ॥ शके १७८८ क्षय
नाम संवत्सरे माहे अश्विन कृष्ण पं[illegible] [illegible]मी रोजी रविवार
तारिख २८ माहे अक्टोबर सन १८६६ किंमत [illegible]।

